Felix Dahn

Fredegunde

Historisk roman fra folkevandringstiden

Felix Dahn

Fredegunde

Historisk roman fra Folkevandringstiden

eBibliotek 1800

2025

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Felix Dahn: *Fredegunde* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Felix Dahn: *Fredegunde* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal*

context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

Første bog

1

Ved landsbyen Fleury, øst for Rouen, falder en brusende bæk nordfra ud i den stolte, kongelige Seineflod.

Ilsom og uberegnelig farer den afsted, idet den ofte lunefuldt forandrer sin retning, som i leg. Men når den ret føler sin kraft svulme, forandres pludselig legen til truende alvor; barsk skyller den enhver modstand bort på sin vej, river alt med sig. Man kalder den nu "Furieuse"; frankerne kaldte den "Wuth-Ach".

Nær ved dens udmunding i Seinen, der på dette sted bøjer af mod vest, hæver sig en lille bakke på den venstre bred af bækken; på bakken lå dengang det stolte herresæde, hvortil jorderne i en vid omkreds hørte. Ved dens fod lå et par usle lerhytter, der beboedes af ufrie.

Det var en varm sommereftermiddag; hvidgrå skyer trak langsomt over himlen mod nordvest, i strømmens retning, ud mod havet.

På den modsatte bred, hvor stejlere højder steg i vejret, klatrede enkelte geder omkring og nappede de magre strå, der spirede op af den karrige jord. En dreng på omtrent seksten år kom ud af den tykke skov, der på denne bred dækkede toppen af bakkedraget; i den mørke jægerhue vajede nogle brogede gråspættefjer; bue og pilekogger havde han på ryggen, og ved siden hang en strikket jagttaske; men den var tom.

Han blev stående mellem de yderste træer i skovbrynet – det var mægtige, høje egestammer. Nu holdt han hånden over øjnene, blændet af det blinkende vandspejl dernede, og spejdede omkring. Han rystede på hovedet og gik videre, klappede det nærmeste af de magre græssende dyr og talte til

det; det var, som om han spurgte det om noget. Atter så han sig rundt omkring, så gik han rask ned ad skrænten, i retning mod bækken.

Jordbunden var her bølgeformet og gennemskåret af lange fordybninger. Drengen ville just springe over en sådan fordybning, da han fo'r tilbage med et forfærdet skrig, som om han havde trådt på en slange.

"Fredegunde! Er du her?" råbte han. "Overalt har jeg søgt dig, og du –! – Hvor du dog gjorde mig bange!" Han tav; hans hjerte bankede heftigt.

En høj latter lod sig høre til svar på hans udråb.

Skjult i fordybningen, støttende sig på begge albuer, lå et barn på næppe seksten år. Det lange, noget smalle og blege ansigt var ganske indfattet og ombølget af et prægtigt rødt hår, et par grå øjne blinkede lystigt og listigt igennem de yppige lokker, der var faldet noget frem; den lille støttede den ovale hage på de spinkle, overordentlig fine hænder og så op på drengen uden at røre sig. På én gang sprang hun op og udbrød:

"Skam dig, du herremandssøn! At blive bange for en tiggertøs!"

Og hånligt kastede hun de røde lokker tilbage med en hurtig bevægelse, der klædte hende fortræffeligt. Derpå glattede hun langsomt sit grå gedeskinds skørt. Det var hendes eneste klædningsstykke; dygtigt hullet var det, og lidt nedenfor knæene, hvortil det nåede, udsyet i frynser. I det gamle bælte, hvormed det holdtes fast om de alt for smalle hofter, manglede spændet, der erstattedes af en lille gren af vildrosentræ med tornene på.

"Altid spottende!" svarede drengen fortrædeligt. Men han kunne dog ikke vende sine alvorlige og godmodige mørke øjne fra dette smalle, blege ansigt, og hans venlige mine stemmede ikke med den noget fortrydelige tone, hvori han havde talt. "Med mig bliver du nok også til sidst uvenner," sluttede han med et næsten bedrøvet udtryk.

"Gå din vej!" svarede hun med spotsk latter og vendte ham ryggen. "Jeg bryder mig ikke om dig. Lige så lidt om dig som om din broder."

"Stakkels Prætextatus!"

"Hvor er han blevet af?" Hun drejede sig hurtigt om.

"Han er borte – borte! I Rouen! I kloster!"

"I kloster?"

"Nu, jeg ser, – du savner ham dog, den tro legekammerat."

"Slet ikke! – Men han lærte mig at læse og skrive. Det må jeg lære."

"Hvorfor?"

"Dumt spørgsmål! Kun de, der også kan tale på afstand – smigre, befale, bede, ville på afstand – og hemmeligt – sådan at kun den, man betror sig til, ved det og gør det i blinde, og hurtigt – kun sådanne mennesker kan gøre sig frygtede og blive mægtige."

"Vil du da det? Du?"

"Du mener, Tiggergunde er for ringe?" råbte hun og lo hånligt, med et grin, der blottede to rader skønne, hvide og regelmæssige tænder. "Tiggergunde kaldte man mig, fordi bedstemoder tvang mig til, fra jeg kunne gå, at rende efter enhver, der red op til eder på herregården i fornem dragt, og tigge om gaver. Ja, mange slag med ridepisken fik jeg, men kun

lidt af gaver! – Indtil jeg blev større," tilføjede hun langsomt, og hendes øjne glimrede af stolthed. "Nu klapper de stolteste mænd mig gerne – meget gerne – på mit røde hår, når de rider forbi."

Drengen rynkede panden og sagde: "Du må aldrig tigge mere, hvis du holder af mig."

"Ja, men jeg holder slet ikke af dig. Og nu vil jeg netop rigtig tigge. Det vil sige, ikke af damer; de giver mig blot fromme formaninger – nej, jeg vil tigge af herrerne."

"Jeg forbyder dig det."

"Pyt, Landerich, du stolte herremandssøn! Du er ikke min formynder."

"Nej, de ufrie har ingen formyndere. Men jeg er din *herre*."

"Din fader er min herre, ikke du. Og du vil få med ham at bestille, hvis jeg fortæller ham, at du render efter mig ganske som din ældre broder har gjort. – Ja, at jeg ikke er grim, det har jeg vidst længe."

"Du bilder dig dog vel ikke ind, at du er smuk?"

"Nej, det er jeg ikke endnu, men jeg bliver det snart. Engang lå jeg på mit stråleje hjemme i vor hytte og sov – det troede de da – så kom din moder – det var kort før hun døde –; hun havde aldrig kunnet lide mig; jeg glæder mig over, at hun er død og borte –; hun ville tale med min bedstemoder, og hun truede med at lade mig piske, hvis hun oftere traf Prætextatus hjemme hos os. 'Nu,' sagde hun, 'er den lille slange vel en mager og næsten grim tingest; men' – her lynede Fredegundes øjne – 'jeg tror, hun vil engang blive den mest forførende kvinde i verden. Førend det sker, skulle man hellere brænde hende.'"

"Og alt det – –"

"Forstod jeg godt! Jeg er ikke så dum! Hvorfor løb Prætextatus efter mig? Hvorfor løber du altid efter mig? Hvorfor kan jeg få dig til at gøre alt, hvad jeg vil? Gik du ikke endog i din moders gemmer og tog det lille sølvspejl til mig? – Å, du skal ikke blive bange! Jeg har gemt det så godt, at man skal have ondt ved at finde det. Og det er kun, når ingen ser det, at jeg bruger det og spejler mit ansigt og min bare krop."

"Det er syndigt."

"Ih, se! Hvad er det, der flagrer der over engen?" Hun bukkede sig ned efter en sten.

"En fugl!"

"Er det ikke en rødkælk?"

"Jo vist! Hvor glinser det røde af fjerene dog smukt i solen!"

"Nå, så det synes du også? Bi lidt!" Stenen susede i luften. Fuglen styrtede pibende til jorden, dødeligt truffet. Landerich fo'r derhen. Varsomt tog han det lille dyr op; endnu engang sitrede det i hans hånd, derpå døde det. Med et spring som en kat var hun ved hans side, greb den døde fugl ved den ene vinge og slyngede den ned i bølgerne nedenunder dem.

"Så!"

"Fy, dit uhyre! Hvorfor – –?"

"Det er din dumme broders skyld. Han roste altid mit hår og sagde, at intet i verden havde så prægtig en mørkerød farve. 'Undtagen,' føjede han til, 'undtagen rødkælkens bryst.' Derfor svor jeg ved mig selv, at jeg ville dræbe alle de rødkælke, jeg kunne få fat på. Der må ikke være noget smukkere end Fredegunde."

"Du er afskyelig! – Nu vil jeg gå!"

"Å, det mener du dog ikke! – Hør, der er noget, jeg har at sige dig. Kom! Duk dig her ned i fordybningen ved siden af mig, ellers ser man os fra herregården." Og i det samme sprang hun ind på ham, slyngede begge arme om hans hals og drog ham ned med sig. Han gjorde ingen modstand.

"Tror du måske ikke, at jeg så dig gå ad skoven til, som det lod til, for at gå på jagt? Men," vedblev hun med ivrig hvisken, "det var mig, du ledte efter på bakken. Der stod du, under egetræerne, med spændt bue og pil på strengen, men – det var ikke rådyret du lurede på, når det kommer ud af skoven om aftenen. I den yderste eg har du ridset billedet af en kvinde med langt, flagrende hår – uheldigvis har du ikke kunnet male det røde! – Det er dette kvindehjerte, du sigter efter! – Det er kærligheden, der forhekser dig! Men du skyder forbi! Hi, hi!"

"Fredegunde! Du er – –"

"Jeg er Fredegunde. – Så så jeg dig spejde efter mig – jeg dukkede mig ned og morede mig med at forskrække dig! Men vær nu en god dreng! Lov mig, at du vil lære mig at læse og skrive, så skal du få den lok af mit hår, som du så længe har bedt om. Og så skal jeg til gengæld lære dig" – nu hviskede hun ganske sagte, og de fint skårne næsebor sitrede – "bedstemoders troldkunster. Rigtignok ikke dem alle," lo hun igen spottende – "de bedste beholder jeg for mig selv. Det kan jo heller ikke være dig til nogen nytte at kunne gøre mændene vanvittige og blindt underdanige ved formularer og sang og brygning af hemmelige urter?"

"Min fader tillader ikke – –"

"Han får det jo ikke at vide! Hør nu! Under piletræerne dernede, ved Wuthach, er der et skjulested, som man kun kan

komme til fra floden af. Jeg svømmer som en odder – så tyst."

"Men fiskerne –"

"De fisker kun ved dagen. Vi mødes, når det er måneskin."

"Og når du nu kan læse og skrive –?"

"Og øve tryllekunster tillige? Og når jeg er blevet så smuk, som din moder har forudsagt, – og hun sagde det ikke af velvilje for mig – så klapper jeg i mine hænder og lader mine ildlokker flagre og breder mine arme ud i den mørke nat og råber: 'Kom, I dæmoner, som præsterne skyr så stærkt. Jeg frygter eder ikke – jeg kalder eder! Giv mig rige klæder og magt og skatte og glans og herlighed, giv mig verden til eje, så giver jeg eder liv og sjæl i stedet!'"

"Hør hende ikke, I hellige deroppe!"

"Behøves heller ikke! Når kun de onde ånder dernede hører mig."

"Frygter du da ikke Helvedes pine? Tænk, når flammerne fortærer dig! – Og i al evighed –?"

"Det er opspind! Man skal blot have penge, dygtigt med penge. Så kan man købe sig fri for Helvedes straffe. For at formilde de hellige behøver man blot at betænke dem med gaver."

"Nej, de bor ovenover skyerne, hos den herre Kristus. De trænger ikke til noget."

"Men deres kirker her på jorden trænger til mange ting. Altertæpper! Og gyldne kar! Og bægre, besatte med ædelstene, og mange, mange vokslys. Og store ejendomme, gårde med trælle og skatteydere og store hjorder. – Man kan også skænke til de fattige og på den måde bestikke de hellige."

"Hvem har lært dig sligt?"

"Det har bedstemoder. – Og vi har jo selv oplevet det, i år! Kan du ikke huske det? Hertug Eulalius dræbte jo sin egen moder, og han betalte blot sin broder hundrede pund guld og løskøbte sig således for hævnen; kongen skænkede han en stor skov fuld af dyr og undgik derfor straf, og den hellige Martinus gav han tre vinbjerge ved Rhônefloden og bespiste de fattige frit en gang hver måned. Straks viste den hellige Martinus sig for biskoppen i drømme og sagde, at han havde bedt hertugen fri for al straf hos Himlens konge. Ser du, siden jeg har lært dette, forstår jeg først ret alt, hvad der sker omkring os. Det er kun guld, det kommer an på, både i himlen og på jorden. Derfor er det en ynkelig skæbne at være fattig, således som jeg er. I støvet er jeg født! Kunne jeg ikke lige så godt være en født kongedatter? – Ak, stod jeg dog oppe i højheden blandt dem, der kan træde de andre på nakken! – Og var jeg så rig som din stolte moder! Kunne jeg blot én gang, én dag – men det skulle være en festdag, når alle naboerne kommer i eders kapel for at bede – iføre mig hendes guldbroderede blå dragt og det brede livbælte med guldspændet – –"

I dette øjeblik lød der en gennemtrængende fløjten fra hytterne hinsides bækken.

Pigebarnet fo'r sammen.

"Å, å!" jamrede hun. "Jeg har forsømt at drive dyrene hjem. Og nu skal jeg over vadestedet med de forbandede bæster! Gid de bare måtte drukne allesammen! Nu får jeg igen prygl af forvalteren! Å, det gør så ondt! Jeg kunne kvæle ham! Buk dig ned, bliv bare liggende, ellers får jeg også prygl af din fader. Men husk på næste gang, det er månelyst om aftenen – i pilekrattet! – Afsted med det gedepak! Afsted med jer!"

2

"Gedehyrdens hytte", som man kaldte den på herresædet, lå nærved Wuthach; det lave, elendige hus, der var opsmurt af ler og kun holdtes sammen af et par bjælker, syntes næsten at blive helt borte under en mægtig pilestamme, hvis knudrede grene bredte sig ud over eller måske rettere støttede sig til dets brune mostag, der var lappet overalt, men alligevel havde mange revner; hele hytten så fattig og forsømt ud, som taget. Stakithegnet om den lille haveplads foran indgangen var på flere steder itu, og lægtestumperne hang løst ned i den fletning af pilekviste, der skulle træde i stedet for søm; det havde været en let sag at bringe dem på deres plads igen, men det lod ikke til, at nogen tænkte på det.

Det rum, der var bestemt til bolig for mennesker, var én eneste stue, der tillige tjente til køkken; på arnestedet, overfor den smalle dør, flammede eller osede et par kul, der gav en kvalmende røg af sig; ved siden af arnestedet, på det lerstampede gulv, var redt et leje af siv, pileblade og mos.

Den gule røg trak søvnigt langs med væggene og søgte ud gennem en lille luge, der trådte i stedet for vindue. På lejet lå en gammel kone, indhyllet i et gammelt, temmelig skaldet ulveskind; lange tjavser af det grå hår hang ned over hendes ansigt. Hun lå med halvt lukkede øjne og mumlede uforståeligt ved sig selv, idet hun på en sælsom måde sammenbandt og slog knuder på et par bastbånd med de knoklede fingre.

"Hvor hun nu igen bliver af?" råbte den gamle lydeligere, rejste sig op på den ene albue og så hen mod døren. "Det begynder at lakke mod aften. Hvad mon hun nu har for igen? –

Vist ikke noget godt! Nej, det ville da ikke ligne hende! – Hejda, Fredegunde!"

Indgangen formørkedes et øjeblik, og den kaldede sprang rask over dørtrinnet. "Her er jeg," råbte hun med skadefro latter over den gamles angst. "Når man kalder på mig, har man mig på nakken."

"Ja vel, som onde ånder. Du er sent på færde! Du vil få bank igen af hyrden."

"Nej, han slår mig aldrig mere. – Jeg har fået noget at vide!"

"Det må være noget ondt, siden du er så glad over det."

"Du siger bestandig, at du ikke vil fortælle mig, når jeg bliver voksen, for at jeg ikke – –"

"Ja, for at du ikke skal blive endnu frækkere, end du er," afbrød den gamle hende.

"Jeg har for nylig lært det. Hyrden greb fat i mig med den ene hånd og ville lige til at slå mig med den anden, – han slår så frygtelig hårdt. – Jeg ville rive mig løs, så faldt skindet ned ad min skulder, og så slap han mig, – ja, tænk dig, han klappede mig endog næsten venligt på skulderen. Derpå gik han, og mumlede noget hos sig selv, meget sagte, men jeg har gode ører og hørte tydeligt, at han sagde: 'Det er ikke noget barn længere, det er en voksen kvinde. Og hvor hun er smuk!'"

Her klappede hun i hænderne og hoppede om på det ene ben, mens hun med det andet slog det flagrende skørt i vejret. "Nu ved jeg det! Og alle – alle siger det! Det vil sige: alle mandfolk." De mørkegrå øjne lynede i stolt triumf.

"Å," brummede den gamle, "det kan dog ikke nytte dig noget. Tværtimod, det vil skade dig, og fordærve dig, ligesom det fordærvede din – – Ja, hvis du var rig og fornem! Så behøvede

du blot at være en tusindedel så – – Men nu! Du er født i usselhed og opvokset i usselhed; du vil komme til at leve og dø i usselhed; sådan vil det gå. – Hvis jeg ikke hjælper dig," sluttede hun uhørligt og begyndte atter at slå knuder på sine bastbånd.

"Så hjælp mig hurtigt, for jeg bliver snart utålmodig." Hun tog låget af en gammel kasse af uhøvlet fyrretræ, der stod ved arnestedet, men lod det i hidsighed falde igen. "Så! Igen ingenting til aftensmad undtagen den evindelige mislykkede gedeost. – Den gode ost beholder hyrden for sig selv. Og jeg, som altid er så sulten! Nej, så går jeg hellere sulten i seng – som jeg så ofte har gjort," udbrød hun trodsigt. "Og der oppe på herresædet, der sidder de nu og spiser godt og drikker den mørkerøde vin, der glødede som ild i mine årer, da Prætextatus engang gav mig noget af den. Å, hvor jeg hader dem allesammen! – Nej, jeg misunder dem. – Alle siger de, jeg er smuk, og så må jeg endda sulte." Hun stampede med den lille fod og græd af arrighed.

"Stille, stille, min snut!" tyssede den gamle. "Bi blot lidt, til det bliver noget mørkere, så skal jeg holde noget af den brune saft, du ved nok, i bækken, der, hvor forellerne står under de gamle pilerødder; så kan du tage dem med hænderne. Om dagen tør jeg ikke gøre det mere. Fiskerne har truet med at anklage mig for trolddom."

"Ja, din trolddom! Når den kunne hjælpe til noget! Hvis du kan hekse, hvorfor forvandler du da ikke den askehob til guld og kullene til rubiner?"

"Tålmodighed, mit barn! Jeg kan ikke gøre alt muligt. Og desuden ønsker jeg ikke at stå mig alt for dårligt med præsterne."

"Det er noget snak, bedstemoder! Forstår du ikke – hvis du kan gøre guld – ja, vel er det syndigt! – men har vi først guldet, så kan vi jo købe os fri for straf; det har du jo selv lært mig. Så har vi guldet her i verden og er alligevel sikre på himlen. Men du kan ingenting! Hvad er det nu igen, du der sidder og knytter på?"

Opbragt kastede den gamle basten på kulilden, hvor den flagrede op og brændte, og rask greb hun pigebarnet i det lange hår og trak og rev hårdt i det.

"Ja, skrig og hyl kun! Mig bestikker du ikke med dine hvide skuldre. Ved spørgsmål i utide har du nu forspildt mig mange timers møjsommelige arbejde. Og jeg gjorde det for din skyld, du utaknemmelige, røde slange. En kærlighedsknude skulle det have været, som du kunne have taget under dit skørt. Nu må jeg begynde forfra. Bi du bare – jeg skal – –"

"Slip mig, eller –"

"Ja, slå kun! Slå din gamle bedstemoder, som du kan takke for dit liv."

Fredegunde havde revet sig løs. "Å," svarede hun, "det kan jeg vel, som enhver, takke fader og moder for."

"Din fader!" skreg den gamle harmfuld. "Ja, ham har du meget at takke for! Du har aldrig set ham!"

"Det var jo ikke hans skyld, har du selv sagt. Han blev jo straks i de første dage, efter at han havde haft bryllup med min moder – –"

"Han? Javist! Det har du ret i! I de første dage!" gentog den gamle og nikkede ondskabsfuldt – "han blev sendt i krigen. Og kom aldrig tilbage."

"Min moder har jeg jo heller ikke kendt. Hun døde – –"

"Ja, førend du kunne sige 'moder'. Det var godt for hende."

"Hvorfor?"

"Fordi hun så ikke fik at se, hvor ond og skamløs og ustyrlig du er. Hun fortalte tit, at hun havde drømt, at hun ikke ville føde noget rigtigt menneskebarn, men en fortærende ild. – Og det gik i opfyldelse!" sluttede den gamle. "Hvor kunne det også være andet," mumlede hun ved sig selv.

"Ja, gid det blot var så vel! Gid jeg blot var en fortærende ild! Flammen er lystig og vild og brændende. Ødelægge sin fjende, slutte sin ven i knugende favntag, blusse højt i vejret, frygtet og dog elsket, og så – når man raser allervildest, sejre og slukkes. Ja, ilden er en dronning! – Men Fredegunde er en forsulten tiggertøs, en ufri slavinde, trådt i støvet at alle, hverken æret eller frygtet af nogen –! – Ak, gid jeg var død! Jeg vil, jeg *vil* ikke leve i elendighed."

Hun brast i tårer af harme, ubestemt længsel, vild attrå efter nydelse, og greb sig i det bølgende hår og trykkede det for øjnene. "Hør! der kommer nogen; det er den kronragede fra kapellet på herregården. Han prædiker ydmyghed og forsagelse! Prætextatus har betroet ham at frelse min sjæl, siger han. Jeg gider ikke længere høre på ham, hele mit hjerte strider imod. Jeg griber ham i struben. – Lad mig komme bort! Ud i den frie natur! I natten! I ørkenen! Blot bort herfra!"

Med et vildt spring var hun borte.

Hun vendte hytten ryggen og løb imod vinden, med udbredte arme, som om der var noget, hun ville favne; det lange, røde hår flagrede langt bag ad nakken.

3

Der var forløbet to måneder.

Det havde været en varm dag, og nu, da den nærmede sig enden, var det lummert. Sorte, truende skyer havde længe samlet sig i syd, men luften syntes for doven; der rørte sig ikke en vind.

Fredegunde sneg sig forsigtigt ud af hytten. Ganske sagte lukkede hun døren til og lyttede. Hun tøvede endnu et øjeblik. Alt var roligt. Hun nikkede og gik nu rask ad bækken til; i den venstre hånd bar hun en lille pakke; det var et gammelt stykke, hvis fire ender var bundet sammen foroven.

Hendes ansigtstræk var alvorligere i dag, rolige og bestemte, som om hun havde fattet en vigtig beslutning.

Da hun på vejen ad bakken til drejede om hjørnet af en hæk, løftede hun forskrækket hovedet og spejdede ivrigt.

"Det er dig, Rulla!" sagde hun derpå roligt. "Venter du nu igen her bag hækken?"

En stor, kraftig pige med mørkebrunt hår og sorte øjne rejste sig nu op af grøften, hvor hun havde skjult sig. Hun var også smuk, meget smuk endog, denne yppige, velnærede brunette med de fulde, sanselige læber og næppe over nitten år gammel; og hun var bedre klædt; der var ikke et hul, ikke en rift i hendes klædning således som i gedevogterskens. Og dog, overfor Fredegunde så hun ud som en grov tjenestepige overfor en dronning.

"Røb mig ikke," hviskede hun ængsteligt.

"Bevares! Din onkel, den rige møller, kan selv passe på sin myndling! Det glæder mig, når de fribårne og velanstændige

piger bærer sig værre ad end slavinden, gedevogtersken. – Men i dit sted gjorde jeg det ikke. Hvorfor gør du det?"

"Fordi jeg ikke kan andet."

"Hvorfor kan du ikke det?"

"Det er mit blod, der tvinger mig og driver mig afsted. Når jeg ved, at han, min Rando, er her ved hækken og venter på mig, og tænker på, hvordan han modtager mig og omfavner mig, som om han ville kvæle mig – så kan jeg ikke lade være! Dag og nat tænker jeg på ham. I min bøn, ved min moders sygeleje drages jeg mod ham."

Fredegunde trak på læberne. "Du er en tosse! Lad ham gifte sig med dig, den fiskerdreng!"

"Det vil han også. Så snart han har sparet et udstyr sammen."

"Nå, men indtil den tid kommer?"

"Ja, – foreløbig –"

"Nå?"

"Å, han holder så umådeligt af mig! Han kan ikke vente så længe."

"Men du da?"

"Jeg – å, jeg kan endnu mindre! Jeg gør alt for hans skyld." Det hviskede hun ganske sagte, og hun holdt den fyldige arm op for øjnene og sukkede – af kærlighedslængsel.

"Ja, Rulla, det er det, jeg kalder tosset!"

"Tosset? Det er fordi du ikke ved, hvad det vil sige at elske en mand – ikke at kunne lade det være – det brænder, kan du tro!"

"Nej, det kender jeg rigtignok ikke til," svarede Fredegunde og lo og rystede lokkerne. "Jeg har endnu ikke set nogen mand!"

"Nå, hvis Landerich hørte det –!"

"Er han en mand? – Og din fiskerdreng, med de grove, røde hænder!"

"Hvis du vil skælde ud på ham, så tag dig i agt. Skønt, jeg er i grunden glad over, at du ikke bryder dig om ham, for han har længe løbet efter dig."

"Det gør de alle."

"Men han har jo nok set, at du er uden hjerte og sjæl, ja uden sanser og attrå. Han har fortalt mig, at han var halvt vanvittig for din skyld. Han ville kysse dig, blot én gang, med vold og så springe i Seinen med dig. Men de gode helgener frelste ham og sendte mig på hans vej i stedet for dig. Han mærkede nok, at der var noget uhyggeligt ved dig; du har alfeblod i årerne. Han siger, at man skulle tage dig med samt dine røde hår og kaste dig i Seinen med en møllesten om halsen. Du havde kun din glæde af at gøre mændene forrykte for morskabs skyld. Og jeg vil gerne tro det. Du er kold som is. Du ved ikke, hvad det er at elske."

"Måske!" sagde Fredegunde langsomt og som i tanker. "Måske har han ret! Og alligevel – hvis du vidste, hvor jeg nu agter mig hen! – Ja, farvel Rulla, du mørke, varmblodige Rulla! Jeg tror næsten, jeg holder lidt af dig. Du ville da være den eneste. Men det er vel kun, fordi jeg er vant til at omgås dig. – Farvel, Rulla!"

"Hvor går du hen? Rejser du bort herfra? – Bliv!" Det store pigebarn lagde sig over hækken og så bedrøvet og ivrigt efter hende.

Men Fredegunde var allerede borte. Over sivet ved flodbredden, ved vadestedet, sås endnu en gang et glimt af det røde hår.

Hurtigt skred hun over vadestedet, idet hun let som en vipstjert hoppede over de sten, der var lagt der til overgang. Endnu en gang kastede hun et sky blik tilbage til hytten, derpå løb hun, for hurtigt at gøre en ende på det, op ad skrænten, hvor gederne havde deres græsgang, uden at standse eller se sig om. Da hun kom til toppen af bakken, blev hun stående for at puste lidt og gik så med noget langsommere skridt ind ad skoven til. Ved indgangen til denne gjorde hun holdt og kastede blikket spejdende omkring sig.

"Her er egetræet. Der står kvindebilledet skåret i stammen. Det vrængebillede! Og det skal være mig! – Her skal jeg vente på ham! – Jeg! – På ham – på min tilbeder! Ja, det er sandt, han må jo vente, til aftengudstjenesten deroppe hos diakonen på herresædet er forbi, før kan han ikke komme til mig." Hun kastede sin pakke under egetræet. "Der ligger hele Fredegundes medgift og udstyr! Et stjålet spejl, et par brogede klude og nogle trylleformularer og tryllemidler, jeg har fået af den gamle."

Hun satte sig ned, lænede hovedet mod stammen af træet og så over til den modsatte bred af bækken.

"Den gamle vil gøre store øjne, og skælde ud, og sværge ved alle onde ånder! – Å, hun får at finde sig i det. Hvor lang tid kan hun endnu have tilbage at leve i? – Og bliver jeg først rig – det vil sige, meget rig –, så kan jeg jo måske engang give hende lidt. – Men bliver jeg nogensinde rig? – For det første i alt fald ikke. – Først må herremanden derovre dø. – Nå, han er jo allerede gammel. – Og så må Landerich arve ejendommen. Prætextatus arver jo ikke, da han har ladet sig gøre til præst eller munk. Mon det er for hans faders gedevogterskes skyld? Eller af anger, fordi

han har kysset mig, da vi begge var børn. Den nar! – Men Landerich er jeg da sikker på. Ham skal jeg nok holde fast på – –" Hun slog med nakken. "Men først må jeg undvære i mange år, og leve skjult – han vil have, at jeg skal bo hos en ven af ham, en kongelig overførster, der bor dybt inde i skoven. Det kan vare længe! – Og hvor det vil blive kedeligt, – uh! – Den eneste adspredelse, jeg vil have, det bliver, når Landerich kommer på besøg – en dejlig tidsfordriv! – Men når hans fader engang dør, så kommer min tid! Så ifører jeg mig hans moders festdragt – den ligger vel forvaret i dragkisten, siger han. – Men hvordan det end går, det liv, jeg hidtil har ført, holder jeg ikke længere ud! – Fattigdom, sult, smuds, den gamles trylleformularer, der duer til ingenting! – Og jeg kunne heller ikke drive gæk længere med Landerich! – jeg tror næsten, jeg har båret mig dumt ad ved at hidse ham så stærkt." Hun lo. "Det havde jeg såmænd ingen kærlighedsknude behov til. Bare altid sige 'Nej' og alligevel se på ham, som om det var 'Ja', – andet behøvedes ikke. – Hvad mon han egentlig vil? – Jeg kan ikke begribe det. – Han siger, jeg skal være hans hustru for Gud, indtil jeg også kan blive det for menneskene. Og da han sagde det, kyssede han mig, – det gjorde formelig ondt, jeg satte mig ikke videre til modværge, – og så spurgte han: 'Flammer det ikke inden i dig?' – Dum snak! Jeg tænkte slet ikke på ham. Jeg tænkte på det guldbæger, der pranger deroppe i salen på herregården, og på, om jeg ville komme til at drikke af det hver dag. Men han truede med, at han ville flygte langt bort i den vide verden, hvis jeg ikke 'bønhørte' ham – hvad han nu mente med det? – Læse og skrive, og alt, hvad han kan lære mig, det har jeg lært af ham. Og så lovede jeg ham da endelig, at jeg i aften skulle vente ham

her ved egetræet. Og endnu i dag blive hans hustru. Og derpå lade mig bringe mange mile bort herfra, hen i skoven hos overførsteren. – Nu sidder jeg altså her under egetræet. Og venter."

Hun var blevet søvnig og lukkede øjnene.

"Jeg kunne have lyst at sove," mumlede hun og gabede. "Hvor det er varmt! Vinden suser svagt i trætoppene." Hun rakte hånden i vejret. "Det er søndenvind, den heder – og de skyer histovre vil blive ført hid; de nærmer sig allerede hurtigt – – –!"

"Herfra, hvor jeg sidder, kan jeg se, når han træder ud af døren, og den sti, han må følge. – Han kommer ikke endnu – –"

"Han kommer ikke endnu. Å, gid. Han ville blive helt borte! – Besynderligt! Jeg skulle snarere være vred på ham, brudgommen, som lader bruden vente. Men tværtimod ville jeg ønske, han blev borte, denne brudgom. Ja – jeg tror virkelig, jeg tager min bylt og løber hjem til den gamle igen og siger, at uvejret – for nu nærmer det sig stærkt – at uvejret har forsinket mig. – Uh, – atter tilbage til lerhytten! Og atter sult og ensomhed, og slet ingenting ellers! – Kom dog hellere, brudgom! Blot du ikke hed Landerich! Men hvad skulle han hedde, for at jeg skulle finde behag i ham? Jeg bryder mig ikke om nogen! Jeg kan måske egentlig slet ikke elske nogen! Rulla har måske ret."

"Ah, se, det lynede! Det er skrækkeligt, men skønt! Et stumt tegn fra tordenguden, hin røde, – et tegn fra guddommen, siger bedstemoder; et vink fra Djævelen, siger diakonen. – Hvor vinden nu piber og hyler! Se, hvor støvet hvirvler op ad bakken! Og hvor stormen slår røgen ned over tagene i landsbyen! – Hui, nu lyn og torden igen! – Og hør! Hvad var det? Langt bag mig, i

skoven! Et horn! En jæger? At jage i fredskoven i et sådant uvejr! Det er vel den vilde jæger, han holder mest af at jage i uvejr! – Ja, det var én for mig, sådan en kraftkarl! – Kom, du røde tordengud, eller hvem du er, der raser der i uvejret over mig – den vilde jæger, den røde jæger eller den røde konge! – kom! Her er en brud, der venter på en brudgom. Kom!"

"Så! Igen! Lyn på lyn! Og nu er tordenen lige over mit hoved! Er det stormen, der gør mig så vild, så beruset, så glad? Ak, gid jeg havde vinger, der kunne bære mig gennem luften – til ham. – Ja, til ham!"

"O ve, hjælp mig, Sankt Martinus!" hvinede hun og sprang forfærdet op; et frygteligt tordenbrag lød lige over hovedet på hende og drønede langt bort.

Hun så skælvende i vejret. "Egen brænder! Det er lynet, der er slået ned i vor brudeseng, Landerich! Og hør igen! Jo, det er bestemt et horn! Et jagthorn! Det kommer nærmere! En rytter! Fra skoven! På en rød hest! Hans røde kappe flagrer i stormen! Hans røde lokker strømme ned over hans skuldre fra jægerhatten! Ja, det er den røde lynilddæmon! Frels mig, alle helgener! – Eller nej, frels mig ikke! Han har hørt min bøn – brudgommen kommer!"

Foran hende holdt en rytter, der strakte den højre arm ud over den fnysende ganger og greb efter hende. Hun klyngede sig skælvende til det nærmeste træ. Den brændende eg lyste skarpt over begge skikkelser.

Ubevægelig stod den unge pige, trykkende sig op til træstammen, og stirrede op til den stolte ridder og hans rige dragt og det glimrende skaberak; aldrig havde hun set sådan pragt.

"Hvem er du?" spurgte hun bævende, men uden at hun var i stand til at vende sit øje bort fra ham.

"Hvem jeg er? – Din herre! – Men hvem du er? Det er mig det samme, jeg spørger ikke om det; du er underskøn! Jeg er jæger, og du er – mit bytte! Vil du ikke? Skal jeg bruge magt?"

"Jeg vil!" råbte hun lidenskabeligt og sprang hen imod ham.

Rask greb han den slanke, endnu næsten barnlige skikkelse om livet og løftede hende op i sadlen foran sig. Han svøbte sin lange, røde kappe om hende og sprængte atter ind i den tætte skov, mens lynene flammede og tordenskraldene rullede.

Anden bog

1

Foråret havde smilende holdt sit indtog i rosernes og druernes hjem, det blomstrende Provence, og udbredt sin rige pragt over den stolte stad Marseille.

Fra borgen, hvor nu kirken Notre Dame de la Garde på kalkklippen hilser skipperen langt fra, havde man en herlig udsigt mod vest til det blinkende, blå hav og til det med blomstrende frugttræer dækkede campania rundt om stadens mure.

I den hvælvede sal i borgens kongelige palatium stod og sad mange af Frankrigs stormænd såvel af gejstlig som verdslig stand i alvorlig samtale; et mægtigt marmorbord midt i salen var dækket med dokumenter og skriveredskaber. En høj olding, klædt i rigt biskoppeligt ornat, sad bøjet over et af dokumenterne og skrev langsomt, næsten højtideligt, med smukke, regelmæssige træk sit navn under teksten: "*Germanus, af Guds nåde biskop af Paris*".

Han lagde pennen fra sig og stod op: "Så! Guds velsignelse være nu over vort værk, at der endelig engang kan blive fred i dette hårdt plagede land. Amen!"

"Amen," gentog man rundt om.

"Tilgiv, ærværdige biskopper og høje hertuger," begyndte en stadselig ung kriger, hvis smukke ansigt syntes at være brunet af en sydligere sol, og som også talte det latinske sprog med et andet tonefald end frankerne, – "tilgiv, at jeg gør eder et par spørgsmål. Sagerne her i eders tre eller fire riger står noget broget. Vi gother kender kun én konge, der hersker mægtig i Toledo. Jeg er ikke blevet ganske oplyst af eders tale så lidt som

af eders dokumenter. Det lader, højærværdige hr. biskop, som om eders stad Paris tilhører flere konger. Hvorledes er det gået til?"

"Det skal jeg sige eder, hr. marskal Sigila. Vi har endnu tiden for os; når brudeskibet kommer i havnen, bliver der givet os tegn. I kan da forklare eders unge herskerinde og dronning alt på det nøjagtigste. Jeg så snart, da jeg i Toledo begærede hendes hånd af hendes fader, kong Athanagild, at hun er af herskeræt, en ægte kongedatter fra isse til fodsål."

"Ja, prægtig er min herskerinde, fru Brunhilde," sagde gothen med funklende blik. "Lykkelige Frankrig, der får en sådan dronning."

"*Den nye perle, født af Hispania*, som Venantius Fortunatus sang om hende. Hvor højt priser han hende ikke!"

> "Skøn, tækkelig og klog; ægte kongelig; ophøjet og dog
> vennesæl.
> Mægtig såvel ved ynde og ånd som ved sin høje herkomst."

"Ja, hun er uforlignelig," udbrød en yngre præst; en svag rødme fo'r hen over de ædle, blege træk.

"Ah, Prætextatus!" smilede biskoppen. "Siden I sammen med mig så hende i Toledo, er I lige så begejstret for hende som digteren. Men jeg bebrejder eder det ikke; det gik jo mig som eder."

"Renhed troner på hendes pande," sagde Prætextatus atter med dyb alvor, "og høj sjæleadel lyser ud af hendes klare øje. Ja, renhed og sjæleadel! Merovingernes vellystige, fordærvede hof trænger hårdt til disse dyder."

"*Vor* hersker ikke", råbte en ung franker, "kong Sigibert ikke. Hvem vover at sammenligne ham med denne vellystige ræv,

den røde –"

"Så sagte, hr. Charigisel!" faldt en anden stormand ham i talen; det var en ældre mand med let grånet hår, smukke ansigtstræk og rolig, stolt holdning; han sad på buevinduets marmorkarm, og hans rige dragt overstrålede langt alle andres. – "Vel er vi desværre ingenlunde synderlig tilfredse med vor hersker – aldeles ikke! Og jeg frygter, den tid vil komme, da han vil erfare det. Men skal der tales ilde om kong Chilperich, så vil vi nok gøre det selv, og ikke høre ham lastes af andre!"

"Ja, hertug Drakolen, I er jo nærmest berettiget til det! Men jeg spørger eder dog: Rager ikke Sigibert, den unge helt, som en af Guds ærkeengle, højt op både over den skikkelige, men lade kong Guntchramn af Orleans og over eders snedige, ja åndfulde og fiffige herre? Hele Gallien kender kong Chilperichs rænker og vellyst, – men om hans heltegerninger har man endnu ikke hørt tale."

"Det går for vidt!" råbte hertugen og sprang heftigt op; "kom, kong Chilperichs mænd! Vi kan ikke forsvare ham med grunde, og vi tør ikke gribe til våben her, hvor de hellige relikvier er til stede, hvorpå vi nylig har svoret fred. Men høre tale ilde om min herre uden at gribe til værge for ham, det vil jeg ikke. – Lad os derfor gå udenfor! – De, der taler ilde om ham, kan så opsøge os, så skal vi ikke undlade at give svar på tiltale."

Klirrende med deres våben forlod hertugen og kongen af Neustriens øvrige mænd salen.

Gothen så efter ham. "En herlig helt! Og tro mod sin herre."

"Tro som guld," sagde biskoppen. "Gud har også allerede her på jorden skænket ham løn for hans dyder."

"Ja," udbrød Charigisel, "det er sandt. Hertugen af Aquitanien er vistnok den lykkeligste mand i hele Frankrig; rig som ingen anden i Rhôneflodens herlige land på ejendom og anseelse; lige berømt i krig og fred. Kong Chilperich har betroet den stærke fæstning Chartres til hans bevogtning; en fortræffelig hustru har han ved sin side, seks brave sønner og to døtre, der er gift med tapre riddere – man siger også: 'Lykkelig som hertug Drakolen'!"

"Men endnu er jeg uden svar på mit spørgsmål," tog gothen atter til orde.

"Nå, så hør da!" begyndte biskop Germanus: "Da kong Chlotachar, der havde samlet hele Frankrig under sig, lå på sit dødsleje, delte han riget mellem sine fire sønner Charibert, Guntchramn, Sigibert og Chilperich, hvoraf de tre første var af ægteskabet med hans dronning Ingunde. Chilperich derimod er søn af dronningens søster Aregunde."

"Hvad!" udbrød Sigila forbavset. "Var han gift med to søstre efter hinanden?"

Biskoppen tav forlegen. Men Charigisel lo. "Efter hinanden? Ha, ha! Nej, han havde dem samtidig. Som ægtehustruer! Begge to på én gang!"

"Det forbyder kirken," faldt Prætextatus med iver ind, "i Frankrig og allevegne –"

"Ja," vedblev Charigisel, "men en Merovinger bryder sig ikke stort om kirkens forbud –"

"Og allermindst," sukkede Prætextatus, "hvor talen er om kvinder."

"Og det snurrigste er," sagde Charigisel og lo, "at han oven i købet tog den anden søster til ægte for at gøre den første til

behag."

"Hvad siger I?" udbrød Sigila forbavset.

"Sandheden! En skøn morgen, da fru Ingunde steg op fra sit ægteskabelige leje, sagde hun til sin ægteherre: 'Alt er jeg nu i besiddelse af, o kongelige herre, ved den kærlighed og nåde, du har vist imod din tjenerinde. Kun ét ønske har jeg endnu; du ser, min søster Aregunde er vokset op til en skøn kvinde, og skulle dog også snart nyde kærlighedens og ægteskabets lykke; bevis mig den nåde at finde en værdig ægtefælle til hende. Du ved ikke, hvor skøn og attråværdig hun er blevet; du har jo ikke set hende i år og dag. Hun bor i Clichy ved Paris.' Kongen tav og nikkede. To dage derefter gik han til dronningen og sagde: 'Jeg kommer fra Clichy. Det er sandt, hvad du har sagt. Din søster, den hvidarmede Aregunde, er blevet meget smuk. Og jeg kender i hele mit rige ingen mand, der er hende værdigere end – jeg selv. Derfor har jeg i går holdt bryllup med hende." Ingunde var en høvisk kvinde og sagde: 'Hvad min herre gør, er vel gjort. Når blot jeg også – –". I den henseende beroligede den nådige herre konge hende snart. Og således er altså Chilperich, Aregundes søn, på én gang fætter og broder til Ingundes tre sønner."

"Men det er jo himmelråbende," udbrød gothen.

"Det er merovingisk," mente Charigisel.

"Og kirken – biskopperne?"

"Desværre," sagde Prætextatus forarget, "desværre tav de dengang til sådan kødets lyst. Nu til dags, ærværdige fader, ville vi ikke tie til sligt, vel?"

"Vi ikke, min nidkære ven," svarede Germanus. "Men også nu til dags er der biskopper og abbeder nok, der af kongerne er

gjort til gejstlige efter tidligere at have været hertuger og grever, og som tænker lige så verdsligt efter som før indvielsen."

"Men," fortsatte Charigisel, "det var dog langt fra tilstrækkeligt for hr. Chlotachar. Han drev det til syv koner i alt, dels samtidigt, dels efter hinanden – rigtige ægtehustruer, uden at regne elskerinderne med, som han tog rundt om i landet, hvor han fandt dem, hyrdinder, bønderpiger, trælle såvel som fribårne."

Gothen rystede på hovedet; men biskop Germanus tog ordet og sagde: "Lad os ikke tale om slige ting, der er en skam for kirken og dens slappe disciplin. – Altså: Kong Chlotachar skænkede ved sin død sin søn Charibert Aquitanien og Paris, Guntchramn Burgund og Orleans, Sigibert Austrasien og Rheims, og Chilperich Neustrien og Soissons."

"Men," tilføjede Charigisel, "næppe havde han lukket sine øjne, før broderkrigen begyndte, trods den arvetraktat, der var afsluttet."

"Hvorfor?" faldt Prætextatus ind. "Fordi kong Chilperich i sin begærlighed straks brød freden, stormede faderens skatkammer i Braine og plyndrede det og bemægtigede sig Paris, som han havde haft lige så lystent et øje til som ellers til en smuk kvinde."

"Ja, det vil sige, ved hjælp af sine feltherrer, de tre sønner, han har med Audovera," sagde Charigisel.

"Hvad for noget!" udbrød Sigila. "Men, hvor gammel er da denne kong Chilperich?"

"Omtrent toogfyrre år," svarede biskoppen. "Merovingerne plejer allerede at have børn i det sekstende eller syttende år."

"Og det endog ægte børn," sagde Prætextatus, "ikke at tale om de andre."

"Det er jo utugt!" udbrød gothen forfærdet. "Til hvilken pøl har vi sendt dig, du lilje fra Toledo!"

"*Hendes* gemal, hr. Sigibert," sagde Charigisel, "kender ikke til slige smudsige udskejelser. – men Chilperich udfører sine heltebedrifter ved sine sønner: Theudibert, Merovech og Chlodovech."

"Han selv bliver klogelig hjemme for at forføre koner og piger," ivrede Prætextatus.

"Eller digter fromme sange til en afveksling," sagde Charigisel og lo.

"Eller opfinder nye bogstaver," mente biskoppen.

"Eller nye skatter," sukkede en stor handelsherre fra Chartres.

"Eller stifter klostre og doterer dem, når den ærværdige fader Germanus engang imellem rører lidt op i hans samvittighed," mente Charigisel.

"Eller holder skarpsindige teologiske disputatser med jøder," tilføjede Prætextatus.

"Ja, men han tåler ikke, at de modsiger ham," bemærkede Charigisel.

"Og når han ikke kan overtale dem til at lade sig døbe," sagde biskoppen, "så lader han dem lægge på pinebænken og bringer dem på den måde på bedre tanker."

"Men dem, der gør sig skyldig i frafald senere, lader han brænde," sagde Charigisel.

"Eller han påstår, at de er faldet fra – det vil sige, når de er rige – for derefter at brænde dem og selv arve deres rigdomme," sluttede handelsmanden fra Chartres.

"Nu altså," begyndte biskoppen på ny, "sluttede de tre helbrødre sig sammen, fratog ham Paris og hvad han videre havde tilranet sig og tvang ham til at holde fred."

"Charibert ville have den slemme broder afstraffet; den tykke Guntchramn var tvivlrådig," bemærkede Charigisel.

"Som sædvanligt!" sagde handelsmanden.

"Men vor ædle kong Sigibert," tilføjede Charigisel, "udvirkede tilgivelse for ham."

"Takken udeblev ikke!" mumlede Prætextatus ironisk.

"Rigtigt! Den kom få måneder efter! Næppe havde Sigibert ført hele Austrasiens hæropbud ind i Thüringen for at uddrive avarerne, disse gruelige barbarer, førend Chilperich overfaldt vort land."

"Skammeligt!" råbte gothen.

"Og nu fuldbragte han da selv store heltegerninger; han tog Rheims, Sigiberts kongesæde, – det forstår sig, der var ikke andre end kvinder på voldene – og flere andre stæder. Men han fik dog egentlig kun mod til det ved, at der gik rygter om, at vor konge havde tabt et slag og var faldet. Men det var usandt. Efter en hård kamp havde Sigibert overvundet avarernes khan, og på efterretningen om Rheims' fald, skyndte han sig tilbage over Rhinen, som ørnen, hvis rede lammegribben har bemægtiget sig i dens fraværelse."

"Chilperich var imidlertid for længst borte. Ikke engang i sin egen residents Soissons anså han sig for sikker," fortalte købmanden videre.

"Kun Theudibert, hans ældste søn, holdt stand og forsvarede staden ret bravt. Men vi tog den med storm. Og Sigibert fangede egenhændigt sin brodersøn, og hvad gjorde han ved

ham? Han omfavnede og kyssede ham, roste hans mod og – gav ham sin frihed."

"Sandelig en ædel, kongelig herre!" udbrød Sigila.

"Kun måtte han sværge," tilføjede Prætextatus, "aldrig oftere at bruge våben mod Sigibert. Og da Charibert snart derefter døde, kom freden i stand ved Guntchramns mægling. Sigibert tilgav atter den overvundne broder."

"Men Soissons beholdt vi," bemærkede Charigisel. "Chilperich måtte forlægge sin residens til Tournay. Man siger, det harmer ham dybt."

"Chariberts arv, Aquitanien, blev delt mellem de tre brødre. Men om Paris kunne de ikke komme til enighed, og det så ud, som om der skulle udbryde en ny kamp over den."

"Men så fandt biskoppen af Paris, der bestandig bestræbte sig for at forhindre blodsudgydelse, på den kloge udvej, at Paris skulle betragtes som de tre brødres fællesejendom."

"Men merovingerne," sagde Charigisel, "betragter hinanden med så mistroiske blikke, at ingen af dem vil tåle, at nogen af de andre opholder sig indenfor byens volde."

"Derfor," sagde Germanus, "indgik brødrene, under frygtelige forbandelser over sig selv i tilfælde af misligholdelse, den edelige forpligtelse, at ingen af dem måtte ride ind ad Paris' porte uden i følgeskab med de to andre, og denne overenskomst besvor de på Sankt Hilarius' og Sankt Martinus', ja på den frygtelige hævner af mened, martyren Sankt Polyeuktus' hellige relikvier."

"Ja, det var skrækkeligt at høre på," ytrede Prætextatus, og en let skælven gennemfo'r ham. "Jeg var kun til stede som vidne, men jeg grebes af gru for de sværgendes sjæle, da de med

hænderne på relikvieskrinet gentog de forfærdelige ord, vor højærværdige biskop her fremsagde for dem."

"Ja, og jeg," forsikrede denne, "ville ikke have været i stand til at gennemføre dette fredens værk uden den ivrige understøttelse, der ydedes mig af min unge ven her. Hr. Landberts søn, der i kort tid er steget til ærkediakon hos biskoppen af Rouen, er lige så behændig i verdslige sager, som han er ivrig i bøn og i næsten alt for strenge asketiske øvelser."

"Og da nu kong Sigibert havde fået fred for sin onde broder," sagde Charigisel oprømt, "så ilede han med at fuldbyrde sin trolovelse med den vestgothiske konges datter. Den ædle mand, der aldrig, som hans brødre, har sølet sig i laster, ville nu hjemføre sin stolte hustru."

"Og sandelig," sagde Prætextatus, "han kunne ikke have valgt nogen herligere end den kongelige Brunhilde."

"Visselig ikke," indrømmede Charigisel. "Ligesom han altid har overstrålet sine brødre i heltekraft, kampdygtighed og ædle sæder, således vil nu denne kongedatter ved hans side hæve hans hof og hele hans rige langt op over begge hans brødres, der boler med trælkvinder og leve med flere hustruer samtidig, til hån for det sande ægteskab."

"Og glem ikke, I ædle herrer," sagde gothen og rettede sig stolt i vejret, "at også hans krigsmagt styrkes betydeligt ved det nøje våbenforbund med kong Athanagild. Tres tusinde tapre gother kan han for fremtiden gøre regning på som forstærkning for sin egen hær, – imod enhver fjende."

"Hør!" afbrød købmanden, "nu lød hornet! Brudeskibet er i opsejling!"

"Afsted!" råbte Germanus. "Jeg hører allerede præsternes og munkenes salmesang. Det er min ærværdige broder, biskoppen af Marseille, der med hele sit kleresi drager brudeparret i møde ad havnen til."

"Afsted, ned til havnen!" lød det nu rundt om. Og i hast forlod biskopper, abbeder, krigere og alle tilstedeværende salen og steg ned ad den stejle klippetrappe, der førte ned til den lavere liggende stad.

2

Udskibningen af det nyformælede par og deres og det talrige følges indtog gennem Marseilles festligt smykkede gader var omtrent forbi. Det stod endnu kun tilbage at drage over den efter stadens skytshelgen, Sankt Victor, opkaldte plads, hvis ene side indtoges af palatiet i "den nye stad". Her var den største trængsel; for fra de mange trin på basilikaen overfor paladset var der ypperlig udsigt, og ved ankomsten til den smalle slotsport måtte toget nødvendigvis standse eller i alt fald bevæge sig meget langsomt og således give tilskuerne god lejlighed til at tilfredsstille deres skuelyst.

På den brede terrasse foran dørene til basilikaen og på trinnene derfra og ned til den støvede, ubrolagte plads bølgede en stor menneskemasse; der var stænket vand for at dæmpe støvet, men der var herved opstået mudder og vandpytter på mange steder.

"Nu er de der!" råbte en marseillaner. "Nu drejer de om hjørnet. Se! Kong Sigiberts følge er i fuld rustning!"

"Se de dejlige heste! Det er alemannisk race!"

"Og gotherne, der er i følge med den unge dronning! Hvor de glimrer af guld og sølv og ædelstene!"

"Ja, det er rige herrer. Bruden bringer kong Sigibert store rigdomme, siger man."

"Hør trompeterne!"

"Hvad betyder det?"

"Det betyder, at der kommer en konge. – Der er brudeparret! Se, se kong Sigibert, hvor stolt han sidder til hest! Hvor prægtig ser han dog ud med det gule hår strømmende ned over

skuldrene! Som Sankt Georg, der overvinder dragen, på gylden grund, derovre i oratoriet. – Å, træng ikke så stærkt på, min pige! Det er igen den rødhårede! – Skal du absolut se kongen. Hvad?"

"Ja, jeg skal!" svarede en slank, ung kvinde i fattig dragt, således som ufrie kvinder plejede at være klædt, og trængte sig rask frem gennem de tæt pakkede mænd, der stod foran. Det lykkedes hende virkelig at bane sig vej, hun bugtede sig frem som en ål; nu stod hun næsten lige ved den prægtige hvide hest, der bar kongen; hun så ham lige op i ansigtet; da gennemtrængtes hun af en sød gysen; blodet steg hende til kinderne; hun søgte at få ram på hans øje, men han så hende ikke. Ganske fortabt i beskuelsen af ham trådte hun et skridt længere frem; da blev en hest ved siden af kongens sky, rimeligvis over det røde hår, der pludselig flagrede ud, da hun ved den hurtige bevægelse tabte hætten. Dyret stejlede; hun ville skynde sig at vige til siden og kom derved til at træde hårdt i en vandpyt, så det snavsede vand sprøjtede højt i vejret.

"Forbandede trælkvinde!" skreg Sigila, der førte den hest, der havde stejlet, ved tøflen. "Tilsmudsker hun fru Brunhildes bryllupsdragt, fra top til tå! – Der, frække tøs!" Han gav hende med ridepisken et let slag over ansigtet. Hun skreg højt og holdt begge hænder og det røde hår op for ansigtet.

"Hvad er der på færde, min elskede?" spurgte Sigibert. Herligt lød hans klangfulde stemme.

"Intet, herre konge!" svarede Brunhilde med en stemme, der næsten var dybere end hans – "kun en påtrængende kvinde af folket. Hun har fået sin velfortjente straf."

Brud og brudgom var allerede forbi stedet.

Den slagne kvinde blev stående ubevægelig og sendte et langt, langt blik efter begge. Hun opholdt herved toget lidt.

"Af vejen, gadepak!" råbte en frankisk rytter.

Hun hørte intet, men blev ved at stirre efter brudeparret.

"Fremad! Hvad er der i vejen? Hvorfor stopper toget?" råbte Charigisel og sporede sin sorte ganger. "En tiggertøs! Pak dig! – Du vil ikke? – Så skal du komme ned til det smuds, du hører til!"

Han lod hesten gå frem, og pigen lå i vandpølen. Men straks var hun igen på benene; hun så ham tavs i øjnene; han følte sig ilde berørt af dette blik og sprængte rask videre.

"Nej, se til den røde kat! Hun er om sig!"

"Tilbage, tøs!"

Tilsmudsket over hele legemet sneg hun sig atter bag den forreste række. Hun holdt sig, øjensynligt med møje, oppe ved en høj pæl, der var nedrammet på pladsen.

"Hør! Atter et trompetstød!"

"Er det atter en konge?"

"Naturligvis! Men hvem kan det være?"

"Guntchramn af Orleans?"

"Nej, han ligger jo syg i Chalons."

"Så må det være Chilperich."

"Ja, det er ham. Se, hans bandolarius er der allerede med den skarlagenrøde krigsfane."

"Med den gyldne slange."

"Ja, under havfruen med fiskekroppen."

"Det tegn fører alle merovinger."

"Der kommer han selv på sin røde hest! Det er også en meget statelig herre!"

"Å, han er ikke at sammenligne med sin broder."

"Nej, i sammenligning med ham er han som Loge mod Paltor Note 1)," mumlede en snehvid olding.

"Ti stille, du gamle hedning, med dine dæmoner, at de gejstlige ikke hører dig."

Her fløj et blik fra kongen henover gruppen; den unge pige skjulte sig hurtigt bag sin pæl.

"Men hvem er damen på den gulbrune pasgænger, der rider ved siden af ham?"

"Å, det er vel en af hans mange elskerinder. Måske Andovera – –"

"Eller den nye, han skal have fanget i skoven for et par måneder siden. Hvad er det nu, hun hedder?"

"Nej, vist ikke! Kong Sigibert skal, ved at indbyde ham til sit bryllup, udtrykkeligt have betinget, at ingen af hans koner – –"

"Tøse er det – ikke koner!"

"– – måtte vise sig i syv miles afstand fra Marseille."

Pigen ved pælen lyttede spændt.

"Og ved Sankt Julianus, det er – –"

"Det er ingen tøs, hun, der rider på den gulbrune!"

"Lad os se, lad os se," skreg en mængde stemmer i munden på hinanden, især kvinder, og trængte på.

"Se kun, lille moder," råbte et fruentimmer til en ældre kone, "se, hvor strålende den fremmede jomfru er pyntet!"

"Ja, som en rigtig prinsesse!"

"Men se der! Hvad er det, der skinner sådan på hendes hals?"

"Det er perler!"

"Det er umuligt! Så mange på ét sted!"

"Nå, nu stopper toget igen. Man har da god tid til at se alting."

"Hvad er det, I har så travlt med nu?"

"Jeg tæller. Fire – fem! – syv snore med store perler har hun om halsen."

"Ja, gotherne er rige! Det kommer alt sammen fra skatkammeret i Toledo."

"Å!" råbte en ung pige, "hvor yndig hun dog ser ud!"

"Ja, men ikke så stolt og kongelig som Brunhilde."

"Men hun ligner hende meget! Når hun kun ikke var så bleg! Om hun skulle være syg?"

"Og hvor slank hun er!"

"Og hun er ganske ung! Se, hvor undselig hun hører efter, hvad kong Chilperich siger til hende!"

"Ja, han har meget at hviske om til hende!"

"Se, nu bøjer hun sig forover! Hendes lyse hår –"

"Ja, det er mere end lyst, det er næsten hvidt."

"Hvor det stikker af mod hans røde merovingerparyk!"

"Men menneske dog! Træng dog ikke sådan på!"

"Af vejen, du rødtop der bagved! Skal du glo på alle konger? Har du ikke fået nok af det piskeslag, du fik før? Væk med dig!" råbte man fra alle sider imellem hinanden.

"Å, lad mig bare se! Det er ikke kongen; det er den dame, der rider ved hans side, jeg vil se."

Dette blev sagt så indsmigrende, at en ung matros, lokket af stemmens klang, vendte sig om for at betragte den, der bad så bønligt.

"Af vejen!" gentog en af dem, der havde truet, en gråskægget marseillaner. "Eller –" her hævede han hånden og ville slå til.

Men i det samme blinkede matrosens kniv; borgeren udstødte et skrig; blodet randt af hans arm, og han lod den

falde.

"Så!" sagde sømanden og lo, idet han skød den unge pige frem, "nu kan du se på det mælkefjæs, så meget du vil. Jeg kan ikke se, hvad der er ved hende; jeg synes meget bedre om dig, du røde!"

Han tog hendes fyldige, bare arm og trykkede et kys på den.

Nu havde den unge pige tilstrækkeligt mønstret den ungdommelige rytterske, og vendte sig mod sin beskytter.

"Til tak for dette ord," hviskede hun og så forførerisk på ham med de grå øjne, "tag imod dette her." Hun trykkede den forbavsede unge mand et vægtigt guldstykke i hånden. "Og kom i nat i herberget ved Rhôneporten. – Glem ikke din kniv!"

3

I et af kvindegemakkerne i den nederste del af palatiet sad den unge dronning på en bænk ved det åbne buevindue.

Sit overstykke af svær, hvid silke havde hun taget af og løsnet båndet, der sammenholdt det rige, mørkebrune hår, der nu strømmede som en bred bølge helt ned til haserne; guldarmbåndene havde hun ligeledes strøget af de blændende hvide arme og løsnet det med ædelstene besatte livbælte. Lyset fra hængelampen havde været hende til besvær, hvor dæmpet det end skinnede ned fra agatskålen; den høje, junoniske skikkelse havde kun behøvet at stå ganske lidt på tæerne for at blæse lyset ud.

"Så!" sagde hun, "nu hersker kun månens fortrolige, tavse lys." Hun lænede den venstre arm til ryggen af bænken og lagde det skønne hoved på armen; den højre arm hvilede i hendes skød. Således sad hun og stirrede drømmende ud i haven, hvor høje pinjer og plataner badede deres mørke toppe i månelyset.

"Du blege måne! I dette øjeblik skinner du også på haven ved slottet i Toledo. Tajos stolte bølger glinser som sølv i dine stråler. – Hils mit hjem, hils min ædle fader og min ængstelige, alt for ængstelige moder, og sig dem, at deres datter er lykkelig, nej lyksalig, usigelig lyksalig. At være hans udkårne! Hans hustru – ja hele hans rigdom, det føler jeg grant." Hun kyssede ringen på sin finger og hviskede: "Du lille, smalle ring! Hvilken fryd og stolthed har du ikke bragt mig! Jeg er den bedste helts og den reneste mands veninde for livet!"

"Ja – hans veninde! Ikke alene sin kærlighed, også sine lønligste, ægte kongetanker vier han mig; han løfter mig op i

højde med sin tanke. Næppe i tre uger har jeg været hans hustru, og allerede er jeg fortrolig med hans planer, hans bekymringer, med alt hvad der berører hans riges ve og vel. Og hvor høje er ikke hans tanker! De er helligede hans pligter, den store pligt, der påhviler ham som beskytter for disse stakkels franker, der bløder af dybe sår og holdes i trældom af en tøjlesløs adel, som ovenikøbet ikke bøjer sig for selve kongen. Beskyttelse for de svage, ret for alle, betvingelse af de frække stormænd – det har han svoret. Og midt i de første bryllupsdages hede kærlighed bad han mig sværge på sit sværd, at jeg med ham ville arbejde til dette mål. 'For ikke alene mit leje,' sagde han til mig, 'også mine kampe og min sejr skal du dele.' Jeg svor eden på hans sværd. Og da han sov ved min side i går nat, da lagde jeg – kun du, venlige måne! så det – sagte min hånd på hans hjerte og gentog eden ved dette store, ædle hjerte – for mig selv! – Hvor jeg dog elsker ham! Mere end Gud selv og alle helgener! – Ak, tilgiv mig, du strenge Himlens herre, og lad mig ikke undgælde derfor ved, at nogen ulykke times ham! Den, der vovede at krumme et hår på hans hoved," råbte hun og sprang op – "ja, jeg hvilte ikke, før jeg havde set hans hjerteblod. – Dåre, som jeg er! Hvilken fjendes hånd kan nå ham? – Men hør! Der kommer skridt i forhallen. Det er hans gang! – Det er ham! – O, min elskede!"

Hun fløj ham i møde. Forhænget åbnede sig; lyset fra flere fakler i forhallen faldt fra siden på den kommende, mens hans ansigt på samme tid belystes af månen. Virkningen var slående. Hvor havde den unge hustru nu i flere uger svælget i beskuelsen af disse skønne træk, dette ædelt formede hoved, indfattet af de

mørkegule lokkers fylde – og dog var hun i dette øjeblik som blændet af så megen mandig skønhed og kraft.

Han omfavnede hende med ild, førte hende, uden at slippe hende, til lejet og tvang hende ømt ned på dette, dækkende hendes øjne og mund med hede kys. "O, du min helt!" hviskede hun elskovsvarm. "Min herre og min gemal!"

Han lod hende næppe tid til at drage ånde. Endelig sagtnedes hans lidenskab et øjeblik, og hun kom til orde: "Jeg havde ikke håbet at se dig så hurtigt igen. Gæstebuddet hos biskoppen – –"

"Er ikke forbi endnu. Men jeg rev mig løs. Jeg følte mig uimodståeligt draget til dig, du mit hjertes dronning. Og til længslen efter dig kom endnu glæden over at bringe dig et budskab –"

Brunhilde fo'r forskrækket sammen.

"Ak, – så er det altså sket? Han har anholdt om hendes hånd?"

Sigibert nikkede oprømt. "Ja – jeg så selv i flere dage, at det måtte komme. Så snart han så hende på skibet – han sejlede os jo i møde til Narbonne – –"

"Ak, ak! Min stakkels søster! Min yndling! Mit plejebarn! Min alt for ængstelige lille vintergæk!"

"Å, han er jo ingen menneskeæder!" sagde Sigibert og lo.

"Men hun vil blive bedraget – som alt, hvad der kommer i hans nærhed."

"Det skulle komme ham dyrt at stå – ved Gud! – Han skal sværge os en ed så dyr, at ikke engang han vil vove at bryde den."

"Ak, min kære herre! Jeg beder dig bønligt – blot ikke det! Ikke sådan uhyggelig – –"

Sigibert standsede hendes tale med et kys. "Stille, du frankernes dronning! Du ved, det er din faders ønske."

"Men moder blev syg af skræk for denne plan!"

"Og det er også mit ønske. For desværre, desværre! Det er ikke blot adelen, der piner folket. Kongerne, som skulle være dets beskyttere, er blevet dets plageånder. Ikke nok med, at de fører franker mod franker i evindelige broderkrige, enhver af de tre-fire forskellige herskere undertrykker i sit eget rige sine undersåtters frihed og ret. Hverken deres ejendom eller deres koner og døtre har været – eller er – sikre for fyrsternes begærlighed og vellyst. Merovingerne må først blive bedre selv, før de begynder på at ville forbedre og tugte andre. Det er desværre med fuld ret, at de to braveste mænd i hele Austrasien lægger mig dette på sinde, når jeg opfordrer dem til at hjælpe mig med at kue adelen."

"Hvem mener du? Er det de to mænd, du også tidligere har omtalt for mig?"

"Ja vist! Karl og Arnulf ved Mosel! – Og min broder Chilperich har så mange fortrin – også for mig! – jo vist, han er meget behændigere end jeg, – og så er han en lærd mand oven i købet. Hans sæder vil også nok kunne forbedres; det er der ingen tvivl om. Og dertil vil ægteskabet med et rent og blidt væsen som din blege søster bidrage allermest. På denne måde knyttes han også nærmere til mig, og – jeg har gjort regning på det! Alt føjer sig, som jeg havde ønsket – den sidste skygge, der hvilede over merovingernes hus, svinder således bort for solen."

"Og offerets navn er Galsvinthe, den sky hind, den blege, lyse blomst!"

"Nej, min elskede! Din søster –"

"Ja, hun elsker ham; jeg har set det med angst og gru. Hun elsker ham, og så meget elendigere vil hun just derfor blive."

4

En time senere trådte nogle fakkelbærere ud fra bispeboligen, der var sammenbygget med Sankt Victors basilika, for at ledsage en af gæsterne hjem. Biskoppen fulgte selv sin gæst til dørtærsklen.

"Tak, ærværdige fader, for det herlige gæstebud. Det glædede mig at deltage i det."

"Det er mig en stor ære, kongelige herre!"

"Hvorfor glædede det mig? Kan I gætte det? – I er ikke i stand til at gætte det. Jo, jeg skal sige eder, – hvor der er så megen rigdom, der kan man lægge højere skatter på, ja man er nødt til det; skatterne må kunne forøges til det tredobbelte. Så! – Hi, hi! – Nå, sov nu vel! Læg det ord under jert hoved til trækpude. – I der med faklerne – trask så afsted! Månen skinner forresten godt nok. – Og jeg behøver ingen at støtte mig til; jeg drikker aldrig mere, end jeg kan tåle, – kun så meget, at jeg føler mig oprømt – Nå, trask nu af med jer!"

Han slog til den nærmeste med sit sværd, der var stukket i skede, og som han havde løst fra gehænget og bar i den højre hånd. "Skurk af en træl!"

"Herre konge!" råbte den, han havde slået og skældt ud; "jeg er ingen træl. Jeg er frivilligt trådt i hr. biskoppens tjeneste. Jeg er en fribåren borger her af staden."

"Ja så! Er du fribåren? Så er det bedst, du får en til." Og han slog ham atter på hovedet, og mindre lempeligt. "For kongen er I trælle allesammen, husk på det!"

Han gik nu rask til. "Hvor klart månen skinner! Jeg kunne have lyst til endnu at strejfe lidt om i byen på eventyr. Marseilles

kvinder er jo berømte for deres skønhed og varme blod. – Å, det er sandt – jeg skal jo have bryllup! – Nå, nu igen! – Ja, jeg har jo rigtignok lovet min strenge broder – hvad kommer det forresten ham ved? Ægget vil lære hønen – jeg har lovet ham at jage mine andre hustruer og tøse bort. – Ja, men jeg har ikke lovet at lukke mine øjne til, hvis jeg skulle opdage nogle nye! – Hi, hi! – Siden jeg har sat mig ind i dialektikken og har lært den kunst at distingvere, kan jeg tage det op med enhver modstander og blæse ad alle eder og overenskomster. – Dog er det vist bedst at være lidt forsigtig, indtil brylluppet er overstået! – Mærker de det før, så får jeg nok næppe megen glæde, hverken af den blege jomfru eller hendes grunker. – Ih, her er jo allerede huset, hvor jeg er taget ind!"

To spyddragere holdt vagt foran huset og sænkede ærbødigt deres lanser. Uden at hilse igen gik han ind ad døren. I forhallen lå en smuk ung dreng ved foden af en pille, hvorpå der var anbragt en fakkel i en ring. Drengen var faldet i dyb søvn og smilede i drømme. Chilperich standsede foran ham og betragtede ham et øjeblik. "Hertug Drakolens yngste søn! Den gamle er så stolt og stiv! Og så umådelig rig! Kunne jeg blot komme ham til livs og få fingre i nogle af hans rigdomme! – Men han vogter sig nok for enhver forseelse. – Drengen der er hans øjesten. Bi lidt!" Han vækkede den sovende med et spark. Drengen fo'r op og greb til sit sværd, men da han så, hvem det var, sank han på knæ og råbte: "Kong Chilperich! Tilgiv! Jeg var så træt; i fire nætter!"

"Ja, hvad holder man jer vogterhunde til, andet end at våge."

Drengen blegnede.

"Ah, du bliver bleg og ikke rød, når du bliver vred? Den slags folk huer mig ikke. Du kan fortælle din fader, at du er jaget bort fra din tjeneste ved hoffet."

Kongen vendte ryggen til ham og begav sig til sit soveværelse. Her gik han først hen til det åbne vindue og afførte sig pandebånd, sværd og overbeklædning, idet han vendte ryggen mod sengen, der stod i baggrunden af værelset bag et forhæng.

Et øjeblik stod han og så ud i den måneklare forårsnat og de stille gader.

"Det er ingen nat at sove bort, så varmt og behageligt vejret er! Den er som skabt til at tilbringes i selskab med kvinder! – Jeg gad nok vidst, hvor – –? Nå, men det er jo rigtignok ikke nogen aftenbøn." Hans ansigt antog pludseligt et alvorligt, ja ængsteligt udtryk og han bøjede det højre knæ lidt, greb efter en forsølvet relikvieæske, som han bar i en silkesnor på brystet, og mumlede: "Beskyt mig, hellige Martinus, da jeg selv ikke mægter at skærme mig mod nattens svartalfer og dæmoner. Amen!"

Derpå gik han hen til sengen og slog forhænget til side. På kanten af sengen sad en tilhyllet skikkelse uden at røre sig.

Skrigende af skræk fo'r han tilbage og råbte: "Mord! Til hjælp! Mord!" Han ville løbe hen og tage sit sværd, men gled på det glatte marmorgulv og blev hjælpeløs liggende.

Den hemmelige skikkelse rørte sig endnu ikke, men sagde sagte: "Vær rolig, Chilperich! Det er kun en kvinde."

"En kvinde!" råbte han og sprang hurtigt op. "Er det dig, Fredegunde?" Han stampede i gulvet af vrede. – "At forskrække mig sådan!"

"Hvad kan jeg gøre for, at du er så fej?"

"Og hvilken frækhed! Har jeg ikke befalet både dig og – de andre – under straf af min vrede ikke at vove eder til Marseille? Hvor tør du da understå dig?"

"Just fordi du har forbudt det!"

"Trodser du mig?" Han hævede den knyttede hånd.

"Slå kun til! Det er ikke første gang."

Han lod armen falde. "Men det skulle være blevet sidste gang. Du får mig nemlig aldrig mere at se. – Er du lige glad? – Du ler? – Det vil du snart glemme. – Forresten er det ganske godt, at du kom, så kan du så meget før få at vide, hvad du har at rette dig efter. – Men – hvad vil du her?"

"Tale med min ægteherre."

Han lo. "Det er der intet menneske, der ved, om du efter kirke- og folkeret er min ægtehustru."

"Du er viet til mig. Samvittigheden drev dig dog dertil."

"Ja, men jeg er også viet til Andovera og mange andre, og de lever allesammen! Viet? Ja, jeg lader mig ofte vie! – Det er så beroligende for pigebørnene! – Men du er en ufri og kunne ikke lade dig vie uden din herres tilladelse."

"Men du har jo købt mig fri af hr. Landbert."

"Ja, men det var først *efter* vielsen, – hi, hi! – Det gør lidt forskel. Vielsen gælder ikke, og ægteskabspagten gælder ikke. Der er ikke andet, der gælder, end min vilje. Og desuden, da jeg samlede dig op i skoven, på alfar vej – måske vi da forhandlede længe med hinanden om ægteskab? Eller brugte jeg magt imod dig? Nej, du råbte: 'Jeg vil' – det klang tydeligt nok igennem tordenvejret – og sank i armene på mig, en vildfremmed jæger, som du aldrig havde set før. Du har ikke mindste skygge af ret over mig. Ha, ha," lo han, "du gjorde rigtignok store øjne

bagefter. Allerede i skoven, da du gav dig i min vold under lynets flammen og tordenens brag, og dæmonerne frydede sig ved vor omfavnelse, og det brændende egetræ belyste den, erfarede du, at jeg var frankernes konge. Og så bildte du dig ind – ha, ha! – at du skulle være deres dronning og Chilperichs enehustru! Du! En plebejerinde, en trælkvinde!"

Her gav det for første gang et sæt i Fredegunde.

"Men da du så derhjemme i mit slot fandt Andovera og alle de andre, der havde ældre krav på mig – ja, hvor blev du da forbavset. Du blev helt fræk af bare forbavselse."

"Og du slog mig," mumlede hun klangløst. "Med hånden, her, på min skulder, og på ryggen!"

"Ja, fordi du rasede! Du ville gribe mig i struben! Men på én gang, da jeg først havde lagt hånd på dig, blev du from som et lam. Gud må vide, hvad der da foregik i din sjæl!"

"Sig hellere, at Helvede må vide det!" sagde Fredegunde i en helt rolig tone.

"Og vist er det", sagde han grundende, "af alle mine tøse er du den skønneste, den mest henrivende. Og uimodsigeligt den snildeste. Uimodsigeligt! – Dine råd er kloge. Også troldkunster forstår du dig lidt på, og skinsyge har du efterhånden rent vænnet dig af med. Fortryllende, bedårende er du!" Han fo'r løs på hende og kyssede hende på munden. "Hvorfor er du dog så ringe født!"

Fredegunde skælvede.

"Jeg kunne ikke ønske mig nogen bedre dronning af Neustrien. Men, som det nu forholder sig – nej, det går ikke. Overfor min broder Sigibert med denne gothiske fyrstinde ved sin side – for vist er det, enhver bevægelse af Brunhilde vidner

om den fødte kongedatter. – Hvad fejler du? Hvorfor skærer du tænder? Og så den uhyre medgift, disse gothiske prinsesser får! Den yngste – tænk engang – hun får lige så meget som den ældste."

"Ja, og dette voksbillede er jo i alt fald også et nyt stykke legetøj for dig. Men tag dig i agt, Chilperich, når du kysser hende; så gør du bedst i at holde vejret. Hun har svindsot – og svindsot smitter."

Kongen fo'r sammen, forskrækket til det yderste. "Hvad siger du? Hvad? – Å, det er skinsyge! Du vil gøre mig ked af hende."

"Hvorfor skulle jeg det? Jeg er jo dog forskudt, og så kan det jo være mig ligegyldigt, om det er den brystsyge eller en anden, jeg må fortrække for. – Men det gør mig ondt for din skyld! – Ser du, det var for at sige dig det, at jeg kom her." Her rejste hun sig fra sit sæde på sengen.

"Virkelig? Var det blot derfor? – Det ville jo være ren forsagelse! – Det kan jeg ikke tro! – Var det virkelig blot derfor, du kom?"

"Nej, jeg har endnu ét at sige dig." Hun bøjede, som af undseelse, det skønne hoved, trådte tæt hen til ham og hviskede ham noget i øret. Derpå ville hun – det lod i alt fald så – skynde sig til døren, men han holdt fast på hende og trykkede hende til sit bryst.

"Du lille, røde, søde Frede! Er det virkelig sandt? – Nå, lille Gunde, så ønsker jeg dig til lykke! Det vil bringe dig lykke. Det har allerede bragt dig den! – Nu skal du ikke i kloster, som jeg havde tænkt."

Fredegunde lo overgivent; det klædte hende godt: "Jeg ville beklage det kloster, der skulle tage imod mig!"

Chilperich kyssede hende atter: "Du har vid; derfor passer du så godt for mig. – Eller passede!" sukkede han. "For desværre, skilles må vi. Du kan bo i min, eller nu din gård, Amica ved Limoges. Jeg har jo skænket dig den med alt tilbehør af skov, ager og eng, med hyrder og hjorder, karle og piger; du kan leve ret rigeligt af, hvad den indbringer og endda lægge penge op. Send mig underretning derfra. De andre har kun født mig lutter skrigende piger, undtagen Andovera, som jeg har beholdt så længe, fordi hun skænkede mig tre sønner; men hun er jo nu næsten lige så gammel som jeg, og nu må hun i kloster. Men" – her antog hans ansigt en uhyggelig mine – "i den senere tid er jeg utilfreds med mine sønner. Det brushoved, Chlodovech, er vred, fordi jeg omgås dig. Og Merovech! Ja, han er egentlig mere Sigiberts brodersøn end min søn."

"Hvad mener du med det?"

"Den besynderlige, kælne dreng! Han har slet ikke arvet noget efter mig. Jeg kunne allerede ikke lide ham, da han var dreng – nå, han havde vel heller ingen grund til at holde af mig. Da han blev større, så han altid så bebrejdende på mig; jeg forstod ikke, hvad det skulle betyde. Endelig viste det sig. Da han var omtrent seksten år gammel, kom han en dag til mig og forlangte med usædvanlig bestemthed, ja næsten truende, at jeg skulle højtideligt tage hans moder til ægtehustru. Jeg begriber ikke, hvilken præst der har sat det i ham; Andovera selv havde aldrig ønsket det; hende skulle jeg nok have pillet sådanne tåbeligheder ud af. Han sagde, at det skyldte jeg Gud og hende og ham og hans brødre. Jeg lo ad ham. Men den blødagtige drømmer var på én gang blevet hård som en sten; han vedblev med at plage mig, på trods af at jeg truede ham;

han klyngede sig til min kappe; hånden fo'r mig uvilkårligt til sværdet, og jeg sårede ham alvorligt. Sigibert kom til og fik den blødende dreng båret bort. Siden den tid har jeg ikke set meget til Merovech. Hans farbroder har for mange år siden taget ham til sit hof. Han har en fin sjæl, den dreng. Men han gør sig alt for mange skrupler. Hans øjne ser drømmende op i stjernerne i stedet for at holde sig til jorden."

"Sådanne mennesker driver det ikke vidt i verden," bemærkede Fredegunde tørt, "selv om det er kongesønner."

"Og nu for nylig," sagde Chilperich og lo ondskabsfuldt, "synes det, som om han er kommet til at holde mere af sin tante, fru Brunhilde, end af sin moder."

Fredegunde lyttede med spændt opmærksomhed.

"Så er der Theudibert, men" – her kastede han et prøvende blik på hende – "han lader til at tilbede sin smukke unge stedmoder mere end fornødent."

Fredegunde viste de hvide tænder: "Det flødeskæg!" sagde hun foragteligt.

Chilperich vedblev beroliget: "Kort sagt, sønnerne er jeg ikke rigtig sikker på. Desuden, alle Guntchramns sønner blev revet bort af pesten. Hine drenge går i slag for mig; jeg er dog ikke så dum at udsætte mit vittige hoved for tåbelige fjenders stridsøkser! Hvor let kunne man ikke blive offer for dette rå mordhåndværk, som man kalder heltedåd. I så fald ville min æt kun bero på seks øjne. Nej, sønner, sønner må jeg have! Dem kan en konge ikke have for mange af. Skaf mig en dreng, Fredeline! Det kan blive din lykke!"

"Men sønnen af en ufri, en medhustru – kan han –?"

Chilperich lo højt: "Ha, ha! *der* slap det ud! Nej, lille Gunde! På den måde tvinger du mig ikke til ægteskab. Efter utvivlsom frankisk ret kan enhver kongesøn arve sin faders trone, også en bastard, når blot faderen anerkender ham."

Fredegunde følte sig åbenbart befriet for en bekymring; hendes grå øjne lynede hoverende.

Chilperich bemærkede det tydeligt.

"Det forekommer mig, Fredeline, at du er alt for sikker på, at det bliver en dreng," sagde han spottende.

"Jeg har kastet trylleterninger for at få det at vide, og de faldt tre gange på spyddet og ikke på tenen."

"Ja, ja, jeg vil dog hellere se det først! Jeg skal overdrage en pålidelig mand at passe på, at du ikke af lutter kærlighed til mig går hen og forvandler mig den pige, du måske vil føde, til en dreng. Jeg tror dig ikke over en dørtærskel! Og det er da ikke at undres over, for jeg tror næppe mig selv."

"Vil du ikke se dit barn?"

"Barnet? Jo! Men dig, lille Gunde, kan jeg desværre aldrig se mere. – Jeg har måttet sværge på det med – græsselige eder," tilføjede han gysende.

"Hvem har du svoret det?"

"Min broder Sigibert. Jeg har lovet at jage jer alle bort, og fremfor alle dig. Dig hader han mere end alle de andre."

"Han kender mig jo ikke."

"Han har hørt tilstrækkeligt tale om dig."

"Og hvorfor, Chilperich, hvorfor vil du gøre det? Hvad får du for det? Ikke andet end denne sygelige kvinde, dette vandrende lig, hvis ånde er dræbende!"

Chilperich stampede i gulvet. "Ti stille! Jeg må have et kongeligt barn for frankernes skyld. Også for at komme til fuldt forlig med Sigibert."

"Elsker du ham? – Jeg hørte i dag folk råbe: 'Hil være den tapre Sigibert! Den røde Chilperich er en ræv.'"

"Pyt!" udbrød han spottende, men dog ærgerlig, "en tyr er også en helt. Der er ikke noget dummere i verden end sådan en helt."

"Fuldt forlig! Ja, det er jo meget dejligt! – Får du så også Soissons tilbage?". Spurgte hun og bøjede sig hen imod ham og så ham uskyldigt i øjnene.

"Død og helvede! Nej, – det gør han ikke. Men tal ikke om det! Jeg bliver rasende ved at tænke på det."

"Nå, ja, ja da! – Mig kan det jo være ligegyldigt. Jeg har jo ikke længere del i noget af, hvad der angår dig. – Så sig blot endnu et ord til afsked til din – stakkels Fredegunde."

Hun hulkede.

"Græd ikke, lille Gunde! Det kan jeg ikke tåle; du ved godt, det gør mig så ondt." Hans næsebor sitrede krampagtigt.

"Jeg vil blot endnu sige dig et advarende ord. Du kender jo mit tryllespejl? – Du ved –"

"Ja, jeg ved, at det viser rigtigt. Har du set noget i det?" spurgte han ængsteligt.

"Jeg har set en morderdolk draget mod dig. Det vil gå for sig i morgen aften. Tag din skælbrynje under vamsen. Og tænk på Fredegunde!"

Med et flammende blik var hun forsvundet.

"Bliv, bliv dog!" råbte han efter hende. "Endnu et kys til afsked! Bliv! Du har tændt hele mit hjerte i flamme! – Borte er

hun! Og lader mig alene med min længsel! – Ak, ak, – ja, hvorfor er *hun* ikke kong Athanagilds datter?"

5

Få dage derefter fejredes i Marseille Chilperichs formæling med Galsvinthe; den gothiske marskal Sigila gav i kongens sted bruden bort. Planen til dette ægteskab var for længe siden aftalt mellem gotherkongen og Sigibert, kun med forbehold af, at Chilperich gik ind på det og formelt anholdt om brudens hånd, og af, at han ved ed forpligtede sig til at overtage visse nærmere forpligtelser. For man havde i Toledo hørt tilstrækkeligt om denne mest begavede, men tillige mest fordærvede af Chlodovechs sønner til, at man kunne fæste stor lid til ham.

Brudgommen var i dårligt lune. Det var ikke denne mistillid, der krænkede ham – den slags var han vant til. Men det ærgrede ham, at han på grund af denne mistillid skulle bringe sådanne ofre og påtage sig sådanne forpligtelser. For hvor meget han end anstrengte sit fiffige hoved, var han ikke i stand til at hitte på, hvorledes han skulle bære sig ad med at blive disse besværlige bånd kvit uden at opgive de fordele, der var betinget af dem.

Der var desuden andre ting, der havde forstyrret den rette bryllupsstemning for ham. Før han gik til kirken med bruden, havde han ladet sine tre sønner kalde til sig i sit gemak. Han skred ærgerlig op og ned ad gulvet, mens vestiarerne betjente ham ved påklædningen og havde møje med at give ham de forskellige klædningsstykker og smykker på, da han ikke stod stille, og de derfor måtte løbe rundt i værelset efter ham. Under dette arbejde fo'r han løs snart på den ene og snart på den anden af sønnerne med skælden og bebrejdelser.

"Det er kun lille glæde, jeg har af jer alle tre! Galt nok er det, at en endnu så ung mand som jeg allerede har sådanne store, lange lømler af drenge! Jeg er kun toogfyrre år gammel, og denne kæmpekarl der, denne Merovech er treogtyve! Det er ligefrem en tåbelighed!"

"Som vi ikke er skyld i," lød det trodsige svar.

Chilperich stod stille: "Det vover du at sige mig lige i ansigtet, Chlodovech – den yngste og – den frækkeste."

"Man siger, jeg er den, der ligner dig mest," svarede det unge menneske med det brunrøde, krusede hår og de stålgrå øjne kæphøj. Det forholdt sig rigtigt; hans ydre var virkelig faderens meget ligt, kun at han var betydeligt større og mere knokkelstærk end den fintbyggede fader.

"Tag dig i agt!" råbte denne. Men han kunne ikke bare sig for at smile. Han havde sans for vid, også når den gik ud over ham selv. "Altså, I ved, at jeres moder Andovera var så fornuftig godvilligt at gå i kloster, da jeg forlangte det, for at jeg kunne indgå dette nye ægteskab. Det er forresten tvivlsomt, om min vielse med jeres moder var gyldig, men i alt fald kommer jeres arveret ikke til at lide under det, da jeg desværre må anerkende jer for mine lovlige børn. – Og det er også til jeres fordel, at jeg indgår den nye forbindelse, så snart I arver riget – gid det må ske sent! – idet I nemlig vil kunne nyde godt både af gothernes forbund og deres rigdomme. Kan I ikke indse det?"

"Jeg sætter megen pris på denne ære," sagde Merovech, den ældste, en yngling med mørkt hår og mørke, alvorlige øjne, og et tænksomt, næsten melankolsk udtryk over de ædle ansigtstræk; "for det er en ære at blive besvogret med den

fortræffelige fru Brunhilde. Har vor stakkels moder måttet trække sig tilbage, så er dette svogerskab dog ingen ringe trøst."

"*Mig* er det en trøst," buldrede den hidsige Chlodovech ud, "at det ikke er vor kære moder alene, der viger, men at også alle de andre veninder må fortrække, – og fremfor alt den afskyelige Fredegunde, den forbandede heks!"

Theudibert, den mellemste af sønner, en slank, velbygget yngling med åbne, lysebrune øjne og et klædeligt, brunt overskæg, der dog kun var i sin første udvikling, fo'r sammen og blev blodrød i ansigtet, da faderen bemærkede hans bevægelse.

Chilperich satte begge arme i siderne og mønstrede de tre ynglinge: "Ja, I er nogle nette skud på det merovingiske stamtræ! Et herligt kløverblad! Du, Merovech, skulle hellere straks lade min broder Sigibert antage dig i søns sted, så har du bedre lejlighed til at indynde dig hos den fortræffelige stedmoder, du får. Jeg giver dig min velsignelse til det; du holder dog mere af din farbroder end af mig. Og du, Theudibert, – ja, du skulle egentlig kronrages og puttes i et kloster. Men jeg har brug for dine stærke lemmer i felten. Og desuden, det er ikke heller altid, at munke er engle; de holder ofte meget af den forbudne frugt. Hi, hi! – Dig, Chlodovech, vil jeg bede at betænke, at det ene og alene er hende, heksen, som du kalder hende, I kan takke for, at jeres fader er i live den dag i dag. Med mindre I måske hellere havde set, at matrosens dolk nys havde truffet mig?"

"Å, det var dit skælpanser, fader, som du havde under vamsen, der reddede dig," bemærkede Chlodovech nøgternt, "og ikke hende."

"Grønskolling! Men det var Fredegunde, der netop den aften havde rådet mig til at tage skælpanseret på."

"Hvornår?" spurgte Theudibert ivrigt. "Havde du talt med hende her?"

"Kommer det dig ved, tapre kriger, når og hvor jeg taler med en af mine veninder? – Men du var vel forresten til stede ved hans død? Du ved altså, at det ikke var til at pine ud af ham, hvem der havde lejet ham."

"Han sagde, at det var en hævn, han ville tage."

"For hvem?"

"For en kvinde."

Chilperich lo. "Nu igen? – Hi, hi! – Det bliver vi rigtignok ikke meget klogere af! – Der er så mange af dem. – Nævnte han da ikke noget navn?"

"Nej, han var jo næsten ikke i stand til at tale. Da hans kniv prellede af imod dit panser, stødte han den i brystet på sig selv, og da jeg spurgte ham ud, kunne han kun utydeligt stamme de ord: "*Hun* rådede mig til at gøre det ved mig selv, hvis mordet mislykkedes, for at jeg kunne undgå pinebænken. – Og alt det", endte morderen, "til ingen nytte. Blot i *håbet* om et kys af hende, når jeg havde gjort det." Dermed strakte han sig og var død."

"Ja, gid det må gå enhver af hans lige sådan. – Nå, hør nu noget, jeg har til jer at besørge for mig. I morgen bryder I op herfra og følger jeres moder fra Rouen med alle æresbevisninger til Beauvais, til vor stammoders, den hellige Chrothechildes kloster. Sig abbedissen, at hun behandler hende godt, under straf af min vrede. Og hils hende fra mig! Hun har haft gode dage i over – tyve år! Hvad kan hun forlange mere? –

Gå så! – Vil nogen af jer tage del i festmåltidet i dag? Det er en frivillig sag; jeg vil ikke tvinge jer."

"Jeg tager ikke del i et begravelsesgilde for min moder!" råbte Chlodovech og stormede ud af gemakket.

"Jeg heller ikke," sagde Theudibert og fulgte efter ham.

"Jeg vil være med," sagde Merovech. "Onkel Sigibert, som selv fører Galsvinthe til basilikaen, har bedt mig ledsage fru Brunhilde."

Chilperich ville netop svare drillende, da dørvogteren i det samme meldte: "Kong Sigibert med gemalinde og flere fornemme gejstlige og verdslige herrer."

"Ah! Nu kommer de for at binde mig med de gejstlige bånd. Jeg har allerede svoret min gothiske svigerinde det; nu én gang til, offentligt! – Ja, lad dem komme ind i Djævelens navn!"

6

I dyb tavshed trådte nu Sigibert ind med Brunhilde og derefter biskop Germanus, biskop Theodorus af Marseille, Prætextatus, Sigila, Charigisel, hertug Drakolen og flere andre stormænd, gejstlige og verdslige. Fire af de gejstlige bar ved hjælp af to stænger på skuldrene en rigt forgyldt kiste med et stærkt hvælvet låg, der lignede et tag. Kisten, der hvilede på to piller og i alle dele var dannet i lighed med en basilika, bugnede af guld og farvede stene. Den blev med stor højtidelighed stillet på et marmorbord, idet de fire præster knælede ned, og begge biskopper og ærkediakonen, Prætextatus, løftede den op på bordet efter først andægtigt at have kysset den.

"O ve, o ve!" udbrød Chilperich ærgerlig, idet han under gentagne dybe buk uvillig og ængstelig veg tilbage fra kisten så langt som muligt hen i den modsatte ende af salen. "Der er de igen! Der har vi dem igen samlede allesammen, de kære, velsignede, forb..., ærede, dyrebare Guds mænd. – Er det ikke, for Djævelen, det samme hellige træskrummel som dengang ved edsaflæggelsen i Paris! Hellere må man da bedrage hundrede levende konger end én sådan hellig knokkel." Han mumlede dette ærgerligt hen for sig.

"Vi har," begyndte Sigibert, "i den bedste hensigt, kære broder, besluttet at skåne dig for aflæggelse af ed i basilikaen for hele den gabende mængde, men derimod at lade dig sværge her for nogle få, men ærværdige vidner."

"Meget fortræffeligt!" svarede Chilperich trevent.

"Jeg har udvirket tilladelse hertil hos min gemalinde og hos marskal Sigila som stedfortræder for den gothiske konge –"

"Tak, tak!"

"For det tjener just ikke til forherligelse af frankerkongerne, at man må afkræve dem sådanne eder."

Chilperich var i færd med at fare op i hidsighed, men han betvang sig. Han sagde til sig selv: "Bruden bringer mig tusinde pund guld, så får man vel at døje lidt formaninger af dette dydsmønster. – Ja, lad os nu få ende på det," brummede han; "jeg gør ed på alt, hvad der forlanges."

Nu trådte fru Brunhilde frem med kongelig gang og holdning og så alvorligt på ham med sine store, mørke øjne; han udholdt ikke dette blik og spurgte vredt: "Hvad mener I, kære svigerinde?"

"Førend du sværger, konge af Neustrien," sagde hun højtideligt, "så hør – og hør I det også, alle her tilstedeværende præster, fornemme franker, og I, mine ædle gother – hvad jeg nu sværger, frivilligt." Hun lagde den højre hånd på kistelåget og vedblev: "Hvis min elskede, blide søster Galsvinthe skulle blive fortrædiget eller krænket af kong Chilperich, sværger jeg at tage hævn, frygtelig hævn! Bryder han den ed, han nu har at sværge, og skulle de hellige i Himlen glemme at hævne slig mened, *jeg*, Brunhilde, skal *ikke* glemme det. Og af dig, herre konge af Austrasien, min gemal, af jer, I tapre franker i samtlige tre riger, ligeledes af jer, hertug Drakolen og kong Chilperichs øvrige mænd, såvel som af jer, I gother, forlanger jeg, at I med mig sværger hævn, hævn, hævn for enhver uret mod min søster."

Højt og lydeligt klang hendes dybe stemme gennem den store sal. Chilperich blegnede.

Sigibert og alle tilstedeværende lægmænd trådte et skridt frem henimod ham, løftede hænderne til ed og råbte: "Hævn!"

Næppe havde genlyden af de mange stemmer tabt sig, før Merovech ligeledes trådte frem med øjnene stift hæftede på Brunhilde og gentog: "Hævn!" Alle blev forbavsede, ikke mindst Merovech selv; han havde handlet af en øjeblikkelig tilskyndelse, henrevet af det overvældende indtryk.

Faderen sendte ham et hadefuldt blik, men han så det ikke; hans øje hang uafbrudt ved Brunhilde.

Chilperich var den første, der tog til orde efter dette optrin. Smilende trådte han hen til kisten: "Selv min egen søn sværger imod mig! – At bryde eden forekommer os alle at være noget så umuligt, at endog sønnen kan sværge faderen hævn! – Ganske naturligt! For læg vel mærke til dette: Teologien lærer, at ed er en betinget forbandelse over sig selv. Når faderen nedbeder forbandelse over sig selv i tilfælde af, at han bryder eden, så tør sønnen også true ham med hævn for dette ganske umulige tilfælde. Altså videre! Oplæs formularen!"

"Så sagte!" tog biskop Germanus til orde; "I må lægge hånden på de hellige relikvier, mens I sværger."

"Skal jeg lægge –" spurgte Chilperich ængsteligt og modstræbende. "Er det uundgåeligt nødvendigt? – Forrige gang – da det angik Paris, forlangtes det kun, at vi skulle lægge hånden på låget."

"Det er fru Brunhildes forlangende," bemærkede biskoppen.

Hun og biskop Theodorus tog nu to små guldnøgler frem af to små æsker, som de bar på brystet, lukkede de to låse op på kisten og slog det store låg i vejret. En skarp duft af orientalske røgelsesurter steg op fra det indre af kisten.

Højtidelig tavshed og andægtig gysen greb alle og ikke mindst Chilperich; uvilkårligt lagde han hånden på hjertet og vendte hovedet bort.

Biskop Germanus begyndte: "Ved vore medbiskoppers og abbeders godhed allevegne fra i hele dette vidtløftige Frankerland har vi i denne ark samlet levninger både af vor herre Kristus selv og af de største helgener. Her er opbevaret sammen med hinanden: En splint af Kristi kors, hovedhår af apostlen Peder, et skæghår af apostlen Paulus, en af den hellige Hilarius af Poitiers' tænder, et af Sankt Martinus af Tours' ribben og den hellige Polyeukti højre hånd, ham, der er den frygtelige hævner af mened. Ved legemlig berøring af alle disse hellige relikvier – husk vel på det, kong Chilperich af Neustrien! – tvinger du den herre Kristus selv og alle de andre nu nævnte hellige til i dette øjeblik, om end usynlige, dog at være her personligt til stede i de skikkelser, de har efter opstandelsen; – de er altså i dette øjeblik her – se, det er, som om kærten der, som flagrer uden at bevæges af noget vindpust, hemmelighedsfuldt påvirkes af deres nærværelse! De svæver over vore hoveder; jeg føler mit hår rejse sig på mit hoved i hellig gysen! – For deres åsyn lover og sværger du nu for det første:

Jeg vil aldrig, så længe jomfru Galsvinthe, vestgotherkongen Athanagilds datter, som jeg i dag tager til min ægte hustru, lever, af nogen som helst grund eller under noget som helst påskud forstøde hende, skille mig ved hende eller sende hende tilbage til hendes fader."

"Jeg sværger!" sagde Chilperich med lydelig røst.

"For det andet: Alle de kvinder, jeg hidtil under skin af ægteskab eller uden dette har levet sammen med, forstøder jeg og fjerner fra min nærhed endnu den dag i dag."

Modstræbende og heftigt udstødte han løftet: "Jeg sværger! – Er det så nok?"

"Nej, vent endnu et øjeblik!" sagde Sigibert og trådte frem. "Der går det rygte heromkring, og det har også nået min rene hustrus øre og ængstet hende svarligt, at du for et par måneder siden skal have hentet en forvorpen skabning af den laveste pøbel, en pige af ufri stand, op af smudset og – –"

Chilperich bed sig i læben; hans næsebor sitrede.

"Det burde egentlig være dybt under vor værdighed at spilde et ord på hende. Men man ymter om, at dette elendige væsen skal forstå sig på troldkunster, ja endog skal kunne fremtrylle had og kærlighed, sygdom og død. Dette har ængstet min høje gemalinde. Du må derfor udtrykkeligt love også at forstøde denne kvinde. Tilgiv, min ædle hustru, at jeg nødes til for dine øren at nævne hendes elendige navn; men det er nødvendigt – altså, du må også forstøde Fredegunde."

"Hvad for noget? Hellige Gud!"

Der hørtes et gennemtrængende skrig, men det kom ikke fra Chilperich. Både han og alle de andre fo'r sammen og så henimod marmorbordet, hvor kisten stod; en skikkelse bøjede sig ligbleg hen over den og holdt sig kun med møje på benene; det var Prætextatus.

"Hvad fejler jer, min søn?" spurgte biskop Germanus forbavset.

"Hvilken – hvilken Fredegunde er talen her om?" stammede præsten.

"Det lader til, I kender mange af det navn," svarede Chilperich. – "Nå ja, den, som her er tale om, kender I vistnok; hun var jo jer faders gedevogterske."

"Jeg har kendt hende," sagde Prætextatus, og fattede sig med en kraftanstrengelse. "Allerede som barn var hun fordærvet. Og – så vidt jeg tror – forstod hun sig på trolddom." Han snappede efter vejret.

"Også hende har jeg forstødt!" råbte Chilperich heftigt. "Er det nu forbi?"

"Endnu ikke," sagde Sigibert. "Kong Athanagild har endnu en fordring. Brudens udstyr er rigt på møntet guld og sølv, på guld- og sølvsmykker og husgeråd, på ædle heste og falke, på tjenere og piger, såvel som på faste grundejendomme og forskellige højhedsrettigheder i det gothiske Gallien og i Septimanien, især omkring Narbonne; hans datter Galsvinthes medgift er lige så rig som min elskede hustru Brunhildes. Kong Athanagild er en olding og trænger til sønner. Derfor ønsker han, at, såfremt, – hvad Gud forbyde! – Galsvinthe skulle dø før dig –"

"Ja, så skal vore børn arve medgiften," afbrød Chilperich ham. "Det følger af sig selv!"

"Ganske vist! Men hvis ægteskabet skulle blive barnløst, da vil medgiften, hvis Galsvinthe dør før dig, tilfalde hendes søster Brunhilde."

"Det er skændigt!" råbte Chilperich ude af sig selv, "det går jeg ikke ind på!"

"Gud være lovet!" udbrød Brunhilde glad. "Så bliver der intet af den usalige forbindelse. Hvor det glæder mig! – Kom Sigibert, lad os gå!"

Hun vendte sig om for at gå.

"Men så bliv dog! Hør dog, skønne svigerinde; man må dog have lov til at overveje en sådan sag!"

"Fader!" hviskede Merovech til ham, "din havesyge røber sig alt for plumpt."

"Ti du stille!" bed han ham af. "Du tog naturligvis med glæde denne hovmodige gotherinde og gav oven i købet afkald på din arvepart."

"Ja, og på min arme sjæl med," mumlede Merovech ved sig selv.

"Sig mig blot" – spurgte Chilperich nølende – "gælder det – skal det også gælde omvendt – for Galsvinthe, hvis Brunhilde kommer i det tilfælde?"

Sigibert lo højt. "Ja, min kære broder, gerne! Men jeg siger dig allerede nu, du vil ikke få stor trøst af denne klausul."

Højt rødmende slog Brunhilde øjnene ned.

"Ah, således!" mumlede Chilperich ærgerlig og betragtede hende med harme. "Ak, Fredegunde! Hvis du dog blot kunne skænke mig en søn! – Nå ja, lad gå, lad mig kun gøre ed på det også."

"Godt!" sagde biskoppen af Paris, "læg så den højre hånd på splinten af Kristi kors og den venstre på apostlene Peders og Pauli hår, og sig edsformularen efter mig:

'Og dersom jeg, Chilperich, konge af Neustrien, skulle endog i det ubetydeligste punkt svigte de løfter, jeg her aflægger, da er jeg hjemfalden til straf af Gud og alle helgener, især af Sankt Polyeuktus, menedens hævner, og Sankt Hilarius og Sankt Martinus, som jeg svor ved. Og jeg skal da have forskertset Kristi nåde og være udstødt af den kristne menighed. Og Datas

og Abiras forbandelse skal være over mig, og spedalskhed skal fortære mig, som det skete med syreren Naaman. Således skal min skæbne være i levende live. Men når jeg dør, skal de onde ånder bortføre min sjæl og pine den med samme ild som den, hvori Judas Iskariot, der forrådte herren, brænder til evige tider. Amen.'"

Chilperich udstødte dæmpede forbandelser og fremsagde eden efter biskoppen med mørk mine.

7

Temmelig tidligt på natten var den bryllupsfest, Sigibert holdt i de nygiftes palads, til ende. Det var ikke brudgommen, men Sigibert, der gav tegn til opbrud. Chilperich drak i en fart det halvtømte bæger, der stod for ham. Men Galsvinthe, den blege brud, lå bevidstløs som et knækket siv i søsterens arme, i heftig gråd og skælvende over hele legemet. Når man så hende i den folderige, hvide brudedragt, hvori hun næsten forsvandt som i en sky, måtte man ganske vist finde hende yndig, men følte sig dog snarest tilbøjelig til medlidenhed med hende. Selv den sjælsstærke Brunhilde havde møje med at holde sine tårer tilbage. Endelig trådte Sigibert til og fik dem lemfældigt skilt fra hinanden. Galsvinthe havde krampagtigt boret sine lange, smidige fingre ind mellem søsterens.

"Fat dig, skønne svigerinde! Se, brudgommen venter dig med utålmodighed!"

Sky som en fugl løftede hun nu det lille hoved op fra søsterens højt bølgende barm; hun kastede et ængsteligt, men dog ikke ganske håbløst blik på Chilperichs åndfulde, skarpt tegnede profil, og de blege læber formede sig allerede til et barnligt smil, men da bruden nu så brudgommen, der vendte sig bort fra hende, stå bøjet over skænken og med rynket pande befale den opvartende page at fylde ham pokalen endnu en gang, lagde der sig atter en mørk sky over hendes hvide pande. Viljeløs fulgte hun Sigibert, da han tog hende i hånden og førte hende ud af salen. Vranten fulgte Chilperich efter, omringet af en del unge mænd, der temmelig højt hviskede plumpe vittigheder i hans øre; Galsvinthe hørte hans rå latter over em,

og fo'r forskrækket sammen. De gik ned ad paladsets udvendige trappe.

Brunhilde så efter dem med hånden på brystet. "Mit lam, mit blide lam – som føres til slagterbænken! – Tilgiv mig, Merovech, at jeg glemmer, han er din fader."

"Desværre!" svarede ynglingen. "Men jeg har intet andet end blodet fælles med ham."

Da de var ankommet til Chilperichs bolig, tog Sigibert afsked med Galsvinthe og kyssede hende på panden. Derpå trådte han hurtigt hen til broderen og hviskede til ham: "Vær god imod det stakkels barn; du ser, hvor angst og hjælpeløs hun er!"

"Jeg skal ikke bide hende," var det mutte svar, han fik. "Vær ikke bange! – Jeg har ingen lyst til at se flere tårer af hende. Hun kan jo ikke andet end græde, den gås! Hun har vistnok tårer i stedet for blod i årerne."

Ved midnatstid skinnede månen på en hvid skikkelse, der stod i brudekammeret ved det åbne buevindue. Det lyse hår glimrede i denne belysning som sølv; det lille hoved lænede hun op til vindueskarmens kolde marmor. Armene hang slapt ned; den ensomme brud græd bitterligt. – –

Men nede ved havnen, i en af de værst berygtede sømandskipper, mellem matroser, slaver, rorkarle, gøglere og danserinder, sad en mand, der til trods for den ophedede luft i det lave træskur, der var mættet med duften af fisk og pølse, omhyggeligt skjulte sit hår og til dels sit ansigt i hætten af sin kappe.

Han spillede ivrigt terninger med matroser om småpenge, lo støjende ad den brutaleste spøg og kastede nu og da

guldstykker til de brunarmede tamburinslagersker, der dansede omkring ham med opkiltede skørter.

En af disse, en sorthåret syrerinde, sprang med et pludseligt sæt henimod ham og satte sig på hans skød. "Du, som kaster sådan med guld omkring dig, er du kong Midas, siden du så omhyggeligt skjuler dine ører?" Og med et raskt tag rev hun hætten af ham – og håret strømmede i lange, røde lokker ned over hans skuldre.

"Det er en merovinger."

"En frankerkonge!"

"Det er kong Chilperich!"

"Han, som har holdt bryllup i dag?"

"Du er måske allerede ked af den 'hvide lilje'?" spurgte syrerinden skælmsk.

"Ti stille, I pak!" råbte han og sprang så pludseligt op, at danserinden faldt på gulvet. "Taler I et ord om det udenfor denne hule, skal jeg lade øjnene stikke ud på jer alle med gloende spid!"

Dermed stormede han ud.

Begærligt indsugede han den kølige natteluft. "Ja, hvor skal jeg nu gå hen? Hjem? Jeg kan ikke bekvemme mig til at røre hende! Hendes hånd er kold som på et lig. Jeg gruer for hendes suk og tårer, og i det hele taget, jeg gruer for hele hendes person! Du har rigtignok gjort mig grundigt ked af hende, Fredegunde! For Djævelen! at jeg skal forstøde den, jeg mest attrår, den eneste, jeg virkelig bryder mig om – og være lænket til dette spøgelse, som jeg gyser for! – Længe holder jeg det ikke ud! – O, gid dog begge lå, hvor de hører hjemme, den ene i jorden og den anden ved mit brændende bryst."

En uge derefter tog begge de kongelige par afsked med hinanden. Sigibert og Brunhilde drog nordpå over Lyon og Langres til Rheims, der dengang var Austrasiens hovedstad og kongens sæde, mens Chilperich agtede at føre sin unge gemalinde over Limoges, Poitiers og Tours først til Rouen og senere til Tournay.

Prætextatus, der vendte tilbage til Rouen, sluttede sig til dem, mens biskop Germanus ledsagede det andet ægtepar; det samme gjorde Merovech, som hans onkel havde taget til major domus. Da han bad Chilperich om dennes samtykke til det, havde denne i førstningen studset, men tillod det straks efter. "Det kan være meget nyttigt," tænkte han i sit stille sind, "bestandig at kunne få at vide, hvad der går for sig i paladset i Rheims; af sig selv røber den sværmer vel ingenting, men jeg skal nok udfritte ham."

Sigibert havde ved afskeden en alvorlig samtale med sin broder.

"Nå, så har altså denne tåreperse bagtalt mig?" bruste denne op. "Formodentlig til sin strenge søster? Det er ikke meget fint af jomfru Galsvinthe. Kan jeg gøre for, at jeg bliver skræmt af hende?"

"Da lod du dig slet ikke skræmme af hende på sejladsen fra Narbonne til Marseille. Du havde næppe fået øje på det smukke, sky pigebarn med de store, rørende øjne, før du sværmede om hende uafbrudt. Jeg har aldrig set nogen mand hylde en kvinde på den måde. Du var om hende som en fortærende ild. Hvorledes skulle en ung pige kunne modstå et sådant angreb af en mand af din ånd? Endnu ved indtoget i Marseille var du ved

hendes side og slugte hende med øjnene. Og nu er du så pludselig blevet uvillig stemt imod hende! Hun har forresten ikke talt et ord om det selv, men det er jo tydeligt nok at se, at hun lider. Hvad er der sket?"

"Et ord – hvad siger jeg? Jeg mente, at der er måske kommet hekseri imellem. Du ved, der er sligt til! Man binder knuder – med magiske ord –; snøreknuder kalder man dem. Så forvandles brudgommens sind, og han kan ikke engang kysse bruden, om han ville aldrig så gerne. Sådan går det mig. Nærmer jeg mig hende, straks er der noget, der griber mig og holder mig tilbage; det er, som om der pludselig kom en kulde over mig. – Men giv bare tid. Kommer tid, kommer råd. På den lange rejse, der nu forestår, bliver vi vel fortroligere med hinanden. Her i denne støjende stad rives vi bestandig bort fra hinanden. Det bliver nok bedre."

"Ja, lad os håbe det. Lev vel, broder!"

"Lev vel! Å, der er endnu én ting! – Hvad bliver det til med Soissons? Nu er vi jo forligte – og vi er jo ikke alene brødre og – hæ – fætre, men oven i købet svogre. – Lad mig få Soissons tilbage!"

"Jeg kan ikke! – Jeg ville gerne, men jeg har lovet at holde på den som pant for dit fredelige sindelag."

"Hvem har du lovet det?"

"En, som ikke har stor tillid til dig."

"Det er gotherinden!" råbte Chilperich rasende. "For Djævelen! – men vent! Du skal få grund til din mistillid. Hvad blander hun sig i frankiske rigssager for? Hun har ganske herredømmet over den skikkelige dreng, som før lod sig så let

overtale. Hun gør ham mistroisk og stædig. Men bi du kun, Brunhilde!"

Søstrenes afsked var smertelig og rig på tårer.

I paladsets fruerstue sad de begge sammen på en løjbænk; Galsvinthes fine, barnlige skikkelse lænede sig ømt til Brunhilde, der havde taget hende på skødet og vuggede hende sagte frem og tilbage, som en moder, der kæler for sit syge barn. Galsvinthe skjulte sit ansigt ved søsterens barm og holdt begge sine hænder foldede om hendes nakke.

"Min hvide åkande! – Mit slanke siv! – Min søde, lille sølvstjerne!" kaldte søsteren hende kælende. "Hvordan skal jeg undvære dig?"

"Du – det kan du sagtens! Du er så lykkelig."

"Jeg kan ikke være lykkelig, når jeg ved, at du er sorgfuld. Men du skal, du må ikke være bedrøvet."

Galsvinthe rejste sig, så med de blide, mørke øjne på søsteren og sagde med et tungsindigt smil: "Hvorfor er du lykkelig? – Fordi du elsker og bliver elsket. – Og hvorfor er jeg ulykkelig? Fordi jeg elsker, men – –"

"Jo vist elsker han også dig. Men han har nu sin egen måde. Husker du, hvor han sværmede om dig, og med hvilken heftighed han viste dig sin hyldest?" Den stolte pande rynkede sig vredt i erindringen om det. "Jeg bad Sigibert, da jeg så hans påtrængenhed, om at lægge bånd på ham. For en så voldsom ild må fænge. Og sandt er det," føjede hun til for at oplive søsteren, "smuk er han, livlig og vittig, og glimrende indfald har han, og hvor kan han smigre og spøge og snakke, så man må føle – –"

"Sit hjerte bedåret. Ja, det er sandt, jeg holdt af ham straks i de allerførste dage. Og Sigibert sagde mig straks, at fader ønskede det. Men jeg syntes, at jeg ikke var ham værdig og langtfra kunne måle mig med ham i forstand og ånd. Men jeg lod mig rive hen af hans smigrende tale – jeg måtte, enten jeg ville eller ikke. Og nu! Ja, nu ser jeg det nok, – han følte sig kun lokket af de rige skatte, som han nok vidste, at fader ville give mig i medgift, ligesom han havde givet dig. – Ja, det er jo let at forstå. – Hvad er jeg?"

"Du er en yndig, sød pige!" råbte Brunhilde heftigt, "langt smukkere og blidere og bedre end jeg!" Og hun trykkede hende til sit bryst.

"Ak, nej! – Og i går, da han sad med mig ved det triste aftensmåltid, hvor var han tavs; han så helt forbi mig med de levende, grå øjne, langt ud i det fjerne, som om han søgte noget der; – og da tjeneren endelig var borte, kunne jeg ikke lade være – jeg lod mig glide ned fra stolen, uden at han mærkede det, ned på gulvet ved siden af ham og omfavnede hans knæ."

"Galsvinthe! Du knælede for ham? Du, – en gothisk kongedatter!"

"Ak, du strenge søster," sagde hun, smilende vemodigt gennem tårer, "da jeg i dag uventet trådte ind i eders gemak, hvem lå da på begge knæ foran kong Sigibert og dækkede hans hænder med ydmyge, ivrige kys?"

Brunhilde rødmede over hele ansigtet: "Ja, med mig er det en ganske anden sag, barn!"

"Ja, ganske vist, fordi han elsker dig! – Men jeg – jeg bad ham jo ikke om kærlighed – – den får man jo ikke ved at bede om den – jeg bad kun om min frihed!"

"Hvad siger du!"

"Meget mere for hans skyld end for min! For jeg – ja det er en skam at tilstå det! – jeg kunne, når alt kom til alt, også have været tilfreds med at leve stille og tålt med ham, og gå omkring og visne hen, uelsket, lyttende til hans overlegne tale, som jeg er bange for, og som dog lokker mig. – Men han! – Han lider også under dette påtvungne ægteskab!"

"Hvem har tvunget ham?" råbte Brunhilde heftigt.

"Nå ja – eller det er ham, der har taget fejl? Han har ment, at, når han kom i besiddelse af den rige medgift, så kunne han jo sagtens tage den stakkels Galsvinthe med i købet, der aldrig kan finde ord til at udtrykke sine tanker – for tit har jeg virkelig også tanker, Brunhilde, og de er slet ikke så ilde. Han har bedømt mig fejl, og nu lider han ved at være bundet til mig og ved at være vidne til min sorg. Jeg er vist ikke i stand til rigtigt at skjule, at jeg holder af ham. – Men hvorfor skal han lide? – Derfor sagde jeg til ham så bønligt og ydmygt, som det var mig muligt: 'Ak, herre konge af Neustrien! Lad din tjenerinde skilles fra dig i fred. Jeg er for enfoldig for din livlige, rige ånd. Lad mig skilles fra dig uden vrede eller bebrejdelser og komme hjem igen til min kære moder. De rigdomme, jeg har bragt dig' – tilføjede jeg hurtigt – 'dem giver jeg gerne afkald på; dem skal du beholde'."

"Stakkels barn, hvad har du dog gjort?"

"Jeg har gjort, hvad der er ret, mener jeg. Han lod også til at blive rørt over det. Jeg kunne nemlig ikke forhindre, at der kom tårer i mine øjne, og så sprang han op og klappede mig næsten kærligt på hovedet og sagde: 'Du kære lille!' Han bøjede sig ned over mig; jeg så bedrøvet op til ham; han lagde sin hånd på min

skulder og nærmede sit skønne ansigt tæt til mit – jeg tror", hviskede hun sagte, "han ville kysse mig på munden. Jeg følte i alt fald hans varme ånde ganske tæt ved mig – jeg blev lidt forlegen ved det, kære søster! Men på én gang fo'r han tilbage, som om en slange havde stukket ham. 'Snak!' sagde han med den hårde, onde klang i stemmen, der hos ham ofte kan følge lige ovenpå den venligste smigren; 'det går ikke! Det ville give anledning til krig med gotherne og fru Brunhildes lydige gemal. Du må blive hos mig, min ven!' Det sidste," hviskede hun, "sagde han atter næsten venligt."

"Ser du?" sagde søsteren, ivrig efter at indgyde hende en trøst, hun ikke selv følte. "Fat mod og stol på fremtiden! Når jeg ser dig om nogle få måneder, er jeg vis på, du er lige så lykkelig som –" Som jeg, ville hun have sagt. Men hun kunne ikke få det over sine læber at sige sligt, som hun ikke selv troede på.

"Som om jeg var død!" sagde Galsvinthe højtideligt og rejste sig.

Den dybe alvor og ro, der klang i disse ord, fik Brunhilde til at gyse: "Men kære søster!" sagde hun, "hvor kan du dog sige sådanne besynderlige ord!"

"Der er ikke noget besynderligt deri; det er sandhed. Husker du ikke, at vor kære moder, der uden klage, ja med stolthed så dig i kong Sigiberts hænder, blev dødelig angst, da hun hørte, jeg skulle ledsage dig for muligvis at blive – hvad jeg nu er blevet? 'Jeg ser dig aldrig mere,' råbte hun fortvivlet og rev sig i de grå hår. 'Du vil ikke komme til at stige i brudeseng – nej, du stiger i graven. I Gallien venter der dig kun ligkranse!' Og hun blev syg af sorg. – Hun har talt sandhed! Ak, Brunhilde! Lykkelige hustru! Hvem der var så lykkelig som du! – Men

uelsket, forsmået, til byrde for den elskede. – Ja, hvis du har mig kær, så ønsk mig ikke livet, ønsk mig døden!"

"Nej, jeg vil ikke ønske dig døden," udbrød Brunhilde med kraft; "men vel ønsker jeg en ende på dette, – og jeg skal sørge for, at den kan komme. Jeg skænker ham endnu tre måneders frist. Efter den tids forløb skal jeg komme til dig, kære søster, og er du da lige så modløs som i dag, da skal dit ønske blive opfyldt, det sværger jeg dig til. Da skal jeg bryde dette ægteskab, og det med skarpe sværd, om så skal være!"

"Tre måneder! – Ak, søster! Hvad tænker du på? – Hør! Nu lyder hornet til opbrud. Jeg hører skridt på gangen! Det er Sigibert, der kommer for at hente dig, og – kongen af Neustrien. Giv mig endnu et kys, det sidste – det allersidste – kære søster Brunhilde! – Hils, hils min stakkels moder!"

8

I de påfølgende dage indtrådte der en kendelig forbedring i forholdet mellem de nyformælede.

I flere timer kunne Chilperich ride ved siden af det uskyldige, unge barn, når hun enten red på sin pasgænger eller, hvis hun blev træt af sadlen, ved hendes bærestol. Det var naturligt, at den idylliske natur af de egne, hvorigennem rejsen gik, og som straks havde tiltalt ham, under det daglige fortrolige samvær begyndte at øve sin virkning på ham. At hun elskede ham, havde han længe vidst; han havde jo fra først af lagt an på at vinde det uerfarne barn, og han kendte sin egen magt i forholdet til kvinder, når han tilbagetrængte den råhed og voldsomhed, der lå på bunden af hans gemyt.

Nu smigrede det hans forfængelighed at lægge mærke til, hvorledes denne sky, som en blomst i knop i sig selv indesluttede pigesjæl ængsteligt bestræbte sig for at skjule sin umiskendelige tilbøjelighed for ham. Det frydede ham ret at betragte den forvirring, hendes undseelse ofte bragte hende i. Men på den anden side var der noget i den måde, hendes kærlighed således ytrede sig på, som han ikke forstod at vurdere og derfor ikke syntes om. "Det er alt sammen så barnagtigt med denne kærlighed," tænkte han ved sig selv, "ikke andet end duft og måneskin. Jeg er skabt af drøjere stof og har anden attrå."

Efter nogle dages rejse kom de i nærheden af Limoges, men da de først ville kunne nå denne by langt ud på natten, besluttedes det at overnatte i en kong Guntchramn tilhørende gård, "Baniacus" kaldet, der lå tæt ved vejen. Den godmodige

herre af Burgund stillede altid sine slotte og gårde til brødrenes fri rådighed, noget, den gerrige Chilperich gerne tog imod, men ikke gengældte. Allerede to dage forud var det meldt af forridere, at kongeparret ville overnatte her. Det var henimod solnedgang, da toget nærmede sig gården.

Men Chilperichs øje var ikke rettet mod målet for deres rejse, der lå mod nord, lige så lidt som mod den stærkt rødmende aftenhimmel.

Uafladeligt så han til højre side, mod øst, hvor et bølgeformet højdedrag strakte sig temmelig nær ved og parallelt med den gamle romervej, de red på. Han overhørte flere gange de spørgsmål, hans unge hustru af og til rettede til ham. Endelig rejste hun sig nysgerrigt op i bærestolen og så opmærksomt hen i samme retning.

"Er der noget smukt at se, herre konge?" spurgte hun. "Disse hvide huse derovre på bakken – –"

"Ja, de tilhører mig. Der er ret vakkert og hyggeligt på den gård."

"Men hvorfor overnatter vi da ikke der, siden den tilhører eder selv?"

"Å, jeg fortalte mig," sagde han hurtigt og blev rød i ansigtet; "den har tilhørt mig for ikke ret længe siden; nu ejer jeg den ikke længere; jeg har foræret den bort."

"Se engang derhen, herre konge," sagde Prætextatus og red frem på sit muldyr, "der vest for Baniacus. Ser I den smalle bygning der, omtrent som et tårn?"

"Ja vel. Den ser ud, som om det kunne være et opholdssted for en eremit."

"Det er den netop. Det er et gammelt forfaldent oratorium; i ruinerne der har for nylig en eneboer bygget sin rede, som en tårnugle."

"Hvem er det?" spurgte Chilperich ligegyldigt.

"Hans navn er Winnoch."

"Hvad?" råbte kongen pludselig og holdt sin hest an. "Det er en kelter, fra Vannes? Den bekendte spåmand, der læser fremtiden som af en åben bog? Den Alvidende, som folk kalder ham?"

"Ja, det er ham. Han har tidligere haft sit stade i nærheden af Paris, men der blev han ikke tålt af biskop Germanus."

"Hvorfor ikke?"

"Fordi rygtet går, at det ikke så meget er ved Guds nåde og ved drømmesyner, at han forstår at udgrunde fremtiden, således som de hellige mænd, efter lang faste og spægelse, som ved – –" her standsede han og korsede sig.

"Som ved hvad?"

"Ved påkaldelse af de onde ånder og udøvelse af alle slags trolddomskunster."

"Det er mig ligegyldigt!" udbrød Chilperich. "Når jeg blot var sikker på, at han virkelig er i stand til at se ind i fremtiden."

"Det er der ingen tvivl om, herre konge. Hans forudsigelser er i utallige tilfælde indtruffet."

"Virkelig?" sagde Chilperich grundende og kastede et blik henimod den fjerne celle.

"Og biskop Ferreolus af Limoges tænker desværre ligesom I; han beskytter ham, fordi han selv ønsker at udforske fremtiden, ligegyldigt på hvad måde – og det er sørgeligt at sige om en biskop."

"Å, det er lige så fornuftigt af en biskop som af ethvert andet menneske!" sagde Chilperich spottende.

"Det er syndig tale, herre konge! – Jeg gad gerne selv spørge eneboeren – ikke om fremtiden, den står i Guds hånd; men Winnoch er også i besiddelse af hemmelig kundskab om det nærværende. Og jeg ved ikke, hvad jeg ville give for at vide – –" han sukkede.

"Nå, hvad kan det være, der endog gør eder nysgerrig efter kundskab om, hvad der sker i denne verden, I som jo for længst har forsaget det verdslige og næsten er en helgen i levende live?"

"Det er ikke nysgerrighed. Det er tunge bekymringer, der piner mig for min broder. Landerich er, til min faders store sorg, forsvundet. Sporløs forsvundet."

"Hvornår?"

"Siden august måned har ingen set noget til ham."

"Virkelig? – Det er besynderligt! Det var netop også i august måned, at – –" mumlede Chilperich og kastede blikket mod øst, over til gården på bakken.

"Det kostede mig kun at ride hen og trykke eneboeren, som desværre skal være meget pengebegærlig, et par guldstykker i hånden, så vidste jeg, hvor min broder er blevet af, og om han endnu lever. Men jeg vil ikke have de onde ånder at takke hverken for min egen eller endog for min faders beroligelse."

"I tænker meget ædelt, hr. ærkediakon!" sagde Chilperich højtideligt. – "Men dumt!" hviskede han hen for sig og strøg sit skæg. – "Se, nu er vi straks ved målet. Der har vi allerede forvalteren og gårdens karle og piger, der kommer for at tage imod os – nej, se der, – hvad det er for en nydelig tøs, den tredje der til højre."

Han sprang af hesten og gik lige hen til den pige, der havde tildraget sig hans opmærksomhed, idet han stødte den hvidskæggede forvalter, der bøjede sig dybt for ham, temmelig ublidt til side. På én gang blev han stående og så sig tilbage efter bærestolen, af hvilken Galsvinthe steg ud. – "Ah, det er sandt, jeg er gift! Og det for fuldt alvor – det er første gang, det er hændet mig. – Med én eneste kvinde. Og hende har den røde derovre gjort mig så led og ked af, så jeg må sky hende som et spøgelse. For Djævelen! Der må være en ende på det, på den ene eller den anden måde. – Nå, afsted, I skurke, og sørg for hestene! – Og du, gråskæg, lad os få et rigeligt måltid og broder Guntchramns allerbedste vin, hører du! Han kan godt lide, at man tager dygtigt for sig af retterne. Vi skal nok bringe ham i godt lune, ikke sandt, hr. ærkediakon?"

Gården bestod af flere bygninger. Forvalteren havde indrettet det stadselige våningshus til kongen og dronningen og deres fornemste ledsagere, mens det ikke ubetydelige tjenerskab fik plads i avlsbygningerne. Foruden dette talrige følge og gårdens beboere var der den aften endnu mange mennesker fra omegnen samlede på den rummelige plads foran den med søjler prydede hovedbygning: mænd, kvinder og børn, der var kommet af nysgerrighed efter at betragte det kongelige par og det glimrende optog, for en del vel også for at tigge; for en nygift kvinde kunne efter hin tids tro ikke sige nej til den, der bad om en gave. Ved det måltid, de rejsende indtog i den indre gård, trængte hoben sig utålmodigt frem; udråb og bønner hørtes i ét væk.

"Hvad vil det pak?" spurgte Chilperich og tømte det sidste bæger. "Split de hunde ad!"

"Herre!" sagde forvalteren, "bliv ikke vred på de stakkels mennesker. De kan ikke blive trætte af at betragte eder og især eders yndige gemalinde. Der er også mange fattige iblandt dem, som –"

"Hvis I så synes, herre konge!" sagde Galsvinthe blidt, "ville jeg gerne give de trængende lidt."

"Lad gå da! Kom! – Det er en meget stærk vin. Vi vil hæve taflet." Han sprang op og gik med dronningen og bordgæsterne ud på stentrappen, hvorfra der gik flere trin ned til gårdspladsen.

"Hil være kong Chilperich! Hil være vor unge dronning, vor skønne dronning!" råbtes der såvel i det frankiske som i det vulgærlatinske sprog. Ansøgerne begyndte samtidig at trænge sig op ad trappen.

"Skænk os lidt, gode dronning!" lød det fra mangfoldige tunger. Galsvinthe greb ned i en lille lædertaske, som en gothisk slavinde holdt hen for hende, og strøede kobber- og sølvpenge ud blandt hoben.

"Tak, ædle dronning!" råbte en ung kone med et barn ved brystet. "Ligesom I har opfyldt min bøn, gid således alle gode helgener måtte opfylde eders bedste, inderligste ønske!"

"Hvad mon hun mener?" spurgte Galsvinthe kongen.

"Ak, yndige uskyld!" vedblev den samme kone, der havde hørt spørgsmålet. – "Det var virkelig ikke forstillelse! Hvor ren og barnlig en gemalinde har I ikke kåret eder, herre konge! – Nå, så lad mig da sige det med rene ord: Gid I, skønne dronning, inden et år er gået, må trykke en søn til eders bryst, der er lige så stærk som min dreng her!"

De blege kinder rødmede dybt. Det klædte hende fortryllende. Den friske luft på rejsen i de varme majdage havde allerede forud givet hendes kinder lidt farve, og som hun nu stod der med nedslåede øjne i henrivende undseelse med hovedet sænket, idet hun søgte at undgå kongens blik, og hendes prægtige silkebløde, hvidgule hår i to rige bølger fløď ned over hendes skuldre, var hun liflig at skue.

Chilperich, den erfarne kender af alle arter af kvindelig skønhed, var ikke uberørt af denne ynde. I et anfald af stolthed over den beundring af hans gemalindes skønhed, der gav sig uvilkårligt til kende, lod han sine øjne hvile på den rørende skikkelse, trådte et skridt nærmere hen til hende og klappede venligt i alles påsyn det skønne hår og den barnlige, kun alt for smalle kind.

Galsvinthe rødmede endnu stærkere; – så åbenlyst, for alle menneskers øjne!

Aldrig havde han værdiget hende så kærlig og fortrolig en berørelse, og uagtet hun holdt sine øjne stift heftede på gulvet, kunne hun føle, at hans blik hvilede på hende.

Folkehoben, hvis hjerter straks fløj den unge dronning, som var så ganske naturlig i sit væsen, i møde, syntes godt om denne ægteskabelige scene; man havde vistnok gerne set, om han havde kysset hende.

Lydelige bifaldsråb opfyldte luften.

Men da de var døet hen, lød der en dæmpet røst i kongens øre: "Vær ikke for øm, Chilperich, hvis du har dit liv kært."

Forskrækket fo'r kongen et skridt tilbage og spejdede skarpt i den retning, hvorfra ordene var kommet; men der bølgede alt

for mange hoveder af mænd og kvinder imellem hinanden, til at det var muligt at finde en enkelt i trængslen.

Med mørk mine tog han Galsvinthe i hånden og gik ind i huset igen med hende; hoben udenfor begyndte derefter at spredes og opløses.

Forvalterens hustru bad Galsvinthe om at gå ud og tage den lille blomsterhave i øjesyn. Dronningen nikkede venligt og fulgte med hende.

"Hvor har du indrettet mit soveværelse?" spurgte Chilperich forvalteren.

"Derhenne i gangen er brudegemakket, herre konge! Jeg håber, det vil vinde eders bifald. Mine døtre har forbundet begge sengene med blomsterkranse. Se her!"

Han stødte dørene op; i det meget smalle værelse var der næsten ikke plads til mere end de to senge, der var oversåede med blomster; en hængelampe i det lave loft var allerede tændt og udbredte et mat, dæmpet lys. Ved hovedgærdet af den dobbelte seng hang der i en sirlig kæde på en stærkt fremspringende jernkrog, der havde form af en grib, et bronzebækken til vievand.

Chilperich blev stående på dørtærsklen og syntes at falde i tanker. – "Det ville blive første gang," mumlede han, og spurgte derpå højt: "Har du ikke et andet værelse?"

"Ikke noget, der passer så godt; indgangene til de andre værelser er kun lukket med fortæpper. Denne dør her har derimod en slå indvendig. Her er ikke noget mere passende værelse for et nygift par."

"Dum snak!" brummede Chilperich. "Men det er måske et vink fra oven. Nå, hun vil blive forbavset ved at få mig til

sovekammerat. – Ah, er du der, min skønne dronning! Kom indenfor! Her skal du sove i nat."

Hun kom nærmere, men trådte undselig et skridt tilbage.

"Kom kun, min lille due! – jeg – jeg agter at ride en lille tur. Så kan du" – her bøjede han sig ned og hviskede ganske sagte et par ord i hendes øre – "du kan lukke op for mig, når jeg banker."

9

Kongen stod i gården og var netop i begreb med at stige til hest.

"Jeg må afkøle mig lidt efter den hede vin; det vil gøre godt at komme ud i aftenluften. Giv mig en mand med her fra gården, der kender omegnen og vejen."

"Hvor agter I at begive eder hen, herre konge?"

"Jeg ved det ikke rigtigt, hr. ærkediakon! Blot ud i frisk luft." Dermed sprængte han ud af porten i det høje stakit, der omgav hele gårdsrummet. – En tjener til hest fulgte ham i passende afstand.

Han havde ikke sagt usandt i, at han ikke selv vidste, hvorhen han agtede sig, men at der kun var to steder, han vaklede imellem, det behøvede han jo ikke at gøre nogen regnskab for.

På en lang strækning løb vejen uden at støde til sideveje.

Efter i nogen tid at have jaget vildt afsted, holdt kongen tøjlen an og lod hesten gå i skridt; han tog sin bredskyggede filt-rejsehat af, stak den i sværdbæltet og tørrede sin pande.

"Hu, hvor jeg er hed i hele kroppen! Det er ikke vinen alene, det er det vilde blod! Men vi har jo lægen med, – hvad om jeg lod ham årelade mig endnu i dag? Nej, det er så ubehageligt! Og allevegne, fra enge og buske mærker jeg duften af blomster, berusende, fuld af vellyst. Hør, nattergalen slår sin elskovsvarme, lokkende trille. Disse fulde, smeltende toner gør mig helt forrykt! – Hvor vil jeg egentlig hen? Derovre på bakken vinker Amica, – villaen, mener jeg. – Hej, du sneglerytter, kom herhen! Hvem tilhører den villa derovre?"

"Folk siger, at der for en uges tid siden er flyttet en meget smuk dame ind der."

"Ved du ikke, hvem det er?"

"Nej, der er ingen, der kender hende; hun har endnu ikke været hjemme hos mit herskab."

"Hvor langt er der herfra derop?"

"Der er en lille halv times vej, og sådan som I rider, herre konge, måske næppe et kvarters vej."

"Om et kvarter," hviskede han hos sig selv, "kunne jeg trykke hende i mine arme. Hun ville blive ellevild og kysse mig som en rasende. Det ville være noget andet end ... – Og hvorfor skal jeg lade være? Er jeg ikke konge? Der, til venstre, går vejen derop. – Jeg vil –!" Her blev hans hest sky og gjorde pludselig et sidespring, så rytteren nær var faldet af sadlen. Han kuede det snøftende dyr med et kraftigt næveslag imellem ørerne. "Hvad går der af bæstet?" skreg han til tjeneren, der hurtigt var redet hen på siden af ham.

"Hesten er blevet sky."

"Ja det kan jeg fatte, dit æsel! Men hvorfor?"

"Vistnok for den billedstøtte på hjørnet af vejen. Det er en træpæl, hvorpå der er udskåret en helgen, der dyrkes meget her på egnen."

"Hvad for en helgen er det?"

"Sankt Polyeuktus, menedshævneren," svarede manden med en let skælven.

Chilperich fo'r sammen. "Skulle det være en advarsel? Er det Himlen, der vil minde mig om min ed? Pyt, der sker vel ikke så mange mirakler, som min skikkelige broder Guntchramn tror. Fordi et tosset bondeøg gør et spring ved en sidevej, skulle jeg måske lade være –? Men, det er sandt, det andet mål vinker mig også. For den, der kender fremtiden, kan overvinde alle sine

fjender og indrette sine handlinger efter den kundskab, han har om det tilkommende. Stop, lad det komme an på, hvad der er nærmest; det vil jeg betragte som et vink fra Himlen. – Sig mig, du, hvor går vejen herfra til den hellige Winnochs bolig?"

"Her til højre går vejen; over engen."

"Og hvor langt har vi dertil?"

"Netop lige så langt som til Villa Amica, herre!"

"Gode Gud! Er dine helgener stædige?" råbte han og holdt hesten an. "Ja, når de ikke vil, så får man ikke et muk af dem. Og ellers er de påtrængende nok med deres advarsler. Nu er jeg lige klog. – Ja, når Himlen er taus, så må Helvede tale. Prætextatus har rigtignok strengt forbudt mig, da han for nylig så mig kaste lod på gammel hedensk vis – det var, om jeg skulle lade den tyvagtige staldkarl hænge eller ikke – han har forbudt mig sligt, men hvad? – det dydsmønster er jo ikke her til stede. Altså!" Han tog et guldstykke frem af sin bæltetaske. "Plat eller krone! Plat betyder de helliges vilje, krone betyder den smukke lille Gunde. Op med den!" Han lagde tømmen over hestens hals og kastede med den højre hånd pengestykket i luften og greb det med den venstre. Det var allerede temmelig mørkt, men han så dog tydeligt, at plat var øverst. "Fordømt!" brummede han, "jeg tror, mit syn duer ikke. Kom herhen, karl! Sig mig her – hvis du siger, hvad jeg ønsker, så er guldstykket dit – sig mig, er det plat eller krone, du kan se her."

"Det er plat, herre konge!"

"Du er et får!" skreg kongen opbragt. "Fanden tage pengene!" Dermed kastede han det langt bort. "Stakkels lille Gunde, du har ikke held med dig. – Og jeg endnu mindre – Nå, lad mig så i Djævelens skind og ben besøge spåmanden." Han gav hesten af

sporerne og sprængte i susende galop afsted ad sidevejen til højre.

En halv time derefter befandt han sig allerede i dyb samtale med eneboeren; tjeneren havde han befalet at vente udenfor.

"Men sig mig engang, hellige fader eller broder – for I er jo endnu temmelig ung; ja ungdom beskytter ikke mod hellighed her i frankernes land! – hvorfor ville I i førstningen ikke lade mig komme ind? Jeg måtte råbe længe, inden I firede den smalle stige ned fra eders tårn, og så fik jeg endelig lov at klatre op her i eders dueslag. Jeg var lige ved at falde ned af stigen."

"Vejen til Himmerig er smal og stejl, min søn," svarede eneboeren.

"Da håber jeg, at, når man er deroppe hos den gode Gud, er der dog hyggeligere end hos dig. Ellers betakker jeg mig for herberget. Altså, lad mig høre, hvorfor ville du ikke lade mig komme ind? Her er dog ikke noget, man kan stjæle." Han så sig om i den snævre celle, hvor der ikke var andet at øjne end de nøgne mursten og et lerkrus med vand.

"Nej, ganske vist ikke! Kun vand og urter! Urter og vand!"

"Men det lader til, du trives godt af det. Den fyrrespån giver rigtignok mere os end lys. Men jeg ser dog, du har sunde, røde kinder og oven i købet en rød næse. – Hvorfor lod du mig vente så længe?"

"Det er jo nat, kære herre! Jeg var fortabt i bønnen."

"Så?" sagde Chilperich med en lyd, der havde en skuffende lighed med snorken. "Du så ganske søvnig ud af dine poliske grå øjne. Forresten ser de øjne så fiffige ud, som om de kunne se ind i fremtiden, om udsigten end var spærret med tykke planker."

Eremitten smaskede fornøjet. "Det må der også til! Fremtiden er tilhyllet med uigennemtrængeligere hegn end af planker. Men forresten syntes jeg godt om, at I straks kastede et par guldstykker ind ad lugen."

"Hvad er penge for eder? I tør jo dog ikke beholde dem."

"Det tør jeg rigtignok ikke," faldt Winnoch hurtigt ind. "Jeg ejer ikke andet end denne kutte af kamelhår, dette reb, hvormed jeg holder den fast om livet, dette krus og en stav. Men de fattige her i omegnen, de trænger til meget! – Og da I så tilføjede: 'Hør, karl! Jeg er kong Chilperich, og hvis du ikke giver mig adgang, skal jeg lade dig flå og spidde til pælen,' og da I svor sådanne gudsbespottelige eder derpå, så kendte jeg eder straks."

Kongen lo. "Har du da set mig tidligere?"

"Ja, herre! Jeg har hørt eder sværge og bande og set eder lade folk spidde, da I havde taget Rheims, og borgerne ikke ville hylde eder, men holdt fast ved kong Sigibert."

"Ja, de hunde! Jeg glemmer dem det aldrig! – Men hør nu! Hjemme på gården siger man, dit største kunststykke består i, at den, der udspørger dig om noget, tænker på et menneske, men siger dig ikke, hvem det er; du lægger da din hånd på hans øjne og åbenbarer den spørgende, hvad dette menneske vil blive for ham i fremtiden, til lykke eller ulykke. Forholder det sig rigtigt?"

"Det forholder sig rigtigt! Og det er altid slået til. Men – –"

"Men hvad?"

"Det er min allersværeste kunst! Det tærer ligefrem på min livskraft! Og så må man faste og bede og piske sig selv og anråbe de hellige. Og tit kan de være dygtigt døve og stædige."

"Ja, det skal Gud vide. Men hør, lille ven! Du har vistnok din klogskab ikke så meget fra de hellige som fra de – underjordiske magter." Han sparkede til muren; en af stenene gav efter og faldt ned. "Hvad Djævelen!" råbte Chilperich. "Jorden er jo hul nedenunder! Og hvad er det for en duft, jeg mærker? – Det er jo vin! Ja, ved St. Martinus! En åben lædertønde – se, vinen flyder ud – og to bægre! – Ih, du er rigtignok en from eremit!"

"Ti dog, herre konge! – Ved I da ikke, at man må have vin til det hellige sakramente?"

"Ja vist! Men man behøver ikke så meget, og ikke den slags hed vin. Giv mig en slurk; jeg er blevet så tørstig af at ride."

"Undskyld mig! Vinen er allerede indviet og velsignet til sit særlige brug."

"Ja, det siger intet; jeg er konge, og er altså også indviet og velsignet. Når den blot ikke også er døbt! – Kom frem med den! Så, nu begynder vi. Drik ud!"

"Så sagte, herre konge! Guldstykkerne var kun for at få adgang. For at blive spået må der betales særskilt."

"Du er måske god i nødsfald, men du er dyr at handle med, som min stamfader Chlodovech sagde om Sankt Martinus. Hvad forlanger du? Du vil have flere penge?"

"Nej, herre! I behøver kun at skænke mig noget, når I er tilfreds med min spådom. Men i så fald skal I ikke give mig guld, det tør jeg ikke forevise meget af, ellers – –"

"Nå, ellers tror vel folk heller ikke dine andre udsagn," sagde Chilperich og lo, idet han atter skænkede i. – "Ah, din vin er bedre end kong Guntchramns."

"Nej, det er den ikke, herre! Det er den samme slags, du blev opvartet med i Baniacus. Men jeg forstår bedre at behandle den. Til fromme øjemed kan druesaften ikke være for god. – Hør nu, hvis I er tilfreds med, hvad jeg fortæller eder, kan I skænke mig et vinbjerg, ved Rhône, et, der ligger godt for dyrkning – til mine fattige naturligvis."

"Hør, du er temmelig fræk, min fromme broder. Men lad gå! – Hør nu efter: Jeg tænker på – –"

"Om forladelse, herre konge! Der er kun ét, jeg må spørge eder om først: Er det en mand eller en kvinde?"

"Det er en kvinde."

"Aha," tænkte eremitten. "Så ved jeg besked. – Han har kun været gift nogle få dage." – "Jeg må for øvrigt takke eder, herre konge" – sagde han nu højt – "at I, for at høre mig, endog på eders bryllupsdag har ulejliget eder til mig." Derpå slog han med den venstre hånd tre gange kors over den højre og lagde derpå den indre håndflade på kongens hede pande.

"Sig mig altså, vil jeg snart få hende at se?"

"Ja! Om ikke endnu i nat, så i alt fald i morgen."

"Ja, det passer," sagde kongen og lo. Og han tænkte ved sig selv: "Det havde jeg besluttet. – Vil hun bringe mig lykke eller ulykke?"

"Hun har allerede skænket eder de behageligste øjeblikke i eders liv; disse øjeblikke bevarer I i eders erindring som enestående i sammenligning med al anden glæde, I ellers har nydt."

"Ja, det er fuldkommen rigtigt."

"Og hun vil fremdeles bringe eder lykke, usigelig lykke. Så længe I holder fast ved hende og følger *hendes* kloge råd, vil I

sejre over alle eders fjender. Aldrig har I heller så gerne lyttet til nogen anden kvindes tale."

"Det er alt sammen rigtigt."

"Han er tilfreds – han må være meget forelsket," sagde eneboeren ved sig selv, "altså dristigt videre! – Hun bærer allerede et dyrebart pant på eders kærlighed under hjertet."

"Også *det* ved du? – Sig mig: Bliver det en søn?"

"Ja, herre! Hun vil føde eder en søn, og han vil overleve alle eders andre sønner."

"Hvad siger du? – Ja, men – –"

"De andre sønner holder ikke meget af eder."

"Nej, og jeg heller ikke af dem, det ved Gud! – Men riget – arvingerne til hele min magt?"

"Husk på, hvad jeg nu siger eder! Den søn, *hun* bringer eder, vil ikke alene overleve *eders* andre sønner, men også eders brodersønner."

"Virkelig? Det er herligt!" råbte kongen.

"Og han vil samle alle tre frankiske riger under sit scepter, efter at I er død som en højt bedaget olding – otte og halvfems år skænker jeg eder."

"Godt! Jeg så hellere hundrede."

"Når I er hensovet roligt i eders seng – eders kongelige blod vil ikke flyde for morderdolk eller fjendesværd –"

"Det er mig kært at høre."

"Når I altså er saligt hensovet i Herren, næsten hundrede år gammel, vil denne søn herske berømmelig over Rheims og Soissons og Orleans, fra Rhinens bred til Pyrenæerne, ledet af sin moders kloge, overlegne ånd –"

"Fredegunde!" råbte kongen. "Eremit! Vinbjerget er dit! Og dette her oven i købet." Han kastede en hel håndfuld guldstykker på det murstenslagte gulv. "Hil være Fredegunde! Ved morgengry er jeg hos hende!"

Hermed svang han sig ud af tårnlugen, der tjente både som vindue og dør, og var hurtig som en mår nede af stigen; lidt efter hørte Winnoch ham sprænge hurtigt afsted.

Forbløffet trak han stigen op. "Fredegunde?" sagde han langsomt. "Altså ikke Galsvinthe? – Nå, ja, mig kan det være ligegyldigt. Jeg er sikker på vinbjerget."

Chilperich fo'r afsted gennem nattens mørke i en sanserus. Tjeneren var næppe i stand til at følge ham.

"Det er sandt! Det er alt sammen sandt!" hviskede kongen. "Den munk har talt rigtigt både om, hvad der er sket, og om den dag i dag, og kun engle eller djævle kan han have det fra, – hvorfor skulle det så ikke også være sandt, hvad han siger om fremtiden? Jeg føler i mit hjerte, at ethvert ord, han har talt, må være sandhed. Ingen af alle de andre kvinder har bundet mig med så faste bånd, og hvorfor? Fordi ingen har skænket mig så megen lykke som hun. Og det er ikke alene mine sanser, hun tager fangne. Det er jo åbenbart, at hun også i ånd og forstand langt overgår alle kvinder, jeg tidligere har kendt. Hun har stærk lighed med – ja med mig selv. Ja, hun er klogere, listigere, opfindsommere og – og dristigere end jeg. Og hun bringer mig en søn, – som tager i arv både efter hende og mig, og desuden arver alle tre kongeriger. – Hvorledes skulle jeg da vel kunne forstøde hende? Ja, til hende, til hende alene føler jeg mig dragen, dragen med uimodståelig magt. – Og dette fordømte

ægteskab, som jeg har svoret på! Det er ikke til at udholde. – Ah, gid jeg dog var vel af med denne sukkerprinsesse. Og så at sove i nat, nu, så ophidset og så opfyldt af tanken om Fredegundes yndigheder, som jeg er, sove i værelse sammen med dette barn! Det er galskab! – Og alligevel! – Jeg gad vidst, om hun sover allerede!"

Han sprang af hesten ved porten til gården, der lå i dyb tavshed; kun en lænkehund tog forfærdeligt på veje, sled i sin lænke og gøede som rasende, dog ikke ad de to ryttere, men i en anden retning, henimod et sted, hvor der var en lille låge i hegnet ud til marken. En gårdskarl kaldte på forvalteren, der straks kom ud fra sidebygningen med en fakkel og, efter med møje at have beroliget det rasende dyr, ærbødigt tog imod kongen.

"Her sover nok alle som én?" sagde kongen og gik ind.

"Ja, for længe siden, herre! Eders følge er træt af rejsen." Han lyste ham med faklen over dørtærsklen.

"Bliv kun, hvor I er; jeg kan godt se, der brænder jo en lampe på gangen. Jeg kender vejen. Det er den tredje dør i gangen."

Den gamle blev stående og lyste kun med faklen ind i gangen; uagtet der herved kom tilstrækkeligt lys, snublede kongen dog over noget, der lå på gulvet; han bukkede sig bandende og sparkede genstanden til side; det var en sko; – endnu et par skridt, og han stod foran døren til sovegemakket.

Nu forsvandt den gamle med sin fakkel.

Chilperich blev stående foran døren.

En sælsom modstræben greb ham mod at betræde det værelse, hvor den kyske jomfru slumrede, som han for et øjeblik

siden havde forbandet, mens han med længsel tænkte på en anden.

Turde han forstyrre hendes søvn?

Han var i begreb med at vende om og befale forvalteren at anvise ham et andet værelse, men den gamle gik allerede over gården.

"Å, hvad er det for en tåbelig angst," mumlede han. "Dum betænkelighed! Jeg er jo ingen munk! Hun må se dejlig ud i søvne med det lange, opløste hår."

Han bankede sagte og lyttede. Intet svar.

Han bankede stærkere; derpå trykkede han til, og døren gik op. Han trådte ind og så henimod sengen; den var tom, men lagnerne og puderne var rodet omkring og lå imellem hinanden. Han så sig omkring i det lille gemak, der kun svagt oplystes af hængelampen. Nu faldt hans øje hen imod hovedgærdet af sengen, og han udstødte et gennemtrængende skrig, for på krogen på væggen, ved siden af det tilbagetrukne forhæng, hang en lang, hvid skikkelse – livløs. "Galsvinthe!" skreg han og fo'r derhen. "Død! Hængt! Hun har taget livet af sig selv!"

10

Kongens råb lød langt ud i gangen og vækkede hele huset.

På et øjeblik var følget såvel som gårdens beboere til stede. Chilperich havde selv straks overskåret båndet med sin daggert – det var hendes eget, brede silkebælte – og lagt den lette byrde på den forkrammede seng.

"Jeg fandt hende død!" råbte han til ærkediakonen, der forfærdet var kommet til stede foran alle de andre. "Det er dog en lykke, at tjeneren her og forvalteren begge kan vidne, at jeg var langt borte, da det skete. Hendes søster var ellers i stand til – –"

"For Guds skyld, nej dog, herre konge!"

"Selvmord! Det er skrækkeligt! Men hun har flere gange i de sidste dage ønsket sig døden."

"Det er forklarligt!" tænkte Prætextatus ved sig selv. "At hun har ønsket døden, det kan være; men at hun skulle have taget livet af sig selv – det tror jeg ikke om dronning Galsvinthe. Dertil var hun alt for from. – Er hun forresten," tilføjede han højt, "er hun utvivlsomt død? Skulle hun ikke stå til at redde?"

"Nej, nej, umuligt!" svarede Chilperich rask. "Ikke sandt?" spurgte han lægen, "her er al din kunst afmægtig?"

"Ak, herre!" svarede denne, en gammel mand, der havde ledsaget begge kongedøtrene fra Toledo til Frankrig og efter Brunhildes ønske i Marseille sluttet sig til den yngste søsters hofstat. Tårerne randt ned i hans grå skæg. "Min kunst kan undertiden hjælpe de levende, men de døde kan kun Gud kalde til live. Hun er død! Legemet er endnu varmt, men hjertet står stille, og øjet er brustent; først på den yderste dag vil hun atter

opslå det, og da vil hun anklage den, der er skyldig i denne gruelige gerning."

"Altså sig selv?"

"Nej, herre! Dette yndige barn, som jeg har kendt og elsket, fra hun så lyset, har ikke lagt hånd på sig selv. Hun er dræbt, kvalt!"

"Hvor kan du påstå sligt?"

"Jeg kan bevise det. Se her, konge af Neustrien! Sengen er rodet omkring; her må være blevet kæmpet. Hun er ikke dræbt med det bælte, du skar itu; hun er kvalt med sit eget hår. Se her, lige over halsen går der endnu en lok af hendes hår, der er trukket hårdt til og har skåret dybt ind i kødet. De øvrige lokker har morderne opløst, efter at mordet er begået, men har ikke fået tid til også at løse denne lok, eller de har måske i halvmørket ikke opdaget den. Morderne har, efter at hun var dræbt, hængt den døde der på krogen i hendes eget bælte, rimeligvis for at give det udseende af, at hun skulle have begået selvmord. Med sit eget hår kan en kvinde ikke tage livet af sig selv."

"Men en anden kan have dræbt hende på den måde?" henkastede Prætextatus spørgende.

"Ja – eller flere."

"Snak!" brød Chilperich løs. "Havde hun gjort noget menneske i hele Frankrig fortræd? Så god og blid, som hun var! – Hvem skulle vel have ønsket hendes død?" ville han have tilføjet, men han kom i tanker om de vilde ønsker, der var brudt frem hos ham på hans ridetur, og tav. – "Her må anstilles den strengeste og nøjagtigste undersøgelse," tog han atter til orde. "Om her er begået mord eller selvmord, det må udfindes. Hvor

vil ikke fru Brunhilde og min strenge broder rase! Som sagt, jeg er rigtignok glad over, at jeg har vidner på, at jeg var fraværende, for man vil let rette mistanken mod mig, – jeg har ganske vist ikke været lykkelig i det korte ægteskab. – Og søsterens sorg, eller rettere hendes hævnlyst, denne Brunhilde! – Ærkediakon! I må hjælpe mig at anstille undersøgelse!"

Man kom på spor efter et par påfaldende omstændigheder, men der lod sig ikke uddrage noget bestemt af dem.

Antog man, at her forelå et mord, så måtte forbryderne være trængt ind igennem døren, for gemakket havde ingen anden indgang, og der var ikke noget vindue; dagslyset faldt ind ovenfra gennem små åbninger hist og her; det lille værelse var ikke bestemt til at bebos om dagen. Lås og bolt viste ikke noget mærke. Den ulykkelige måtte da selv have lukket op for morderne. En gothisk, frigiven pige, der havde hjulpet hende med afklædningen, efter at kongen var redet bort, var villig til at gøre ed på, at dronningen ikke alene havde lukket døren i lås, men også skudt slåen for indvendig. "Hun var nemlig meget ængstelig, efter at hun havde forladt sit fædreland," således sluttede pigen; "hun sagde, da jeg klædte hende af, at hun var glad ved den stærke jernslå for døren, og jeg hørte ganske tydeligt, at hun skød den ind i jernringen, da hun havde lukket døren efter mig."

Denne piges udsagn var også i andre henseender det vigtigste, man havde at gå efter. Hun erklærede, at omtrent en halv time, førend der lød råb om mord gennem huset, havde hun fra sit værelse i gangen ved siden af troet at høre en svag kalden eller jamren fra kongens og dronningens værelse. Hun

havde da i hast kastet en kappe om sig og skyndt sig ud for at se, om det var dronningen, der kaldte. Men så var alt igen blevet stille. Hun havde dog set sig om, da hun var kommet til hjørnet af den gang, hvor dronningen havde sit værelse, og der kom da i retning fra dette en af husets piger, der, ligesom hun selv, var indhyllet i en kappe, imod hende. Denne pige gik ganske sagte, måske på bare fødder, og lagde fingeren på munden og vinkede med den anden hånd som for at betyde hende, at dronningen atter sov; men hun havde ikke kunnet se pigens ansigt, der var næsten helt tildækket af hætten.

På forvalterens spørgsmål om, hvoraf hun vidste, at denne pige hørte til huset, svarede hun, at hun om aftenen havde set pigen imellem husets andre piger i nærheden af den bygning, kongen og dronningen beboede. Selve husets kvindelige tjenerskab blev derefter straks fremstillet for hende, og hun mente da snart, at én og snart at en anden af dem havde nogen lighed med den hemmelighedsfulde kvinde. Men forvalteren beviste, at de alle havde tilbragt hele natten i den del af huset, der var dem anvist, og som han selv aflukkede hver aften. Han mente, at, da der om aftenen havde været mange fremmede samlede ved gården, både mænd og kvinder, kunne hun måske have antaget en fremmed kvinde for en af gårdens piger, og hun indrømmede da også, at hun kun havde antaget det, fordi hun havde set den samme skikkelse om natten i gangen.

Men var nu den kvinde, hun således havde set, forbryderen? I så fald måtte hun have banket på døren, og dronningen selv have lukket op for hende i den tro, at det kunne være kongen; i så fald var hun altså ikke blevet overfaldet i søvne, men måtte have sat sig til modværge, hvad jo også det forstyrrede leje

tydede på; kongens leje var urørt. Den sko, kongen var snublet over, var en sivsko af den slags, som egnens kvinder plejede at benytte om sommeren, og var til den højre fod.

Forvalteren tænkte, at det kunne være et rovmord. Han havde i den folkehob, der havde samlet sig aftenen forud, bemærket to karle af mistænkeligt udseende, som han havde kendt som bissekræmmere, der af og til kom der på egnen, og som allerede for nogle år siden var blevet straffet og brændemærket for stratenrøveri; de havde fjernet sig med tøven og syntes at have betragtet det kongelige optogs glans med skulende blikke.

Og da det senere viste sig, at de brede guldarmbånd og et med ædelstene rigt besat halssmykke, som den gothiske pige havde taget af dronningen og lagt på et bord, savnedes, følte han sig ganske overbevist om, at disse to mænd var de skyldige.

Mens man med mange fakler gennemsøgte hele gemakket for om muligt at finde disse smykker, bukkede Prætextatus sig ligeledes og følte sig for i mellemrummet mellem sengen og gulvet. Med et dæmpet udråb tog han straks hånden til sig igen og stak den ind på brystet.

"Har I stødt eders hånd?" spurgte Chilperich. "Det gik mig lige så; mellemrummet mellem sengen og gulvet er så smalt. – Altså," sluttede han, idet en sten faldt ham fra hjertet, "ikke selvmord, men rovmord. – Skrækkeligt! – Og dog er det mig alligevel kærere, meget kærere. Nu kan dronningen af Austrasien, hvor gerne hun end vil, ikke sige, at jeg har del i ulykken, ikke den allerringeste. – Lad os gå bort fra dette gyselige sted! Forvalter! I må ivrigt forfølge sporet af disse røvere. – Kom, allesammen og følg efter mig! – – Hvad tøver I efter, ærkediakon!"

"Jeg vil bede en bøn ved dette lig. Jeg vil bede for den døde og – endnu mere – for de levende!"

Kongen havde allerede givet befaling til, at man skulle sadle ham en hest; han ville endnu i denne nat ride en tur. Men straks efter kom han på andre tanker.

Han lod sadlen tage af hesten igen og bad sig anvist et soveværelse. "Jeg er for træt, og det mere på sjæl end på legeme. Mit sind er alt for oprørt, jeg vil prøve på at sove lidt."

Og han lå snart i dyb søvn. Han sov til langt op ad dagen, og da han endelig efterhånden blev vågen, sagde han, halvt i drømme, til sig selv: "Hvad er det, her er gået for sig? – *Hendes* søn konge over alle tre riger? Er det en drøm? Nej! Det er eneboerens spådom. – Og min gemalinde ... Men, gode Gud, jeg er jo fri! Det er heller ingen drøm! – Den blege jomfru er død! Jeg er enkemand. Ah, jeg er fri for alle eder og forpligtelser, og kan roligt ride forbi hr. Polyeuktus – over til gården på bakken – – –!"

Da han havde taget sit sædvanlige morgenbad, sendte han bud efter Prætextatus. "For Guds skyld – I ser jo helt forandret ud! I er ligbleg, som om I havde set et spøgelse! Har eders bønner kaldt hende til live igen? – Har man fået fat på begge morderne – – røverne, mener jeg?"

Prætextatus rystede på hovedet og lagde Galsvinthes armbånd og halssmykke frem for kongen.

"Hvor er det fundet? Har man fundet det hos røverne?"

"Nej, de to mistænkte personer har bevist, at de fra i går aftes ved solnedgang, og indtil man nu for nylig pågreb dem, har opholdt sig i et værtshus i landsbyen."

"Nå, men de stjålne sager?"

"Da karlene for lidt siden tog vand op af brønden til hestene, tog de i første træk disse fem smykker op i spanden. Mordersken har været snu. Hun har først indrettet det på, at det skulle se ud, som der var begået selvmord, og da hun ikke har været i stand til at løsne alt håret, har hun villet lede mistanken hen på et rovmord. Da hun flygtede, har hun derfor kastet disse ting i brønden."

"Mordersken? I mener denne pige, som blev set i gangen?"

Nu tog Prætextatus en lille pakke, indsvøbt i lærred, frem fra brystet og lagde den med et dybt suk foran kongen: "Se her, kong Chilperich! I troede, jeg havde stødt min hånd. Men jeg havde fået et stik i hjertet. Denne håndfuld lange, afrevne kvindehår fandt jeg under sengen. Det er ikke den dræbtes hår. Se, de er mørkerøde som brystet på rødkælken. Hvem af alle kvinder i hele Frankerriget har alene sådant hår? Hvem er det, kong Chilperich?"

Alt blodet veg fra kongens kinder. "Hvad? Hun?" skreg han. "Nej, nej, det er umuligt! Det er aldeles umuligt! Giv mig håret!"

"Nej, herre konge! Dette himmelråbende vidnesbyrd bliver i mit værge. Men – frygt ikke! Jeg skal ikke røbe eders elskerinde, thi – ve, ve mig arme synder, ve mig elendige! Jeg elsker hende endnu bestandig!"

Idet han sagde dette, styrtede ban om på gulvet, som ramt af lynild.

11

Den følgende dags aften sad kong Chilperich ved Fredegundes side i et gemak på Villa Amica.

Han havde fortroligt slået sin arm om hendes hvide nakke og så opmærksomt på hende, mens hun sad og tegnede sirlige og regelmæssige bogstaver på glat pergament med sikker hånd. Han dikterede hende nemlig et brev, der lød således:

"Til min kære broder, kong Sigibert, og min dyrebare søster, hans gemalinde, fru Brunhilde!

Ved de bude, der overbringer eder denne skrivelse, vil I erholde nøjagtig mundtlig underretning om den ulykke, der har ramt mig såvel som eder.

Jeg sender nemlig som overbringere af dette brev de mænd og kvinder, der først efter mig så den ulykkelige afdøde; det er forvalteren på Baniacus, en frigiven gothisk kvinde, der tjener på denne gård, og den græske læge." –

"Har du det?"

Fredegunde nikkede og sagde: "Vent lidt! – *Den ulykkelige afdøde!* – Hvad så? –"

"– – forvalteren på Baniacus, en frigiven gothisk kvinde, der tjener på denne gård, og den græske læge."

"*Græske læge!*" gentog Fredegunde.

"Om her er begået et selvmord eller et rovmord, er vi endnu ikke på det rene med. To mistænkelige, brændemærkede landstrygere har man sat fast, og vil spænde dem på pinebænken så længe, til de tilstår forbrydelsen. Dersom gerningsmanden opdages, så – –"

Her rejste han sig op og gik en gang op og ned i værelset, som om han grundede på fortsættelsen af denne sætning, men hans

hensigt var at kaste et skarpt blik på Fredegunde, som han kunne iagttage i det foran hende hængende metalspejl, der var indmuret i marmorvæggen.

Hun bemærkede det imidlertid straks og gentog rask: "*Dersom gerningsmanden opdages, så* – videre!" –

"*– – så skal han ikke undgå den grusomste dødsstraf.*"

Her blev han stående og så opmærksomt i spejlet.

Hun gentog i den ligegyldigste og roligste tone: "*Skal han ikke undgå den grusomste dødsstraf.*" –

Nu trådte han atter hen til hende og så ned på pergamentet: "Hvor du skriver smukt! Det er forbavsende. Du er min allerbedste sekretær – og skal altid vedblive at være det."

Han kyssede den skønne nakke og skilte i det samme hendes hår ad, så at det strømmede ned på begge sider foran hende.

"Lad være! Du visker skriften ud!" Hun tog utålmodigt hovedet til sig.

Han gik atter ud på gulvet og fortsatte:

"*Min smerte er grænseløs. Men som god kristen må vi finde os i skæbnens vilje. Thi, dyrebare svigerinde, vi tør jo ikke altid vente, at Gud kun sender os glædelige begivenheder. Vi må tage mod sorg såvel som mod glæde, mod døden såvel som mod livet. Dette hårde slag har han da sendt os for at bøje vore hjerter og for at prøve og lutre os i ydmyghed under hans vilje. Det lærer vor hellige tro. Ikke en spurv falder jo til jorden, og ikke et hår krummes på vore hoveder uden Guds vilje. Hvorledes skulle en frankerkonges gemalinde vel kunne dø, uden at Gud havde besluttet det?*" –

"*Havde besluttet det?* – Videre." –

"*Vi må imidlertid nu tilsidesætte sorgen over den afdøde for de pligter, vore verdslige forretninger pålægge os.*

Jeg er overbevist om, at I ikke vil misunde mig én trøst i min store sorg; jeg mener den medgift, den bortgangne har bragt mig.

I det forlig, vi indgik – gid det ikke var blevet sluttet; det varslede kun ulykke – er det jo rigtignok bestemt, at jeg, hvis Galsvinthe døde uden børn, skulle afstå denne medgift til fru Brunhilde. Men herved var det dog forudsat, at vor forbindelse for det første virkelig kunne kaldes et ægteskab, og for det andet, dog skulle vare i nogen tid." –

Hun så op og sagde: "Undskyld, Chilperich, men det forekommer mig, at dette andet punkt er meget svagt."

"Så? Skal jeg måske give slip på alle disse rigdomme?" spurgte han hidsigt. "Du gør dig ikke noget begreb om, hvor meget det er!"

"Give slip på dem? Nej, langtfra! Men lad det blot være nok med den første af dine grunde. Vel er den heller ikke stort bevendt, men den ser dog lidt bedre ud."

"Nå ja, som du vil! Du er klogere end jeg. Skriv så: – *'at vor forbindelse blev et virkeligt ægteskab; men jomfru Galsvinthe var så fremmed for mig, som om hun – –'* – Ja, hvad skal jeg sige? Det er et kildent punkt!"

"Som om hun aldrig var kommet på denne side Pyrenæerne."

"Det er ypperligt! – Kan du ikke finde på én grund til?"

"Jeg attrår jo ikke," sagde Fredegunde og nedskrev det med det samme, *"jeg attrår jo ikke disse skatte for deres pengeværdis skyld; jeg ønsker kun at beholde dem til erindring om den afdøde."*

"Fortræffeligt! Det ville jeg aldrig være faldet på. Men hvordan stemmer det med min ed? – De forbandelser, jeg nedbad over mig selv, ifald jeg brød den – jeg siger dig, lille Gunde, de var græsselige."

Hun lænede sig tilbage og sagde noget tøvende, idet hun holdt øjet stift fæstet på ham: "Ja, min ven! Over den sag, det vil sige, over hele det væsen, som hedder synd og straf og eftergivelse af straf, har jeg tænkt meget i den tid, da du havde forstødt mig – om forladelse! jeg ville have sagt, foreløbig havde sat mig til side. For når det kommer til stykket, det har du jo nu fuldkomment indset, kan du jo slet ikke undvære mig –" hun smilede til ham, og han fo'r hen til hende og kyssede hende – "nå ja, det skal jeg snart holde en prædiken om for dig, men den skal ikke blive kedelig, og så skal den desuden blive til fortrinlig nytte, i særdeleshed for en konge, der har mange fjender. Lad mig altså nu her skrive:

"Den ed, jeg har svoret, er aldeles ikke til hinder herfor, for jeg må forudsætte, at I vil fritage mig for at give udstyret tilbage. At tvivle om det ville være at tiltro eder lidet kongelige og søsterlige følelser, hvilket være langt fra mig! Også den hensovedes sjælefred kræver det."

"Hvordan det?" spurgte Chilperich forbavset.

"– for kun under betingelse af, at I indrømmer min begæring, kan jeg, således som jeg har besluttet, anvende en del af dem til sjælemesser for hende."

"Fortræffeligt! Hør, sig mig, min pige, hvor har du studeret dialektik? Du er jo næsten min mester i denne kunst."

"Dialektik, hvad er det for noget? – Men da jeg var gedevogterske, gjorde jeg mig skyldig i mange fejl, og jeg fandt altid på undskyldninger. Jeg behøvede kun at forestille mig ret levende, hvordan jeg ville blive pisket, for at udklække et eller andet, der kunne fri mig for straf."

"Men nu kommer slutningen; den er det bedst, jeg dikterer dig:

'Efter at jeg nu er berøvet min hustru, er jeg med det samme løst fra alle de eder til Sankt Hilarius, Sankt Martin og fremfor alt til Sankt Polyeuktus, der har ængstet mig i mit ægteskab. Herren har selv sagt: Det er ikke godt, at manden er alene. Vel står der på det pågældende sted 'mennesket', det ved jeg nok –'"

"Skal jeg skrive alt det?"

"Ja vist, skriv det bare! Lad dem kun ved hoffet i Rheims få agtelse for mine teologiske såvel som for mine grammatiske og eksegetiske kundskaber! – Altså: – '*men da det eneste dalevende menneske var Adam, så betyder her efter interpretatio logica 'menneske' det samme som 'mand'. Derfor har jeg besluttet straks igen at indtræde i den hellige ægtestand. Vel taler gejstligheden om et såkaldet 'sørgeår' efter romersk kirkeret – ni eller ti måneder – men dette har, som tidsperioden antyder, kun hensyn til enker, ikke til enkemænd. 'Sørgeår' er for øvrigt et urigtigt udtryk, for i tilfælde af, at et ægteskab erklæres for ugyldigt, gælder det samme for kvinden.'*

Skriv det kun! De skal sande, at jeg også er en mester i juridisk fortolkning.

– 'og jeg agter derfor ikke alene at ægte min veninde, Fredegunde, som jeg allerede længe har æret og agtet på grund af hendes mange dyder, men – –' – Nå, lille Gunde, er du ikke nysgerrig? Du sidder så rolig, som om det slet ikke angik dig."

"Jeg har jo din kærlighed igen – hvad behøver jeg da mere?"

"Du har aldrig forspildt den! – Skriv: – '*men, efter at vi i dag er blevet viede af biskoppen af Limoges, straks at føre hende til min gode stad Rouen og der at lade hende krone højtideligt for hele folket som min eneste gemalinde og dronning af Neustrien.'"*

Rask slængte hun pennen og sprang op ad ham som en slange, idet hun slog sine skønne, hvide arme om hans hals.

"Tak, tak, kong Chilperich! Aldrig skal du fortryde, at du har løftet den ringe kvinde op til dig og stillet hende lige med den stolte, kongebårne gotherinde. Jeg skal blive en dronning, som skal erstatte dig en kansler og syv rigsråder."

"Nå, lille Gunde, det glæder mig, at der dog var noget, der kunne rive dig ud af din ro."

"Det ville jo have syntes unaturligt, om jeg havde bevaret min ro ved en sådan lejlighed," tænkte hun ved sig selv. Men hun sagde det ikke.

"Nu er der blot en lille efterskrift at tilføje. Tag pennen igen et øjeblik!"

Fredegunde satte sig atter.

"Men du halter jo, min ven! Jeg syntes det nok allerede i morges. Men du forstår mærkværdig godt at beherske dig selv."

"Jeg har fået en splint i foden."

"I hvilken fod?" spurgte han ivrigt.

"I den højre."

"Ih – så du går på bare ben?"

"Ja, det morer mig engang imellem; det erindrer mig om fortiden."

"Det må en frankisk dronning aldrig gøre mere," sagde han formanende. – "Nu efterskriften: *'Kære broder Sigibert! Det ville bidrage noget til at mildne min store sorg, hvis du nu endelig engang ville tilbagegive mig min gode stad Soissons, som du med magt har frataget mig.'* – Så! Punktum! – Vil han ikke, har jeg dog altid et klagepunkt imod ham."

Ved midnatstid lå Fredegunde i tryg søvn; hun trak vejret dybt og regelmæssigt. Hendes ægteherre på lejet ved hendes

side sov ikke; han havde rigtignok lukket øjnene længe før hun, og havde ikke svaret på hendes sidste "Godnat"; men han sov ikke.

Han rejste sig nu forsigtigt op på den ene arm, lyttede til hendes ensformige åndedrag og betragtede længe hendes skønne, ædle åsyn ved det dæmpede lys fra den med vellugtende olie fyldte hængelampe over sengen.

"Hvor hun sover fredelig og rolig! På loftet i klosteret i Poitiers er der malerier af sovende engle på guldgrund, – de ser ikke helligere og barnligere ud end hun. – Kan det alligevel være muligt?"

Han tog forsigtigt en lille lærredspakke frem under sin hovedpude.

"Jeg turde dog ikke lade præsten, der besvimede for mine fødder, beholde den."

Han tog hårlokken frem og holdt den tæt hen til den sovendes hår. – "Ja, der er ingen tvivl! Det er den selvsamme ejendommelige røde farve. Og her, ved hendes venstre øre – er der en bar plet. – Det passer fuldstændigt. – Det er skrækkeligt! En morderske! – Men hun gjorde det af kærlighed til mig. – Det må stå til Gud at vredes på hende for det – jeg kan ikke, jeg, som hun har befriet fra et utåleligt bånd, befriet med fare for tab af sin egen sjæl. Jeg kan ikke fordømme hende. – Og jeg kan ikke lade være at elske hende!"

Han skjulte omhyggeligt hårlokken under puden igen, drog et dybt suk, og snart sov også han.

Tredje bog

I

Få dage derefter havde den stolte stad Rouen smykket sig festligt for at fejre den nye dronnings kroning.

Fredegundes hjerte bankede af triumf. Hun stod nu ved målet.

Ønsker, håb, drømme – eller måske kunne hun kalde det anelser – ja brændende begærlighed efter en sjælden, glimrende livslykke havde fæstet rod i hende fra hendes tidligste barndom. Ofte, når hun svang hesselkæppen over gederne, havde hun forestillet sig, at hun førte scepteret ligesom marmordronningen i kapellet på herregården. Og når hun flettede sig en krans af simple blomster, som de groede i den sandede jordbund eller ved grøftekanten, i de røde alfelokker, lod hun, som det var et diadem, således som på billedet af den hellige kejserinde Helene i Prætextatus' legendebog. Og når hun måtte tilbringe den lange, lange sommerdag med sin lille hjord på Gedebakken, og dyrene sloges om foderet, kaldte hun på dem som en dronning og jævnede striden med høje miner eller sendte den myndige gedebuk for at straffe de ulydige.

Hun kunne også dengang tit ligge på ryggen i en agerfure med hænderne under hovedet og se op i den blå himmel, til hendes øjne blev trætte, eller følge skyernes gang i ubestemte drømme om glans og herlighed. Kun én gang havde bipasseren på herregården, da han kørte til Rouen for at betale voksafgift til domkirken, taget hende med til denne by på høstvognen, og hvor var hun ikke faldet i forbavselse over al den stads i gaderne, over de høje huse og de store torve med basilikaer og

oratorier og alle de andre herligheder, hun da så for første gang. Hun havde ved denne lejlighed set en hertuginde blive befordret i bærestol, og den blå, sølvbroderede kåbe flagrede stolt ud til siderne, mens den høje dame selv sad mageligt lænet tilbage i stolen og så foragteligt omkring sig. Hvad ville hun ikke have givet for blot et kvarters tid at have lov til at bære denne blå herlighed på sine smalle skuldre! Hun var dengang kun tolv år gammel. Hun kunne ikke bare sig for, da det bløde, prægtige stof strejfede hendes arme, at lade hånden glide hen over det, blot én eneste gang – tænk, hvis den drabant, der red ved siden af den fornemme frue, havde slået hende over hånden med sin ridepisk! Hun kunne have kommet til at bære på mærkerne af det og føle svien i mange dage!

Og nu! – Nu tilhørte hele staden Rouen, ja hele Neustrien jo hende, og Chilperich havde ladet sy hende en kåbe af det sværeste, mørkerøde silke; den var baldyret, ikke med usselt sølv, nej med funklende guld; hundrede massive guldbier, merovingernes gamle symbolske kongesmykke, var strøet hen over den, og den var helt besået med ædelstene. Om hendes blændende hvide hals havde han lagt den syvdobbelte perlesnor, hun for få dage siden havde set pryde en anden; det gjorde intet skår i hendes glæde over at besidde den.

Dagen før kroningen kom Chilperich, der bestandigt sværmede om hende og viste hende mere ømhed end nogensinde før, pludseligt til stede, mens hun var beskæftiget med at prøve hele sin festdragt.

Hun sad i et lille gemak, der på alle fire vægge var ligesom tapetseret med metalspejle, omgivet af ufrie og frigivne kvinder, der hørte til palatiet i Rouen.

"Gå eders vej, herre konge!" råbte hun smilende, med påtaget skræk, da han pludseligt klappede hende på den blottede skulder; hun vidste godt, at han var trådt ind. "Hvor tør I vise eder her iblandt lutter kvinder? Jeg er jo halvt nøgen."

Men i stedet for at gå jog Chilperich det kvindelige tjenerskab ud. "Jeg kan hjælpe dig meget bedre end de klodsede slavinder." Han svøbte den mørkerøde kåbe om hende. "Ja, aldrig," udbrød han begejstret, "aldrig har jeg set dig så smuk! Det er, som om en sådan pragtfuld dragt var den allernaturligste for dig, som om du aldrig havde båret andet, – du ser ud som en født fyrstinde! Der kan man dog se, at den snak om, at den ægte kongelige holdning beror på det ægte kongelige blod, ikke har nogensteds hjemme. Min lille Gunde ser ud som en kejserinde – skønt hun ikke er andet end en tiggertøs, en gedevogterske, en rigtig slavegunde, der nedstammer fra bærmen og udskuddet af den laveste pøbel."

Et flammende blik glimtede i hendes grå øjne.

"Det behøver du ikke at gentage for mig! Det skal jeg nok huske. – Hvem skal salve mig i morgen? Er det biskoppen – –?"

"Ih, ja, det har jeg glemt! – Det er ypperligt! Den gamle biskop af Rouen ligger syg, og i stedet for ham må tjenesten forrettes af – en gammel bekendt af dig – han hedder Prætextatus!"

Fredegunde lo så højt, at det genlød i salen, klappede i de små, hvide hænder og hoppede af glæde. "Ha, ha, ha! Det har han godt af."

"Hør, lille Gunde, gør mig ikke skinsyg. Jeg ved tilfældigvis – –"

Hun fo'r ham om halsen. "Å, du tåbelige kære! Å, du dumme, lille, dejlige tyran! Hvis jeg havde villet have ham, så kunne jeg allerede, mens jeg var gedevogterske, have haft ham til elsker med samt hans lærdom og fromhed. Jeg er dog ikke så dum at vove dette mit smukke hoved, i særdeleshed nu, da jeg skal have en krone på det. Nej, jeg kender min Chilperich. Han selv er som konge hævet over alle love, altså også over den, der påbyder ægteskabelig troskab. Men ved den mindste mistanke, jeg gav anledning til, ville han vist lade min røde paryk farve endnu rødere. Nej, min kære konge og ægteherre, Fredegunde skal blive dig tro! Jeg holder alt for meget af at leve. Kejserinde bryder jeg mig ikke om at blive, de lever nok i Byzans som fugle i bur. Så jeg ville ikke tjene noget ved at komme endnu højere på strå. Jeg har drevet det vidt nok. Jeg skal nok blive dig tro, Chilperich, om ikke af andre grunde, så af pur klogskab. – Men at Prætextatus skal salve mig, det er prægtigt! – Hvor mon dog egentlig hans broder kan være blevet af? Han kunne så rart have båret den kongelige kåbe efter mig. – Men én ting beder jeg dig om, min ven. Du har sammenkaldt et møde af dine fornemme mænd til i aften og derefter et drikkelag efter gammel frankisk skik – det vil sige, så mange gæster, lige så mange drukne mennesker."

"Vil du måske være med der?"

"I rådet? Ja! Jeg skal aldrig blive savnet i dine statsråd! – Men lad mig, i stedet for at tage del i festmåltidet – for det trækker for langt ud på aftenen – lad så mig have lov til at forklæde mig og gøre en vandring omkring i denne din gode stad Rouen med en af mine fortrolige veninder. Det har jeg nu fået sådan en lyst til!"

"Unge koners lyster må man – lempe sig efter," svarede kongen og lo, "ellers lykkes deres børn ikke."

"Da jeg var en fattig og ringe pige, holdt jeg allerede meget af at forklæde mig og strejfe omkring på nabogårdene for at spionere og høre et og andet, som jeg siden kunne bruge enten til for spøg at drille folk med eller undertiden til at gøre dem fortræd for alvor. For en dronning er dette endnu nyttigere. Jeg kan på den måde, uden at blive kendt, tilliste mig hemmeligheder, som kongen ikke vil have lejlighed til at komme efter. Se nu f.eks., i vore åbne øjne vil borgerne ikke understå sig at mukke over, at du sådan over hals og hoved tager mig til dronning. Men hvem ved, hvordan de tænker i deres stille sind og taler indbyrdes med hinanden. Lad mig udspejde det! – Du klager over, at dit skatkammer er tomt. Din ædle broder Sigibert bemægtigede sig størstedelen af det, da han fratog dig Soissons. Når nu jeg griber dine undersåtter i forrædersk tale, så inddrager vi de skyldiges godser; det er jo den straf, man plejer at anvende for den slags forbrydelser. For du må fremfor alt sørge for dit skatkammer, Chilperich. En fattig konge er ingen konge, det er værre end at være tigger. At belønne dem, der er dig tro, og styrke dem i deres troskab, og hemmeligt vinde dine fjenders rådgivere, især dine to uforskammede brødres, der altid holder sammen imod dig – –"

"Ja, det har du ret i. Gud fordømme dem!"

"– bestikke fremmede rigers gesandter, holde en lejet hær, der kun er afhængig af dig, og bruge den til at tage med magt, hvad du ønsker, uden først at behøve at opbyde hele det neustriske folk til leding."

"Meget rigtigt! Ellers vil de slyngler snakke med om alting og undersøge, om mine beslutninger, som de skulle hjælpe mig til at sætte igennem, er retfærdige og nødvendige. Og imod mine brødre fik jeg dem rimeligvis aldrig mere til at kæmpe."

"Til alt det hører der penge, mange penge! – At dit skatkammer bliver fuldt, det kan du lade din dronning sørge for. Jeg skal skaffe dig mange flere penge ved list og sparsommelighed, end min smule underhold vil koste dig. Lad bare mig råde, lille Chilperich, så skal du blive rig og mægtig, som ingen frankerkonge nogensinde har været før dig eller – læg mærke til det! – samtidig med dig!"

"Det er højtflyvende tanker, du der udtaler!"

"Det er dine meget mere, end det er mine. Jeg er kun en kvinde og" – her lo hun hæsligt – "ovenikøbet kun et udskud af den laveste pøbel – "

"Vær ikke vred! Jeg skal aldrig sige sådan noget igen!"

"Du skal aldrig komme til at *tænke* det mere," råbte hun med et bistert blik. "Jeg skal vise dig, at jeg for længst har afluret dig dine ærgerrige planer; jeg har læst dem på din smukke pande og i dine små, falske, grå øjne; og du skal få at se, at jeg deler dem af hele mit plebejiske hjerte. Og ingen kansler og ingen feltherre skal du have mere nytte af til at sætte dem i værk, end af din gemalinde. Men – ja, det er farligt at sige det! – men én gang, blot én gang, må det dog være sagt imellem os i enrum; bort med den dumme Guntchramn, bort med denne utålelige –" hun blev blodrød i ansigtet og helt ned på halsen og stampede i gulvet – "denne utålelige Sigibert, som spiller den ungdommelige helt, ligesom sangen lyder om Sigfred af Nederlandene. Bort med dem begge! Du, der er dem lige så

overlegen i ånd som Lucifer i sammenligning med to cherubimdrenge, du må være enehersker over hele det frankiske rige. Og for at du kan blive det – men ikke ved den tossede slåen løs med sværd og økse – så lad mig råde, lad mig sørge for det. Det skal være Fredegundes tak, fordi du tog hende fra grøften i skoven, ja og fra ufrihedens dynd, og løftede hende op på tronen." Hun blussede; hendes øjne lynede, den fulde barm bølgede, næseborene udvidede sig. I dette øjeblik var hun virkelig skøn, uimodståeligt skøn.

Han omfavnede hende med liv og klappede hende på håret. "Hør, det knitrer formelig, når man stryger dig på håret, og det er, som om der kom gnister af det. Det, siger man, skal være tegn på noget overnaturligt, trolddomsagtigt, og det forekommer mig virkelig tit, at der er noget uhyggeligt over dig, Fredegunde. Man får den tanke, at du kunne nedstamme fra onde ånder."

"Ja, ligesom du selv, ligesom hele merovingerslægten."

"Aldrig har jeg," vedblev han begejstret, "hos nogen mand eller kvinde fundet en med mig så beslægtet ånd eller overhovedet så megen lighed med mig selv. Mine hemmeligste tanker gætter du og tænker dem sammen med mig. Og du udtaler dem klarere og skarpere og langt hensynsløsere end jeg selv. Winnoch har ret, du er min gode stjerne. Gør som du vil, nu, i dag, til enhver tid. Jeg stoler ganske på dig, og dit råd vil jeg følge. Du er i sandhed deltagerinde i min magt, du er min sjæls og mine tankers dronning!"

2

Sent på aftenen samme dag strejfede dronningen i en simpel dragt og kun fulgt af en af sine piger, omkring i Rouens gader.

En stor menneskemasse bølgede frem og tilbage for at se på tilberedelserne til det kongelige tog, der næste morgen skulle gå fra palatiet til katedralkirken.

Her nedrammedes høje, mastetykke flagstænger, stilladser oprejstes til forskellige arter af krigerske skuespil, ja der byggedes endog en cirkus til væddeløb, som kongen ville give til bedste. Kranse, blomsterguirlander og brogede tæpper hængtes efter romansk skik ud fra vindueskarme og ud over søjleverandaerne i første stokværk.

Dronningen lyttede opmærksomt efter de hist og her stillestående gruppers samtale og opsnappede ethvert ord, der faldt fra forbigående. Men hun hørte ikke noget af betydning. Det var mest jævne folk, der var på benene, og de betragtede blot forberedelserne til festen uden at ytre sig om kongens pludselige nye ægteskab.

Hun lagde dog mærke til, at et meget anseligt hus på det store torv, tæt ved den biskoppelige basilika, ikke var pyntet, mens de langt simplere nabohuse allerede havde iført sig fuldstændig festdragt. Hun stod netop i begreb med at gøre en bemærkning om det til sin ledsagerinde, der hørte til tjenerskabet i palatiet i Rouen, da hun hørte nogle ytringer af forbigående, der tilfredsstillede hendes nysgerrighed, om just ikke på nogen behagelig måde.

"Hvem tilhører det hus der, som ikke synes at dele den almindelige glæde?" spurgte en sin sidemand.

"Det er den brave hertug Drakolen, som bor der."

"Er han her i staden?"

"Nej, han skal følge med kong Sigibert, der har indbudt ham til at gæste sig i Rheims."

"Det er ikke vand på kong Chilperichs mølle! Hertugen er nok den mægtigste af alle eders stormænd."

"Ja, og den braveste og mest ulastelige af dem alle. Men han holder meget mere af Sigibert end af vor konge."

"Ja vist, Drakolen af Chartres er en helt. For ham er tapperhed det første af alt."

"Og denne dyd finder han mere af hos austrasierne end her."

Fredegunde rynkede panden og gik videre.

Da hørte hun bagved sig hastige skridt, og en hende velbekendt ungdommelig stemme råbte:

"Ved mit sværd! Det må være hende! Gangen og håret er livagtigt som hendes – jo, det er bestemt hende!"

Med disse ord trådte en ung og smuk mand i statelig dragt hen foran hende.

"Jo, det er virkelig fru Fredegunde. Hvor hun er smuk, også i en simpel dragt!" sagde han med et bedrøvet suk til sig selv. "Hvad for noget? Går I forklædt omkring på gaden ved nattetid?"

"Stille! Røb mig ikke!"

"Og hvad siger kong Chilperich til det?"

"Han ved det."

"Og han lader eder gå alene? Han burde være mere skinsyg."

"Men ti dog stille! Tag eder i agt for eders egen skyld, om ikke for min. Jeg er jo ikke alene, ser I nok; pigen her hører jo alting!"

"Det er lige meget," hviskede den unge mand lidenskabeligt; "jeg misunder ham dig; I passer ikke for hinanden."

"Han synes dog at være af en anden mening, min dreng!"

"Kald mig ikke dreng! Jeg er ældre end du."

"Men du er meget ubetænksommere. Tåbelige menneske! Vil du bringe både dig selv og mig i ulykke? Slå alle dine dumme tanker ud af hovedet, det vil jeg råde dig. For bestandig! – Ja," tilføjede hun smilende, "måske, hvis du var kommet og havde bortført mig, da jeg sad i udkanten af skoven og ventede på – min skæbne."

"På din forfører ventede du."

"Som du vil! Men det var kong Chilperich selv, der kom, og ikke hans søn Theudibert."

"Desværre, ja desværre!"

"Men nu er det engang således. Og vær nu fornuftig, både for din og min skyld – eller lad mig være det for os begge."

"Men du skal dog vide, at jeg elsker dig, henrivende kvinde!"

Hun lo. "Jeg er hverken blind eller døv. Heller ikke glemsom; du har sagt mig det tit nok."

"Og du er ikke vred på mig for det?"

Hun trak på skuldrene. "Kan en kvinde blive vred over, at hun behager mændene? Måske andre, jeg ikke. Vær fornuftig! Skjul din dårskab for ham; han er ikke så tålmodig som din svage stedmoder. – Vær mig tro! Tjen mig, bekæmp mine fjender, jeg har nok af dem. – Beskyt mig! Vil du, min ven?"

Hun hviskede dette til ham med øm, indsmigrende stemme.

"Mod hele verden!" udbrød den unge mand lidenskabeligt. "Mod alle djævle, og om det skal være, mod alle helgener med – Gud forlade mig!"

"Det behøves ikke!" svarede hun og lo. "Der er kun spørgsmål om et par onde mennesker, der ikke under den fattige gedevogterske den glans, hun er kommet til."

"Du er født til glans og herlighed! – Ja, jeg vil tjene dig, også det er en lykke. Lad så min fader besidde dig; jeg vil kvæle enhver syndig attrå efter dig i mit bryst."

Hun tilkastede ham et hurtigt sideblik og tænkte: "Mon han virkelig kan det?"

"Ja, jeg vil kun være dit sværd, dit skjold, jeg vil forsvare dig mod enhver! – Befal! Hvad forlanger du af mig?"

Ynglingens ædle åsyn blussede af lidenskab.

"For øjeblikket beder jeg dig kun om at forlade mig. Du er for heftig. Pigen har allerede længe lyttet til. – Gå nu," sagde hun højere; "din fader venter dig i paladset. Hils ham fra mig og sig ham, at din stedmoder er tilfreds med dig."

Hun rakte ham smilende hånden; han trykkede den med lidenskab og gik.

Hun nikkede med et ejendommeligt smil, idet hun så efter ham.

"Følg mig," sagde hun efter nogle øjeblikkes betænkning til sin ledsagerinde. "Vi vil endnu gå lidt over på den anden side af floden."

Efter at have passeret et par gader, kom de til den anselige, brede bro over Seinen. Fredegunde, der gik hurtigt og var noget foran sin ledsagerinde, standsede ved enden af broen ved en niche, hvori der stod et højt stenkors; foran korset brændte en lampe, der altid holdtes tændt.

Ved denne lampes matte skin bemærkede hun en tilsløret kvindeskikkelse, der bar en pakke på brystet, og som stirrede

ud over det lave brorækværk ned i den mørke, sagte rislende strøm.

"Det må være så!" hviskede den tilslørede. "Herre Kristus, vær mig nådig!" Dermed løftede hun det ene ben ud over rækværket, trykkede pakken tæt til sig, og var lige i begreb med at styrte sig ud, da Fredegunde sprang til, greb hende om livet og trak hende tilbage.

"Stop!" råbte hun. "Hvem er så tåbelig at ville dø, førend det er nødvendigt?" Hun bøjede sig ned over den fremmede kvinde, der var sunket ned ved foden af korset. "Hvad ser jeg? Rulla, min ungdoms legekammerat!"

"Fredegunde! Er det dig? – Ak, hvorfor lod du mig ikke dø? Og barnet med?"

"Er det dit barn, – der er i denne pakke?"

"O, lad mig dø!"

"Nej, du skal leve! Både du og dit barn! Følg med mig til slottet!"

"Så er det altså sandt, hvad man fortalte hjemme om en ny dronning, hvis navn var Fredegunde? Mange – af mændene – troede, at det måtte være dig. Du er altså virkelig – –"

"Frankernes dronning! Ja, men for dig er og bliver jeg Fredegunde, og jeg skal aldrig glemme, at den rige møllerdatter ofte stak en god bid til den fattige, sultne tøs. – Vær ved godt mod! Jeg skal sørge for dig og dit barn. Faderen er vel ikke til at finde –?"

Rulla hulkede højt.

"Kom du kun med mig! Lad mig tage barnet; jeg må lære, hvordan det er," sagde hun smilende.

"Gud velsigne dig! Du er jo blevet rigtig god, Fredegunde!"

"Å nej," svarede hun og rystede på hovedet, idet hun lo og viste de hvide tænder. "Det er pur egenkærlighed. Jeg bilder mig ind, at en tro sjæl, en, der er mig taknemmelig og hengiven som en hund, er uskatterlig ved et hof. Kom Rulla, vi vil være venner ligesom i gamle dage."

Mens kongen holdt ud ved gæstebuddet til langt ud på natten, sad hans dronning i fortrolig samtale med veninden; barnet havde Fredegunde klædt af med mange kælenavne og kys og svøbt i varme tæpper. Hun satte sig ned på en lav bænk, lagde det i sit skød og vuggede det ømt frem og tilbage, mens moderen, der havde fået godt at spise og var kommet i andre klæder, sad på det tæppebelagte gulv ved Fredegundes fødder og så op til hende, som om det hele var en drøm, og det var en af de gode helgener i Himlen, hun beskuede, der havde ført hende og barnet til Himmerige. Hun havde slynget sine arme om knæene og fæstede sine store, brune øjne, der hyppigt fyldtes med tårer, snart på dronningen og snart på sit frelste barn. Af og til kyssede hun sømmen af Fredegundes gevandt.

"Nej, se dog," sagde denne og bøjede sig opmærksomt over barnet, "hvad for kære, muntre øjne det har! De ligner dine. Og de små, spæde fingre med de fine, rosenrøde negle. Og smilehuller i kinderne! Se, den lo virkelig ad mig, som om den vidste, at den kan takke mig for sit liv!"

"O, Gud, når jeg tænker på, at havde du ikke været, så lå det søde, lille væsen nu med mig nede i dyndet på bunden af den stygge, sorte flod og drev langsomt ud ad havet til, og vi ville begge være blevet til føde for fisk og hæsligt kryb. Ak, min

velgørerinde, min frelserinde," udbrød hun heftigt og kastede sig for hendes fødder, "hvorledes skal jeg dog takke dig?"

"Du skal ikke takke mig! Og tryk ikke min højre fod! Den gør endnu ondt af, at jeg har ridset den på et skår. Men i morgen ved kroningsfesten skal jeg dog nok passe på, at jeg ikke halter. – Nå, du har jo nu hørt min historie siden uvejret sidst i august, – har man slet ikke hørt noget om Landerich siden? Den dumme dreng! At tage sig det så nær! – Altså, nu har jeg fortalt dig, hvad du kan bryde dig om at høre, du skikkelige lille får. Nu er det din tur. Meget af hvad du kan have at fortælle kan jeg nok slutte mig til, men dog ikke alt. – Nå, den store fiskerdreng, som du havde så tit stævnemøde med om aftenen der bag hvidtjørnehækken, ham har du været alt for føjelig imod og ikke kunnet vente, til din fader i vidners nærværelse havde overgivet dig til ham som hans ægtehustru. Ja, det må man ikke."

"Jeg fortryder det ikke," sagde Rulla blussende; "jeg ville gøre det samme igen."

"Det er meget ufornuftigt, Rulla."

"Men – om forladelse! – hvad har du da selv gjort?"

"Ja, med mig er det en ganske anden sag. Jeg var led og ked af min fattigdom og den elendige hytte og sult og prygl. Det ville jeg flygte bort fra for at blive rig og kunne klæde mig som – Landerichs moder. Ha, ha! Ikke med den yderste spids af min fod ville jeg nu røre ved hendes stadsdragt."

"Holdt du ikke af Landerich?"

Fredegunde lo og vedblev: "Så kom der en ridende, der glinsede af guld. Han var også smukkere, langt smukkere end den gode Landerich, og meget fornemmere. Jeg tror, hvis det havde været Beelzebub, der var kommet ridende dengang i

guldbræmmet, rød kappe, så var jeg sprunget op i sadlen til ham."

"Han brugte altså ikke vold imod dig – han bortførte dig ikke?"

"Nej, langtfra!"

"Men så føjede du jo også ham, længe førend præsten –"

"Ja, hvordan skulle jeg ellers have holdt fast på ham?"

"Å, gør dig dog ikke klogere og koldere end du er, ædle dronning! Du gjorde det af kærlighed – ligesom jeg."

Men Fredegunde rystede langsomt og alvorligt på hovedet og rakte moderen barnet, hvorefter hun glattede folderne, der var kommet på hendes dragt ved at have det på skødet.

"Du vil dog vel ikke nægte, at du elsker kongen?"

"Tys! Et sådant spørgsmål er farligt." Hun lyttede. "Men svaret er: Nej! Eller måske rettere: Jeg tror det ikke."

"Hvad for noget? Ved du det ikke?"

"Hvor skulle jeg kunne vide det? Jeg har jo vel både selv set og hørt tale om, at andre kvinder lader sig henrive af det varme blod og med frit forsæt og vilje giver sig skam og fordærvelse i vold – men sådan kunne jeg ikke handle, det ville være mig umuligt."

"Du har altså aldrig følt det sitre gennem dig fra isse til fodsål ved at se en mand, du elskede?"

"Nej – det tror jeg ikke!" Svaret kom langsomt og ubestemt. "Eller i alt fald – kun én gang!"

"Det var vel, da kong Chilperich kom i fuldt firspring ridende ud af skoven og så dig?"

"Nej, det var det dog ikke. Men – det var engang, da en anden red forbi mig og slet ikke så mig, men lagde lige så lidt mærke

til mig som til den vandpyt, hans hvide hest trådte i." Hun så drømmende hen for sig. "Ja, dengang havde jeg en sådan fornemmelse, som du taler om. Jeg gyste i min inderste sjæl. Det var den første mand, jeg nogensinde så. For at være mand, det må vel være det samme som at være helt?" Hun henkastede dette spørgsmål, tankefuld, som til sig selv, uden at ænse Rulla.

"Det er farligt, ædle dronning!" sagde denne med dæmpet, advarende stemme. "Hr. Chilperich skal være frygtelig, når han gribes af skinsyge. Han har ladet en pige, der bedrog ham, sønderrive af vilde hingste, siger man."

"Det er rigtigt! Han har selv fortalt mig det straks den første gang, jeg så ham i skoven. Det var vel i hidsighed! For bagefter fortrød han det. Hun var nemlig uskyldig."

"Ak, tag dig i agt, gode frue!"

Fredegunde lo og rystede de røde lokker. "Vær uden bekymring for mig! Jeg siger dig jo, jeg lader mig ikke let henrive af lidenskab. Chilperich – han ligner mig selv alt for meget til, at jeg kan elske ham. Men den anden, jeg talte om, han, som – ja hvad er det nu, I kalder det, I forlibte kvindemennesker? – som gjorde det af med mig – ham" – her bed hun læberne tæt sammen – "ham ville jeg ønske dybt under jorden, hellere i dag end i morgen. Kunne jeg hekse eller bede ham død, så gjorde jeg det, straks! – Men vi har talt nok om mig; lad os nu høre, hvordan det gik med din fiskerdreng!"

"Ak, ja – da han hørte, hvordan det var fat med mig, – så ville han skynde på med brylluppet, og han havde også omtrent overtalt min fader og min onkel, men så – ak, min stakkels, søde Rando – så druknede han på fiskefangst i Seinen. – Barnet har aldrig set sin fader. – Så kastede min onkel mig på døren.

Randos fader gav mig en pose og et brød med på vejen og slog mig i ansigtet til afsked. Så flakkede jeg om for at søge arbejde, men kunne ikke få noget; jeg måtte derfor tigge, og mangen gang er jeg blevet jaget bort fra bøndergårdene med hundene efter mig. Der var en præst, som lovede at ville tage sig af mig, hvis jeg ville gøre bod og angre mit syndige levned, men – det kan jeg ikke! Jeg kan ikke lyve. Jeg sagde ham, at hvis det var i dag, ville jeg gøre det igen. Jeg kyssede mit barn og løb min vej fra den strenge munk ud i verden igen til fornyet elendighed og til sidst ad floden til. Men ham fornægter jeg ikke. I hans arme var der lyksalighed." Hun brast i tårer samtidigt med, at hun smilede ved erindringen om sin svundne lykke.

"Hvilken dumhed!" udbrød Fredegunde og sprang op. "Man kunne næsten misunde dig for dine tåbelige forestillinger. Men alligevel! Det passer ikke for mig. Sig mig," vedblev hun, idet hun, som sædvanligt, når talen var om andre ting, hurtigt førte den tilbage på sig selv, "hvordan har man det i hjemmet, og hvad siger min bedstemoder om, at jeg er løbet min vej?"

"Nogle mente, at du var omkommet i det frygtelige uvejr, enten faldet i floden eller blevet sønderrevet af et vildt dyr i skoven. En kulsvier, der var krøbet i ly for uvejret i sin mile, påstod, at han havde set den vilde jæger ride forbi i flyvende fart med en kvinde, hvis røde hår flagrede for vinden, men lynglimtene havde blændet ham for stærkt til, at han havde kunnet kende hendes træk. Siden den tid tror din bedstemoder fuldt og fast, at du er blevet bortført af en skovtrold."

"Men da de nu hørte tale om en dronning med mit navn, hvad sagde de så?"

"Ja, der var, som sagt, mange, der troede, det var dig. Men i stedet for at glæde sig over det, tog din bedstemoder forfærdeligt på veje, slog sig for brystet og rev sig i håret og truede med at ville forgøre enhver, der var af den mening. Og folk er bange for hende og tror, at hun er i besiddelse af trolddomsevner."

"Det er ikke med urette."

"Derfor var der ingen, der vovede at sige sin mening i hendes nærværelse. Det er jo desuden heller ikke noget ualmindeligt navn her til lands."

"Jeg skal sørge for, at frankerne skal huske den Fredegunde, der nu er tale om. – Gå nu, Rulla! Jeg hører Chilperichs gæster begynde at bryde op. Han vil snart være her. Sov vel, både du og barnet! – Hvad hedder han?"

"Rando."

"Ja, naturligvis! I morgen skal du sidde på den bedste plads ved siden af to hertuginder og se gedevogtersken, tiggertøsen med krone på hovedet."

3

Kong Chilperich vågnede næste morgen i en mismodig stemning.

"Hvordan jeg har sovet? Dårligt, rigtig dårligt!" svarede han på dronningens spørgsmål og sprang ud af sengen. "Jeg har hovedpine! – Det er det tåbelige drikkeri! Man kan kun vinde disse barbarers agtelse og ærbødighed, når man forstår at drikke tappert med dem, og man kan ikke undgå det, selv om man er konge. Og derfor har jeg haft urolige drømme."

"Hvad har du drømt? Jeg forstår mig lidt på at udlægge drømme."

"Men det advarer præsterne imod, og det er også forbudt i Skriften; hvis jeg ikke tager fejl, er det i – ja, hvor er det nu?"

"De tyder dog selv drømme. Når de vil have stiftet klostre og bygget kirker, så er der altid en eller anden helgen, der har vist sig for dem i drømme og givet dem anvisning på kongens pengekasse. I det par dage, jeg har været i glans og herlighed, har jeg allerede fået fire ansøgninger fra munke og diakoner, der i drømme har set den hellige Martinus. – Nå, hvad har du så drømt?"

"Jeg drømte om – hende."

"Ja, hvor skal jeg kunne vide, hvem? Dertil har du haft alt for mange elskerinder, du slemme Chilperich."

"Om den nylig afdøde!"

"At drømme om døde betyder lykke."

"Ja, det siger man. Men ved siden af hende stod fru Brunhilde og truede med et draget sværd og krævede harmfuld de kostbare perlesnore tilbage. Jeg blev bange og gav hende dem."

"Det er godt. Perler betyder smerter og tårer for den, der forlanger dem, men glædestårer for den, der får dem til foræring uden at have forlangt dem – som tilfældet er med mig."

Uden at føle sig videre beroliget slog Chilperich vinduesforhængene til side og så ud. "Du har ingen lykke hos de himmelske magter, min ven! I går havde vi det herligste solskin, i dag er det lutter skyer, og når det allerede er så lummert om morgenen, tyder det på uvejr."

"For mig gerne! I torden og lynild mødtes vi første gang, i torden og lynild vandt jeg en krone. Men hvem bryder sig forresten om vejrvarsler? Min bedstemoder kunne få det til at hagle, når hun ville."

Fredegunde stod muntert ud af sengen og kaldte med en metalhammer på sine piger, at de skulle være hende behjælpelige ved hendes påklædning.

Chilperich forlod værelset. "Hvor hun jager omkring med pigerne! Som om hun var vant til at have en opvarter for hver finger!"

Da han kom tilbage, var Fredegunde fuldt påklædt, blot med undtagelse af den mørkerøde kongelige kåbe. Hendes hår, der var gennemflettet med Galsvinthes perler, strømmede ned over et pragtfuldt gevandt af hvid silke. Hun var blændende skøn, og hun tog sig fortryllende ud, som hun stod der og drak mælk af en stor sølvskål med ganske naturlig og ukongelig appetit.

Kong Chilperichs mørke pande opklaredes lidt ved synet af hans strålende skønne gemalinde.

"Nye ærgrelser! Man har ikke andet end ærgrelse og vanskeligheder! Hertug Drakolen har sendt ilbud og beder sig

undskyldt; han ligger syg i Chartres."

"Det er et påskud, min kære! Han rejser med – *ham*; – jeg mener, med kong Sigibert."

"Hvor ved du det fra?"

"Det er lige meget, men jeg ved det nu. Husk hvad jeg siger dig; han er dig ikke tro."

"Du har en forbavsende evne til at gætte rigtigt. Det er virkelig sandt, han har vistnok allerede i lang tid været upålidelig i al hemmelighed. Men du kender ham jo ikke, hvor kan du da have nogen mening om ham?"

"Jeg vil dog ikke gerne, at du skal have ægtet datterdatteren af en heks og sat din sjæl på spil for ingenting."

"Og jeg kan ikke begribe, at Sigibert og Brunhilde endnu ikke har svaret på vort – eller rettere på mit brev."

"Du må dog give dem tid. De to, min ven, kan ikke tænke så hurtigt eller skrive så snildt som vi."

"Og Prætextatus –"

"Hvad er der med ham?"

"Han gør vanskeligheder. Han vægrer sig ved at salve dig."

"Den uforskammede karl! Han er den eneste af alle stadens præster, der endnu ikke har gjort mig sin opvartning. – Du må tvinge ham til det."

"Det kan jeg ikke. Han støtter sig til den kanoniske ret: før salvingen, som er en hellig handling, burde du nemlig have skriftet og modtaget absolution."

"Er der ikke andet i vejen! Så lad mig skrifte. Jeg kan gerne skrifte for ham. Skaf ham blot til stede."

Chilperich blev forskrækket. "Nej, Fredegunde, gør ikke det!"

"Hvorfor ikke?"

"Fordi – fordi – du ved jo, at, hvis du forsætligt fortier en synd og altså tilsniger dig absolution, det er en dødssynd."

"Men jeg vil ikke fortie noget for ham."

Han så forbavset på hende. "Hvis jeg ikke med sikkerhed vidste" – mumlede han ved sig selv – "at hun endnu mangler den tot hår, ja så ville jeg ikke vide, hvad jeg skal tro."

"Nej," sagde han højt, "ved at vægre sig har han forspildt tilladelsen til at foretage salvingen. Jeg har allerede talt med en diakon, som jeg lovede, at jeg ville neddysse en sag om – om en ung nonne, der – der døde meget pludseligt. Han salver dig uden skrifte og absolution."

Fredegunde så misfornøjet ud. "Men jeg ville netop så gerne have været salvet af Prætextatus. Det kunne han have haft godt af. Og du lader ham ustraffet trodse dig?"

"Nej, foreløbig har jeg ladet ham indespærre i den hellige Aniani kloster. Men forresten er jeg ret glad over at have et påskud til at sige Nej til sin tid, når han bliver indstillet til biskoppens eftermand."

"Ja, det er meget godt."

"Jeg tør ikke se ham i øjnene – for hendes skyld," mumlede Chilperich.

Få timer derefter satte kroningsoptoget sig i bevægelse.

Folk stimlede sammen i tætte skarer, skønt himlen var stærkt overtrukket og de tunge uvejrsskyer hvert øjeblik syntes at bebude et udbrud.

Enkelte korte vindstød peb allerede gennem gaderne, og støvet, der efter længere tids tørke allevegne havde samlet sig i overflødighed, hvirvledes højt i vejret og forøgede endnu mere

det uhyggelige mørke, der allerede var i forvejen. Da toget drog ud af paladsets port, rullede tordenen allerede i afstand.

"Hører du? Himlen er vred!" sagde Chilperich, der i dag ikke syntes at bære kongekronen og kåben med sædvanlig lethed.

"Så lad hornene skingre for at overdøve den. Afsted, kong Chilperich; hurtigere! Du bærer allerede kronen, men min pande brænder af begærlighed efter at få den trykket om sig for alteret deroppe. – Theudibert, din fader hører ikke; han drømmer! Så giv du da tegnet!"

Theudibert vinkede med hånden bagud, og horn og trompeter faldt ind med skærende skingren.

Fredegunde greb Chilperichs venstre hånd og skred stolt fremad; han fulgte mekanisk.

Således skred toget langsomt frem; kun af og til hørtes tordenens vrede brummen igennem trompeternes skingren, præsternes salmesang og den tæt sammenpakkede hobs fryderåb. Der faldt endnu ingen regn, og luften var trykkende hed. Chilperich var meget bleg og tørrede gentagne gange panden med et lommetørklæde. Fredegunde strålede af skønhed og stolthed; hun hilste uafbrudt med venlighed, om end tillige noget fornemt, når folket jublede hende i møde.

"Hvor hun er smuk!"

"Fortryllende!"

Disse råb lød stadigt i hendes øre og fremkaldte et tilfreds smil på hendes læber.

På én gang hørtes et hæst skrig lige i hendes nærhed.

"Det er hende! Ja, det er virkelig hende! Fredegunde, ulykkelige barn! Vend om! Fly bort fra ham! Du er fortabt!"

Hun hørte kun enkelte af disse advarselsord, for der opstod straks støj og trængsel der, hvor lyden kom fra. Folk bandede og raste, en gammel kone blev slået til jorden. En mand i hyrdedragt tog hende i beskyttelse mod hoben, der var forbitret over den forstyrrelse, hun havde voldt. Da han havde fået den gamle på benene igen og forsvandt med hende ned ad en sidegade, så Fredegunde bedstemoderens bekendte træk.

"Hvad er der på færde?" spurgte Chilperich, der hele tiden havde gået med øjnene fæstede på jorden i dybe tanker.

"Ingenting! – Det er vel et afsindigt fruentimmer. – Nu er vi ved målet – pas dog på trinene!"

Kongen var snublet over det nederste trappetrin, og ville være faldet, hvis Fredegunde ikke havde holdt på ham; hun gik op ad trappen stadig ét trin foran ham.

Da de var kommet op på platformen foran basilikaen, knitrede det første lyn, og umiddelbart ovenpå fulgte et bragende tordenskrald. Det viste sig, at lynet var slået ned i klokketårnet ved siden af domkirken og havde stukket dette i brand; klokken, som var den ældste i Frankrig, var dengang en stor sjældenhed; den havde ingen knebel, men der kimedes på den med hamre, og den skulle netop nu have hilset kroningshøjtideligheden med festlig lyd; men i stedet derfor gav den en frygtelig klang fra sig, idet den, ramt af lynstrålen, faldt ned fra det træstillads, den hang i, slog tårnets lægteloft itu og med et forfærdeligt drøn, der lød næsten som skrig og stønnen, faldt ned på marmorgulvet, hvor den sprang i hundrede stykker. Folk skreg højt og ville flygte, men trængslen var så stor, at ingen kunne komme ud af stedet.

"Bliv!" råbte Fredegunde med høj, befalende røst, "bliv, brave franker! I ser jo, det brænder ikke mere; regnen har slukket ilden. Fremad! Domkirken er uskadt, – gå kun ind i kirken!"

Hun greb Chilperichs hånd og gik ind ad den på vidt gab åbnede dobbeltport.

Hun havde ret. Branden i tårnets tag var slukket af regnen, der styrtede pludseligt ned i strømme efter det første lyn.

Parret skred nu op ad højalteret til; kordrenge med brændende vokskærter gik foran og svang røgelseskar til sang af enstemmige, men skønne melodier.

Efter at den diakon, der forrettede tjeneste i stedet for biskoppen og ærkediakonen, havde læst en kort bøn, ville han skride til velsignelsen, og havde allerede højtideligt hævet hænderne, da man hørte en stærk støj ved indgangen af stemmer, der råbte højt og vredt imod hinanden.

"Holdt! Nu vil det volde forstyrrelse! Vent, til kroningen er forbi!"

"Nej, vi kan ikke vente! Plads! Giv plads, i kong Sigiberts navn!"

Ved disse ord veg de betjente tilbage, der havde stillet sig i vejen for de kommende, og et øjeblik efter stod to velbevæbnede mænd ved det nederste trin til alteret. Deres rytterkapper og strømper var overstænkede med støv og smuds, og det var tydeligt, at de lige var sprunget af hestene efter et skarpt ridt; i stedet for spyd havde de lange, hvide stave i hænderne.

"Hold inde, præst!" råbte den ene af dem med lydelig røst.

"Hør os, kong Chilperich!" sagde den anden.

Der opstod ubeskrivelig forvirring blandt hoffolkene omkring alteret. Fredegunde tilkastede de to fredsforstyrrere et

rasende blik. "Hvem er disse frække uslinge?" spurgte hun med klangløs stemme. "Stød dem ned, Theudibert!" Denne greb til sværdet. Men kongen råbte: "Charigisel – og Sigila! – Det er herolder fra Sigibert!"

Theudibert stødte sværdet, som han allerede halvt havde draget, tilbage i skeden.

"Ja, og fra fru Brunhilde!" råbte Sigila. "Og således taler de til dig, kong Chilperich! Slip, slip denne kvinde! Begå ikke den frækhed at smykke hende med frankernes krone. Du ved ikke, forblindede fyrste, men hør det nu – og hør det, alle I franker – denne kvinde er en morderske! Hun er dronning Galsvinthes morderske!"

Et forfærdet råb opstod blandt hoben, og diakonen forlod ilsomt alteret. Chilperich vaklede og måtte støtte sig til en af altersøjlerne; han så på Fredegunde. Hun var blevet meget bleg, men stod fast og oprejst.

"Hvor er beviset?" spurgte hun med høj røst.

"Ja, hvor er beviset for en så frygtelig anklage?" råbte Theudibert og trådte et skridt frem.

"Ja, beviset!" gentog Chilperich, idet han følte sig opmandet ved Fredegundes trodsige ro.

"Vi svarer *dig*, konge, vor konges broder, og ikke denne kvinde," sagde Charigisel. – "Beviset er klart og utvivlsomt."

"Straks efter modtagelsen af dit brev," fortsatte Sigila, "ilede fru Brunhilde, trods sin bitre sorg, fattet som en heltinde og alene, til gerningsstedet. Kong Sigibert var fraværende på jagt og fulgte først efter nogle dage senere. Hun undersøgte selv alt og forhørte alle, også de to bissekræmmere. Disse nægtede alt, endog på pinebænken. Derpå forlangte dronningen, at de

skulle gøre rede for, hvor de havde opholdt sig hin skæbnesvangre dag. De fortalte da først, at de tidligt om morgenen havde været på Villa Amica og der solgt forskellige ting til beboerne."

Her tilføjede Charigisel: "På spørgsmål om, hvad de havde solgt, svarede de, at de blandt andet havde solgt ejerinden af gården et par bastsko af den slags, som ellers kun bønderkonerne plejer at bruge."

Der skimtedes en svag trækning om Fredegundes læber.

"Fru Brunhilde," tog Sigila atter ordet, "lod hente den sko, der var fundet i gangen foran sovegemakket, og viste dem den, og de genkendte ikke blot skoen – –"

"Alle bastsko ligner vel hinanden," sagde Chilperich foragteligt.

"Rigtigt!" svarede Charigisel. "Men de medførte flere par, der alle havde samme mærke som den, der var fundet, nemlig deres hjemstedsmærke; hele deres beholdning af sko bar dette mærke."

Theudibert kastede et hurtigt blik på Fredegunde. Hun følte det så levende, som om tusinde øjne havde været rettet på hende.

"Og på så løs snak," sagde hun rolig, "har gotherinden ladet angiverne gå, som hun naturligvis selv har bestukket? På to brændemærkede landstrygeres vidnesbyrd – –"

"Der er flere vidner!" udbrød Sigila. "En frigiven kvinde ved navn Suavigotho, der mødte den tilslørede dame i gangen den nat, mordet blev begået, har, førend hun kom til at høre til kong Sigiberts tjenerskab, tilfældigvis set fruen til Amicavilla ride

sammen med dig, herre konge! Hun vil gøre ed på, at fruen har en påfaldende lighed med den tilslørede skikkelse."

"En påfaldende lighed!" sagde kong Chilperich med tvungen latter. "Det var jo næsten ganske mørkt i gangen, og damen skal have haft en hætte trukket for ansigtet!"

"Derfor," svarede Charigisel, "forlanger kong Sigibert og fru Brunhilde heller ikke hendes øjeblikkelige domfældelse; de forlanger kun, at du skal udlevere hende."

"Jeg skulle udlevere min gemalinde?"

"Vor dronning!" råbte Theudibert.

"Ja, til rette domstol," forklarede Charigisel videre, "til de tre rigers fælles hofret under forsæde af kong Guntchramn. Der skal hun efter vor saliske lov besværge sin uskyld med to og halvfjerdsindstyve mededsmænd."

"Jeg er villig til det," sagde Fredegunde med kulde.

"Aldrig!" råbte Chilperich og lagde beskyttende armen om hendes skuldre.

"Det er et tegn på ond samvittighed. Vægrer du dig ved det? Så vid, at kong Sigibert i så fald erklærer dig krig. Krig, indtil du har udleveret den myrdede dronnings medgift, som du med fræk hånd tilbageholder."

"Og da vi ved, at du ofte lover, hvad du ikke har i sinde at holde," tilføjede Charigisel, "og at du efter al rimelighed vil holde hævneren hen med tomme påskud, så vid, at kong Sigibert allerede har udstedt opbud til krigsfærd for at sætte sin vilje igennem med magt. Han rykker allerede frem med blodhævnerinden, Brunhilde, i spidsen for tusinde ryttere og har i dette øjeblik indtaget din befæstede stad Chartres."

"Drakolen, den hund, den forræder! Jeg skal lade øjnene bore ud på ham," skreg Chilperich ude af sig selv.

"Hertug Drakolen var fraværende; men han ihukommer trofast den ed, han svor i Marseille; han vil ikke kæmpe for dig, før du har stillet mordersken for retten. Din egen søn, Merovech – –"

"Den forræder! Han vil kæmpe for sin tante mod sin fader!"

"Nej! Men også han erindrer den højtidelige ed. Du vil ikke få hans åsyn at se, før denne kvinde er dømt."

"Med mindre jeg kommer selv og slæber ham frem fra gotherindens telt," svarede kongen rasende.

"Om få dage," sluttede Charigisel, "banker dommerne, hævnerne, på Rouens porte. – Nu kan du, om du vil fortsætte, hvor vi afbrød dig; præsten er af skræk løbet sin vej, – denne kvinde er salvet med blod på sine hænder, hun er forbandet af alle gode mennesker. Vil du, kong Chilperich, krone hende til din dronning?"

"Riv tungen ud af munden på ham!" skreg Fredegunde.

Men Chilperich rejste sig nu i sin fulde højde; han havde nu genvundet sin fatning. – "Nej, de bærer hvide stave som frankiske kongelige udsendinge, – de er ukrænkelige. Stig kun atter til hest, I herrer, og sig til min broder, at jeg skal vide at beskytte min dronning og mit land mod hans hævn og røverske angreb. Og meld ham tillige, hvad I nu til sidst skal være vidner til her i denne kirke. Knæl, min hustru!" Med disse ord tog han kronen fra alteret, trykkede den fast ned på den knælende Fredegundes hoved, kyssede hende på panden og sagde: "Jeg trænger ikke til præstens bistand, stå nu op, frankernes dronning!"

4

Endnu samme dag rømmede Chilperich og hans folk Rouen.

De efterretninger, der indløb allevegne fra, lod ingen tvivl om, at Sigibert virkelig om føje tid ville stå for denne stads porte med overlegen magt. Man måtte søge sig en sikrere stilling længere østpå, i hjertet af Neustrien, for herfra at opbyde stridskræfterne og organisere modstanden.

Den nye dronning kunne ikke glæde sig ved det festmåltid, som staden havde foranstaltet til hendes ære.

Paladsets kostbarheder indpakkedes over hals og hoved, og Fredegunde selv ledede tyendets arbejde med forbavsende sikkerhed og ro. Hun var færdig med det, længe førend Chilperich havde truffet sine vaklende anordninger. Hun gik til ham og tilbød sin hjælp.

"Har du også ladet staden stille dig gidsler?" spurgte hun.

"Nej! Hvad skulle det nytte til? Staden kan ikke holde sig ved egen kraft. Den må falde i fjendens hånd – foreløbig."

"Alligevel! Man kan lade den bøde for det, det vil sige, kun give gidslerne fri mod høje løsepenge. Vi vil få brug for mange penge i denne kamp."

"Ja, du har ret, – som sædvanlig. Men for at skaffe os gidsler måtte vi dog bruge magt, og vi har kun få stridsmænd at råde over."

"Behøves ikke! Jeg indbyder de rigeste og mest ansete borgere til at møde her på slottet under et eller andet foregivende – lad mig se! – ah, jeg har det allerede! Jeg må jo dog takke dem for det festmåltid, de har tiltænkt mig. Så

bemægtiger jeg mig dem, inden de aner uråd, og udleverer dem bundet til dig."

Denne plan blev bragt til udførelse. I et øsende regnvejr drog kongen med sit følge om aftenen ud ad den nordlige port og videre ad den gamle romervej, der førte til Amiens.

Henimod midnat nåede man en Sigibert tilhørende villa, hvor man overnattede. Folkene her vidste ikke, at der var åbenbar fjendtlighed mellem brødrene, og blev højst forbavsede over straks at blive grebet og bundet. Tidligt næste dags morgen fortsattes rejsen, der havde megen lighed med en flugt.

Da Fredegunde var løftet op på sin hest, gav hun befaling til at stikke alle gårdens bygninger i brand. Beboerne medførtes som fanger; efter dem fulgte gidslerne fra Rouen, der tilkastede dronningen truende blikke; hun lagde vel mærke til det, mens skaren drog hende forbi, men brød sig ikke om det.

"Hvor er Prætextatus?" spurgte hun kongen, da toget var passeret forbi.

"I fængsel."

"Hvor?"

"I klosteret i Rouen."

Hun rynkede panden. "Det er ikke fornuftigt handlet, herre konge! Du burde have ladet ham følge os."

Chilperich tav og tænkte ved sig selv: "Hun ved ikke, hvor megen ret hun har også i dette. Men jeg kan ikke udholde at se ham i øjnene, her i hendes nærhed."

Han lod hende blive tilbage i Amiens under Theudiberts beskyttelse, mens han selv ilede til sin nærliggende gård, Baisu, hvor han havde befalet opbudene fra de nærmeste neustriske stæder at møde. Da Theudibert nogle dage efter på faderens

befaling opfordrede Fredegunde til også at forlade Amiens og drage med videre nordpå, satte hun sig heftigt imod det.

"Skal vi nu atter flygte? Men hvorfor dog? Sig mig dog, min tapre søn, er han da så uimodståelig, denne lyslokkede svoger, at I ikke tør holde stand imod ham?"

"Det er umuligt! Vi må gå endnu længere tilbage."

"Men forklar mig, hvorfor. Jeg forstår mig kun dårligt på krig og slag."

Theudibert ridsede nogle linjer for hende i sandet i den gang i haven, hvor de spadserede, og sagde:

"Vor stilling, høje dronning, er slet, meget slet. Kong Sigibert indeslutter os fra to sider. Her, mod øst, ligger Austrasien. Han har opbudt de folkestammer, der bor der; det er for størstedelen hedninge: frankerne ved Maas og Mosel, der anføres af hr. Karl og hr. Arnulf, begge prøvede helte, hesserne ved Lahnfloden, thüringerne ved Unstrut, de vilde alemanner ved Neckar og de rå bajuvarer ved Inn rykker alle imod os fra øst over Metz, Rheims og Soissons, og Sigibert selv, der ejer store landstrækninger af arven efter Charibert i Provence og i Aquitanien, og stæderne Tours, Poitiers og flere, forfølger os sydfra. Rouen – se, det ligger omtrent her – skal allerede have overgivet sig."

"Og landet syd for Rouen?"

"Ja, og vest for Rouen, det har vi mistet. Kelterne i Bretannia, der altid er en usikker besiddelse, har på ny rejst sig, så snart efterretningen om denne krig nåede til dem; de har fordrevet greverne af Nantes, Angers, Vannes og Rennes, som var faders vasaller, og de indfødte høvdinge i deres hjemstavn har hyldet Sigibert."

"Jeg håber, de vil være lige så trofaste mod ham, som de har været mod os."

"Hertug Drakolen af Chartres har erklæret, at han ikke vil kæmpe for faders sag, førend du er blevet stillet for retten, og hans svigersøn, grev Theudolf af Le Mans, har fulgt hans eksempel."

Fredegunde tog en skrivetavle frem. "Hedder han Theudolf? – Min liste vokser! Drakolen, Sigila, Charigisel – og nu Theudolf!"

"Hvad har du i sinde med dem?"

"Å, det er blot for at huske dem. Jeg ihukommer altid i min aftenbøn mine fjender – og mine venner. – Merovech? Å, det er overflødigt. Mine stedsønner behøver jeg ikke at skrive op for at huske dem." Ved disse ord smilede hun. – "Videre!"

"Kong Sigibert har også bemægtiget sig Étampes og Meaux."

"Er han da allevegne på én gang?"

"Hans dronning, Brunhilde, står ham bi med hævnens hele raseri. Hun gør felttoget med som en stridsmand i hjelm og brynje."

"Det gør jeg ikke. Det ville blive mig for tungt, og det klæder mig heller ikke. Jeg har prøvet det, men hjelmen trykker mig på issen, og jeg trænger til at have min hjerne klar. Der er bedre brug for mine råd end for min arm. Jeg er desuden blødagtig, desværre; jeg ømmer mig ved det mindste sår mere end andre, tror jeg. Og jeg kan heller ikke lide at se blod, ikke engang af dyr."

"Men du kastede dog nylig en sten efter en lille fugl."

"Ja, det er et løfte, jeg har gjort af had, og den slags løfter må man holde. – Har så den gothiske amazone udført nogen heltebedrift i sin maskeradedragt?"

"Å ja! Hun har taget Beauvais med storm."

"Har *hun*? Å, hun har vel blot set til."

"Nej. Det første angreb slog min broder Chlodovech, der har kastet sig ind i staden, tilbage. Men ved det andet stormløb var dronningen i spidsen for angriberne; hun var den første, der red ind ad porten, efter at den var slået ind, og hun blev såret."

"Hvor? – I ansigtet?" spurgte Fredegunde ivrigt og med forventningsfuld glæde.

"Nej, i armen. Det var et dybt sår, pilen måtte skæres ud."

"Å, ti! Det er skrækkeligt."

"Hun gjorde ikke så meget som blinke med øjnene ved det."

"Hvor ved du alt det fra?"

"Grev Leo af Beauvais, der var hendes fange, var til stede, da det skete; hun forbandt selv hans sår og frigav ham, imod at han gjorde ed på ikke mere at bære våben mod kong Sigibert i dette felttog."

"Aftvungen ed gælder ikke."

Theudibert så forbavset på hende. "Jo vist gælder den; han var jo ikke nødt til at aflægge eden; men har han svoret den, må han holde den. Han var aldeles fortryllet af hendes stolthed og ynde, da han forlod hende, og søgte straks at formå fader til at slutte fred."

"Altså grev Leo af Beauvais er den femte på min liste; den første side er næsten fuld."

"Det var med nød og næppe, at min broder Chlodovech slap i god behold ud af den erobrede stad. Han flygtede til Noyon, og Brunhilde forfulgte ham og ligger nu for denne stad, mens Sigibert drager mod Amiens. Du er ikke længere i sikkerhed

her; du må endnu i dag bryde op til Arras, og du må rejse alene; jeg tør ikke ledsage dig mere."

"Nej, du må naturligvis tage del i felttoget; du må gå imod fjenden og tør ikke mere hjælpe din fader og din stedmoder at flygte. Man siger, at du, trods din unge alder, skal være kong Chilperichs bedste feltherre. Du har også alt for længe beundret mit røde hår og mine små fødder. Til kamp! – Bring mig denne uimodståelige svogers hoved" – her tindrede hendes grå øjne af had, men straks derpå smilede hun indtagende – "til løn for det giver jeg dig et moderligt kys."

Den unge mands ansigt blev blussende rødt; det gav et sæt i ham, men han kom straks til besindelse og rystede sukkende på hovedet. "Jeg tør ikke kæmpe mod farbroder Sigibert. Du ved, jeg har allerede én gang kæmpet imod ham i den tidligere strid mellem ham og min fader, men jeg kæmpede dengang for en meget uretfærdig sag. Han tog mig til fange, og man mente, jeg var døden vis. Merovingerne ynder meget at ombringe deres brodersønner, selv mens disse er i barnealderen. Og jeg, jeg var krigsfange, fanget under et troløst angreb på hans rige. Han plejede med egen hånd mine sår, han gav mig fri, men lod mig aflægge ed på, at jeg aldrig mere ville føre sværdet imod ham."

Fredegunde var i begreb med at give et heftigt svar, men hun så den dybe alvor i det unge menneskes øje og betvang sig. "Det er endnu for tidligt," tænkte hun.

"Derfor sender min fader mig, da jeg ikke kan tage del i kampen, i et meget vigtigt ærinde."

"Til hvem?"

"Til min farbroder, kong Guntchramn af Burgund, der altid bedst har kunnet lide mig af sine brodersønner."

"Det går flere andre ligedan, min kære søn!"

"Sig ikke det; leg ikke med mig! – Lykkes det mig at vinde ham for dig – jeg mener for min fader, – så er der endnu håb."

"Og hvis det ikke lykkes dig?"

"Så er der intet. Hele min faders rige er jo næsten allerede i fjendens hånd; af større stæder har vi endnu kun Arras og Tournay tilbage, og husk på, at Sigiberts hovedstyrke, de skrækkelige austrasiere, kæmperne fra det indre Germanien, endnu befinder sig i fremrykning mod os. Vil kongen af Burgund ikke påtage sig at mægle i striden, så er vi fortabte. Jeg vil bede ham om at opstille sin hær mellem Langres og Melun – se her, således! – i flanken på austrasierne; så vil de være forhindrede i at gå over Marnefloden, og så vil han kunne tvinge Sigibert til fred."

"Ja, jeg mærker nok, jeg forstår mig ikke på krig," svarede hun fortrædeligt. "Jeg ser dig hellere kæmpe, min tapre søn, end tigge om forbund hos andre. Kom snart tilbage og bring den lykke med dig, som har forladt os."

"Lykke? – Du er lykken!"

"Tag dig i agt! – Slip min hånd! – Det gør ondt, du trykker for hårdt." Hun gav et svagt skrig fra sig.

"Lev vel! Du er som den flammende ild, lige så skøn og lige så fortærende." Han styrtede med hurtige skridt ud af haven.

Fredegunde så længe efter ham. "Det må have en ende, og det snart. Han er for voldsom, Chilperich har allerede fattet mistanke, måske også mod mig. Det ville være yndigt – at blive styrtet og henrettet ganske uskyldig, for en stedsøns skyld, som jeg næsten hader. Kan man ikke anvende hans sværd imod ham, den sejrrige – så lad den dåre gå til grunde! Jeg har lovet dig

det, du søde, lille væsen under mit hjerte: du skal ikke komme til at stå tilbage for stedbrødre."

5

Fjenden gjorde så rivende hurtige fremskridt, at dronningen på vejen til Arras ved ilbud fra kong Chilperich blev opfordret til at drage forbi denne stad, der også snart ville være truet, og gå videre til Tournay. Også Noyon sagdes at have overgivet sig, og Chlodovech, der var flygtet inden dens fald, skulle have i sinde at vove et afgørende slag under Arras' volde i spidsen for de stridskræfter, Chilperich foreløbigt havde stillet på benene.

Rejsen fra Rouen til Tournay, der fremskyndedes så stærkt, at den mere lignede en flugt, havde anstrengt den unge dronning, og hun havde allerede længe ikke været i stand til at ride. I en bærebør blev hun båret over broen, der førte over Scheldefloden til den snævre og triste fæstning Tournay, som næsten kun var et kastel og ikke bød megen gæstehygge i sit gamle, smalle palatium, der snarere lignede et tårn end et slot. Rulla plejede sin herskerinde med kærlig omhu, men modet var sunket både hos hende og det øvrige tjenerskab. Fredegunde derimod var fattet og opmuntrede hele følget.

"Ak, kære frue!" klagede Rulla ved deres indtog i Tournay. "Disse høje, skumle mure ligner en gravhvælving. Det er et ondt varsel!"

"Mener du for den trange tid, der venter mig? Vær rolig! Min bedstemoder har spået mig, at jeg skulle føde mange sønner; jeg kan derfor umuligt dø ved den førstes fødsel."

I lang tid nåede der aldeles ingen efterretninger om sagernes stilling til Tournay, skønt der allerede var gået uger og måneder; det syntes at være et godt tegn på, at der måtte være sket en standsning i fjendens fremrykning.

Og således forholdt det sig også virkelig. Det var blevet vinter. Sne og is og vejenes dårlige tilstand umuliggjorde fortsættelsen af krigen; vinterfelttog kendte hin tid ikke til. Det vakte derfor stor overraskelse, da kongen en nat indtraf i Tournay og straks befalede at vække dronningen. "Før mig straks til hende," sagde han, "jeg bringer sejrsbudskab."

"Det er i en heldig stund," svarede Rulla, "dronningen er i dette øjeblik nedkommet med en søn."

Chilperich stod ved Fredegundes seng; da hun rakte ham barnet, strålede hendes øjne af stolthed og fryd.

"En prægtig tronarving!" råbte han. "Grå øjne og tykt, rødt hår! Født med sejren! – Jeg kunne have lyst til at opkalde ham efter hans farbroder, Sigibert."

Fredegunde satte en misbilligende mine op. "Nej, det skal han ikke hedde. Lad os kalde ham Samson til varsel om, at han skal knuse sine fjender. Jeg sagde dig det nok: det blev en søn. – Men hvordan hænger det sammen med sejren?"

"Chlodovech er en prægtig dreng; han holder vel ikke af dig, men han ynder heller ikke Brunhilde, som den anden, det er dog ét gode. Han overfaldt og slog Sigiberts fortrav, der havde vovet sig for langt frem. Nu må fjenden nøjes med at indeslutte Arras, der holder sig tappert under anførsel af min brave hertug Boso. Chlodovech vil snart undsætte byen i åbent slag. Jeg længtes så stærkt efter dig og var så bekymret for dig, at jeg skyndte mig hertil for selv at bringe dig budskabet. Og ved du, hvad Sigibert nu har tilbudt? Han har jo bestandig levet mere i forestillingen om at være som en konge fra sagatiden, som f.eks. Diderich af Bern, end en nutids frankerkonge. Ja, hør nu,

hvad han er faldet på! For at spare blod og elendighed på begge sider foreslår han, at jeg skal vælge en valplads, hvor vore hære i ét slag og på én dag skulle udkæmpe striden. Sådan, siger han, var vore forfædres helteskik. Jeg svarede ham, at jeg ikke hørte til forfædrene, men til deres efterkommere. Det kunne ikke falde mig ind. Jeg ville rimeligvis tabe det slag og dermed miste alt. Nej, vi fører krigen til ende uden den slags tåbeligheder!"

Men glæden skulle kun være af kort varighed.

Næppe havde den unge moder, fra hvis side Chilperich ikke veg, og som nu var skønnere end nogensinde før, vovet det første par skridt i gemakket med barnet ved sit bryst, før der kom ilbud, at Chlodovech var slået ved Arras og flygtede til Tournay med levningerne af sin hær, og at Arras trængtes hårdt af fjenden. Chlodovech selv indtraf kort efter med sine skarer, der kun for en del kunne modtages, da forrådene i fæstningen var knappe.

Chlodovech vægrede sig bestemt ved at se Fredegunde og sin lille stedbroder. "Den røde heks er skyld i al vor ulykke," sagde han.

Chilperich ville tvinge ham med magt, men Fredegunde smilede og sagde: "Nej, gør dog ikke det, kære! Vil du gøre dig til uven med din eneste feltherre, vor bedste forsvarer? – Tålmodighed! – Det brushoved står for længst på listen over mine fjender, og jeg tænker hver dag på hans omvendelse og beder til Gud for ham. – Men hvor er Theudibert? Han er mig mere hengiven."

Kun et øjeblik før sejrherrerne fra Arras rykkede frem for at omringe Tournay, kom den længselsfuldt ventede tilbage. Han

bragte kun dårlig trøst og onde tidender. Kong Guntchramn havde vægret sig ved enhver hjælp. Foruden denne mundtlige efterretning medbragte Theudibert et brev fra sin farbroder til Chilperich.

"Ja, det er sandt," sagde Chilperich, efter at have løbet skrivelsen igennem, "jeg har søgt at frarane ham flere stæder dernede ved Rhône. Han skriver, at jeg vistnok er blevet forrykt af angst for gotherinden, siden jeg beder ham om hjælp. 'Jeg skulle,' skriver han, 'snarere i forbund med hende forfølge dig som en stormvind, hvis jeg ikke var blevet krænket af hende. Den stolte kvinde har også rynket på næsen ad mig. Fordi jeg gerne holder omgang med koner og piger af ringe stand, der ikke er så fordringsfulde som kongedøtre, og som man lettere kan blive kvit.' – Ja, den tykke i Orleans er med al sin fromhed dog også en ven af kvindeskønhed så vel som – –"

"Ja, så vel som de lærdeste teologer – af merovingisk æt."

"Han sagde," fortalte Theudibert, "at han fandt Sigiberts og Brunhildes fordringer ganske i sin orden, og spurgte, hvorfor Fredegunde ikke fremstillede sig for domstolene, når hun var uskyldig."

"Fordi jeg ikke vil tillade det," svarede Chilperich opfarende. "Det sagde du ham dog vel?"

"Det gjorde jeg, fader," svarede Theudibert, der næppe var i stand til at vende blikket fra Fredegunde. "Og jeg stillede ham et forslag, som han lovede at fremsætte for farbroder Sigibert."

"Hvad var det for et forslag?"

"Det er jo ikke tilstrækkeligt, at Fredegunde aflægger eden alene –"

"Det er jeg rede til, det har jeg jo sagt for længe siden."

Chilperich så vredt på hende: "Men jeg forbyder dig det."

"Desuden skal der af to og halvfjerdsindstyve uberygtede og frie frankere aflægges ed på, at de anser hendes ed for ren og god."

"Du mener, at den stakkels kvægvogterske ikke vil kunne skaffe så mange mænd, der fæster lid til hendes ord."

Hun så så modfalden ud og sagde dette med en så rørende stemme, at det virkede på ynglingen som trolddom.

"Jeg foreslog derfor tvekamp i stedet for edsaflæggelse." Hans øjne funklede og hans kinder glødede, da han sagde dette.

Fredegunde havde møje med at skjule sin glæde. Men Chilperich råbte irriteret: "Narrestreger! Jeg er ingen ven af denne rå fægten med sværdet."

"Det skulle ikke være dig, fader, men –"

"Nå, hvem ellers?"

"En frivillig kæmper."

"Hvem skulle det være?"

"Mig! Hvis jeg må, hvis hun tillader det, vil jeg kæmpe for hende."

"Jeg tager imod dit tilbud!"

Chilperich, der havde stirret stift på sin søn, fo'r op som et lyn.

"Du ønsker altså hans død?"

En pinlig tavshed opstod.

Theudibert så bestyrtet på sin fader. Denne blev blodrød og bed sig i læben. Fredegunde var den, der først fandt ord: "Hvorledes mener du dette, herre konge?"

"Jeg mener – jeg mener – – den dreng er ikke Sigibert voksen."

"Men Gud vil skænke den retfærdige sag sejr," råbte Theudibert med et flammende blik på den roligt smilende dronning.

"Men den ed, han har svoret, ikke at ville kæmpe mod Sigibert?"

"Den gælder kun i krigstilfælde," faldt Fredegunde hurtigt ind.

"Hvorledes lyder den ordret?" spurgte Chilperich, hvis forkærlighed for dialektiske undersøgelser vågnede.

"Aldrig oftere at drage sværdet imod ham i krig."

"Så kan han godt kæmpe her i Tournay – med stridsøkse," mente Fredegunde.

"Ja, det er ingen dårlig fortolkning," sagde Chilperich og lo. "Men om en gudsdom vil jeg ikke høre mere, mærk eder det, begge to. En mærkværdig kvinde," mumlede han hos sig selv. "Jeg forstår ikke, hvorledes hun vover sådan at tumle omkring med Gud og helgener, med ed og ordal. – Hvad sagde broder Guntchramn ellers?"

"Han sagde, at han havde lovet Sigibert ikke at foretage sig noget imod Austrasien, så længe han var i live."

"Så længe hvem levede?" spurgte Fredegunde.

"Naturligvis Sigibert."

Fredegunde nikkede betænksomt.

"Og han er den yngste af os!" udbrød Chilperich med komisk fortrædelighed. "Nå, gå nu, min søn, og prøv på at bringe din hidsige broder Chlodovech til at vise mere høflighed mod sin skønne stedmoder. Gå, jeg har noget at tale med dronningen om."

Med et tilbagetrængt suk bukkede den unge mand og gik. Faderen så efter ham.

"Sig mig, lille Gunde, har du ingen søstre?" spurgte han hende og lo.

"Nej, det ved du jo nok. Gud ske lov!"

"Hvad mener du med det?"

"Jo, du så vel helst, at det skulle være en yngre søster, ikke? Så ville du vel bortgive hende til den værdigste mand i dit rige, ligesom din fader gjorde, og tage hende til medhustru med mig."

Chilperich smilte i skægget. "Nej, det tænkte jeg dog ikke på, men jeg ville bortskænke hende til min søn, Theudibert. – Nå, foreløbigt er det jo godt, som det er – jeg er jo sikker på dig."

"Ja, det er du. Du ved, jeg holder meget af at leve. Og især nu." Hun trykkede den lille til sit skønne bryst.

"Blot han ville tage sig det noget lettere med sine eder; omtrent som du gør, lille Gunde."

"Hvad mener du?" spurgte hun ganske rolig.

"Nej, jeg mener ikke just med dine egne eder," svarede han undvigende. – "Men andres! Det, du sagde om stridsøksen, syntes jeg særdeles godt om."

Hun svarede ganske langsomt: "Jeg ville forresten ikke betænke mig på at bryde en ed, jeg selv havde aflagt, eller på at sværge falsk med velberåd hu, når indsatsen var høj nok."

Chilperich så forskrækket på hende, og sagde: "Hør, ved du hvad, det er virkelig mærkværdigt. Du er så ømskindet ellers – du skriger, når du blot har stukket dig med on nål, men de evige, brændende straffe i Helvede, dem er du ikke angst for?"

"Dem køber jeg mig fra. Ja, ja, lille Chilperich, det kan være ganske godt, at vi også engang taler om slige ting! – Nej, lad nu være med den kyssen, du er også rent umættelig! – Hør nu! – Du er jo en lærd teolog og dialogiker, ikke sandt?"

"Dialektiker!"

"Ja, det kommer mig ud på ét! Jeg er et fruentimmer og forstår mig ikke på det. Men allerede som barn begyndte jeg – og min bedstemoder hjalp mig med det – at uddrage mig en lære af de forskellige indretninger i den hellige kirke, og jeg tror ikke, der kan indvendes noget imod denne lære. Den hæver dem, som troende bekender sig til den, udover alle skranker, som frygten for Helvedes straffe rejser for den enfoldige menneskehed. Hør nu godt efter, min kære! Det er Fredegundes bedste medgift og meget mere værd end den smule skønhed, som jo – desværre! – engang vil visne. Altså – det allerskrækkeligste ville jo være, hvis alt var forbi med døden."

Hun gyste og rystede som af kulde og holdt hænderne for øjnene.

"Ja, men det er det ikke."

"Denne tanke piner mig ofte om natten, når jeg ligger og ikke kan sove. Den ligefrem martrer mig og snører min strube sammen, så jeg må skrige af angst. Jeg vil leve! Jeg *må* leve, leve; selv om der ingen salighed er, vil jeg leve, som jeg gør i dette øjeblik. At tilintetgøres! Ikke mere at være til! Jeg, Fredegunde, som jeg kalder mig selv – dette kære Jeg, som bor her inden i mig, og som jeg holder så meget af, det skulle kunne blive til intet! Det er en fortvivlet ting at tænke på! Det er utåleligt!"

Hun sprang op og rev barnet fra brystet. Det skreg højt.

"Men Fredegunde dog!" Han tog barnet fra hende, lagde det over sit knæ og nynnede sagte for det. "Vær dog rolig! Husk på barnet!"

Hun gik med heftige skridt frem og tilbage i salen. Hendes hjerte bankede så stærkt, at man kunne se det på hendes brystklæde. På én gang stod hun stille. "Tilgiv mig!" bad hun; "det er det eneste, jeg frygter for." Hun åbnede døren til sideværelset og kaldte: "Rulla! Tag barnet! – Det skal ikke die mig i den oprørte sindsstemning, jeg er i."

Da Rulla var gået bort med barnet, satte hun sig ned. "Den tanke kunne gøre mig afsindig," begyndte hun igen. "Men" – nu smilede hun allerede atter – "det er jo ikke således! Sjælen er jo udødelig, det lærer den hellige kirke. Jeg tror vel ikke på alt, hvad den lærer, men – –"

"Men det gør jeg!" sagde Chilperich alvorlig. "Det må man. Vantro er synd. Jeg ønsker ikke at komme i Helvede."

"Men *det* – om udødeligheden – det tror jeg, fordi det er noget, hjertet begærer med heftig længsel, ja med skrigende angst, ligesom man gisper efter vejret."

Chilperich så stille ned for sig: "At kvæles, at omkomme af mangel på luft, må dog være frygteligt," mumlede han.

Fredegunde havde ikke hørt det; hun vedblev: "Altså, sjælen er udødelig. Og hvorfor? Fordi der lever en udødelig Gud, der har blæst sin udødelige ånde ind i det første menneske. Var der ingen Gud, kunne mennesket ikke være udødeligt."

"Men dersom der nu ingen Gud var, men mennesket dog var til, hvad så?" spurgte Chilperich. "Ser du, det kalder man kasuistik."

"Hvis der ingen Gud var, og der dog var mennesker til, så ville mennesket være dødeligt, ganske som dyr eller planter."

"Men hvorledes kunne da mennesket være blevet til?"

"Det ved jeg ikke," råbte hun, utålmodig over denne spørgen. "Det er også mig det samme. Da Gud lever, og *det* er utvivlsomt, så er sjælen udødelig. Nu kommer det an på, at det efter døden i al evighed går den så godt som muligt, og til at opnå det gives der to midler: enten at holde alle Guds og kirkens bud – men på den måde lever man kummerligt, hundsk –"

"Eller som en helgen," afbrød Chilperich hende, "hvad der rigtignok i dette tilfælde er ganske det samme."

"Så bliver man udleet af alle fornuftige mennesker; så vil de kysse og le og herske over denne verdens gods, mens jeg spæger mig selv, kvæler ethvert ønske, hvis opfyldelse alene giver livet værd, og bliver tilsidesat og trådt på af dem, der forstår at leve i verden. Og – det er endnu det allerærgerligste af det hele, – man kan gøre sig så megen umage, man vil, man kan dog ikke opfylde alle bud, man kan ikke undgå enhver synd. Det forhindrer arvesynden alene! Kristus og helgenerne må dog gå i forbøn for én hos Himlens herre. Man er altså dog prisgivet deres gode vilje, selv om man lever aldrig så elendigt – fromt, mener jeg. Eller – det er det andet middel: Man lever, som man har lyst, nyder hvad man begærer, hersker over de dumme mennesker ved magt eller list – og mened, om så skal være – det var jo det, vi gik ud fra – og bagefter køber man så de helliges forbøn. Men man må følgelig være rig for at kunne skænke dem meget. Altså, jo rigere man er, jo mere kan man synde."

Chilperich rystede på hovedet og sagde: "Ja, men præsterne lærer dog, at – –"

"Ja, de lærer så meget, det ved jeg nok! De siger også, at gerninger uden tro ikke udretter noget. – Godt, men jeg tror jo! – De siger desuden, at man skal angre sine synder. – Godt, jeg angrer jo – når jeg først har gjort, hvad jeg vil. Det gør mig ondt, at det var synd; var det ikke synd, ville det virkelig være mig meget behageligere, fordi jeg så slap meget billigere. Og vor præst hjemme har udtrykkeligt lært mig, at, om én havde dræbt både fader og moder og gjort falsk ed tusinde gange, så kan han dog få tilgivelse, når helgenerne vil gå i forbøn for ham. Men han må da vinde dem for sig, og det kan han gøre ved at give rige gaver til dem og deres kirker, ved at stifte klostre osv. Og når man har kongelige rigdomme, så kan man jo give så rigelige gaver, at helgenerne måtte skamme sig i deres inderste hjerte, ja at det ville være den mest skrigende uretfærdighed, om de ikke gik i forbøn for deres velgørere og deres beskytterinder. Og det er på dette faste grundlag, at jeg bygger, – ikke en sten kan du pille ud af det med hele din dialogik –"

"Dialektik!"

"Ja, lige meget! På disse urokkelige sætninger har jeg grundlagt alle mine handlinger. På den måde har jeg drevet det fra kvægvogterske til at blive frankernes dronning og moder til en tronarving. På denne måde håber jeg, at jeg skal kunne herske over menneskene, træde mine fjender under fødder og efter et herligt liv dog skal smutte Helvede forbi og købe de helliges nåde lige så let, som jeg kan købe et stykke silketøj af en bissekræmmer, når jeg betaler ham kontant den pris, han forlanger. Man må kun, som sagt, skænke så rigeligt, at det ville

være en uforskammet og syndig begærlighed af de hellige at ville fordre endnu mere – og det tør de ikke gøre sig skyldige i, ellers var de jo ikke hellige."

Chilperich sprang op og kyssede hendes hvide pande. "Det er overbevisende! Glimrende! Jeg er en stymper i sammenligning med dig. Det må jeg sige, det er teologi i praksis. – Men hør engang, – der er dog én ting, jeg har nogen betænkelighed ved. Når jeg tænker mig, at din snedighed kunne vende sig imod mig selv –"

"Men Chilperich dog, hvad er det for en dumhed," svarede hun med latter og trak ham i hans røde overskæg. "Du er jo den stærke, den eneste gren, hvorpå jeg lille røde egern vugger mig, kækt og lystigt; nedenunder mig er der en afgrund, fuld af talløse fjender, og den dybe pøl, hvoraf du har draget mig op – skulle jeg da vel kunne finde på at gnave den gren itu, som alene bærer mig? Nej, dine fjender vil altid også være mine. Hvad skulle det være, der skulle drage mig bort fra dig? Kun fra dig kommer der magt og glans til mig."

"Ja, men du kunne fatte kærlighed til en anden?" indvendte han. "Jeg er allerede treogfyrre år gammel, og du er kun – –"

"Å, vær ganske rolig for den ting! Du kan jo tale med Rulla, hun kender mig. Jeg er ikke af de kvinder, der er af forelsket natur. Var jeg det, havde jeg ikke ventet, til du kom og snappede mig."

6

Næste dag indesluttede belejrerne fæstningen fra landsiden; kun ad Scheldefloden var der endnu samkvem med omegnen, for belejrerne havde ingen skibe til deres rådighed. Så længe denne færdselsvej endnu var fri, havde Chilperich travlt med at sende bude, der ved nattetid svømmede over floden, og som skulle ile de afsendinge, han allerede for flere måneder siden havde beordret til den byzantinske kejser og til longobarderne, i møde. Ja endog de hedenske avarer, saksere og frisere havde han villet købe med rige gaver til at falde broderen i ryggen.

Det skortede allerede stærkt på levnedsmidler i den belejrede stad, og der var nær udsigt til hungersnød blandt befolkningen.

Chlodovech rådede til at fjerne kvinder og børn og overhovedet enhver ikke våbendygtig fra staden, men på landsiden blev disse tilbageviste af belejrerne, der allerede andendagen efter indeslutningen af fæstningen havde spærret floden så eftertrykkeligt på begge sider, at der ikke længere kunne passere skibe. Også for svømmere var det meget vanskeligt at komme over. Chilperich var just i færd med at forklare dronningen sagernes stilling, og sagde, idet han endte sin forklaring og filosofisk spredte fingrene ad: "Mærkeligt er det, at – –"

"Ah!" afbrød hun ham. "Nu kommer der en mundfuld kasuistik!"

"Om ikke just det, dog i alt fald en bemærkning, der ikke er uden betydning; jeg ville sige: Mærkeligt er det, at mennesket virkelig undertiden kan være i besiddelse af en dyd i for høj grad."

"Det er sandt; for eksempel højmod; eller tapperhed."

"Kærlighed til éns forældre er jo en dyd, ikke sandt? – godt! Denne dyd bringer i dag to smukke sønner til galgen. Der bag den hellige Apers basilika bor et gammelt ægtepar, frie franker, der ejer en lille ejendom udenfor byen ved floden, men ellers intet. I mange uger har de lidt sult. For basilikaen må uddele sit knappe forråd først og fremmest til sine egne ufrie og frigivne, som den er lovmæssigt forpligtet til at underholde. De gamle folk blev til sidst syge af sult, og deres to sønner kunne ikke længere holde ud at være vidner til den elendighed. Så brød de ved nattetid ind i basilikaen der, hvor brødene opbevares under alteret, ved relikvierne – for nu for tiden er brød vigtigere og næsten lige så dyrt som helgenben. På tilbagevejen mødte de nogle præster, der gjorde alarm, og så dræbte de den ene og sårede den anden; derpå bragte de deres forældre det stjålne brød. Selv har de ikke taget en bid af det."

"Hvorfra ved man det?"

"Fra, at de straks forlod huset for at indtage deres poster på voldene. Der blev de genkendt af den sårede præst og bragt i fængsel tillige med de gamle forældre, der havde været deres hælere og fortæret tyvekosterne. De tilstod alt, og nu er de ilde farne. Præsterne ved basilikaen står på deres ret: der er begået indbrud, og alterets hellighed er krænket, og det skal straffes efter loven. Der er oven i købet gået en fingernegl af den hellige Genoveva tabt. De bliver rimeligvis dømt til døden alle fire."

Her stormede Chlodovech ind i gemakket og råbte, idet han kastede et blik på dronningen:

"Ja, jeg må desværre seeder, fru Fredegunde! Det er uundgåeligt. Det varer desuden vistnok ikke længe, inden vi alle

indespærres i ét fængsel. Tidenderne bliver hver dag værre og værre! Hertug Gundevald, der er befalingsmand over belejrerne, har opsnappet dine afsendinge, der var på hjemvejen fra longobarderne og Byzans; men han holdt dem ikke tilbage. Han har sendt dem her ind i staden. Longobarderne svarer dig nemlig, at du jo har beholdt det guld, de havde betalt dig forud, for at du skulle hjælpe dem mod byzantinerne, uden at have ydet dem nogen hjælp. Og byzantinerne svarer – –"

"Ja, jeg kan tænke mig, hvad de svarer," afbrød Chilperich ham fortrædeligt.

"De svarer ordret det samme – aldeles ordret!" råbte Chlodovech. "Som om det var en aftale. Det er besynderligt!"

"Der er slet ikke noget besynderligt i det," brummede Chilperich. "Jeg bar mig ad med dem ganske som med longobarderne."

"Dine udsendinge til friserne og sakserne er også kommet tilbage og ligeledes sendt hertil af Gundevald. Friserne har slet ikke taget imod dem, og sakserne svarede, at broderkrig var vederstyggelig for Gud."

"De frække hedenske hunde! De vil formane en from, kristelig konge, som i et helt år udelukkende har studeret morallære!"

"Kun avarerkhanen – –"

"Hvad er der med ham? Hvorfra har du efterretninger om ham?"

"Jo, det bud, du sendte ham, er kommet tilbage uden at være blevet opdaget af fjenden; han svømmede over Schelde under

vandet. Avareren vil hjælpe dig, hvis du vil hjælpe ham med at erobre Sigiberts thüringske lande indtil Mainfloden."

"Det vil jeg med glæde."

"Med glæde? Men thüringerne er jo germanere ligesom vi."

"Men de hører ikke til mine undersåtter."

"Der er allerede mange kristne iblandt dem."

"Ja, så kan jo Kristus hjælpe dem; det er ham, de tror på, og ikke mig."

"Ak, fader! Inden avarernes heste svømmer over Rhinen, er vi her i Tournay for længst fortabte. Forrådene svinder dag for dag."

Nu kom Theudibert til stede; imod sædvane var Fredegunde ikke den, hans øje først søgte, men han gik straks hen imod sin fader. Dyb bekymring stod malet i hans træk.

"Det ene uheld følger på det andet," sagde han.

"Nå, hvad er der nu igen?" spurgte Chilperich vrantent.

"Ja, fader, jeg har ofte advaret dig imod at drive din kongelige strenghed til det yderste og mod at begå ligefremme grusomheder. Nu høster du den sæd, du har sået."

"Å, hold op med den prædiken og sig mig, hvad der er sket."

"De frie franker næsten over alt i dit rige har holdt møde og sendt gesandter til farbroder Sigibert for at tilbyde ham – din krone."

"Hvad siger du?" skreg Chilperich ude af sig selv. "De forrædere! Jeg skal lade øjnene stikke ud på dem allesammen. – Ja, det er sandt – for øjeblikket er han jo herre over dem. Det er ham, der har tvunget dem til det."

"Nej, fader! Det er også de egne og stæder, som han ikke holder besat. De erklærer, at du så ofte har krænket deres ret,

brudt dit kongelige ord, øvet utallige grusomheder mod mænd og vold mod kvinder, at de ikke længere skylder dig troskab. Men ham, den tapre, men tillige milde og retfærdige herre ville de kåre til deres konge, hvis han ville modtage deres hyldest."

"Ja, det har han vistnok ikke noget imod, den guldlokkede karl!" skreg Chilperich med en blanding af latter og raseri.

"Han har udbedt sig betænkningstid."

"Den hykler!"

"Han har rådført sig med sin skriftefader, biskoppen af Rouen."

"Den gamle, affældige skrantning?"

"Nej! Ved du ikke det endnu? Den gamle biskop er død, og i hans sted er Prætextatus, som Sigibert har udfriet af fængslet, valgt til biskop af Rouen både af gejstligheden og folket. Han er farbroder Sigiberts rådgiver både i gejstlige og i verdslige sager."

"Den skurk! Blot jeg dog havde kappet hans kløgtige hoved af, dengang jeg endnu havde ham i min magt! Den munk ved besked med alt for meget."

"Prætextatus erklærede, at efter alt, hvad han vidste om dig, især med hensyn til Fredegunde og din vægring ved at lade hende stille sig for retten, var du uværdig til at herske over et kristent folk, og at Sigibert ikke ville begå nogen uret hverken mod Gud eller mennesker, hvis han bemægtigede sig dit rige, som han havde erhvervet ved sit sejrrige sværd og folkets frie valg. Derefter gav Sigibert sit samtykke. Og nu skal han højtideligt udråbes til konge af Neustrien og bæres på skjolde af hele din hær, for så vidt den ikke er indesluttet her i Tournay. Arras har også overgivet sig til ham."

"Og hvor – hvor er han, hvor opholder han sig?"

Dette spørgsmål kom så pludseligt og skærende, at alle de tre mænd forskrækkede vendte sig om.

Fredegunde havde forholdt sig tavs under meddelelsen af alle disse efterretninger. Hun havde kun gået med rastløse skridt op og ned i værelset og af og til pludseligt stået stille.

Nu stod hun lige foran Theudibert. Hun var meget bleg; hendes næsebor udvidedes, og hun havde presset de lange, smalle fingre på begge hænder voldsomt ind mellem hinanden.

"Han opholder sig i Vitry ved Paris. Der skal opløftelsen på skjoldene gå for sig efter gammel frankisk skik. Greve Theudolf af Le Mans, hertug Drakolens svigersøn, og Charigisel vil bekendtgøre planen for hele folket."

"Hvorhen? Hvor går du hen, Fredegunde?" råbte kongen. "Forlader du mig med dine kloge råd i dette øjeblik?"

"Jeg hører drengen – Samson – kalde. Moderen må bære omsorg for sit barn!"–

Hun var forsvundet.

"De skarer," vedblev Theudibert, "som lå for Arras, er nu i fremrykning mod os."

"Imod en sådan overmagt vil det være umuligt for os at holde Tournay," udbrød Chlodovech. "Og hvem er det, der har nedkaldt alle disse ulykker over os? Det er den røde heks!"

"Det udtryk turde jeg ikke bruge overfor hende! Hertug Gundevald har jeg haft en samtale med ved Scheldeporten. Han har fortalt mig alt og vist mig brevene; de grever, der har taget Arras, har jeg selv talt med. Han tilbød i Sigiberts navn alle mændene fri afmarch og frit lejde for vort liv. Kun hende, Fredegunde, forlangte han, skulle vi stille for retten."

"Aldrig!" råbte Chilperich.

"Og vi sønner skulle vel give afkald på vor faders arv, ikke sandt?" råbte Chlodovech, "og anerkende Sigibert som konge af Neustrien? – aldrig! Ak, fader! Indser du da ikke, at denne kvinde – –"

Men Chilperich var allerede borte; han var ilet efter Fredegunde.

"Ja, min broder, det er sandt," sagde Theudibert langsomt, næsten højtideligt, "hun er kilden til vor fordærvelse. Men at ofre hende for at redde os selv, det vil dog vel heller ikke du tilråde?"

Chlodovech trak utålmodigt på skuldrene. "Hør! Tårnvægterne blæser i hornet! Fjenden bereder sig til at storme." Han drog sit sværd. "Op på voldene!"

"Og jeg?" råbte Theudibert dybt bekymret. "I stedet for at kæmpe går jeg hen i kirken for at bede. Jeg ved næppe, hvad jeg skal bede om, så nedtrykt er jeg i min inderste sjæl."

Samme dags aften stod Fredegunde i basilikakrypten foran det åbne relikvieskrin. To mænd knælede ned ved dette og lagde deres højre hænder på de helligdomme, der opbevaredes i det; der faldt kun sparsomt lys over denne scene fra en lille hængelampe, hvis matte skin næppe var i stand til at gennemtrænge den mugne, gravfugtige luft.

"Stå op! Nu har I svoret! Hør nu også min ed!" Hun greb et dødningehoved med sin hvide hånd og løftede det højt i vejret; "hvis I svigter eders ed i det mindste punkt, så lader jeg eders fader og moder sønderrive led for led med gloende tænger, så sandt som jeg nu sætter mine fingre i Skt. Apers, den store

helgens, øjenhulinger. – Hør videre! – Jeg sværger det med den ed, der er mig den højeste, ved min søns liv. Så forstår I vel, at jeg mener det alvorligt. – Gå nu straks! Jeg har udvirket eder frit lejde hos hertug Gundevald som overbringere af mit budskab til – ham. Her er mine breve til ham og hans – gemalinde, hvori jeg beder dem begge om nåde. Vis hertug Gundevald dem. – Og her" – hun så sig ængsteligt omkring – "her er begge knivene. Men tag eder i agt! Giften i de runer, der er indridset på dem, er frygtelig; ridser I eder blot i huden med disse våben, er I redningsløst fortabte. Og mærk eder navnene på de andre – Sigila, Charigisel, Theudolf! Hvis I skulle blive grebet, så stik eder selv; I vil da dø uden smerte. – Men slipper I bort med livet, da skal jeg gøre eder rige og mægtige fremfor alle franker!"

7

Der henslæbte sig endnu nogle frygtelige uger for dem, der var indesluttet i Tournay.

Manglen på levnedsmidler blev stadig mere trykkende; der udbrød sygdomme blandt den udhungrede befolkning. Også besætningen måtte nøjes med det allernødtørftigste; selv alle heste var for længe siden slagtede og fortærede. Forsvarerne på volden, der var afkræftede af sult og vågen, blev dag og nat holdte i ånde af belejrerne, der nu havde fået tilførsel af friske tropper og fik rigelig afløsning, så at de bestandig kunne angribe med friske kræfter.

I de seneste dage havde fjenden bygget et belejringstårn, der ragede op over den lavere del af volden, og havde, trods al anstrengelse fra de belejredes side, ført dette så nær til muren, at der endnu kun stod tilbage at fylde den smalle og ikke dybe fæstningsgrav, hvis vand forud var afledet af angriberne, med risknipper. Når dette var sket, kunne man kaste faldbroen ud fra tårnet over på murtinderne, og dette havde man besluttet at skride til næste morgen.

Henimod midnat trådte Chlodovech frem for kongen, der befandt sig i kastellet.

"Fader," sagde han hurtigt, "du må vide, hvad der forestår. Jeg vil vove et udfald; det bliver det sidste. Lykkes det os at stikke tårnet i brand eller at omstyrte det, så er herved vundet endnu en ringe udsættelse. Mislykkes det, vil staden falde straks; kastellet kan derefter næppe holdes i to dage."

"Jeg vil selv anføre dette sidste udfald," sagde kongen fast.

"Nej, fader, du må beholde befalingen her i kastellet; alle vore grever er sårede eller syge eller gået over til fjenden. Og broder Theudibert kan vi jo ikke gøre regning på."

Men da Chlodovech ved midnatstid i al stilhed ordnede sin lille skare ved udfaldsporten, trådte Theudibert, fuldt bevæbnet, hen til ham.

"Hvad vil du, broder?"

"Kæmpe med," lød det klangløse svar.

"Men den ed, du har svoret? – Har du lyttet til denne forræderske slanges råd, at du kunne kæmpe med stridsøkse? – Nej, du bærer jo sværd."

"Jeg forsmår en så ussel udflugt, skønt fader jo også anbefalede den. Jeg vil ikke besmykke sagen med løgn eller list. Jeg bryder min ed."

"Gør ikke det, Theudibert! – Hvorfor vil du gøre det?"

"Hvorfor?" han lo bittert. "Fordi jeg er nødt til det. Hun – hun kastede sig for mine fødder med sit barn på armen – hun bad og græd, hun tryglede mig om min hjælp. – Jeg kan ikke andet."

"Gør det ikke, broder! – Husk på æren! Gør det ikke! Jeg frygter," sagde Chlodovech, "at det vil skade os meget mere hos helgenerne, at du bryder din ed, end dit sværd, hvor tappert det end er, vil nytte os mod fjenden. Jeg er bange for, at intet nytter her. – Luk porten op! Afsted!"

Kampen var kort, men heftig.

Det håb, man havde næret, om at overrumple fjenden, slog fejl; udfaldet var blevet røbet af overløbere. Tårnet syntes ikke at være bemandet; der var i alt fald kun få vægtere. Imidlertid var udfaldsmandskabet næppe kommet over graven på smalle bjælker, der i hast var lagte over denne, og ind under tårnet,

førend en hagl af pile og spyd regnede ned over dem; alle vegne fra fæstningsgraven dukkede der fjender op imod dem, og hovedstyrken brød frem fra lejren bag tårnet.

Larmen af den natlige kamp vækkede Fredegunde op af uhyggelige drømme.

Hun rev barnet op af vuggen ved siden af hendes seng og fo'r ud af sovekammeret ind i den tilstødende sal.

Her mødte hun Chilperich, der holdt et draget sværd i sin hånd.

"Alt er tabt," råbte han. "Udfaldet er mislykket, Chlodovech er fanget og forstaden i fjendens hånd. Theudibert blev båret blødende ind her i kastellet."

"Men dette holder sig jo endnu?"

"Ja, endnu, men i morgen ved daggry vil det falde. Og falder det ved storm, hvem ved da, hvad skånsel der vil blive vist under kampen – eller efter kampen. – Det er forbi! Jeg har besluttet at overgive mig."

"Chilperich!" råbte hun forfærdet. Dødsangst knugede hendes hjerte. "Det vil du ikke! Du, som er så klog, du vil finde på udveje!"

"Her er ingen udvej mere. – Men min broder vil ikke udgyde mit eller mines blod."

"Ikke dit, men utvivlsomt mit! Utvivlsomt! – Ak, jeg ulykkelige! – Og de to bud, jeg har afsendt, kommer ikke; de er sikkert forulykkede."

"Hvad er det, du taler om? – Der er ikke andet tilbage for os."

"Nej!" skreg Fredegunde. "Dræb mig! Du har jo sværd i hånd. Men lad mig ikke falde levende i hans eller Galsvinthes – jeg mener Brunhildes hænder. De ville lemlæste mig på

pinebænken! Å, der kan ske så frygtelige ting med én. Jeg så forleden en kvinde, hvis næse var skåret af – det var gyseligt at se. Og mine øjne! De vil stikke dem ud på mig! Ligesom du, Chilperich, har ladet øjnene stikke ud på så mange mennesker. – Dræb mig. Jeg er alt for fej! Jeg holder det ikke ud!"

"Du raser! Kast dig dog ikke i døden af frygt for døden! – Men hører du! – Økseslag!"

"Hvad kan det betyde?" skreg hun og klamrede sig ængsteligt til ham.

"Det er kastellet selv, de stormer. Slip mig! Jeg må skynde mig ud og erklære, at jeg overgiver mig."

"Nej, nej, jeg slipper dig ikke! Beskyt mig! Jeg er din hustru! Du må beskytte mig og mit barn!"

Den lille gav sig til at skrige højt i angst over deres høje råb og vilde bevægelser.

"Ak, du stakkels lille væsen!" Hun sank i knæ med barnet på armen. "Dig, som jeg elsker over alt i verden, min stolthed og mit eneste håb! Skal du også falde i disse overmodige hænder?"

"Vær rolig, Sigibert dræber ikke børn!"

"Men det vil blive hans slave, så længe det lever. Snart vil det blive tålt og snart igen foragtet og tilsidesat for hendes og hans børn! Foragtet og forstødt for din moders skyld! – Nej!" råbte hun pludselig vildt og sprang op, "nej, det skal du ikke, denne skæbne skal jeg befri dig for af kærlighed, af ren moderkærlighed. Mig selv kan jeg ikke styrte i fordærvelse – det gør så ondt! Men dig, dig kan jeg fri fra den truende ulykke. Ned med dig, mit søde barn!"

Hun greb pludselig barnet med begge hænder om den ene fod og sprang hen til det åbne vindue, hvorfra man så Schelde

ligge dybt nedenunder. –

"Afsindige!" skreg Chilperich, greb hende i armen og rev barnet fra hende. Han overgav det til Rulla, der var kommet til stede, da hun hørte dem tage så stærkt på veje.

"Dit eget barn! – Hvad er der da, som du ikke kunne forgribe dig på?"

"Ak, desværre kun mig selv," stønnede hun. "Jeg kan ikke gøre det ved mig selv. – Chilperich! Hvis du vidste alt, så lod du mig ikke falde levende i deres hænder. De bud, jeg har afsendt med bønskrifter – de er vistnok blevet grebet. – Ak, jeg beder dig bønligt, stød mig ned! – Men hurtigt – kun ét stød!"

Hun rev klæderne af sig, så brystet blottedes, og kastede sig ned for ham på begge knæ: "Her, her er hjertet!" skreg hun.

"Jeg dræber ikke kvinder," svarede han med uvilje. "Hør! Hvad er det? En herold? – Igen! Hvad mon der er på færde – hvem er det, der kommer? Hvad ser jeg? Hertug Gundevald med hvid stav i hånden."

Hertugen, en høj, krigersk skikkelse, trådte langsomt ind. Han var i fuld rustning; det var ikke sejrsglæde, men dyb alvor, der afmalede sig på hans pande.

"Hvad budskab bringer I, hertug?" spurgte Chilperich.

Fredegunde rejste sig op fra gulvet og dækkede sit bryst med hånden og det flagrende hår; hun heftede sine grå øjne stift på fjenden, af hvis ord hendes hele skæbne afhang.

"Fred, kong Chilperich. Krigen er forbi. Ved den sidste port, jeg kom til her i borggården, fik jeg den frygtelige efterretning, at kong Sigibert er – død!"

"Ah!" skreg Fredegunde uden at kunne skjule den befriende virkning, denne efterretning gjorde på hende.

"Død!" råbte Chilperich, og sværdet faldt ham ud af hånden. "Hvor? Hvorledes er det gået til?"

"Han blev dræbt i Vitry, da festligheden med at bære ham på skjolde lige var begyndt."

"Jeg takker dig, o Gud!" jublede Fredegunde, idet hun rev sit barn fra Rulla og løftede det højt i vejret. "Jeg takker eder, alle helgener! I har hørt mine brændende bønner. – Min søde dreng! Du er frelst! Du kan endnu komme til at bære kongekrone."

Fjerde bog

I

Det lakkede mod foråret. I den hellige Genovevas klosterhave i Rouen sang droslerne allerede i aftenskumringen, og vintergækken begyndte at komme frem.

I klosterets modtagelsesværelse sad Merovech og biskoppen af Rouen i alvorlig samtale.

"Fortæl mig alt nøjagtigt," sagde den sidste. "Skal jeg kunne give eder virksom bistand og råd for den høje, dybt nedbøjede frue, så må jeg vide alt. Husk vel på, at der er alvorlige betænkeligheder imod eders forslag; skal jeg lægge mit ord ind for det og selv hjælpe til at gennemføre det, så må I fuldstændigt overbevise mig om dets nytte."

"I ved jo, hvad der er hændet, ærværdige herre, indtil vinterens begyndelse. Da kong Sigibert på eders råd havde taget imod valget af ham til konge over Neustrien, rejste I hjem fra lejren, og derefter forsvandt I i et ubekendt kloster. Ak, vi følte snart hårdt savnet af eder!"

"Jeg rejste hjem til min faders dødsleje. Derefter havde jeg et løfte at opfylde – et løfte om streng bod. – Sig mig, hvordan skete denne ugerning? Hvordan døde den ædle fyrste?"

"Det var i Vitry, tæt ved Paris. I advent er jo dagene korte. De neustriske biskopper, der ikke turde savnes ved festen, da de skulle lyse velsignelse over kongen, kom kun langsomt frem på de dårlige veje. Det blev derfor henimod aften, det begyndte allerede at blive mørkt, og sneen faldt i tætte flokke. Endelig begyndte den højtidelige opløftelse på skjolde på den udstrakte fælled ved Vitry, hvor den del af vor hær, der ikke lå for Tournay og mange tusinder af Neustriens mænd var forsamlede. Skønt

fru Brunhilde hver dag ventede sin forløsning, afholdt det hende dog ikke fra at overvære højtideligheden; jeg selv holdt tæt ved siden af hendes halvt tillukkede bærestol. For om jeg just ikke førte våben mod min fader, så havde jeg dog aldrig opgivet min hoftjeneste hos den ædle dronning. Det mørke, blodrøde genskin af begfaklerne glimtede på krigsmændenes hjelme og brynjer. Grev Theudolf af Le Mans, hertug Drakolens svigersøn – –"

"Og vel også hertugen selv?"

"Nej, han selv havde erklæret at ville bevare sin troskab mod kong Chilperich; han misbilligede Theudolfs beslutning. Greve Theudolf af Le Mans og greve Leo af Beauvais spurgte i alle neustriske stormænds navn neustriernes forsamlede krigshær, om de længere ville tjene Chilperich, der så ofte havde svigtet sine kongelige pligter og krænket frie mænds rettigheder. 'Nej!' råbte alle som én. Fremdeles spurgte de, om man ville tage Sigibert til konge i hans sted. Øredøvende jubel var svaret på dette spørgsmål, og nu blev kongen af en snes stærke arme løftet op på skjoldet. Her stod han og tilsvor folket sin kongelige beskyttelse, og blev derefter båret omkring under fryderåb og klang af skjolde. Foran dronningens bærestol sprang han ned og trådte hen til denne for at tale med fru Brunhilde.

I dette øjeblik trængte to simpelt klædte mænd gennem folkestimmelen, hver med en rulle i hånden, knælede ned hver ved sin side af ham, og overrakte ham med bedende miner deres bønskrifter.

Charigisel og greve Leo af Beauvais, der stod ham nærmest, ville afvise de påtrængende ansøgere, men farbroder Sigibert tog, mild og god, som han var, mod rullerne og sagde: 'Skulle

jeg afvise den første bøn, der stilles til mig i Neustrien?' Derpå vinkede han ad en fakkelbærer og holdt andragenderne op imod faklen for bedre at kunne læse.

I samme øjeblik sprang begge de knælende op, og derpå så jeg noget blinke og hørte et forfærdeligt skrig; i det samme segnede kongen.

Der opstod nu en frygtelig larm og forvirring. Jeg sprang af hesten og løb omkring bærestolen for at komme hen til kongen. Foruden ham selv lå der allerede flere andre mænd døde på jorden ved siden af ham.

Charigisel havde grebet den ene af morderne, men sank straks derpå døende til jorden; greve Leo af Beauvais kløvede nu hovedet på denne mand med sin stridsøkse. Den anden derimod havde slidt sig løs fra dem, der havde fat i ham; han strejfede grevens ansigt let med sin dolk, rev faklen af hånden på fakkelbæreren og stødte den ned i sneen, så den slukkedes, og førend Sigila og Theudolf, der senere fortalte mig dette, kunne gribe ham, var han forsvundet i mørket og trængslen. Og skønt grev Leo kun havde fået en ubetydelig rift i huden, lå han dog og droges med døden."

"Dolkene har altså været forgiftede," sagde Prætextatus gysende. "Der er en gammel kone på vort gods ved Wuthach, der tilbereder sådan gift til pile mod ulve. – Fandt man noget hos morderen?"

"Nej, og rullen indeholdt ikke noget bønskrift, men kun en salme. De havde stukket kong Sigibert i armhulingerne, da han løftede armene i vejret, den ene på højre og den anden på venstre side. Han levede kun så længe, til fru Brunhilde satte sig ned i den blodrøde sne og tog hans hoved i sit skød. Hun var

ikke faldet i afmagt og havde ikke givet det mindste skrig fra sig. Jeg knælede ned ved siden af hende og holdt ham i hånden. Han slog endnu engang sine herlige øjne op og genkendte os begge; så tog han min højre hånd, lagde den fast i Brunhildes hånd og sagde: 'Jeg betror dig til ham! – Dig og vort stakkels barn. – Merovech skal være dit skjold og vort barns fader, – han vil være dig trofast!'"

"Var det hans ord, nøjagtigt?"

"Ja! Spørg hende selv! – Og det var hans sidste ord; straks derefter drog han et dybt suk og opgav ånden."

"Den stakkels dronning! – Og den dræbte morder, hvem var det?"

"Ingen kendte ham. Kniven, han holdt i hånden, bar dybe runer, som ingen kan læse. Og runerne så vel som spidsen af dolken var farvet ganske grøngule. Morderne havde ikke alene tænkt på at ramme kongen og de to andre dræbte, for så snart kongen var faldet, sprang den ene ind på Sigila og den anden på Theudolf, der begge stod temmelig langt derfra, og stødte dem begge for brystet, men stødene prellede af på de stærke brynjer."

"Efter alt dette skete der vel hurtigt et omslag af folkestemningen?"

"Som ved et trylleslag! Neustrierne, der nu havde mistet deres nyvalgte hersker, skælvede for min faders vrede."

"Det var ikke uden grund. Efter hvad jeg hører, skal den have været skrækkelig."

"De henvendte sig til farbroder Guntchramn, men han afviste dem og sagde, at han havde møje nok med at regere sit eget rige. Så underkastede de sig atter min fader."

"Er det sandt, at han har ladet øjnene stikke ud på fem hertuger og elleve grever? Og er det sandt, hvad der fortælles om hertug Drakolens skæbne?"

Merovech vendte sig bort med gysen og svarede ikke.

"Man siger," vedblev Prætextatus, "at hans svigersøn Theudolf skal være undkommet, og derpå skulle Chilperich, under påskud af, at Drakolen kendte hans opholdssted, have bandlyst ham og hele hans slægt, inddraget hans umådelige godser og ladet hænderne afhugge på tre af sønnerne, hans hustru, begge hans døtre og den ene datters mand, fordi de ikke kunne eller ville sige, hvor Theudolf holdt sig skjult, som han havde villet tvinge dem til med pinebænken. – Men er det virkelig sandt?"

"Hold op! Det er sandt alt sammen. Kvinderne og en af sønnerne er død af det. Drakolen og de andre tre sønner er endnu ikke grebet, de holder sig skjult, og man søger dem overalt. Jeg beder dagligt til helgenerne om, at man ikke må finde dem."

"Drakolen, som aldrig har svigtet sin troskabspligt!"

"Ja, sandelig, man må have stærk hengivelse i Herrens uudgrundelige visdom for ikke at rokkes i troen på Forsynet og dets beslutninger, når man er vidne til en så forfærdelig og så uforskyldt ulykke."

"Hertug Drakolen, et så lykkeligt menneske som få!"

"Ja, nu kan man regne ham blandt de ulykkeligste på jorden."

"Og fru Brunhilde?"

"Hun anråbte kong Guntchramn om beskyttelse, men han svarede, at den gothiske kongedatter måtte hjælpe sig selv eller lade sin fader hjælpe sig. Han, der var gift med kvinder af ringe stand, var ikke værdig til at være hendes beskytter. Chilperich

havde allerede tilbudt ham, at de skulle dele Austrasien imellem sig. Han ville nu først se, om Sigiberts barn blev en dreng eller en pige. En pige kunne jo ikke arve. Men blev det en søn, ville han ikke gøre ham retten til Austrasien stridig. Få dage derefter fødte fru Brunhilde en søn. Aldrig har jeg set hende så skøn, som da hun, med smil og tårer på én gang, lagde drengen i mine arme og sagde: 'Dér har du det væsen, du skal beskytte.' Han fik navnet Childibert, og biskop Germanus døbte ham.

Men imidlertid havde hertug Gundevald, så snart han fik efterretning om mordet, på egen hånd sluttet fred med min fader og imod en umådelig sum penge tilladt min fader at drage ud af Tournay og atter bemægtige sig hele Neustrien. Og det er det værste, der kunne hænde, da Gundevald er hovedet for den trodsige austrasiske adel, som endog Sigiberts stærke hånd næppe havde kunnet tøjle og tæmme."

"Men alle Sigiberts tilhængere i Maas- og Moselegnen, og stammerne på den højre Rhinbred? Jeg ved, han satte sin fulde lid til Karl og Arnulf, de tapre helte ved Mosel, og gjorde især regning på deres hjælp til at kue den mægtige adel, og fremfor alle Gundevald. Hvad parti har de taget?"

"Stammerne på den højre Rhinbred vendte hjem for at forsvare deres eget land, for avarerne har jo gjort indfald i Thüringen og Bajuvarien, og ingen vidste jo, hvem der ville tage kongeværdigheden efter Sigibert. Frankerne fra Mosel vendte også hjem, uagtet de kun har liden glæde af Gundevalds og hans svogers, den onde biskop Ægidius af Rheims' herredømme; de skyndte sig over Rhinen for at hjælpe til at fordrive disse utysker. Jeg blev sendt af Brunhilde i hendes og hendes søns ærinde, og hvor helligt det end er mig, så gid jeg

dog blot denne gang ikke havde adlydt hende! Jeg førte min dyrebare farbroders lig til Soissons, hvor jeg har ladet det højtideligt begrave i den hellige Medards basilika, som han selv har bygget og bestemt til sit gravsted. Men ak, ak! Mens jeg var langt borte, ilede hertug Gundevald til Paris, hvor dronningen endnu lå, trængte om natten med vold ind i hendes gemak og røvede barnet. Forgæves kastede den højbårne kvinde sig for hans fødder, forgæves vred hun sine hænder i fortvivlelse; han lo blot og sagde: 'Jeg ville blot se, om det virkelig var et sværd og ikke en ten, der lå her i vuggen. Jeg ser nu, det er en dreng, og jeg anerkender denne dreng for min konge. Men, fru Brunhilde, en kvinde kan ikke føre kongesværd i drengens sted; det kan kun en mand. Jeg vil påtage mig dette hverv for at spare eder ulejligheden. Drag I hjem igen til det skønne Gotherland! Jeg og mine venner kan også meget bedre beskytte eders søn imod den, der skulle være hans naturlige beskytter – men som efter den merovingiske familieret kan befrygtes at ville være hans naturlige morder, hans farbroder Chilperich, end I, ja også end denne Merovech, som den afdøde konge anbefalede ham til, idet han derved, som sædvanligt, forbigik sin egen tro adelstand på en krænkende måde." – Hertugen bar drengen bort i en kurv, han havde medbragt, og førte ham til Rheims."

"Den ulykkelige moder!"

"Og dog blev netop dette barnets frelse! For allerede næste dag viste min fader sig i Paris."

"Det er umuligt! Han har jo, så vel som de to andre brødre, gjort ed på ikke at betræde Paris uden i forening med de andre brødre, altså nu med Guntchramn."

"Han skal også have betænkt sig længe på det, og kun til sidst gjort det efter hendes tilskyndelse."

"Hvem?"

"Hans hustru, den forbandede Fredegunde, denne Helvedes kvinde!"

"Tilgiver eders fjender!" formanede biskoppen, og hans stemme skælvede. "Hvorledes fik hun ham overtalt til det?"

"I ved, at de tre brødre svor ved den hellige Polyeuktus – –"

"Det ved jeg – det er skrækkeligt!"

"Ved Sankt Polyeuktus, Sankt Martinus og Sankt Hilarius, at ingen af brødrene ville drage ind ad nogen af Paris' porte uden i fællesskab med de andre. Men hun sagde: 'Man kan ikke tidligt nok knuse hovedet på denne gothiske slanges yngel.' – Og hun forstod at overtyde ham om, at de tre helgener ikke ville være mægtige til at hævne hans brud på eden, når han stod under beskyttelse af endnu mægtigere helgener. Han lovede da at ville bygge apostlen Sankt Peder en basilika i Tournay og at ville skænke Sankt Pauli kloster i Bordeaux toldfrihed, og idet han holdt sit indtog i Paris, lod han sig overrække Sankt Peders venstre armknogle, som han holdt i sin hånd, og da han red over Seinebroen, en æske med Sankt Pauli skæghår, som han satte foran sig på sadlen, og råbte uafladeligt på sin vej gennem staden: 'Sankt Peder og Sankt Paulus! Så sandt I er større end de tre andre – I ved nok, hvem jeg mener – så beskyt mig for disse tre ildesindede helgener." Det skal hun have rådet ham til. På den ærværdige biskop Germanus' bebrejdelser svarede han: 'Hvad mener I? Forstår I eder så dårligt på fortolkning? Jeg har svoret ikke at ville drage ind ad nogen af Paris' porte, har jeg ikke? Nå, har jeg gjort det? I kan jo gå hen til Sankt Pauls

porten; der har jeg ladet et stykke af muren ved siden af porten rive ned, og gennem dette hul i muren er jeg redet ind, og ikke gennem porten." – Da min fader nu ikke fandt barnet, blev han rasende, og lod hertug Gundevald skarpt forfølge, men uden at indhente ham.

Havde dronningen været der endnu, ville hun vel heller næppe være undgået døden. Men jeg havde rådet hende til, hvis hun truedes af fjendehånd, straks at søge asyl i biskopskirken, – at min fader skulle blive den fjende, der truede hende, havde jeg ikke tænkt mig; jeg havde ikke ventet, at han ville driste sig til at betræde Paris. Hun nåede i rette tid kirken, lidt førend min fader var kommet over Seinebroen. Biskop Germanus lagde et mæglende ord ind for hende, og under frygtelige forbandelser tilsikrede min fader hende livet, hvis hun ville forlade asylet, rømme Paris og begive sig til Rouen til dette kloster. Heri samtykkede hun, og da jeg fik pålideligt budskab om det, ilede jeg straks herhen fra Soissons."

"Her vil I ikke komme til at dvæle længe. Så snart eders fader erfarer, at jeg er vendt tilbage, vil han skynde sig hid for at straffe mig. Hvis han skulle glemme sit had til mig, så vil hun nok erindre ham om det! Heller ikke eder vil han tillade at blive hos dronning Brunhilde og i hendes tjeneste."

"Han har allerede skrevet mig til, at en dronning uden hofstand ikke trænger til nogen hofchef. Men hvordan det går eller ikke går, så bliver jeg i hendes tjeneste, så længe jeg lever."

"Venter dronningen på efterretninger fra Toledo?"

"Ja. Hun har bedt sin fader om våbenhjælp til at fravriste den frække adel det ranede barn."

"Frygten for gotherne har vel afholdt eders fader fra at gøre mange ting, han ellers havde haft lyst til?"

"Ja, sikkert! Han sagde til Brunhilde: 'Frygt ikke; denne gang holder jeg min ed. Jeg frygter mere for gothernes vrede her på jorden end for de helliges vrede i Himlen.'"

"Og det har han god grund til. Vejen fra Narbonne hertil kan tilbagelægges på få dage – hør, hvad er dette?"

"Der kommer en rytter ind i gården i fuldt firspring. "

"Nu springer han af hesten."

"Det er Sigila, dronningens marskal, som hun har sendt til sin fader for at bede om bistand."

"Han kommer herop."

I dette øjeblik trådte dronningen ud af et sidegemak til venstre i salen, helt indhyllet i sørgedragt, nedbøjet, men dog ikke knækket, af sorg. Hun rakte begge vennerne hånden. Det ædle ansigt, der bar sorgens forædlende præg, syntes endnu skønnere end da hun som brud, strålende af lykke, holdt indtog i Marseille. Det tætte, sølvhvide slør omrammede ansigtet, og ikke en lok af det brune hår skimtedes under det; hun lignede mere en nonne end en dronning. En let rødme farvede de blege kinder, men forsvandt hurtigt igen.

"Jeg så Sigila ride ind i gården – nå, der er han allerede."

Hun gik ham i møde helt hen til døren: "Velkommen, du tro tjener! Hvad budskab bringer du fra Toledo? Hvorfor ser du så alvorlig ud?"

Med dyb bekymring svarede Sigila: "Fat eder, høje dronning! – Jeg bringer kun hans sidste hilsen."

"Min fader! Han også!" Hun vaklede og sank ned på en bænk.

"Jeg fandt den gamle herre døende. Da der hverken var sønner eller andre mandlige slægtninge, valgte folket en ny kongeslægt."

"Ak, min fader! Min ægteherre er myrdet og min søn fraranet mig – og min fader, som skulle skaffe mig hævn, er død! Selv er jeg forladt af mit folk! – ak, Sigila, hvad var min faders sidste ord, hvad råd gav han mig?"

Marskallen nølede med at svare; han kastede et blik på Merovech, derpå trådte han tæt hen til dronningen og hviskede hende noget i øret.

Hun rystede på hovedet og så ligeledes på Merovech. Derpå sprang hun op.

"Nej," råbte hun. "Det kan jeg ikke! Sigiberts enke kan ikke – –"

Merovech trådte hurtigt hen til hende, fæstede sine mørke øjne på hende og sagde: "Sigiberts enke kan ikke tage en anden mand til ægte. Nej, jeg ved det, men tag dog, ædle dronning, mod min trofaste hånd, jeg beder dig bønligt om det her i disse dine nærmeste venners nærværelse. Giv mig en ægtefælles navn og dermed tillige den ret og pligt at forsvare dig og dit barn. Aldrig, det sværger jeg her og er rede til at gentage det for Herrens alter, aldrig skal jeg imod din vilje gøre nogen ret gældende imod dig, støttet på dette navn. Men betro mig de pligter, der følger med at være din ægtefælle og beskytter. Din ægtefælle kan ingen fader, ingen konge rive fra dig. Og her tilsværger jeg dig: Jeg skal ikke unde mig selv rist eller ro, før jeg kan lægge dit barn i dine arme, før jeg har vundet hele hans kongearv, det austrasiske rige, for ham, eller før jeg har brudt adelens trods, således som Sigibert havde i sinde. Og husk, ædle

dronning: Sigiberts sidste ord var at anbefale dig i min hånd; det var din døende faders råd. Den fromme biskop her, din gemals skriftefader og rådgiver – o! tal min sag, biskop Prætextatus!"

"Ja. Jeg råder eder, ædle frue, afslå ikke denne trofaste hånd. Frankerne vil aldrig tåle en kvinde som regentinde og formynderske for den unge konge. Hvad I har at frygte af andre regenter, det har I jo allerede haft bevis på i hertug Gundevald. Men en merovinger, et medlem af selve kongehuset, tager austrasierne gerne imod som regent. Han kan dog ikke forsvare eders ret imod enhver som kong Chilperichs søn, men kun som eders ægtefælle og naturlige beskytter. Og I trænger sandelig til en beskytter nu, da I ikke længere kan gøre regning på hjælp af gotherne. Og hvor i verden vil I kunne finde en, der er ædlere, renere, trofastere og" – hviskede han hende i øret – "uegennyttigere end denne beskedne ven?"

"Tænk også på," sagde Sigila, "at I har at hævne eders dræbte søster. Det har I svoret, og dertil behøver I hjælp."

"Og tænk på," tilføjede biskoppen, "at I har lovet eders afdøde ægteherre at knække den trodsige adels overmod lige så ihærdigt, som han ville have gjort det selv, – denne adel, der træder både folkets rettigheder og eders egen ret som moder under fødder. Dertil har I trofaste og stærke arme nødig."

Hun så forvirret ned for sig.

"Jeg elsker ham ikke! Jeg kan ikke skænke en anden mit hjerte, der for evigt tilhører ham, jeg har tabt. – Og desuden strider det jo mod kirkens lov! Han er for nær i slægt med mig; hans fader er en halvbroder til kong Sigibert. Kirken forbyder et sådant ægteskab."

"I dette tilfælde – men husk, Merovech, blot i dette tilfælde – frigør jeg eder i kraft af min biskoppelige myndighed for denne hindring."

Hun gjorde en krampagtig bevægelse og råbte: "Skån mig! Tving mig ikke! Ak, Merovech, vil du have et dødt hjerte?"

"Jeg begærer kun retten til at turde beskytte dig og dit barn!" råbte han efter hende, da hun i heftig bevægelse ilede ud af salen.

2

Kong Chilperich holdt lystigt hof i Soissons, hans gamle kongesæde. Denne stad havde hertug Gundevald, som regent i Austrasien, givet ham tilbage.

I slottets rigt udstyrede fruerstue stod Fredegunde foran tolv store kister, som hun stak sine hvide arme ned i, og i hvis indhold hun rodede omkring med de fine fingre.

Hun var ubeskrivelig tilfreds.

For det var lutter guld og sølv, hun rodede i; mange af kisterne indeholdt kun møntet guld, andre igen kostbare kvindesmykker af alle slags, skåle, fade, husgeråd, kvindelige klædningsstykker og fine tøjer til sådanne, fra Byzans, Spanien og Orienten.

"Ah, det er vellystigt, Rulla," sagde hun og viste de hvide tænder, idet hun med funklende øjne betragtede en snes armbånd, som hun på én gang havde taget på sin blottede højre arm, "det er som en rus således at bade sig i rigdom og herlighed."

"Jeg havde aldrig troet, at der kunne gives så mange kostbarheder på hele jorden," svarede Rulla med opspilede øjne. "Hvor kommer disse nye kister fra? Dem har jeg ikke set før."

"Det er de skatte, som gotherinden har medbragt fra Spanien, og de, han har givet hende – den døde gemal, mener jeg – som morgengave. Min lille Chilperich har erobret dem i Paris. Således har vi nu fået begge søstres rigdomme pænt samlede igen. Tror du ikke nok, at disse perler og stene fryder sig over nu igen at være blevet naboer i Soissons, ligesom forhen i gotherskatkamret i Toledo? Se, Rulla! Der er mange

stykker, der er lavet ganske ens, som tvillinger. Se, her er endnu en gang syv rader prægtige perler. Når jeg tager de andre syv, jeg har, med, kan jeg dække hele brystet med dem. Og se her: det er den hvide, guldbroderede dragt, gotherinden bar ved sit indtog i Marseille; det var den dragt, der var skyld i, at Charigisel slog mig; – nu slår han ikke mere! – Jeg vil have den på, én gang, til højmesse næste påskesøndag, så forærer jeg dig den, Rulla. Å, – du behøver ikke at takke mig, det glæder mig mere end dig! – Se blot, hvor min lille Samson stirrer på de farvede ædelstene! Han griber virkelig endog efter dem; det er ikke som din Rando der i vuggen; han lader til at blive blændet af dem; se, han skjuler sit hoved i puderne. Der har du en håndfuld pengestykker til Rando – der! Grib dem! Og giv mig kongesønnen." Hun tog barnet fra hende. "Se kun, min dreng! Se dig rigtig mæt – alt det skal engang være dit, og endnu meget, meget mere, hvis Gud forunder din moder et langt liv. – hvad er det, han rækker efter? – Nå, diademet der! Det er Brunhildes krone! Den er endnu for stor til dig, men se her, hvad synes du om dette? – Du vil ikke have dette sølvbæger? Det skal absolut være kronen? – Nå, det kan jeg lide. Kom, herre konge af Neustrien, så skal jeg krone dig." Hun satte diademet over drengens hoved et øjeblik, og kastede det derpå tilbage i kisten, så det klirrede.

"Hører du, det klingrer, min glut? Ikke? Du vil se derned? Ja, der er meget mere endnu, kan du så godt lide det? Så kom da, du kloge lille konge, så skal du bade dig i guld."

Hun lagde barnet ned i en af de kister, der var propfuld af guldmønter, og øste med begge hænder guldet over hans

nøgne, sprællende små ben. Drengen skreg af glæde og daskede med hænderne på guldet.

Pludselig fo'r hun forskrækket op ved, at én trykkede et kys på hendes hvide nakke. Det var Chilperich, der samtidig slog armen om hendes liv. "Sådan skal det være!" sagde han og lo. "Unge drager skal man give guld til rede, så vokser begge, både dragerne og guldet. Den søn venter jeg mig glæde af. Han skal erstatte mig den, der har svigtet mig."

"Er det sandt, hvad rygtet siger?"

"Det er ikke rygte længere. Jeg har i dette øjeblik fået brev fra greve Leudast af Rouen. Det forholder sig rigtigt. Han har ladet sig vie til gotherinden."

"Det var hurtigt, enken forvandt sin sorg," sagde hun foragteligt.

"Og ved du, hvem der har viet dem? Biskoppen af Rouen i egen person."

"Prætextatus!" råbte Fredegunde harmfuldt. "Det vover han!"

"Jeg skal dog eksaminere den biskop i kapitlet om de kanoniske hindringer for et ægteskab," sagde kongen med en blanding af overmod og vrede.

"Du kan hilse ham fra Fredegunde, at for ham har hovedhindringen for ægteskab været den, at Fredegunde forsmåede ham."

Chilperich lod, som om han blev forbavset: "Hvad siger du? Den frække karl! – Det er sandt, han var jo en søn af godsejeren, hvor du –"

"Ja, det er såmænd ikke hans skyld, at jeg var til tjeneste, da du kom."

"Så er rigtignok hans kærlighed slået godt over i had siden den tid. Han må være meget fjendtligt stemt imod dig. Greve Leudast skriver – –"

"Å, det er en pjaltegreve! Hvorfor sender han ikke, i stedet for brev, dem alle tre i lænker?"

"Fordi de alle tre har fundet et asyl i biskopskirken, mens marskal Sigila hverver folk for at drage mod Rheims og rive hendes barn af hænderne på hertug Gundevald. Min søn skal føre regentskabet i Austrasien på barnets vegne."

"Det vil du da vel ikke tåle?"

"Bevares! Gundevald er blevet min forbundsfælle. Jeg hader den søn, der har svigtet mig og taget min dødsfjende til hustru, oven i købet imod de kanoniske bud! Alene som teolog ville jeg ikke kunne finde mig i det. – Når jeg blot vidste, hvordan jeg skulle lokke dem ud af asylet! Begå vold mod kirken – det kan jeg ikke!"

"Lad *mig* tænke nærmere over det!"

"Ja, men ikke alt for længe. I morgen tidlig bryder jeg op ad Rouen til – jeg skal komme som ubedt gæst til andendagsbryllup."

"Godt! Jeg skal nok finde på noget i nat. Når jeg lægger et af bedstemoders urteknipper under min hovedpude og lover den hellige Genoveva, der sender vise råd i drømme, en vokskerte, så får jeg altid henimod morgenstunden, når jeg ligger i halvblund, de fortrinligste indfald."

"Ja, gode indfald har du rigtignok, men de stiger vist mere op til dig fra din gamle heksebedstemoders djævlekunster end ned til dig fra Himlen," henkastede han med latter, idet han gik ud.

"Ja, hvem ved?" hviskede Fredegunde og smilede. "Genoveva, siger man jo, stifter ægteskaberne. Uden mine morgendrømme ville hverken jeg eller hr. Merovech have holdt bryllup i løbet af ti måneder. Nå, denne stedsøn," fortsatte hun højt, "sparer mig jo ulejligheden med at drømme. Han ødelægger sig selv meget hurtigere, end jeg kunne gøre det af med ham. – Så er der de to andre tilbage. – Theudiberts sår er rigtignok helbredte; men hans hjerne er blevet helt forstyrret. – Og til Chlodovech, den rasende tyr, er det vel ikke så vanskeligt at finde et rødt klæde. Jeg behøver ikke at søge langt borte," sagde hun og kastede med en spottende latter håret tilbage ad nakken, "dette hår og den, der bærer det, hader han desuden så dybt, at han – hvad er der, Rulla? Hvorfor står du sådan og stirrer? Tror du, min dreng her skal være en tredjedels- eller fjerdedels-konge? Neustrien er desuden så smalt! Austrasien derimod er stort, og Burgund er et rigt og skønt land! Den tykke Guntchramn har ingen sønner. Men den lille Childibert? – Pyt! Det er ikke alle børn, der bider med mælketænderne!"

3

Få dage derefter stod kong Chilperich, ledsaget af et prægtigt følge, foran gitteret omkring bispeboligen i Rouen, der, så vel som biskopskirken, med hvilken den havde fælles tag, skænkede asylret til dem, der tog deres tilflugt derhen.

Mens han utålmodigt ventede de tre, der for tiden nød godt af denne asylret, overrakte et bud ham en sirligt ombundet rulle. Han skar båndet over med sin dolk og læste.

Et foragteligt smil spillede om hans fint formede mund.

"Der gives dog ikke noget ynkeligere," tænkte han ved sig selv, "end for det første et menneske, for det andet en versemager, og for det tredje en præst. Her sender denne Venantius Fortunatus, den hellige Radegundes fortroligste ven, et digt til ære for min lille Gunde, – han vil være biskop af Poitiers! – Han bliver det naturligvis også, når han bliver sådan ved. Det er rigtignok ikke længe, siden han sang til Brunhildes og søsterens pris – 'den blege gothiske lilje' kaldte han hende – og min broder Sigibert helligede han også et drapa! Og jeg vil vædde hundrede mod én på, at han meget godt ved, at Fredegunde er – det ved jo alverden, og det er kun af frygt for mig, at der ikke rejses offentlig anklage mod hende. Han ved lige så godt som jeg, hvem der har forkortet både den blege liljes og min broders unge liv, og denne selvsamme 'kristelige digter', som han kaldes, han skriver om Gunde – der står det, sort på hvidt – at hun 'forherliger riget ved sine sæder, fører herredømmet i forening med sin ægteherre og ser ind i fremtiden med sit kloge blik, udmærker sig ved alle dyder, hun, den herlige Fredegunde! Den lyse dag stråler af hendes åsyn, hun hjælper

sin gemal at bære kronens byrder, der ellers ville tynge alt for stærkt, hun ansporer ham ved sin godhed og blidhed til alle dyder, og ved hende blomstrer kongehusets ære!' Og her står virkelig endog: 'Din ægteherres fromme tro har sejret' og 'den misundelige skæbne' – som om Himlen kunne nære misundelse – 'havde opløst brødrenes venskab' (ja, ved mordet i Baniacus!). 'Men alt har kun været til held for Chilperich og Fredegunde, for det skete alt ifølge Guds vilje: *Operante Deo!*' Når *han* skriver det, må det vel være sandt. Han er ude af sig selv af henrykkelse over, at brodermordet har frelst os. Ja, det var rigtignok på høje tid! – Winnoch havde ret; hun er min lykkestjerne og min frelsende engel. Jeg skal aldrig røbe for hende, at jeg ved det; jeg vil ikke lugte blod, når jeg kysser hende. Men så længe jeg lever, skal jeg være hende taknemmelig for, at hun har gjort det, gjort begge dele, for at frelse mig, og gjort det uden mit vidende, så jeg ikke har noget at bebrejde min samvittighed. Jeg har kun *ønsket* det, men jeg har ikke selv rørt en finger til det. Algode Gud! Du kan kun straffe *hende* for det, ikke mig!

Elendige menneskeyngel! Fortjener den andet end at trædes i støvet? At foragte menneskene er begyndelsen til visdom, at elske dem er dårskabens toppunkt, men at beherske dem ved hjælp af deres egen usselhed er den kloges ret. Hvad er jeg vidne til, når jeg kaster et blik omkring mig? En adelstand, besmittet af sine lyster, drukken fra den tidlige morgenstund, dyrisk i sin plumpe kraft, lige så troløs som klodset, tapper uden noget fornuftigt øjemed. Og præsterne! De er enten hyklere eller dummerhoveder – eller begge dele på én gang. Eller også er det sværmere, for der gives dog også dem, der er ærlige uden at være dumme, – så er de altså uhelbredeligt

forrykte. Sådan er den verden, jeg lever i. Skulle jeg da ikke foragte den, men på samme tid nyde og beherske den, så godt jeg formår?" Han trykkede sit segl på vokset, rullen havde været sammenholdt med, og gav den tilbage til buddet. "Bring det til dronningen!" sagde han og lo. "Hils hende fra mig, at hun må ikke le, når hun læser det."

Næppe havde kongen givet buddet denne besked, førend der lød et klageskrig fra den tætte folkehob, der var stimlet sammen omkring ham: "Ak, herre konge, hjælp mig! Frels mig! Fri mig for mine fjender!"

Kongen studsede. "Jeg synes, jeg skulle kende denne stemme. Dens klang har præget sig dybt i min hukommelse. Men hvorfra kender jeg den? – Hvem er det, der anråber mig om hjælp?"

"Ak, det er mig, herre! – Winnoch, eders troeste slave, eremitten i – –"

"Ja, ja, spåmanden, der spåede mig så sandt. Slip ham, I præster og klostertjenere!"

"Ak, herre konge! Den nye biskop – –"

"Prætextatus?"

"Ja, netop, – han overraskede mig i mit tårn ved nattetid – jeg mener overfaldt mig. Han fandt den vin hos mig, som I selv har skænket mig. Han har dømt mig til den højeste bodsstraf."

"Herre konge," sagde en af præsterne, "den eremit er en løgner!"

"Så? Mig har han sagt sandheden."

"Biskoppen fandt ham i fuldstændig drukken tilstand."

"Nå, er det det hele? *In vino veritas!* Jeg skal lægge et godt ord ind for ham hos biskoppen. Manden har gjort sig fortjent af staten. Hvorfor er han bundet?"

"Han satte sig til modværge mod den diakon, der var sendt for at afhente ham. Det var nødvendigt at binde ham."

Chilperich gik hen og skar egenhændigt strikken over.

"Du må ikke løbe din vej. Bliv her! Her bag mine drabanter!" – Han vendte sig atter om til buddet og tilføjede: "Og sig hende, at hun skal sende den fromme og ædle sanger Venantius Fortunatus i Poitiers en ny harpe – jeg ved, han holder nok af at modtage en lille gave for sin fromhed og sin lovsang – og hils ham fra mig, at det gør mig ondt, at strengene på hans gamle harpe må have været sprunget, da han digtede denne hymne til fru Fredegunde. Og hils ham tillige, at jeg længes stærkt efter den gravskrift, jeg har bestilt hos ham over min afdøde dronning Galsvinthe. Gravskriften for min stakkels broder kan han gerne skrive på det samme stykke pergament. Bi lidt! Han skal også have et fad stegte ål, det er hans livret, rigtig glatte og fede ål, der smutter bort imellem fingrene, ligesom han selv. Med al sin forsagelse er han dog en rigtig slikmund, den digter! Han holder meget af, at fru Radegunde laver ham syltede kvæder, og når han har spist dem, så digter han – lige så sødt som syltetøjet! Hu! Jeg væmmes ved sådanne hældører. Der kommer hr. Prætextatus; han er ærlig; derfor hører han hjemme i Himlen og ikke på denne jord."

Bag gitteret så man nu biskoppen komme, fulgt af nogle præster. De bukkede for kongen.

"Ih, er I der, ærværdige biskop?" råbte kongen smilende. "Det forbavser mig, at I, der så frejdigt bekender eders tro, har søgt asylet. Så har I altså ikke den allerreneste samvittighed."

"Jeg har ikke søgt noget asyl; jeg har kun søgt min egen bolig; at her tillige er asyl, kan jeg ikke gøre for."

"Ah," sagde Chilperich, "et ægte teologisk og dialektisk forsvar! Ja, jeg holder af disse videnskaber, og det fornøjer mig altid at se andre lægge sig efter dem."

"At der ikke er tale om dialektik, som I siger, herre konge, det vil I straks få at se." Han gav et tegn, og gitteret blev nu indefra lukket op af en dørvogter. Prætextatus trådte ud på de trappetrin, der følte til basilikaen.

Et øjeblik syntes det, som om kongen som et rovdyr ville styrte løs på den nu værgeløse mand; der gik en trækning over hans ansigt som et varsel om et kommende uvejr, og hans fint formede næsebor sitrede. Han gjorde dog vold på sig selv. Bag gitteret viste Brunhilde og Merovech sig.

"Ah, det er vort skønne brudepar! Det holder sig forsigtigt bag gitteret som i et bur, den slemme stat ikke tør slå sin klo i! – Sig mig engang, hr. biskop, var det ikke eder, der overvandt min broder Sigiberts betænkeligheder imod at bemægtige sig mit rige, ved eders vise formaninger?"

"Jo, herre konge!" svarede Prætextatus, idet han gik ned ad trinnene og trådte tæt hen til kongen og hviskede denne i øret: "I ved vel, af hvad grund jeg anser eder for uværdig til at herske over et kristent folk. I har – med velberåd hu – taget eders første hustrus morderske til ægte."

"Og I?" svarede Chilperich lige så sagte. "Hvad gør I? Eller rettere, hvad er det, I ikke gør? I lader være at rejse nogen anklage, fordi I – elsker hende, – min hustru, eders dronning! Elsker hende fremdeles med syndig sanselighed."

Prætextatus blegnede.

"Nå, må jeg nu lykønske det unge par, hvad jeg ikke har kunnet før, da I ikke har anset det nødvendigt at begære mit

samtykke. Jeg er altså, som jeg har tilskrevet eder, villig til, for at genoprette freden i vort kongehus, at anerkende eders forbindelse og lade den bestå, såfremt virkelig en biskop har tilstået eder fritagelse fra det kanoniske forbud. Forholder det sig således?"

"Ja, jeg har tilstået fritagelsen," sagde Prætextatus.

"Jeg har fremdeles lovet eder, at jeg ikke vil gøre eder noget ondt, hvis I vil forlade asylet, og at jeg vil understøtte Merovechs tog imod hertug Gundevald. Jeg har selv villet løskøbe barnet for en høj pengesum, men hertugen vægrede sig. – Og for at I kunne fæste fuldkommen lid til mig, har jeg tilbudt at ville besværge mit løfte på de dyrebareste helgenrelikvier. Se, der bringer man dem allerede."

Fire præster af hans følge trådte frem med et relikvieskrin ganske som det, han havde aflagt eden på i Marseille.

"Læs fortegnelsen på de hellige relikvier op, diakon!"

En femte præst trådte frem, knælede ned foran det lukkede skrin, kyssede det og læste højt indskriften på låget, der var sat med gyldne bogstaver og lød således: "Her gemmes biskoppen af Rodez, den hellige Amantis' pandeben, abbeden af Landevennecs, den hellige Winvaloks højre hånd, den hellige biskop Conogan af Quimpers blodige bodsskjorte. Hvo, som sværger ved disse helligdomme og bryder eden, han skal rammes af den samme forbandelse, der udgik over Data og Abira, og alle helgeners forbøn skal ikke kunne fri ham fra den evige pinsel."

"Har I nu hørt det?" spurgte kongen. "Nu skal I se."

En hemmelig gysen gik igennem forsamlingen.

Han åbnede skrinet med en lille nøgle, som han tog ud af sit sværdgehæng, slog låget lidt op og stak sin højre hånd ned.

"Alle mine løfter skal jeg opfylde, og skulle jeg svigte noget af dem, da skal den udtalte forbandelse ramme mig, så sandt som jeg her lægger hånden på de nævnte helgeners relikvier."

Dyb tavshed fulgte på denne ed.

Han tog hånden til sig igen, og låget faldt i. Brunhilde og Merovech trådte nu frem udenfor gitteret, hånd i hånd, og ned på den trappe, der på begge sider var besat af kongens krigere.

Da de var nåede til det tredje trin, skreg Chilperich højt: "Grib dem, greve af Rouen! Grib dem alle tre, de forrædere!"

Selv lagde han hånd på Prætextatus. Greven af Rouen og fire af hans stridsmænd greb den våbenløse Merovech og dronningen.

En forarget knurren gik gennem forsamlingen.

"Herre konge, husk på eders sjæls frelse!" advarede Prætextatus.

"Er det således, du holder dit ord, fader?" råbte Merovech til ham.

Brunhilde tav, men hendes mørke, helt opslagne øjne sendte Chilperich et blik, fuldt af så ubeskrivelig en foragt, at han måtte slå sit blik ned.

"Ha, ha," udbrød han dog straks efter med latter, "jeg har hverken brudt ord eller ed. Har en biskop løst dem fra det kanoniske forbud? Er du biskop? – Nej! – Har jeg, som er herre over Rouen, bekræftet dit valg? – Nej, det har kun min broder Sigibert gjort, men Rouen har aldrig med rette tilhørt ham. – Og eden på relikvierne? Den kan ikke skade mig i mindste

måde. – Se her, I dummerhoveder! Det er vel det rette skrin; men – det er tomt! Jeg havde i forvejen taget relikvierne ud!"

Han tog skrinet med begge hænder og vendte det om, så at låget, der var fastgjort til skrinet med to guldkæder, hang ned til siden. Der faldt intet ud.

"Det var kun træet i bunden, og ikke de hellige relikvier, jeg berørte, da jeg svor eden. – Før fangerne bort! En for en! Fruentimmeret til den hellige Chrothechildes kloster i Beauvais! Den falske biskop og min forræder af søn hver i sit fængsel her i staden. – I morgen skal de erfare deres skæbne. – Og nu, greve Leudast, lad os gå til bords! Jeg er sulten. Ja, hvad mere er: jeg er tørstig. Denne spænding og ophidselse gør en tør i halsen. – Send straks ilbud til dronningen! Hvem skal jeg sende afsted? – Hun har lovet en god belønning til den, der overbragte budskabet om, at min – hvad siger jeg – hendes plan lykkedes. *Jeg* var aldrig kommet på den tanke at gøre ed på et tomt helgenskrin. – Hvem skal jeg nu lade fortjene denne rige belønning? – Ah, dig, Winnoch, du fromme eremit! – Du har nok fortjent det af hende ved din spådom."

Næste morgen var kong Chilperich i særdeles godt lune.

Han havde efter et rigeligt måltid i greve Leudasts bolig, sovet fortræffeligt og vågnede med den behagelige bevidsthed, at han i går med ét slag havde fået tre fjender i sin vold. Under frokosten overvejede han, hvad han nu skulle gøre med fangerne.

Han var så fornøjet, at han i dag ikke tragtede efter blod. "Gotherinden," tænkte han, "lader jeg foreløbig blive i kloster under sikker bevogtning! Senere kan man sende hende hjem til

Spanien. Hvad hun egentlig er for en skøn, og virkelig kongelig kvinde! Kun alt for alvorlig og streng til, at man kan fatte kærlighed til hende. – Hvor hun så på mig! Jeg kunne ikke lade være at tænke på hendes blege søster i det øjeblik, jeg så hende ligge der i den forkrammede seng. Nej, jeg vil ikke vide af flere døde fruentimmer af den familie. Rigtignok bad Fredegunde mig så bønligt og kærligt om at lade den fangne dronning bringe til hende. Men det holder jeg dog ikke af. Jeg er bange for, at gotherinden ikke ville beholde livet ret længe i hendes nærhed. Og det vil jeg ikke have. – Skønt, – gotherne ville vistnok betale dygtige løsepenge for hende? – Men jeg skal lære min hr. søn at have sin næse i statssager. Han skulle være regent i Austrasien! Jo, på det lav! Han duer aldeles ikke til det. I et kloster er han på sin plads, den blødagtige sværmer. Og i kloster *skal* han. Jeg lader hans lange, merovingiske lokker klippe af ham. Lad ham blive munk og bede for sine fjender! – og Prætextatus, hvad skal jeg gøre ved ham? – I går aftes havde jeg allerede besluttet, at han skulle dø. Han har ærligt fortjent det! – Men så vil der jo blive et skrig i alle tre frankiske riger af biskopper, præster og munke! – Det vil spørges til Rom, hvis man lader en biskop henrette. – Han måtte jo også først afsættes af en bispesynode, det har de ganske fiffigt vedtaget i deres *Canones*, der er meget snildere udtænkte end vor klodsede folkeret. Hvor meget de end disputerer og strides med hinanden indbyrdes, disse herrer biskopper, mod kongen holder de dog fast sammen. Naturligvis, den ene ravn hugger ikke øjet ud på den anden. – Nej, så kom jeg nok til at vente længe. Derfor holder jeg mere af at indespærre dem, så kan de for mig være biskopper så meget de vil, når jeg har dem i

fængsel! – Det forstår sig, han kunne jo også dø en tilfældig død, uden mellemkomst af skarpretterens økse. Men her er dog endnu andre ting at tage hensyn til, – ja, lille Gunde, var du her til stede, turde jeg ikke engang tænke på, hvad det er for hensyn, af frygt for at dine alt gennemskuende, grå øjne skulle læse mine tanker i mit hjerte. – Men er det ikke egentlig klogere, at jeg lader denne Prætextatus leve, et eller andet sted – for at have ham i beredskab i påkommende tilfælde – netop mod min lille Gunde selv? Han er den eneste, der kender historien med dette mord. Han anklager hende ikke; ville han det, havde han gjort det for længe siden. Og skulle han vove det på egen hånd, så kan han jo altid dø en hurtig død – af feber. – Men skulle min kloge dronning engang drive det alt for vidt – man kan jo ikke vide det –, så kan det være ret bekvemt at skræmme hende med den eneste, der ved besked om, hvad hun har gjort. Om han end ikke selv vil optræde som anklager, så vil dog hans præstelige samvittighed ikke tillade ham at nægte sit vidnesbyrd for retten, når andre er anklagere. – Ja, fru Fredegunde, du behersker mig allerede alt for stærkt. Du handler med alle, som du har lyst; der bør dog være noget, man kan stække dig med. Aha, hr. Prætextatus, dit liv hænger just ikke i *ét* hår," – sluttede han og lo – "men det hænger i en – tot hår!"

4

Så glad dronningen af Neustrien havde modtaget eneboerens budskab i palatiet i Soissons, så utilfreds blev hun ved den senere indløbende efterretning om kongens beslutninger.

Med rynket pande gik hun utålmodigt frem og tilbage i fruerstuen. Af og til standsede hun dog, når hun kom forbi den lille forgyldte seng, hvor hendes dreng lå og sov, og viftede myggene bort fra ham; behændig som en kat snappede hun dem ved det første greb og trykkede dem itu.

"Hvad er det dog for en blødagtighed, der på én gang har grebet min gamle ræv! At nægte mig den ringe bøn, at han ville lade den fødte kongedatter og forhenværende dronning fremstille i lænker for mig, den simple gedevogterske! Hun skulle være kommet til at falde på knæ for mine fødder! Og at skænke hende livet, hende, som vil øve blodhævn for sin søster og sin ægtefælle? Og den præst, som har været forelsket i mig – i *mig*! – og senere har forladt mig, så at han endog beskytter min dødeligste fjende og vier hende til min stedsøn – ham har han forvist til Jersey. Det skal være en ø etsteds, Gud må vide hvor. Og at skåne Merovech, den forræder! Ham har han sendt til klosteret ved Le Mans. Skulle Chilperich virkelig lade sig bevæge af faderfølelse – (ja, bi kun, du slemme myg, nu har jeg dig! Du ville have merovingerblod? Ja, ja! Hanræven skærmer dog ikke sine unger så godt som hunnen).

Du har tre stedbrødre, min søn, min søde, rødlokkede Samson! Det er de tre for meget. Men giv tid, stakkels lille dreng! Den ene af dem skal vi snart – – Ih, Theudibert! Er du der?"

Hun ilede den indtrædende i møde. "Sankt Dionysius straffe mig, tænkte jeg ikke i dette øjeblik på dig!"

Den unge mand var blevet meget forandret siden belejringen af Tournay. Var det hans sår, der havde svækket ham? Øjnene var dybt indsunkne, og læberne bevægedes af en sygelig sitren. Det lange, merovingiske hår, der indfattede det ædle åsyn i en mørk ramme, fremhævede yderligere dettes bleghed.

"Men jeg da! Jeg tænker på dig hver time, hvert øjeblik, dag og nat. Og når der engang imellem falder søvn over de tunge øjenlåg, så drømmer jeg om dig. Nej, løft ikke fingeren sådan, skælmsk truende! For mig er det ikke spøg, men dødelig alvor. Det er nu ikke alene den syndige, den forbryderske tørst efter min faders hustru, der driver mig fredløs omkring, uden rast eller ro. Det er tillige den skam og skændsel, der er overgået mig ved, at jeg har brudt min ed, og det er dig, der har styrtet mig i denne ulykke!"

"Jeg?" udbrød hun, højst forbavset.

"Ja, du, usalige kvinde! Farbroder Sigibert havde været den mildeste og ædleste sejrherre imod mig. Ak, da jeg hin nat i Tournay hørte, at han var død, gik bruddet på min ed mig først ret tungt til hjerte. Var han for blevet i live, kunne jeg have omfavnet hans knæ og bedt så længe, til han havde tilgivet mig. Men ak, han var død, og fra sin himmel kunne han med harme og foragt se ned på mig, da jeg, forført af dine falske øjne og din stemmes bedårende klang, svigtede min ed og min ære ved at drage sværdet imod hans krigere. Straffen fulgte hurtigt på forbrydelsen. Min arm var uden kraft, mit sværd uden æg. Menederen ramtes af det første spydkast. Og jeg føler det endnu, skønt mit sår for længst er helbredet; min arm fattes

kraft, mit hjerte stolthed, min sjæl friskhed. 'Der går den frække, der har brudt sin ed'; disse ord hører jeg overalt, i menneskers tale og i vindens hvisken. – Og uhyggelige følelser mod dig rører sig i mig. Mit hjerte tror lønligt på rygtet, der tillægger dig blodige forbrydelser. Ja, hvorfor skulle du ikke kunne være morderske? Mig har du jo berøvet både min ære og sindets ro. Og dog, trods min gru, ja mit had ved tanken herom, føler jeg mig grebet af en vanvittig vellyst ved beskuelsen af din skønne, smidige skikkelse – ja, smidig som slangen, der bugter sig frem for at såre sit bytte. Du drager mig lokkende til dig og – tilintetgør mig."

"Du raser!" svarede hun med overlegen ro. "Hvornår har jeg lokket dig? Hvornår har jeg lovet dig – –?"

"Nej, intet har du lovet mig eller tilstået mig. Aldrig! Men spøgt og leget med mig har du! Og når du med spottende ord jog mig bort, så smilede dine uimodståelige øjne: 'Kom tilbage!'"

"Din fader skulle vide, hvilken anklage du rejser mod mig."

"Ja! Og dømme mellem dig og mig skal han."

Fredegunde blegnede.

"Jeg drager nu i krig mod kelterne i Bretagne, der endnu ikke har villet underkaste sig, men så snart jeg ser ham igen, siger jeg ham alt. Jeg vil ikke skjule én eneste af mine vanvittige, forbryderske tanker for ham, men jeg vil også fortælle ham, hvor falsk du har leget med mig, snart hårdt forstødt og snart igen hemmeligt lokket mig. Nej, nej, du har intet skænket mig, men ved at puste til min lidenskab har du lænket mig. Og det er sandt, hvad Chlodovech har sagt, at du er vort hus' forbandelse, og det skal min fader få at høre også af min mund. Så kan han

lade mig henrette, og så kan dit had blive mættet." Han vaklede og greb efter den nærmeste søjle for at holde sig oprejst.

Hun trådte tæt hen til ham og strøg med sin bløde hånd de mørke lokker fra hans brændende pande.

"Mit had? Tåbelige dreng! Hvis jeg hadede dig, havde jeg da ikke for længe siden anklaget dig og din galskab for din fader? Har jeg nogensinde gjort det? Har jeg ikke sagt dig, at ingen kvinde bliver vred over, at andre finder hende smuk? Det er sandt, jeg har endnu ikke bragt dig min tak for, at du i hin skrækkelige nat drog dit sværd for mig og mit stakkels barn. Så tag da nu mod denne tak!" Hun tog en lille phiole ud af et skab i væggen. "Denne havde jeg bestemt for dig, så snart jeg hørte, at du ville drage i strid mod kelterne. Jeg kender dit hidsige mod, og ved, at du altid, ligesom ved Tournay, vil være i spidsen for hæren. Jeg ængstede mig for, at du skulle sætte livet til. Tror du da, Theudibert, at jeg kan hade dig?"

"Er det sandt?" stammede han. "Denne drik her, skulle den beskytte mig?"

"Det er ingen drik; det er en virksom salve, som jeg har fået af min bedstemoder. Når du gnider ansigt og krop med den – og glem heller ikke nakken – –"

"Ingen fjende skal nogensinde komme til at såre mig bagfra."

"Så er du tryg, så kan hverken jern eller sten ramme dig. Men," tilføjede hun flygtigt, "den, der tror på tryllemidler, må naturligvis ubetinget tro på dem. Bærer du brynje trods midlet, så beskytter tryllemidlet ikke."

Theudibert rev flasken fra hende og sagde tungsindigt: "Ak, Fredegunde! Jeg kan endnu ikke tro, at mit liv, mit stakkels, æreløse liv, kan være dig dyrebart. Jeg tvivler på dig. Sender du

mig ikke netop i den visse død? – Men alligevel tak, oprigtig tak for din gave, også da. Den skænker da en afslutning på min elendighed. Mener du mig det ærligt, så lever jeg, så vil jeg leve. Og vil du min død, så – ske din vilje! – Hør! Trompeterne lyder nede i gården. Min hest vrinsker! Jeg kommer! – Tak, dronning, enten du så skænker mig livet eller døden!"

Han stormede ud af salen. – Barnet begyndte at blive uroligt i sin vugge og skreg.

Fredegunde så først et øjeblik efter den bortdragende: "Dette vanvid kunne jo være blevet ligefrem farligt! Det var på høje tid at gøre ende på det. – Stille, stille, min søde dreng! Her er jeg! Kom til din moders bryst! – Men så ti dog! Nu skal du få! – Der, drik så, min glut!" Så nynnede hun hen for sig, så smilende ned på drengen og sagde: "Ja, du er en lille kongesøn, men du vil vokse og blive en stor kongesøn. – Din fader bærer kun én krone, du skal få tre."

5

Nogle få uger efter, at Theudibert var draget bort på felttoget mod kelterne, tog kong Chilperich i Soissons, hvorhen han midlertidigt havde begivet sig fra Rouen, afsked med dronningen for at bivåne en bispesynode i den sydlige del af riget, i Chateaudun.

Der skulle fornemmelig her forhandles om kirketugten, der var kommet i forfald i flere punkter. Men kongen agtede ikke blot at indskrænke sig til at sanktionere sine biskoppers forslag, han havde i sin livlige ånd udtænkt mange forskellige spørgsmål og forslag, som han selv ville stille forsamlingen. Han var jo en ivrig teolog, velbevandret i Bibelen og kirkefædrene; skarpsindige fortolkninger, fine afvigelser i forståelsen af trossætningerne, omtvistede punkter i forskellige dogmer beskæftigede levende hans grublende forstand, der rigtignok sattes mere i bevægelse ved den pirrende dialektik, der var forbundet med denne art af undersøgelser, end af selve sagens religiøse kerne. Han sagde derfor også til Fredegunde, der ikke gerne slap ham af syne på længere tid: "Und mig dog den lille fornøjelse med ord og ordstrid. Ligesom mine plumpe franker øver deres stærke lemmer i brydekamp og praler af at kunne kaste en anden til jorden, så ribbenene knager i ham, således fryder det mig, når jeg i en disput kan overmande min modstander med smidige tankevendinger og tvinge ham til at anerkende min skarpe og kløgtige ånds overlegenhed.

Men for at du kan forslå tiden, til jeg kommer tilbage, har jeg jo højtideligt for hele hoffet sat dig til at være min befuldmægtigede så længe, og i dets påsyn overleveret dig mit

sigil. Regere og herske er jo din kæreste fornøjelse – det holder du meget mere af end af kærlighed. Hvis jeg var en hyrde, hvem ved, om du da holdt af mig. Og barnet ville du vist heller ikke elske så højt, hvis han ikke skulle være arving til mit rige og din støtte efter min død – ja, jeg ved godt, at du er en fortræffelig moder, alt for øm og ængstelig, men det, at han skal arve magt, og at du da kan herske for ham, når jeg, som er en snes år ældre end du, går bort, det skærper dog din omhu for ham. Jeg bebrejder dig det ikke. Jeg er sikker på, at du ikke gifter dig igen som enke efter mig – kærlighed og lidenskab behersker dig ikke –, men regere Neustrien igennem din søn, ganske som du regerer det nu gennem din alt for føjelige mand, det vil du! – Nej, sig mig ikke imod; jeg laster dig ikke for det; jeg befinder mig ret vel i mine lænker, men du må blot ikke tro, at jeg ikke *ser* lænkerne. – Nå, et kys endnu! – Den yngste søn af den slemme Drakolen fik vi endelig fat i i går; det var den sidste. Læg ham på pinebænken, til han angiver sin faders skjulested, og så gør du ved ham som ved de andre – kapper hovedet af ham! – Et kys endnu! – Så, nu afsted til de fromme biskopper!"

Efter at synodens forhandlinger i den hellige Cæsari basilika i Chateaudun var afsluttet, opfordrede kongen enkelte af biskopperne og abbederne, som han nærede særlig tillid til, eller som han gerne målte sig med i skarpsindige disputer, til at tøve lidt for at besvare nogle spørgsmål, han agtede at stille dem. Først henvendte han sig til biskoppen af Paris således:

"Hvad mener I, ærværdige fader Germanus, om den lille afhandling om den hellige treenighed, som jeg har overrakt forsamlingen. – Hvad er der at le ad?" afbrød han sig selv og

vendte sig mod biskop Felix af Nantes, en herre af middelstørrelse, der så noget spottende på kongen med sine små øjne. "Ja, jeg kender eder! I hører til disse kelter! *Argute loqui*, snakke åndrigt kan I, siger allerede Cæsar om eder. I er slemme at få bugt med. Men jeg – jeg skal nok få bugt med eder."

"Det tvivler jeg ikke på, herre!" svarede den tiltalte ganske roligt og nikkede venligt.

"Og eders hånske smil, som altid spiller eder om munden! Jeg kender det godt. – Men hvorfor tror I, at jeg har let ved at få bugt med eder og eders fiffige hoved?"

"Det er fordi I har et slående bevis til rådighed mod alle hoveder, om de end er aldrig så fine."

"Ah, I tænker på den smukke syllogisme, jeg nylig har fundet på," sagde kongen og lo, idet han følte sig behageligt smigret.

"Nej, ikke just det."

"Hvad da?"

"I fører altid beviset med eder."

"Nå, hvad er det da for et bevis? Hvad mener I?"

"Det er eders stridsøkse, herre konge! Med den kapper I ethvert hoved og enhver indvending."

Chilperich lo. "I har vel også læst min afhandling, hr. Felix? Hvad mener I om den?"

"Jeg faldt i forbavselse."

"Ja, ikke sandt? De lærde citater!"

"Nej, ikke just det. Jeg forbavsedes over Guds uransagelige veje. Stamfaderen var en hedensk havtrold, en vanddæmon. Sønnesønnen skriver om treenigheden! – Og så er der endnu én ting, der røber eders herkomst i den afhandling."

"Og det er?"

"Det er den smag, den har af vand – jeg mener havvand, saltvand."

Kongen lettede lidt på stridsøksen, der hang ved hans bælte.

"Tag eder i agt, hr. biskop! Dette argument er virkelig mere *slående* end eders vittigheder. Lad mig høre eders mening, biskop Germanus – I har jo nok set, at jeg i treenighedsdogmet hælder lidt til Sabellius og Eutyches. Jeg siger, at man i treenigheden ikke skal gøre adskillelse mellem personerne, men simpelthen kalde dem 'Gud'. Thi at kalde Gud en person, som om guddommen var et menneske af kød og ben som vi andre, det er upassende. Faderen er jo dog det samme som sønnen, og sønnen og faderen det samme som ånden. Og mærk det, I herrer! Således vil jeg, at der fremtidig skal læres i mit rige om den sag."

Germanus rystede på sit ærværdige hoved og sagde: "Denne vranglære må du opgive, herre konge, og holde dig til hvad der læres af apostlene."

"Apostlene! Apostlene!" ivrede kongen. "Ja, det er nogle fede karle! En af dem var fisker og en anden tolder. De havde ikke begreb om dialektik."

"Nej, men de havde den hellige ånd," sagde Germanus.

"I skikkelse af en due!" sagde Felix. "Du har en due, som hedder Fredegunde."

"Tag dig i agt, Felix! Hun forstår ikke spøg, sådan som jeg."

"Også Sankt Hilarius af Poitiers," vedblev biskoppen af Paris, "og Sankt Eusebius er imod dig i dette punkt."

"Så, er de det? Det er meget – meget uhøfligt af dem at være imod mig. Men ganske vist har jeg ikke skænket dem så rige

gaver, som jeg for eksempel har skænket Sankt Dionysius. Og Poitiers hører jo under Guntchramn! Så er det jo naturligt, at Sankt Hilarius er imod mig. Det er blot partiskhed. Men jeg skal forelægge sagen for klogere helgener. – Nå, og mine vers, som jeg i forgårs sendte eder, hr. Felix, og hvori jeg har forsøgt at efterligne Sedulius – det har I vel lagt mærke til?"

"Nej, herre! Hvor kunne jeg ane det?"

"Hvad mener I?"

"Jo, Sedulius var en undersåt; han anså sig for bundet ved metrikkens lære. Men I, herre! – –"

"Hvad jeg?"

"I er naturligvis som konge hævet over metrikken. Det sagde jeg i det mindste stadig til mig selv under læsningen af digtene. Og når et vers havde en fod for lidt eller manglede hoved, så tænkte jeg: Å, han har hugget dem af med sin stridsøkse. De fortjener såmænd også straf; slemme er de."

Kongen truede ad ham med fingeren, men lo dog.

"Nå, og hvad siger I om mit bogstavreskript? Fire nye bogstaver har jeg opfundet: ét for langt O, ligesom i græsken, ét for *th*, for *ae* og for *vi*! Man har allerede begyndt at radere ud med pimpsten i de gamle håndskrifter i biblioteket i Soissons og omskrive dem i overensstemmelse hermed. Og i alle skoler overalt i riget vil drengene blive underviste i den nye skrivemåde."

"Det er urigtigt!" mente biskoppen af Nantes. "Jeg ville i eders sted have indskrænket mig til at skrive mine egne vers med disse nye bogstaver."

"Hvorfor?"

"For det første ville læsningen af dem derved være blevet vanskeliggjort. En konge digter dog ikke for alle og enhver. Og dernæst ville det være det eneste middel til at henlede opmærksomheden på dem."

"I er temmelig nærgående, min gode biskop!"

"De vers nemlig, der ikke er falske, kendes nemlig allerede tidligere; de er nemlig af Sedulius. I har åbenbart arvet dem efter ham. Ligesom du, stormægtige konge, bevidst opfinder nye bogstaver og nye dogmer, således har du ubevidst opfundet nye versformer."

"Hvorledes mener du det, biskop?"

"Jeg mener disse vers på syv eller undertiden på fem fødder, som du med alt for stor beskedenhed betegner med det trivielle navn heksametre."

"Tag dig i agt, biskop! Det er ikke alene mine vers, men mangen gang mine undersåtter, der er blevet en fod for korte, når de har vakt min vrede."

"Eller et hoved for korte!" sagde Felix og nikkede gemytligt.

"Men nu skal jeg sætte eders skarpsindighed på prøve med andre ting. I ved, jeg arbejder ivrigt på omvendelsen af mine jøder. Det er ellers en sag, der havde ligget eder nærmere, ærværdige herrer, meget nærmere!"

"Ja, jeg har også arbejdet derpå og havde halvt om halvt overtalt flere," sagde biskoppen af Nantes langsomt. "Men – –"

"Men?"

"De er så bange for eder, herre konge!"

"Hvorfor det?"

"De spurgte, om de også ville træffe eder i Himmerige, og da jeg svarede, at det vel var at vente på grund af eders mange

dyder, erklærede de, at så foretrak de det andet sted. Det er jo dumt af dem, for i den anden verden vil I jo dog ikke kunne blive ved med at udsuge dem og pålægge dem skatter."

"Bring mig de halsstarrige hebræere herind!" befalede kongen.

På disse ord bragtes der øjeblikkeligt tre gråskæggede jøder ind i basilikaen under ledsagelse af bevæbnet vagt; de kastede sig ydmygt for kongens fødder og kyssede hans guldbroderede fodremme.

Chilperich sagde: "Tal, Priscus, du er den dygtigste af eder tre i dialektisk færdighed. Når jeg har gendrevet dig, vil du da lade din hårdnakkethed fare og antage den hellige dåb?"

Jøden sukkede: "Ak, stormægtige herre, begynd lige så godt straks med enden. To gange har du allerede disputeret med mig; begge gange har du påstået, at du har gendrevet mig, og begge gange har du til straf for min forstokkethed berøvet mig en stor, en grusom stor hoben penge. Tag nu i dag hellere pengene straks, og lad mig drage bort i fred. Hvorfor skal jeg strides med dig? Det ængster mig, for mangen gang slår du løs med næverne midt i disputten, og det bringer mig gamle mand i den dødeligste angst."

"Det er din egen skyld!" svarede Chilperich. "Når du ikke vil erkende vægten af mine grunde, kan det da andet end opirre mig? Sådan en elendig jøde vil ikke tage imod grunde af sin konge! – Du vil altså fremdeles ikke tro, at Kristus er Guds søn, og at han selv er Gud?"

"O, du mine fædres gud! Har Jehova en hustru? Kan Gud, som er en ånd, avle et barn? Kan der være en anden gud foruden ham? Har han ikke selv sagt – I tror jo lige så vel som vi på hans

åbenbaring – har han ikke i Femte Mosebog, 23. kap., 39. vers, selv sagt: 'Ser I da, at jeg alene er Gud, og at der er ingen Gud uden jeg."

"Men jeg siger dig, at den hellige jomfrus undfangelse er at forstå som *åndelig*, og at Kristus ikke står ved siden af Gud, men er i Gud?"

"Hvor i det gamle testamente står det?"

"Det står ikke i det gamle, men i det nye testamente!"

"Retfærdige Gud! Jeg slår dig med det gamle testamente, som du jo også tror på, og du vil slå mig med det nye testamente, som jeg *ikke* tror på?"

Kongen gav ham et let slag med en stav, han holdt i hånden, og skreg: "Fordømte jøde! Jeg slår dig med hvad jeg har lyst til, mærk dig det. Derfor er jeg konge. Det er jo netop din synd, at du ikke vil tro på det nye testamente. Vil du nu godvilligt indrømme, at du er overvundet?"

"Ak, herre!" jamrede jøden, "jeg sagde det jo forud. Vær så nådig at tage mod denne pung. Der er lige så meget i den som første gang."

Chilperich rev pungen ud af hånden på ham.

"Pak dig bort fra mit åsyn!"

Den gamle blev ført bort tilligemed sine to kammerater.

"Har man nogensinde kendt mage til halsstarrighed? Ja, disse jøder, de er hårdere end sten. Men Herren gør dem forstokkede til fordel for de fromme fyrster. Jeg kan pålægge de ugudelige jøder meget mere skat end frankere og romere. Derfor velsigner Herren også deres foretagender; de skraber sammen som myrer, men ikke til sig selv, men til mig. Det er deres retfærdige straf. Forresten *ville* jeg slet ikke benytte mig af

mine kraftigste beviser imod ham, det mærkede I vel nok, ærværdige herrer, og især I, biskop Felix?"

"Naturligvis!" sagde Felix smilende. "Det havde jo været en slem historie for eder, om han havde givet efter. Det er så bekvemt; er der ebbe i eders skatkammer, så kan I blot stævne ham eller en anden jøde til en omvendelsesdisput."

"Hør engang, biskop! I har jo engang i et brev udskældt mig for en tyran og sammenlignet mig med en meget ond hersker i Syracus?"

"Det var jo en ros! Han var en åndfuld fyrste ligesom I. Men brevet var forresten ikke stilet til eder – det kunne ikke falde mig ind at rose eder lige op i eders ansigt. Hvorledes har I forresten fået nys om det brev?"

"Det bliver min sag! – Men tilstå mig – er jeg ikke, af en tyran at være, meget tålmodig, siden jeg tåler, at I siger mig sådanne uforskammetheder ustraffet? Hvor tør I gå så vidt i eders dristighed, hr. Felix?"

"Det er meget simpelt. Jeg er – desværre! – eders undersåt. I kan lade hovedet kappe af mig for ord, som jeg *ikke* har brugt, så vil jeg dog først have den fornøjelse at sige, hvad jeg føler lyst til. – Desuden ved jeg, at I ikke kan undvære mig."

"Det kunne dog være, at I tog fejl. Hvorfor skulle jeg ikke kunne undvære eder?"

"Å, I får ondt i maven af den sukkersøde tale, I hører af eders hofmænd, derfor har I netop god brug for mine sandheder; de bringer eders mave i orden igen."

"Der er noget i det," mumlede Chilperich og lo.

"Lad det nu være nok med spøg," sagde biskop Germanus.

"Ja, jeg tror også," bemærkede Felix, "at kongen har fået nok nu."

"Lad mig nu i fuld alvor spørge eder," vedblev biskoppen af Paris, "om I fastholder disse kætterske meninger om treenigheden."

"Ja, det gør jeg rigtignok. Jeg har brugt hele måneder til disse studier."

"Det er mærkværdigt," ytrede Felix forbavset, "at I har kunnet få så megen tid til overs fra eders elskerinder, eders versemageri og eders andre skødesynder."

"I så fald ville vi biskopper," sagde Germanus og rejste sig, "have at overveje, om I ikke på grund af sådant kætteri må anses som udelukket af menigheden. Foreløbig er vi nødsagede til at afholde os fra forbindelse med eder."

"Men jeg har jo indbudt eder alle til gæstebud i aften i det lille palatium," råbte Chilperich.

"Det er skade," sagde Felix, idet han fulgte efter Germanus, da denne gik ud. "Nu kommer I til at fortære hele måltidet alene. Vi kan ikke drikke af bæger og spise af fad sammen med eder, førend I har taget eders vildfarende meninger tilbage." – Hermed skred han langsomt bort tilligemed de øvrige biskopper.

"Bi kun, du bretannier!" mumlede Chilperich, idet han så efter ham. – "Jeg skal dog se, om jeg ikke kan kue din opsætsighed."

6

Næste morgen holdt biskopperne en lang rådslagning i anledning af den kongelige teologs nye vranglære, naturligvis uden at han selv var til stede.

Kongen vidste, at biskoppen af Nantes, på opfordring af Germanus, der havde ført forsædet i dette møde, havde forfattet en protokol over forhandlingerne og i flere timer holdt foredrag såvel herover som over andre genstande. Det var en meget varm dag i juli måned; en tør vind blæste uophørligt lange støvskyer igennem gaderne.

Kongen havde givet befaling til at bringe biskoppen op på slottet, så snart han forlod mødet. Denne trådte ind, udmattet af gangen og med ophedet ansigt.

"Ah, hr. Felix!" råbte kongen og ilede ham nådigt i møde. "I må være dygtigt tør i halsen. Jeg har ikke været i stand til at tale et fornuftigt ord hele formiddagen og tørster forfærdeligt. – Nå, inden vi går over til forretninger og til at tale om resultatet af eders forhandlinger – lad os sætte os ned først og få noget at drikke. Jeg ved, I er ikke nogen stor spiser – for megen mad ville også virke sløvende på eders skarpe og fine ånd. – Men I er berømt over hele landet som en stor kender af ægte vine; her har jeg nu en gazatinervin af første slags, og da I jo ikke drikker den ublandet som vi andre barbarer, så er her friskt, iskoldt kildevand til. Jeg har endnu kun en ganske lille rest af denne herlige vin i min kælder. Den skal vi drikke sammen."

Med egen hånd skænkede den nådige fyrste den krydrede druesaft i et smukt bronzebæger og fyldte en tarveligere pokal til sig selv.

Han lo indvendigt og tænkte ved sig selv: "Enten drikker han med mig, og så, da de har ekskommuniceret mig i deres møde, – det ved jeg fra de folk, jeg har haft stillet på lur ved dørene, – så er han selv ekskommuniceret, fordi han har drukket sammen med mig. Eller også må han finde sig i at lide tørstens kvaler, ligesom hin gamle konge, – ja, hvad var det han hed? – Tantalus, tror jeg."

Den kølige, indbydende drik fristede åbenbart biskoppen. Han blinkede med de små øjne og sagde: "Tak, herre konge! – når det bliver imellem os."

"Det forstår sig! Jeg skal ikke røbe noget."

"Ja, kan jeg stole på eder? Jeg er bange for, I har igen en lytter opstillet bag forhænget derhenne, ligesom i kirken."

"Så det har I lagt mærke til?" sagde Chilperich og smilede forlegent. "Men denne gang tager I dog fejl; der er ingen bag forhænget der. Drik I kun trøstigt med mig."

Biskoppen greb efter vandkruset og skænkede vand i et bæger. "Om en time," smålo kongen ved sig selv, "skal hele synoden vide det."

"Jeg stoler ikke rigtigt på eder," sagde den snu bretannier og satte bægeret, som han allerede havde løftet lidt, fra sig igen. "Jeg er bange for spejdere."

"Nå, så se da selv," udbrød Chilperich, "her er ingen." Han gik hen og slog forhænget til side.

"Ja, *der* er ingen!" Han tog atter bægeret, holdt det op for næsen og lugtede. "Men derhenne, bag døren til forgemakket – nøglehullet?"

"Der er heller ingen!" sagde kongen.

"Jeg ville dog gerne være sikker på det. Der kunne jo være nogen uden eders vidende."

Chilperich gik igennem forgemakket og lukkede den dør op, der førte ud til gangen, gik derpå ud i gangen og bevægede døren frem og tilbage for at vise, at der ingen var. Derpå lukkede han atter døren og ville vende tilbage gennem forgemakket. Da han kom til forhænget for det indre gemak, stod biskoppen der og betragtede ham med et skalkagtigt blik.

"Tak, herre konge!" sagde han: "Hil den, der kvæger den tørstige. Det var virkelig en herlig vin, og jeg turde jo nok drikke den i eders *fraværelse*. Jeg har også tømt *eders* bæger. En fortræffelig vin! Lev vel, herre konge! Eders vin står langt over eders teologi."

Chilperich så forbløffet efter biskoppen, idet denne med et dybt buk skred ham forbi og gik ud ad døren. Derpå lo han og strøg sig om det røde skæg. "Han er ikke ilde, den præst! – Skulle jeg tage mine læresætninger tilbage? De har jo, efter hvad min spion har sagt mig, besluttet i den skriftlige opfordring til mig udtrykkeligt at udtale, at min afhandling vidner om ganske overordentlig skarpsindighed og et for en lægmand ualmindeligt kendskab til den hellige skrift. Det kan jo være mig nok, at de må indrømme det. Det andet er mig jo ligemeget."

Da han derfor havde modtaget synodens skrivelse, erklærede han uden tøven, at han tog sine meninger tilbage og underkastede sig biskoppernes opfattelse.

I det fortræffeligste lune holdt han derpå gæstebud for disse og fortalte selv under måltidet med megen latter, hvorledes den snilde biskop af Nantes havde narret ham.

Under måltidet ankom et ilbud, dækket af støv, og overbragte ham en skrivelse. Han læste denne og skiftede farve. Derpå sprang han op og råbte:

"Måltidet er hævet! Til hest! Til hest! Dronningen melder mig, at min søn Theudibert er faldet i krigen mod kelterne. Min søn Merovech er på vejen til klosteret undveget og draget til Austrasien med væbnet magt for at befri den unge Childibert. Og min søn Chlodovech har gjort oprør imod dronningen og drager mod Soissons. Til hest! Til hest!"

7

I en skov syd for Soissons, på Aisneflodens venstre bred, havde en skare krigere lejret sig; ved indgangen til skoven var der udstillet vagter.

Ved den gamle romervej i det indre af skoven, tæt ved en lille bæk, brændte et bål, hvorover man var i færd med at stege en nys fældet hjort. Tre vel bevæbnede mænd, øjensynligt den lille skares anførere, lå henstrakte på deres feltkapper, på den side af bålet, hvor vinden ikke bar hen. De høje træers kroner ovenover dem belystes fantastisk af de flagrende flammer fra bålet. Hverken måne eller stjerner sås på himlen; nu og da fløj en opskræmmet fugl igennem krattet; engang imellem hørtes en hest vrinske og våben klirre; ellers var alt stille.

"Vil bålet ikke røbe os, marskal?" spurgte en af mændene.

"Næppe! Skoven er tæt. Skæret af ilden kan ikke nå den frie mark."

"Og selv om så var, Merovech," faldt den tredje ind, "jeg er så sulten og udmattet efter mit lange og hurtige ridt, og da jeg havde opsporet og fældet hjorten, måtte jeg have noget at spise i en fart. Ræk mig drikkehornet! Desværre er det kun kildevand. O, kong Chlodovech, min store stamfader, se ned fra din himmel og vær vidne til, hvorledes to af dine sønnesønner som landflygtige fredløse må skjule sig i skoven i deres eget lovlige arverige. Som en vildttyv har jeg fældet dette dyr i min egen faders fredskov. Og på min broder der har min fader med egen hånd afklippet håret! Men vær ved godt mod, Merovech, det kommer nok igen. Stammen har livskraft; det unge, friske træ trives godt og springer ud igen. – Men sig mig, da vi stødte

på eder her udenfor skoven og troede, det var fjender, der forfulgte os, hvor kom I da fra? Og hvorledes lykkedes det dig at undslippe?"

"Den tapre gother her, marskallen, kan jeg takke for friheden. Han havde fået nys om, ad hvad vej jeg skulle bringes fra Rouen til klosteret, og at der medfulgte stærk dækning, og skønt hans lille skare, der bestod af nogle gothere og dronningens hoffolk, var meget svagere, erstattede den i tapperhed hvad den manglede i antal. Ved første angreb sprængte den mine bevogtere fra hinanden. Aldrig har jeg grebet et våben med så megen glæde som det sværd, denne trofaste ven trykkede mig i hånden. Vi tog derefter vejen mod øst for om muligt at undkomme til Austrasien."

"Det var vor første plan, " bemærkede Sigila og prøvede dyrekøllen med sin jagtkniv. "Stegen har nok! I kommer snart også til at lade marskallen gøre tjeneste som overkøgemester, herre!"

"Og som skatkammermester," sagde Chlodovech muntert og slog på sin lædertaske, "hele kassen er hundrede skilling."

"Og som mundskænk," tilføjede Sigila og øste atter vand fra bækken i drikkehornet. "Ja, lad eder ikke anfægte af det, brave kongesønner. Da Diderik af Bern landflygtig måtte skjule sig i skoven med sine sårede, gik det ham ikke bedre, og dog fik han til sidst bugt med alle sine fjender."

"Havde vi blot den tredje broder her, den tapre Theudibert!"

"Fortæl dog rigtigt, Chlodovech, hvordan det gik til, at han faldt. Vi ved jo endnu ikke andet, end at vi har mistet ham."

"Hvorledes han faldt? Han faldt som en helt. Men hvad var skyld i, at han faldt? Det var den skændige morderskes

forræderske rænker. Vi førte efter faders ordre en lille skare af neustriere – det var opbudet fra Tours, Poitiers, Bayeux, Le Mans og Angers – mod kelterhøvdingen Waroch, nord for Loire, i Bretagne. Hans hele væsen havde i lang tid været besynderligt og forstyrret. De sår, han fik ved Tournay, har rimeligvis svækket ham, og han opførte sig under hele felttoget på en højst mærkværdig måde. For det meste hang han tavs i sadlen og så grublende ud for sig, som i drømme. Eller også talte han med sig selv, ord, som ingen forstod. Det var mig påfaldende, at han ingen brynje bar under kappen. Da vi var gået over Loire og nærmede os Vilaine, bag hvilken flod vi vidste, at kelterne havde forskanset sig, fløj der ofte fra baghold i den sumpede underskov, hvorigennem vor trange vej gik, en og anden pil susende imod os. Jeg opfordrede Theudibert indtrængende til at bære brynje og skjold, men han svarede med en sælsom latter: 'Jeg står under en ganske særlig helgens beskyttelse.'

Da vi nu gik over Vilaine op imod Vannes, stødte vi straks på flodens højre bred på fjenden. Theudibert førte overbefalingen og beordrede mig til at følge langsomt efter sig. Selv angreb han med rytteriet fra Bayeux. Kelterne havde rejst stærke skanser af fældede træstammer ved udkanten af en tæt skov på en høj, og det var ikke muligt at komme der forbi til hest. Theudibert lod da folkene stige af og førte dem til fods op ad højen.

Dumdristig, ja næsten som en afsindig, stormede han frem og kom langt forud for de forreste rækker. En hagl af pile og stenkast fo'r imod os fra baghold i skoven. Her faldt Theudibert allerførst af alle vore.

Jeg så ham segne og sprængte afsted hen til ham; hans kappe var gennemboret og hans krop fuld af pile. Den ulykkelige var stormet løs uden at være skærmet af brynje eller skjold. 'Ak, broder!' råbte jeg, 'du har søgt døden.'

'Eller døden mig,' svarede han med et sælsomt smil. 'Min helgeninde skænkede mig en undersalve, der kun havde kraft, når man troede på den, men ikke når man var iført brynje. Jeg har vel sagtens ikke været stærk nok i troen på den.' Her lo han højt og bittert. 'Hun har sendt mig i døden. Jeg er hende taknemmelig for det.'

'Hvem, hvem taler du om?' spurgte jeg.

'Ak, om Fredegunde!' sukkede han, og straks derpå udåndede han i mine arme.

Jeg sprang op; smerten ved min broders død og harmen mod mordersken fordoblede min kraft. Jeg stormede skoven i spidsen for vore folk. Kelterne flygtede, og næste dag sendte de gesandter, der bragte budskab om, at de underkastede sig og var villige til at stille gidsler. Jeg sendte disse, som det var min pligt, til min fader og førte hans hær tilbage ad Tours over Loire. Og derefter samlede jeg alt det mandskab sammen, jeg kunne, både af mit eget og min broders følge, for at drage imod djævelinden i Soissons og overraske hende, inden min fader kan komme hende til hjælp."

"Vogt dig for at berøve hende livet!" sagde Merovech advarende.

"Allerhelst ville jeg kappe hendes skønne, afskyelige hoved af. Men jeg vil dog ikke stille mig på åben krigsfod med min fader. Jeg vil nøjes med at føre hende fanget til onkel Guntchramn.

Han skal holde retfærdig dom over hende, og bliver hun frifundet, overgiver jeg mig selv til fader."

"Frifundet!" udbrød Sigila. "Også Galsvinthes mord skriger til Himlen om hævn."

"Og om der end fattes bevis, så tillægger dog hele landet hende skylden for onkel Sigiberts mord."

"Hjælp du mig, broder Merovech, og drag med til Soissons."

"Jeg kan ikke. Jeg er bundet ved et edeligt løfte, som jeg svor, da min egen fader ragede mit hår og jeg stod i lænker for ham: 'Hvis jeg nogensinde får min frihed igen, da skal det være min første bedrift at befri den fangne Childibert og overgive ham i hans sorgfulde moders arme.' Gud har stået mig bi og skænket mig min frihed; nu må jeg holde mit løfte. Jeg drager til mine godser ved Thérouanne og opbyder alt det mandskab, jeg der råder over, og går med det over Ardennerne til Austrasien for at opsøge det sted, hvor Sigiberts søn holdes skjult. Det kan falde besværligt nok, for det hedder sig, at han ofte skifter opholdssted. At befri ham må være det første, jeg gør."

"Ja, denne plan tør jeg jo ikke laste. Men det er uklogt at skille vore svage kræfter ad, efter at et heldigt træf har bragt dem sammen. Jeg vil imidlertid ikke forstyrre dit fromme forehavende. – Op, kammerater, til hest! Endnu i nat, mens det endnu er mørkt, må vi være i Soissons, i fald vor plan skal lykkes."

"Hvordan tror I at kunne overmande den stærke fæstning med så få folk?" spurgte Sigila.

"Ja," hviskede Chlodovech og smilede, "det er rigtignok en dyb hemmelighed. Men," tilføjede han, efter at have set sig omkring, om ingen belurede dem, "eder to kan jeg vel nok betro

den. Slottet, hvor djævelinden regerer, ligger tæt ved den søndre port, hvor der er ansat en gammel portvægter, en af vor stakkels moder Audoveras frigivne; han hader den røde heks oprigtigt. Den gamle mand har en datter, og hun har et blødt hjerte. Med dette bløde hjerte har hun forelsket sig i mig, og i nat vil det ikke være første gang, at hun åbner den lille dør i muren, som fører til hendes kammer. Jeg har sendt hende et pålideligt bud, der skal melde hende, at jeg kommer i nat. Og kommer jeg først ind i slottet, da – ve Fredegunde!"

Hermed sprang han op, og Merovech og Sigila rejste sig ligeledes. Snart var begge skarer i sadlen og red ud af skoven sammen indtil den gamle romerske bro over Aisne; her delte vejen sig. Brødrene trykkede endnu engang hinanden i hånden; så skiltes de ad. Chlodovech og hans folk tog vejen ad Soissons til, mens Merovech og hans følge slog ind på den vej, der gik i nordvestlig retning til Austrasien.

Lige udenfor Soissons porte lå der et lille stykke skov noget fjernet fra landevejen. I denne skov befalede Chlodovech sine folk at stige af hestene, som han lod binde og satte nogle få oppassere til at holde vagt ved; med resten af folkene, omtrent tredive mand, ilede han i al stilhed til stadens søndre port, der lå for dem indhyllet i nat og mørke.

Kun i det øverste af tårnet, der ragede op over porten, brændte tårnvægterens begfakkel. Chlodovech befalede halvdelen af sine folk at blive tilbage og skjule sig i grøfterne til begge sider af den gamle romervej. Med den anden halvdel gik han hen til porten.

Alt var stille. Kun gennem revnerne på skodden for det lille kammer ovenover portmuren skinnede der et svagt lys. Hun var oppe og ventede ham.

Han bød sine ledsagere at holde sig lidt til begge sider af porten, indtil han sagte gav dem tegn til at trænge ind.

Nu trådte han tæt hen under muren og klappede sagte i hænderne tre gange; det var det aftalte tegn.

Der blev straks givet svar på samme måde, nøglen drejedes om indvendig fra uden at skure i den frisksmurte lås; døren åbnedes på klem, og i den stenbrolagte gang bagved skimtedes det matte lys af en lille håndlampe.

Chlodovech gik rask over dørtærsklen. Den ungdommelige skikkelse stod for ham i natdragt og med ombundet hoved. Hun holdt lampen i hånden og nikkede tavs til ham; Chlodovech trådte et skridt indenfor; derpå vendte han sig om for at tilkalde sine folk.

Men nu fløj døren i, nøglen blev drejet om i låsen, og fire bevæbnede sprang frem fra sidegange, der udmundede i hovedgangen, og greb hans arme; den ungdommelige skikkelse slog hætten tilbage, og det pragtfulde røde hår strømmede ned over hendes skuldre. Fredegunde førte lampen tæt op til hans ansigt og råbte spottende: "Velkommen, kære søn! – Nu er der kun Merovech tilbage!"

8

Den regerende dronning lå mageligt henstrakt på en løjbænk i sit lille gemak på slottet med barnet ved brystet. "Drik," sagde hun, "drik dygtigt, min unge helt! Du kan ikke få for meget af din moders natur i dig, når du engang skal være konge. Din fader er vel en fin dialogiker, eller hvad det hedder, men der er meget for lidt kongelig hårdhed i hans slappe hjerte. Skal du være en stor, det vil sige en frygtelig konge, som folket skælvende ser op til, som man ser op til den lynsvangre uvejrssky, så må du ikke slægte ham, men din simpelfødte moder, på. Ja, Chilperich, du blødagtige dåre, jeg skal hjælpe dig at regere."

Rulla trådte ind og meldte: "De to mænd, du har sendt bud efter, er her udenfor."

"Lad dem komme ind!"

"Skal jeg ikke tage barnet?"

"Nej, det kan ikke skade, at de ser, dronningen er en øm moder."

Rulla gik, og kort derefter trådte Winnoch og en anden mand ind, begge rigt klædte og vel bevæbnede med brynje og kort og langt sværd.

"Nå, fromme broder," sagde Fredegunde uden at rejse sig; "er det ikke bedre at være fru Fredegundes fortrolige end helgen? Føler I her i de vellugtende sale i mit palatium nogen længsel efter eders ensomme tårn? Ja, det er sandt, der duftede det jo også lifligt, – det var nok af vin. Er det bedre at få et par æg af dumme bønder for eders falske spådomme end at bruge

daggerten for at få fru Fredegundes forudsigelser til at gå i opfyldelse?"

Den forhenværende eneboer trådte et skridt frem. "O, nådige dronning, – min dronning! At skue dig, det er himmelsk lyksalighed, rigelig erstatning, om jeg end skal pines til evig tid i Helvede for de gerninger, jeg har tjent dig med."

Nu trådte den anden frem og greb harmfuld til sin dolk: "Ti, munk, eller jeg støder dig ned. Hvor tør du tale således? Har du måske, således som jeg, mistet en broder i denne fortryllende kvindes tjeneste? Har du sat dit liv på spil for disse øjne, så grå og så dybe som havet? Ja, du var med at overmande den unge Chlodovech? Det var et farligt stykke arbejde! Men har du dræbt en frankerkonge for hendes skyld?"

"Om forladelse, Bladast," sagde Fredegunde, "men det gjorde du ikke for min skyld eller for mine grå øjnes skyld, som du kalder dem – de er dog egentlig snarere blå, synes jeg – men for at frelse dit eget og dine gamle forældres liv, som du ellers havde forspildt."

"Tal ikke om det," udbrød manden med vildhed. "Jeg kunne ellers – –! Ak, nej, heller ikke det ville kunne hjælpe mig. Du har med skændig ondskab lokket mig og min broder, der indtil da var brave og ærlige mennesker, det har biskoppen af Tournay selv vidnet, til at begå mord, for at vi og vore forældre kunne slippe fri for dine egne pinebænke. Min broders sidste ord, da han faldt, var forbandelse over dig. Jeg elskede ham næsten lige så højt som mine gamle forældre, og jeg havde hele mit tidligere liv igennem levet som et bravt og retskaffent menneske. Men allerede da jeg så dig for første gang i Tournay, da du truede vore forældre med de grusomste straffe og overtalte os til at

begå det mord, hvorved vi blev hjemfaldne til helvede, allerede den gang gød din henrivende skønhed fortærende ild i mit blod. Og da jeg kom tilbage med dødeligt had til dig for den ugerning, du havde forledet mig til, og for min ulykkelige broders skyld, og havde en forbandelse over dig på min tunge – og du da smilende rakte mig din lange, bløde hånd – ja, jeg ved ikke alt, hvad jeg havde givet for blot at turde kysse den!"

Han trådte nærmere hen mod hende. Eremitten fulgte efter ham og kastede glødende blikke på Fredegundes skønne former.

Hun trak roligt sit tørklæde sammen over den blottede barm, tog barnet på skødet og sagde med isnende kulde: "Jeg lader eder spidde til pælen, hvis I vover at røre mig. Jeg vil ikke høre et ord mere af den slags. Jeg kan jo ikke forhindre eder i at bruge eders øjne, lige så lidt som jeg kan gøre for, at jeg overgår andre kvinder i skønhed. Men det er noget, der ikke vedkommer eder ellers. Husk altid på, at jeg er som ilden: Den, der rører mig, brænder sig. Derimod skal I få løn for eders tjenester på anden måde, guld, så meget I ønsker og som kong Chilperich kan presse ud af de frie franker. Hør nu efter! – Kongen søger, efter at han har hørt, at hr. Chlodovech er i god behold hos mig, efter sin tredje kære søn, men er ikke i stand til at finde ham. Men han er bekymret over tabet af sin kære Theudibert. Chlodovech, der ville slæbe mig i fangenskab til Burgund, vil han nu ikke lade henrette, men blot kronrage ham og derpå sætte ham i et kloster. Desværre vokser håret hurtigt frem igen på merovingerne, – det har vi selv oplevet!"

"Dronning!" sagde eremitten, "du har jo din fjende der nedenunder i fængslet. Lad mig gå ned og tage livet af ham!"

"Nej, *jeg* vil dræbe den mand, der har stræbt dig efter livet," sagde Bladast. "Lad mig blot til løn derfor kysse fligen af din kappe!"

"Bliv derfra! Kappen har kong Chilperich skænket mig, ligesom han har givet mig alt, hvad jeg ejer. De gode helgener kan få nød nok til sin tid med at gå i forbøn for mine synder – men de gør det nok; de har fået betaling forud – men utroskab mod kong Chilperich indlader jeg mig ikke på; i den henseende skal de ingen ulejlighed have."

"Du er hård som sten," mumlede Bladast, "at du ikke kan lade dig røre af en så varm og ydmyg bøn. Du er hård som sten!"

"Det er muligt! Men i det mindste hører jeg da til dem, der lever og rører sig – –! – Men ikke dræbe ham! Chilperich har endnu ikke helt forvundet tabet af den ældste søn, og det kunne komme for dagen, at han var blevet dræbt på min befaling, trods kongens bud. – Han må tage livet af sig selv."

"Men hvorledes vil du få ham til det?" spurgte Bladast forbavset.

"Kender du den daggert, der ligger der på bordet?"

"Ja, det er Chlodovechs. Jeg tog den selv fra ham, da vi greb ham."

"Tag den med i dit bælte, når du går ned i fængslet. Og dette brev her. Du kan gerne læse det; det er ikke forseglet."

"'Efter udtrykkelig ordre af kong Chilperich skal Chlodovech spændes på pinebænken så længe, til han tilstår, hvor hans broder Merovech er draget hen.' – Ja, det ved vi jo allerede!"

"Ja, men *han* ved ikke, at vi ved det. Lad ham læse det. Vis ham her hans faders segl på skrivelsen."

"Hvor er du kommet i besiddelse af det?"

"Jeg har Chilperichs kongelige signetring. Bring mig skrivelsen tilbage igen. Sig ham, at om en time vil bødlerne komme og hente ham, og gå så fra ham."

"Og dolken?"

"Hvor du er tungnem! Den lader du falde af vanvare. Du taber den ned i halmen i fængslet, og så går du."

"Ah, du er – –"

"Jeg ved godt, hvad jeg er. Gå nu; det haster. Kongen eftersøger Merovech i omegnen af Rheims – vi ved jo, det er til ingen nytte – men han kan alligevel hvert øjeblik ventes her. Og du, Winnoch, tager den hurtigste hest i de kongelige stalde og galopperer til Thérouanne og siger, mundtligt – du må ikke give noget skriftligt fra dig om det – at den resterende grundskat er dem eftergivet, når de i alle henseender handler, som jeg har tilrådet deres gesandt. Men adlyder de ikke mit råd, så sender jeg skattekræveren afsted med tyve bysvende og lader dem udpante og drive fra hus og gård. Hør! – én ting endnu! Hertug Boso står et sted i nærheden af Thérouanne med en stor styrke – det er også en beundrer af mit røde hår!"

"Ja vist!" udbrød Bladast harmfuldt. "Jeg kender ham godt. Jeg så ham ved den sidste vesper, hvorledes han blev ved at stirre på dig. Du har mange tilbedere!"

"Ja, takket være de gode helgener! Men de nyder alle lige ringe begunstigelse. Trøst eder med det; der er ingen af eder, der har anledning til at nære skinsyge. Sig hertugen, at Fredegunde beder ham om at være i Thérouanne, når tid er. Han indestår mig for, at Merovech og Sigila – den frække, hovmodige gother; jeg har en regning at opgøre med ham! – at de ikke slipper levende bort; han må ikke tage imod, at de

overgiver sig og stilles for kongen. Faderen kunne blive øm om hjertet ved at se sønnen."

"Ja vel!"

"Nu afsted! Lad mig se, I gør eders sager godt."

Begge bukkede og gik.

"Rulla," kaldte hun derpå, "tag barnet! Jeg går ned i den hellige Medardi kapel for at bede om et godt udfald af mine planer; han vil nok stå mig bi. Jeg har lovet ham lige så meget i guld, som lille Samson vejer, så snart som min dreng er Chilperichs eneste søn. Hjælp mig med at sætte mit hår!"

Mens Rulla hjalp hende, sagde hun med hemmelig gysen: "Sig mig, dronning, er det sandt, at – –?"

"Hør, hvor mit hår rasler! Det betyder lykke! – Hvad er sandt?"

"At du kan hekse? Alle mennesker påstår det. Og din bedstemoder havde ry for det samme i hele omegnen."

"Ja, hun forstod mere end de fleste. Og jeg – jeg forstår mere end hun."

"Alle folkene i slottet her påstår, at du har set i dit tryllespejl, at den stakkels Chlodovech hin nat ville besøge portvægterens datter. Er det sandt?"

"Nej, du lille tosse! Jeg gjorde måske bedre i at lade dig blive i indbildningen, for frygten for Fredegunde er begyndelsen til al visdom i Neustrien. Men jeg ynkes over din uvidenhed. Nej, jeg behøver ingen tryllemidler, når mine fjender viser mig den villighed at forråde sig selv. Du ved jo, at den forfængelige tøs har et hår, der ligner mit, kun er det naturligvis ikke nær så smukt. Men alligevel, lighed er der. Kong Chilperich har engang rost hendes hår; det var nu noget, jeg ikke syntes videre om. Nu

har jeg jo, som du ved, mistet lidt hår; det er rimeligvis trykket af kronen, der er skyld i det; jeg er jo ikke fra barn af vant til at bære så tung en byrde på hovedet, og jeg bærer den jo temmelig hyppigt;" – her smilede hun, så begge rader af de glimtende hvide tænder kom til syne.

"Ja, det er især på venstre side, ved øret, at de mangler," sagde Rulla – "det er besynderligt!"

"Ja, ja, jeg ved det nok. Å, du trækker mig alt for stærkt i håret." Hun stampede med foden i gulvet. "Nå, så befalede jeg den tøs at klippe sit hår kort. Jeg ville bruge hendes fletninger til at binde mellem mine egne, kun ved offentlige optog, eller når jeg tog imod fremmede gesandter, for min snedige gemal kan jeg ikke narre. Og jeg lovede hende oven i købet penge for det. Men kan du tænke dig hendes frækhed? Hun nægtede det."

"Ja, det kan jeg godt forstå. Jeg ville heller ikke have ofret nogen som helst dronning mit hår, ikke for nogen pris. Rando holdt så meget af det og beundrede det og klappede det."

Fredegunde så på pigen med store øjne: "Der er dog ikke noget tåbeligere for en kvinde end kærlighed, som I kalder det. Den gør kvinder aldeles forstyrrede i hovedet. Ethvert lune af deres elsker bliver til et evangelium for dem, ja ofte ligefrem til deres fordærvelse. – Ligesådan gik det her! Jeg bad hende. Hun var fræk nok til at vedblive med sin vægring. Så brast min tålmodighed. Jeg fik to karle til at holde på den dukke; hvor hun jamrede sig og hylede! Så skar jeg selv håret af hovedet på hende så tæt, at hun så ud som et klippet får, – det var mig en vellyst at gøre det ved hende. Da den sidste lok faldt til jorden, skreg hun rasende: 'Ak, min elskede, hvor elskede du ikke dette hår! Men vent, han vil nok hævne den tort.' Jeg studsede og så

stift på hende; så blev hun bange og faldt i afmagt af skræk og angst over det ord, der uforvarende var undsluppet hende. Jeg kaldte hende hurtigt tilbage til bevidsthed med min skarpe saks; jeg klippede den ene øreflip af hende. Hun fo'r op med et skrig, men ville ikke tilstå noget, og på pinebænken holdt hun sig også tappert og ville før bide sin tunge over end forråde noget, – skrive kan hun jo ikke. Jeg så det tydeligt, for jeg var selv til stede."

"O, dronning!"

"Ja, det er væmmeligt. Jeg gør det ikke tiere, – hvis jeg kan undgå det. Jeg stak hende et klæde i munden, og til sidst tilstod hun da alt: sin elskers navn og hele planen og den nat, der var bestemt til dens udførelse. Jeg lod hende indespærre, til alt var overstået. Så gav jeg hende fri."

"Den stakkel! Hvad er der blevet af hende? Jeg vil bede om nåde for hende."

"Det er overflødigt! Da hun hørte, at han var fanget, styrtede hun sig ned fra tårnet. – Så, nu afsted til kapellet!"

9

En uge senere skred kong Chilperich, rystende på hovedet, op og ned ad gulvet i sit gemak i borgen i Soissons. Fredegunde hvilede på løjbænken og lod til at være ganske fordybet i brevskaber, der i massevis lå foran hende i en rigt forsiret bronzevase, der stod på det tæppebelagte gulv.

"Ei, ei," mumlede Chilperich. "Begge døde! – Eller rettere: Alle tre døde! – For Merovechs vedkommende lad gå! Ham har jeg aldrig holdt af. Han var Sigibert meget mere hengiven end mig. Og det ægteskab, han indgik, – det var jo ligefrem oprør imod mig, hans fader."

"Ja, og det var en krænkelse af alle helgener," mente dronningen uden at se op fra sine pergamenter. "At tage sin egen onkels enke til hustru. Det er jo blodskam! Rædsomt!"

"Jeg tror dog, at jeg igen havde skænket ham livet. – Så går den fusentast hen og gør det ligefrem umuligt for mig! Jeg er næsten vred på therouannerne. Og hvem ved, om de ikke i førstningen har sluttet sig til ham for alvor?"

Fredegunde trak på skuldrene. "Måske! Så straf dem! Hvordan gik det forresten til?"

"Winnoch, der tilfældigvis var der i nærheden, fortæller, at therouannerne havde sendt bud til min søn, der var beskæftiget med at udskrive folk på sine godser, og bedt ham komme dertil, så ville de slutte sig til ham. Men så snart han og Sigila kom, tog de rigtignok skeen i en anden hånd."

"Sigila, den hovmodige gother! – Jeg husker nok første gang jeg så ham."

"Hvor var det?"

"Å, det er lige meget! – Det var i Marseille, sammen med Sigibert!"

"Altså, da Merovech med sine fornemste ledsagere, omtrent tolv mand, var redet ind i den lille borg i forstaden, slog man udefra porten i efter ham og indesluttede ham. Din yndling, hertug Boso, dukkede pludselig op i staden med sine folk og tog overbefalingen. De andre ville slå sig igennem, men ved det udfald, de gjorde, blev de fleste af dem taget til fange. Kun min søn og Sigila nåede tilbage til borgen, og der måtte de være vidne til, at fangerne blev henrettet på den grusomste måde."

"Å, du er nok bange," sagde Fredegunde uden at se op, "at du skal lide skår i det ry, du har for selv at være den opfindsomste bøddel i dit rige. Den stikken øjnene ud på folk, som du ynder så meget, hører da ikke til de allermildeste straffe. Og har du glemt, hvordan du lod kong Sigiberts mundskænk brænde med hvidglødende jern og rive lemmerne af ham med tænger, et for et?"

"Den hund havde sagt," svarede Chilperich, "at jeg ikke kunne være af merovingeræt; dertil var jeg for fej."

"Ja, du er jo da heller ikke just nogen helt, min ven!" sagde hun og bladede om.

"Nej, det er kun dårerne, der bruger armen, hvor man kan gøre det af med tungen. Hvor tit skal jeg dog præke, at heltemod ikke er andet end barbarisk dumhed! – Nå, din ven Boso lod lige for Merovechs øjne hænder, fødder, ører og næse hugge af hans falkoner Grindis, hans skjoldbærer Gailen spændte de på hjulet og hængte ham højt op, salig Sigiberts palsgreve Chucilis pinte de først på forskellige måder og huggede ham derefter i stykker. Merovech og Sigila så til med

gru fra husets flade tag; man så dem derefter tale sammen; så drog de deres daggerter, stødte dem i hinandens bryst og døde i hinandens arme."

"Hvor det er rørende! Jeg har ladet ligene sende til fru Brunhilde i klosteret. Synet af hendes landsmand vil erindre hende om Spanien og om bryllupsindtoget i Marseille. Og nu kan hun begrave sin anden mand ved siden af den første. Jeg gad vidst, om der skulle være nogen, der har lyst til at være den tredje; Brunhildes mænd dør hurtigt!"

"Ja, som sagt, det kunne endda gå med Merovech, men at min tapre Theudibert faldt, og at den voldsomme, men kraftige dreng Chlodovech også måtte sætte livet til, det var et hårdt slag! Theudibert skal være gået i kampen uden brynje; det var nok et løfte, han havde gjort, – Chlodovech skal have vidst besked om, hvorledes det hang sammen med det. Og Chlodovech havde jeg dog skænket livet. Hvorledes har han kunnet skjule den dolk hos sig? Fangevogteren fandt ham død. Begge døde ved selvmord! De må lide straffen for det hisset!"

"Jeg har ladet læse messer for dem," sagde Fredegunde og tog et nyt dokument ud af vasen.

"Det hørte jeg – og det rørte mig! – Ja, for stedsønner er du en god moder – når de er *døde*. I levende live derimod – – nå ja, det var godt, at du ikke var alt for kærlig mod den ene. Men nu har jeg kun den ene søn og arving, som du har skænket mig. Hvis nu han også døde for os?"

"Det ser han da ikke ud til. Hører du, hvor han ler derhenne, – så friskt og muntert! Han er godt anskrevet hos helgenerne, og det må han også være, for jeg har ikke alene bedt for ham –

det giver man ikke stort for i Himlen, det er kun ord – men jeg har givet gaver for ham."

"Det er min eneste arving!" sukkede Chilperich.

"Kom her hen, min ven! Lån mig dit øre," sagde hun smilende og slog de bedårende svømmende øjne op. "Jeg har et trøstens ord at sige dig."

Han bøjede sig ned til hende, hun tog ham om hovedet med sine hvide hænder og hviskede ham noget i øret.

"Hi, hi, lille Gunde, det er jo dejligt! Det er jo rigtignok en trøst. – Eller kan blive!" Han kyssede hende ømt på nakken.

"Men," vedblev hun, "jeg er for dig ikke alene moder til en æt af konger, jeg er også din bedste rigskansler. Eller skatmester; for det er mest dit skatkammer, der trænger til at styrkes. Jeg har arbejdet ivrigt i de uger, jeg har ført regentskabet for dig, både med dine regnskabsførere og alene; jeg har fået de gamle skattelister og regnskaber frem af arkiverne og sammenlignet de senere års skatteindtægter med dem. Glæd dig, konge! Jeg har opdaget flere millioner i skatterestancer!"

"Er det muligt?" råbte Chilperich med lynende øjne.

"Det er aldeles vist. Og hvad mere er, jeg har opdaget, at der i mange stæder ved forsømmelighed og måske ved bestikkelse af greverne i mange år er hævet langt mindre i skat, end du har krav på."

"De skurke! Jeg skal lade øjnene stikke ud på dem."

"Desværre er de fleste af dem døde! – Altså vil du for fremtiden *stadigt* kunne gøre regning på forhøjede indtægter. Her er mine optegnelser."

"Lille Gunde! Du er guld værd! I bogstavelig forstand."

Han gennemløb med begærlighed den pergamentrulle, hun havde rakt ham: "Det er jo herligt! Næsten i alle mine stæder, i Bordeaux, Limoges, Cahors, Angers, Rouen, Cambray, Beauvais og her i Soissons selv. – Men, hvad er det? Du har jo overalt i regnskabet glemt kirker og klostre med deres uhyre grundejendomme og forpagtere. Lægger man dem til, som man er utvivlsomt berettiget til, forhøjes jo indtægterne endnu meget mere!"

"Jeg har ikke *glemt* dem!" sagde Fredegunde alvorligt; "jeg har med forsæt udeladt dem. Mod kirken vil vi ikke gøre brug af vor ret. Jeg vil endog bede dig om at eftergive den grundskat, der hidtil er udredet."

"Det kunne ikke falde mig ind. Hvorfor skulle jeg gøre det?"

"Jo, ser du, min ven, kirkens gods tilhører helgenerne, og med dem må vi ikke have noget udestående. Der er hændet så meget og vil fremtidigt hænde endnu mere, som – som man vil behøve kirkens velsignelse til."

"Å, jeg har gjort nok for helgenerne; de kan dog ikke være umættelige."

"Nej, du må ikke nægte mig det," bad hun indtrængende. "Ellers kunne jeg let fortryde hele mit arbejde. Jeg giver dig slet ikke dokumenterne, hvis du ikke lover mig det."

"Oprørerske!" råbte Chilperich og lo, idet han tog alle papirerne op af vasen og gik ud af gemakket. "Endnu i dag sender jeg skattekræverne omkring. Og biskopperne og abbederne skal korse sig. Det er dem, jeg vil lægge skat på, ikke helgenerne."

Fredegunde sukkede og så meget utilfreds efter ham.

"Rulla!" kaldte hun ind i sideværelset, "bring mig miraklerne og kom igen og hjælp mig med arbejdet."

Rulla kom straks med en lignende vase fuld af sedler af forskellig størrelse, dels af pergament og dels af papyrus. Hun satte sig på en skammel ved løjbænken og læste, beskrev og ordnede sedlerne på et lavt bord efter Fredegundes anvisning.

"Jeg er dig så taknemmelig, min kære dronning, for at du har ladet mig lære at læse og skrive; derved kan jeg dog være dig til nytte med mange ting. Jeg ville kun ønske, at jeg kunne skrive noget hurtigere."

"Andre har måske mere færdighed, men du er tro og tavs," sagde Fredegunde og klappede hendes friske kind. "Det er besynderligt, jeg tror virkelig, jeg holder af dig. Det ligesom varmer mig i brystet, når jeg betragter dig. Det er en fornemmelse, jeg ellers ikke kender til undtagen måske for min dreng. Det ville gøre mig ondt, om du forlod mig."

"Hvor skulle jeg kunne det? Det er jo dig, jeg kan takke for, at min søde dreng er i live."

"Du erindrer mig om min barndom. Kan du huske, når vi gik sammen og plukkede brombær? Eller når vi gik ned til Wuthach og samlede åkander – på bare ben."

"Ja, jeg husker godt, at du var meget ømskindet, og skabte dig græsseligt, når du kom til at rive dig lidt."

"Ja, jeg kan nu engang ikke lide, når noget gør mit kære, hvide kød fortræd." Hun kyssede sig selv på den fyldige arm. "Jeg holder ikke af det. Nu i færd med arbejdet! Hvad skriver hr. Felix af Nantes?"

"Han beklager, at der ikke i år er forekommet noget mirakel i hans distrikt."

"Han ser ikke godt nok efter. Og så er han tillige vantro."

"Undtagen, siger han, at kongen i et helt år ikke har ladet nogen henrette."

"Lad ham tage sit eget hoved i agt!"

"Venantius Fortunatus sender dig vers i mangel af mirakler. "

"Den nar! Kast dem i ilden!"

"Skal vi ikke læse dem først?"

"Nej! – Bi dog lidt, jeg kan forære kongen dem. Han har foruden andre værre lidenskaber også svaghed for digtere og vers."

"Kan du ikke lide vers? Jeg finder stor fornøjelse i de gamle sange."

"Det er, fordi du er dum, Rulla! Det er også derfor, at du har så følsomt et hjerte. – Nej – jeg hader disse digtere med samt de gamle sagaer og viser, de finder på. Det er jo bare løgn alt sammen! Nå, jeg har ikke noget imod, at man lyver. Aldeles ikke! Men så må der dog komme noget godt ud af det. Og denne Venantius, som finder Chilperichs vers gode! Det er ikke andet end hykleri! Her er han igen med sin smiger. Hør bare:

> Du, en sugambrisk mand, udsprungen af vældige helte,
> herligt ud af din mund strømmer det romerske sprog.
> Dig, som os romere selv i romersproget besejrer,
> modersmålet dog skønt over din tunge flød.

Han smører tykt på! Chilperich må jo blive ganske skamfuld, når han læser dette. Men de gode digtere forstår rigtignok selv at døje en god del ros og smiger; de suger den i sig som en svamp suger vand. Ja, denne Venantius! Og den hellige Radegunde, hans –"

"Men nådige dronning! Hun er jo ældgammel. Og hun er blevet helgen endnu i levende live."

"Hun er kedelig, er hun, i højeste grad. Og dum! Skriver hun ikke lange breve til mig – til *mig*! – om magtens og højhedens forfængelighed? – Videre! Den lange liste der, den er vist fra biskop Gregor af Tours?"

"Ja."

"Naturligvis! Spring over den lange indledning. Nævn mig straks miraklerne!"

"Vil du dog ikke høre slutningen af indledningen?"

"Nå ja, i Guds navn."

"*Og om det end altså er meget rosværdigt, at du, høje dronning, lader alle biskopper, abbeder, eneboere og andre fromme sende dig beretning om alle de undere og jærtegn af helgener, der er skete i alle tre frankiske riger i årets løb for derefter at bestemme din dyrkelse af disse helgener og de gaver, du vil skænke dem, så må jeg dog foreholde dig, at de gode gerninger alene ikke vil hjælpe dig, uden at du tillige er stærk i troen.*"

"Ja, det er godt! Lad os nu høre miraklerne."

"*Stærkt uvejr med hagl ved Chartres; en vingårdsmand anråbte Sankt Solemnis, da de første hagl faldt, og af alle vinbjerge der i egnen var hans de eneste, der blev skånet.* – Skal jeg skrive: Sankt Solemnis beskytter for haglskade?"

"Nej, det er bagateller; det er ikke umagen værd."

"En kone ved navn Papianilla, hvis elsker ville forgive hende, fordi hun havde forsmået ham, ofrede dagen før denne udåd var bestemt at skulle gå for sig, et bæger til den hellige Amabilis af Riom: om natten viste denne helgen sig for hende i en drøm og advarede hende."

"Det kan du skrive op: Den hellige Amabilis af Riom er god mod gift."

"Sankt Bibian af Saintes har vist sig for nogle fromme mennesker, der havde bygget ham et kapel i staden, og advarede dem mod blodgang, der udbrød dagen efter og bortrev mange mennesker, især børn. Kun de, der havde bygget ham kapellet, og deres familie blev skånet."

"Skriv det op straks: 'Sankt Bibian – Blodgang.' Så ved jeg besked. – Videre!"

"Fuglen Corydalus, eller, som frankerne kalder den, toplærken, varsler om ulykker. En sådan fugl fløj ind i en kirke i Arvern og fløj over det evigt brændende lys, så det sluktes. Kort efter slog lynilden ned i kirken."

"Å, fuglen har jo viftet lyset ud med vingerne! – Men, det er det samme, skriv: 'Toplærken bebuder lynild.'"

"Ved Sankt Julians grav i Arvern blev et barn, der led stærkt af fjerdedagsfeber, helbredet ved, at der blev strøet sand fra graven på det."

"Ah, min Samson havde for nylig et sådant anfald, – bi lidt, – glem ikke endnu i dag at se efter i vor store fortegnelse; der er nævnt en helgen, hvad var det nu han hed? – Der var en frue, som havde en fjende, som hun ikke kunne komme til livs. Så bad hun til denne helgen om, at han måtte sætte livet til. Det kostede oven i købet kun nogle vokskerter. Husk at se det efter. – Videre!"

"Den hellige Vincentius har ved den store ildebrand i Paris, hvorved alle husene ved Seinebroen blev begravet i et flammehav, skånet et hus, der udelukkende var bygget af træ,

fordi der over døren var anbragt et billede af ham, udskåret i træ."

"Skriv det! Jeg er så angst for ild. Kongen har for nylig ladet et menneske levende brænde, og det viste sig kort efter, at han var uskyldig. Det kunne måske falde Gud ind at hævne det på os ved ildebrand." –

"Den hellige Lupinius har ladet én, der var blevet hængt på grevens befaling, og som var stendød og havde hængt længe i galgen, atter opvække fra de døde på forbøn af abbeden af Javols." –

"Hvad for noget?" råbte Fredegunde og sprang op. "Det har jeg ingen brug for. Det er en ganske overflødig, ja en ligefrem skadelig helgen, en rigsfjende! Skulle man anvende kunst og ulejlighed på at skaffe en fjende lykkelig og vel i graven, og så skulle sådan en uforskammet helgen understå sig at gøre et mirakel og atter vække den døde til live! Nej, stryg du den helgen helt ud af listen! Med en tyk streg, så ingen kan læse navnet. – Jeg hører Samson kalde på mig; ja, nu kommer jeg, min søde dreng!"

10

Næste år fik den søde dreng en søster.

Men fru Fredegunde var ude af sig selv af raseri, da Rulla lagde barnet i hendes arme.

"Hvad?" skreg hun. "En pige? En ussel, unyttig tøs! Er det derfor, jeg i mange måneder har gået og skæmmet mig og befundet mig ilde? Hvad skal jeg gøre med en datter? Enten bliver hun ikke så smuk som jeg, og det vil ærgre mig. Eller hun bliver smukkere end jeg, og det vil jo ærgre mig endnu mere. Jeg behøver ingen døtre. Sønner vil jeg have, som kan arve riget."

Chilperich sagde beroligende: "Å, man kan jo da i kongeslægter også have brug for døtre; man kan ved dem blive besvogret med naborigerne, og på den måde erhverver man sig ofte mægtige bundsforvandte."

Det måtte den unge moder jo indrømme, og hun slog sig nogenlunde til ro, skønt hun langt fra holdt så meget af Rigunthe – således blev barnet døbt – som af drengen.

Hun lovede de vedkommende helgener rige gaver, såfremt de børn, hun endnu måtte få, kom til at høre til sværdsiden. Og det lod, som om de vedkommende helgener var til at få i tale i dette punkt, for de tre børn, hun fødte i de påfølgende seks år, var alle sønner, og fik de ægte merovingiske navne Chlodobert, Dagobert og Theuderich.

Nu var Fredegundes stolthed på højdepunktet, når hun ved offentlige lejligheder, såsom ved kirkegang på højtidsfestdage, som hun aldrig forsømte, lod alle sine fire sønner bære bag

efter sig. Hun puttede blomster, men også guldstykker i deres små hænder, og de måtte da lade dem falde ned på alteret.

Det var smukke børn alle sammen, sunde og blomstrende, og med lige så ægte merovingiske træk, som de havde navne. De lignede begge forældrene, men efter gamle hoffolks påstand endnu mere kongens fader, Chlotachar.

Også den lille frøken Rigunthe var meget smuk; hun var faderens yndling og blev særligt forkælet af ham.

"Sønner," forklarede han for dronningen, "er ganske vist nødvendige, men de erindrer mig altid om, at der engang skal herske en anden i Neustrien end jeg selv. Og det holder jeg ikke af at tænke på. Er der nogen konge, der holder af sin efterfølger på tronen? De maner altid stiltiende mig og andre om kong Chilperichs død. Jeg ved jo nok, at jeg ikke kan undgå døden, men jeg kan slet ikke lide den tanke, at der skal komme en tid, da kong Chilperich ikke mere er i live."

Faderens udprægede forkærlighed for den lille pige var i begyndelsen moderen ligefrem ubehagelig. Men det varede dog ikke længe, før hun forsonede sig med denne svaghed hos ham, for den lettede hende gennemførelsen af en plan, hun havde fattet.

Der var truffet aftale om en svogerskabsforbindelse mellem Chilperich og Leovigild, den nye vestgothiske konge i Spanien; Leovigilds søn Rekared skulle forloves med Chilperichs datter med Audovera, den lille Basina, der var født kort før Audovera blev forskudt. Så snart Fredegunde fik nys om det, arbejdede hun på, at Basina kunne blive sat i et kloster i Poitiers, foreløbigt for at opdrages, men kunne det blive for bestandig, så meget des bedre. Det var da hendes plan, at hendes egen

datter skulle ægte den vestgothiske kongesøn. Hun fik snart sin gemal til at gå ind på denne tanke.

Således forløb der flere år.

Stolt og lykkelig herskede dronning Fredegunde ved Chilperichs side, og hendes vilje gjaldt over hele Neustrien.

Gerne havde hun udstrakt denne vilje også over Austrasien og Burgund, og flere gange tilskyndede hun sin ukrigerske gemal til, når lejlighed frembød sig, at forsøge at fravriste snart kong Guntchramn af Orleans og snart det regentskab, der på den unge Childiberts vegne førte herredømmet i Metz, et par stæder.

Men disse forsøg mislykkedes som oftest og havde kun til følge, at kong Guntchramn sluttede sig nærmere til sin brodersøn Childibert imod den troløse broder Chilperich, hvis fortsatte angreb gjorde, at han måtte betragtes som en fælles fjende af begge de andre riger. Imidlertid skete der ofte forandringer i disse forhold, idet et mægtigt adelsparti i Austrasien, der førtes af hertug Gundevald og biskop Egidius af Rheims, og som støttedes af Chilperichs guld og af Fredegundes rænker, snarere hældede til Neustrien end til Burgund.

Efter at Fredegunde således i en række af år havde solet sig i uforstyrret magt og herlighed, udbrød der i en meget hed sommer en pestagtig sygdom, der bortrev mange mennesker, og især mange børn. Sygdommens arnested var Marseille, og herfra udbredte den sig med rivende hurtighed mod nord og vest.

Da de første dødsfald indtraf i Fredegundes nærhed, blev hun grebet af frygtelig angst for sine børn.

Øjeblikkeligt flygtede hun med dem fra den sydlige til den nordlige del af Chilperichs rige. Men sygdommen syntes at følge hende i hælene; forgæves flygtede hun fra Angers til Le Mans, fra Le Mans til Chartres, fra Chartres til Étampes, fra Étampes til Paris, – sygdommen vedblev at følge bagefter. Denne hendes vanskæbne syntes så påfaldende, at de ængstede indbyggere, der var hildet i den mørkeste overtro og længe havde gruet for denne frygtelige dronning, deri så helgenernes forfølgende hævn.

Det var forgæves, at Chilperich søgte at holde pariserne i ånde og berolige dem ved glimrende fester, såsom væddeløb, turneringer og andre forlystelser. Da sygdommen også forplantede sig hertil, mindedes pariserne, at det jo egentlig kun var ved overtrædelse af den ed, han havde svoret, at han nu befandt sig i deres midte; de betragtede hjemsøgelsen som en straf fra Himlen, og da kongen og dronningen atter viste sig i cirkus, rejste der sig oprørske skrig imod dem.

Chilperich blev forskrækket, og Fredegunde ikke mindre; de forlod skyndsomst festpladsen og staden, men Fredegunde befalede de beredne bueskytter, der ledsagede hendes og hendes børns bærestole, at skyde på det forsamlede folk til afsked, idet de red forbi rendebanen, hvorved mange blev dræbt og såret. Dag og nat fortsatte de rejsen mod nord. Dronningen undte hverken sig selv eller sine omgivelser ro, før hun var hinsides Oisefloden; man mente, at sygdommen ikke plejede at overskride floder. Hun befalede, at broerne over floden skulle afkastes, og lod sætte vagt ved overgangsstederne, for at ingen efter hende skulle kunne komme over floden.

Således nåede de efter flere anstrengte dagsrejser til den kongen tilhørende Villa Secura, der var bekendt for sin sunde luft og beliggenhed.

Næppe var de ankommet hertil, før Theuderich, den yngste dreng, blev syg; også Rullas søn blev angrebet, og moderen veg ikke fra hans seng. Men Fredegunde fik straks de andre drenge anbragt på en nabogård; den lille pige tog Chilperich i hånden og fulgte bagefter; moderen havde kun sørget for de tre drenge. Hun var ikke at bevæge til at vende tilbage til den syge drengs leje, så kunne hun let komme til at smitte både sig selv og de andre børn, sagde hun.

Imidlertid lå hun stadig på knæ for helgenerne i det lille kapel i landsbyen og gjorde så rigelige løfter, at Chilperich med forbavselse opdagede, hvor meget hans dronning havde skrabet til sig af særlig formue i de forløbne år.

Ved hjælp af en kæde af tredive tjenere og piger blev der sørget for, at hun hver time fik efterretninger fra den læge, der vågede hos den syge dreng, uden at noget bud, der havde betrådt det hus, hvor drengen lå, kom i hendes nærhed.

Den anden dag meldte lægen, at der kun var ringe håb. Fredegunde tog stærkt på veje og lod svare, at hun ville råde ham til at håbe, for hun havde svoret, at han skulle ikke overleve drengen. Næste dag døde Theuderich; Fredegundes sorg og raseri kendte ingen grænser – i den samme time blev lægen henrettet. En ny læge blev indforskrevet, ikke fra Paris, hvor sygdommen nu rasede heftigt, men nordligere fra, hvor den endnu ikke var nået hen, fra Arras. Den samme dags aften blev alle tre drenge angrebet af sygdommen. Fredegunde ville igen flygte bort fra de syge og overlade lægen og tjenerskabet at pleje

dem. Men Chilperich erklærede, at han ville blive; kun Rigunthe lod han føre til Cambray. "Og du bliver også," befalede han. "Moderen har mere end faderen sin plads hos sine syge børn."

Kun med knurren adlød hun, og indvendte forbitret, at det var vanvid. "Hvor vil ikke gotherinden og svoger Guntchramn juble, når de på én gang bliver fri for os alle sammen."

Men da hun nu engang var forhindret i at flygte, hengav hun sig til de syges pleje med iver, men kun med alt for megen heftighed. Hun plagede lægen med en uendelighed af spørgsmål, og én gang lod denne, da hun gik ham hårdt på klingen, falde et ord om, at ondet, der trodsede alle lægemidler, muligvis kunne bestå i en hemmelig gift, f.eks. indvortes kopper, og være fremkaldt ved trolddom.

"Ja, det er det naturligvis!" skreg hun, – "naturligvis! – og mod gift hjælper kun trolddom. Det er gotherinden, der har brygget den. Ve hende, hvis jeg lever!"

"Angsten gør dig rasende," sagde Chilperich. "Din svigerinde er for tiden i nærheden af Metz, mange hundrede mile borte herfra."

"Ved du da ikke, at trolddom virker på lang afstand? Hvem ved, hvilke løfter hun kan have gjort den hellige Eulalia, gothernes skytshelgeninde? – Hellige Eulalia! Hør mig! Hvor meget hun end har lovet dig, hjælp mig, gå over til mig – jeg giver dig det dobbelte."

"Hold op, ellers er der snart ikke længere nogen profit ved at være konge, når skatkammeret er tomt."

Hun hentede nu sine sedler frem, som hun fordum havde taget med sig fra sin hjemstavn i et stykke silketøj; hun kogte urter, stødte pulver af forskellige slags stene og forskellige dyrs

knogler, brændte hår af dyr og gav børnene det ind; – lægen dristede sig ikke til at gøre nogen indvending. Hun lå på knæ foran sengene, vogtede med feberagtig iver på, om der ikke indtrådte nogen bedring, påkaldte alle de helgener, hun kendte navne på – deriblandt vel også en og anden engel, der var faldet og blevet til djævel – og lovede dem guld og grønne skove.

Chilperich afbrød hende og sagde ærgerlig: "Lad nu det være nok! Nu har i det mindste Sankt Martinus og Sankta Genoveva fået nok. Vil de hjælpe, kan de godt stå ved at gøre det for den pris!"

Men med de syge børn blev det ikke bedre. Den brændende smerte i nyrerne og den heftige feber tog til; hals og hoved blev tungere og tungere; opkastningen antog pludseligt en grøngul farve.

"Ser du giften? Gotherindens grønne gift?" skreg Fredegunde, rev sig i håret og slog sig for brystet. "Det er denne falske slanges gift! Der er ikke andet, der hjælper for det, end frisk barneblod, blod af diende børn – det ved jeg fra min bedstemoder."

Hun befalede lægen at skaffe blod af de bønderbørn i nabolandsbyerne, der endnu ikke var angrebet af sygdommen, en dygtig stor kedel fuld.

Lægen adlød ellers uden videre alle hendes anvisninger; han havde allerede første gang, da hun ville anvende sin trolddom mod sygdommen, sagt til kongen, at nu kunne han ikke mere påtage sig noget ansvar. Chilperich havde da smilet på en besynderlig måde og sagt: "Du tænker nok på din forgænger." Men nu dristede lægen sig dog til at gøre indvending: "Ak, dronning," sagde han advarende – "om så meget blod kan

hjælpe dine børn, er dog usikkert, men sikkert er det, at de spæde børn, der skal miste det, vil dø af det."

Hun slog ham med knyttet hånd lige i ansigtet til svar. "Hvad gør det, om alle bønderbørn i Neustrien omkommer, hvis de tre kongesønner kan blive reddet? Adlyd, slave!"

Og lægen gjorde, hvad der blev ham befalet.

Han trængte ind i bøndernes huse, ledsaget af dronningens væbnede svende, og tog så meget blod af børnene, som Fredegunde havde forlangt. Mødrene skreg og udøste deres forbandelser over ham, og mændene måtte med magt forhindres i at sætte sig til modværge.

Derefter årelod han dronningens børn, og hun indsprøjtede dem selv det sunde blod.

Nogle få timer efter døde den lille Dagobert. Nu forvandledes moderens bekymring til raseri.

"Hvad?" råbte hun. "Drengen dør alligevel? Og Rigunthe fejler ikke noget. Kongebørnene dør, og Rullas barn, der var lige så sygt som mine, bliver frelst! Utaknemmelige helgener!"

Men da nu også Chlodobert, den næstældste dreng, henad midnat bukkede under for sygdommen, vendte raseriet sig atter om til den skrækkeligste angst. Da Chilperich, som hun hurtigt havde ladet kalde, trådte ind, holdt han en pergamentsrulle i hånden; han lagde den på det døde barns seng, mens han trykkede det sidste kys på dets pande. Fredegunde fik øje på den åbne pergamentsrulle. "Kirkeskatterne i Soissons" – sagde hun, idet hun tankeløs læste op af den. Men på én gang fo'r hun op med et skrig. "*Der* er det! *Der* er det, Chilperich; det er *din* syndige begærlighed! Hvor har jeg dog ikke advaret og tigget dig om ikke at beskatte kirken!

Det holder helgenerne ikke af; de tager det lige så ilde op som frankerne. Men frankerne må lystre, fordi vi er de stærkeste. Helgenerne derimod kan hævne sig. Og de *har* hævnet sig frygteligt. Bort med den afskyelige liste!"

Førend Chilperich kunne forebygge det, havde hun kastet den lange skatteliste på ildstedet, hvor lægen og hun selv havde alle slags lægemidler over.

"Hvad er det du gør?" råbte Chilperich og fo'r op. "Tilintetgør du det arbejde, jeg har haft så megen ulejlighed med?"

"Ja, lad det gå i ilden! Længe nok har vi gjort ondt, og de hellige har dog været så nådige at lade os leve. Vi har jo skænket dem rige gaver! Men nu mister vi vore børn. Hvorfor? De helliges vrede straffer de skyldige forældre ved de uskyldige børn, som jo den hellige skrift lærer. Vi samlede skatte for vore sønner ved at tage fra kirkens ejendomme, og nu har de hellige berøvet os næsten alle disse sønner. Himlens forbandelse hviler over vort hof, der praler med en pragt, som om det kunne være et kejserhof, over vore fyldte vinkældre, over vore fyldte kornlader, over vort skatkammer, der er fuldt af guld, sølv, ædelstene og juveler, der enten har tilhørt kirken eller er erhvervet for kirkens midler. Vi ejede det, der var langt kostbarere – børnene, og dem har vi mistet på ét nær. Hør mig, I himmelske helgener! Lader I mig beholde den ene søn, jeg har tilbage, min Samson, det barn, der fødtes os i hine trængselsdage i Tournay, så skal alle lister over skatter af kirken følge den forrige på ilden. – Jo," skreg hun, da Chilperich ville gøre indsigelse, "jo, du skal, du skal, du får ikke lov at kysse mig mere, førend det er sket!"

Drengen åndede svagere og svagere. Pludseligt rev Chilperich ham op af sengen og løftede ham højt op, lige over for et lille billede af den hellige Medardus, der var anbragt på væggen. "Red ham, Sankt Medardus," bad han, "red ham fra døden, så skal han hellige dig hele sit liv og blive viet til munk i dit kloster i Soissons."

Men Fredegunde trak hans arm ned og råbte: "Hvad er det dog, du gør, Chilperich? Hvad gavn har jeg af en munk, der hverken kan føre sværd eller bære krone? Sankt Medardus kan også godt frelse ham uden et sådant løfte, hvis han vil. Og det skal han, eller Fredegundes vrede skal ramme ham!" Hun stampede i gulvet, rev barnet fra faderen og lagde det i sengen igen.

Men da morgensolen skinnede ind i gemakket, var også Samson lig.

Fredegunde styrtede sig over ham med et vildt hyl. "Ve, ve!" råbte hun, "nu er mit sidste håb bristet. Hvem skal nu beskytte mig mod mine mange fjender, når Chilperich, som er så meget ældre end jeg, er død?"

Hun kastede sig på jorden, slog om sig, rasede og skreg og skældte ud på helgenerne, så længe hun havde vejr i sig. Hun endte med en trussel mod lægen.

Derpå sank hun bevidstløs sammen. Lægen ville ile hende til hjælp, men Chilperich gjorde tegn til ham, at han skulle lade være.

"Se du blot til at komme bort snarest muligt. Ikke engang jeg ville være i stand til at beskytte dig imod hende. – Ei, ei!" sagde han og rystede sagte på hovedet, "hun ser langt ud i fremtiden! På den anden side af min død. – Men man *må* ikke tænke på

Chilperichs død. – Og hun holder kun af sine børn, når de kan blive hendes beskyttere? – Jeg begynder snart selv at blive bange for min lille Gunde."

Femte bog

1

I den skønne Moseldal, hvis druers mangfoldighed Ausonius allerede havde prist to hundrede år tidligere, i omegnen af Bidberg, nordvest for Trier, lå to ædle gamle slægters herresæder tæt ved siden af hinanden.

Siden hine dage i den grå oldtid, da flodfrankerne opslog deres bo her og hævdede besiddelsen af landet imod Romerriget, havde disse tvende slægter haft hjemme her og havde efterhånden erhvervet sig store grundejendomme i egnen mellem Maas, Mosel og Rhinen, såvel ved klog og omsigtsfuld husholdning som ved at flere og flere frie med mindre besiddelser frivilligt havde sluttet sig til dem og stillet sig under deres stærke og retfærdige beskyttelse og endelig også ved, at de austrasiske konger til løn for disse tapre og åndsbegavede adelsmænds tro tjeneste i krig og fred hyppigt havde skænket dem betydelige landstrækninger.

Disse tvende slægter var ikke beslægtede, men stod i svogerskabsforhold, og det trofaste sammenhold imellem dem, der gennem århundreder aldrig havde lidt noget afbræk ved nogen trætte eller uenighed, var således blevet yderligere bestyrket og deres indflydelse og magt forøget.

Et smalt gærde, uden grav eller palisader, der strakte sig flere mile i nord og syd, dannede grænsen imellem godserne, hvoraf det vestligste tilhørte arnulfingerne og det østligste grimoaldingerne, – således benævnedes slægterne efter deres ældste stamfædre, efter hvem navnene Arnulf og Grimoald hyppigt gentog sig i disse. Efter et gammelt sagn skulle der i den hedenske tid ofte være fremgået vise kvinder med

spådomsgave af arnulfingernes slægt, Berahtas præstinder – således kaldte flodfrankerne Frigga, himlens dronning; det var måske derfor, at deres som oftest ganske lyshårede døtre bar navnet Berahta eller Berthrada. Hedenskabets tid var nu for længst forsvundet, men i slægten herskede levende sans for det hellige, og den havde skænket kirkerne i Trier og især i Metz mangen ivrig præst og de austrasiske klostre mangen klog og myndig abbed.

Grimoaldingerne havde rødt hår og skæg og var af svær legemsbygning, med bredt bryst og brede skuldre og tillige af ualmindelig højde; mænd på syv fod forekom ikke så ganske sjældent blandt dem. Af deres store, åbne blå øjne lyste frejdigt mod og munterhed; mange af deres forfædre var i sin tid blevet kåret til hertuger i nabolandene og havde svinget stenhammeren forrest på slagmarken i kampen mod Trier, og i nyere tider havde mangen helt af denne slægt holdt skjoldet for de austrasiske konger på de thüringske valpladser mod avarer og slaver.

Begge hovedbygningerne lå hinanden så nær, at man kunne råbe fra den ene over til den anden; oppe på bakken ragede grimoaldingernes stolte herresæde i vejret, beskygget af mægtige egetræer og tæt ved en kilde, der her vældede kraftig frem af den røde sandsten; nede i dalen, hvor kilden allerede var blevet til en bredere bæk, skjulte arnulfingernes noget beskednere bolig sig mellem bøgetræer og nøddekrat.

Det var en smuk, varm aften hen imod efteråret.

To drenge på omtrent tolv og fjorten år stod hver på sin side af grænsegærdet, ivrigt beskæftigede med at plukke de nylig modnede nødder.

Den ældste, hvis ansigt havde en næsten overjordisk skønhed, ombølget som det var af langt, hørgult hår, puttede omhyggeligt nødderne i en lærredspose; den yngste var ligeledes en smuk dreng, men havde et noget kraftigere udtryk i sine træk, der yderligere fremhævedes af det korte, krusede, mørkebrune hår; han havde over skuldrene en lædertaske, der rimeligvis havde samme bestemmelse som hans kammerats pose; men han knækkede flere nødder med sine kraftige, hvide tænder, end der kom i tasken. Hans øjne fløj til alle sider, hvor der hørtes en lyd i jorden, i buskene eller i luften, som kunne antages at hidrøre fra et eller andet dyr. Intet undgik ham, hverken firbenet i græsset eller pindsvinet ved grøfteskrænten eller skovskaden, der fløj sin vej igennem skoven og skældte ud, fordi drengene havde gjort indgreb i dens nødde-jagtgebet.

Ved indgangsdøren til arnulfingernes herresædes hovedbygning, på en træbænk, der løb rundt om huset, sad en mand på omtrent tres år, på hvis kloge, grå øje, lange, tætte hår og i det hele taget på trækkenes lighed man tydeligt så, at han måtte være fader til den ældste af de to drenge. Foran ham stod en kriger, vistnok en halv snes år yngre end han, på næsten syv fods højde, med skjold på ryggen, spyd i hånden og metalhjelm på hovedet; hans lange, brune kappe fastholdtes ved et spænde over brystet.

"Sæt dig ned hos mig, Karl," sagde den ældste og rykkede lidt til siden. "Du må ikke gå så hurtigt. Flere måneder har du været borte i hoffets tjeneste, i Metz og i Rheims, og i morgen vil du allerede afsted igen i freds- og krigsanliggender! Du må fortælle mig mere og nøjagtigere om de skrækkelige ting, der går for sig i dette ulyksalige Frankerrige. Sæt dig ned! Prøv

landvinen fra i fjor; den er fra det vinbjerg der ved Mosel, som vi begge har anlagt i fællesskab. Prøv den! Den er ingen ringe frugt af vort fælles arbejde."

"Ja, det var," svarede den anden venligt og med fyldig, metalklar stemme, "det var, som sædvanligt, efter *dit* råd; du så, at stedet egnede sig fortræffeligt til vinavl."

"Og det var din udholdenhed, også som sædvanligt," vedblev den forrige og skænkede vinen op i et sirligt forarbejdet træbæger. "Jeg begyndte at tabe modet – jordbunden var så stenet. Du bandede dygtigt – 'ved Thors hammer' – Sankt Martin forlade dig det! – og svor, at sten og bjerg skulle føje sig efter din vilje."

"Og de føjede sig også, ved Thors ham – – Nå, ja, det gik, og vinen er fortrinlig. Drik du nu også, Arnulf. Har du ikke noget bæger?"

"Vi kan hjælpe os med ét; jeg drikker dig til, Karl! På fælles sind og fælles arbejde fremdeles! Men – førend du fortæller om kongerne og om landet – hør nu lidt om, hvad der angår os selv, vore ejendomme og vore egne sager. Den hellige Maximins munke i Trier har bedt indstændigt om, at vi vil levere dem træ fra vor fælles egeskov i Echternach til deres byggearbejde."

"De tigger også uafladeligt," svarede den anden og skænkede atter i. "Vi har selv brug for vort egetræ. Det er jo ikke længere siden end i fjor, at vi skænkede dem alle agern fra hele Moselskoven."

"Ja, men med agern kan de da ikke bygge. Og det er til den hellige Maximin, der næstefter Sankt Urban, er den bedste skytshelgen for vinbjergene. Det regner ned i deres refektorium!"

"Å, deres helgen bliver ikke våd af det, han er oppe ovenover skyerne. Men det er slemt for den tykke abbed, når han sidder og propper sig ved måltiderne."

"Husk dog på, at helgenerne har altid hjulpet os godt."

"Nå ja, ved Thors – – jeg mener ved Sankt Dionysios! For mig gerne! Guds barmhjertighed og præsternes begærlighed er uden ende. Amen!"

"Og så er der én ting endnu! Derovre på den anden side af Maas, mellem Lüttich og Tongern, ligger det store gods Herristal –"

"Rigtigt, – som greven af Brakbant allerede tidligere én gang har tilbudt os."

"Ejeren er, hører jeg, sigtet for højforræderi."

"Han er allerede henrettet, på denne djævelindes anstiftelse. Staten har inddraget godset og udbyder det nu til salg."

"Når vi lægger vore midler sammen, kan vi vel overkomme at købe det."

"Jeg har ikke megen lyst, Arnulf. Jeg holder ikke af at have allodialgods under Chilperich og – hende! Lad os først og fremmest afrunde vore godser her i vort gamle hjem. Derovre på den anden side af Maas kan vore sønner og sønnesønner engang i tiden udbrede sig – hvis der atter skulle komme bedre dage i Neustrien. Vi har også nok at gøre med at beskytte vore bønder mod tryk og overlast af de fornemme, der ikke mener det så godt med de frie småkårsmænd som vi. – Se, der kommer drengene løbende fra nøddekrattet. Jeg synes, de skændes."

"Så skal de begge have bank, for så har begge uret."

"Se, Pippin sætter i ét spring over hækken – det forstår sig!"

"Og min Arnulf kryber som en klog kat gennem hullet. Hvad er der på færde, Pippin? Du er jo ganske ildrød i hovedet."

"Ja, jeg er forbitret!" råbte den yngste og sprang op ad de fire trin, der førte op til døren, mens den noget tykkere Arnulf gik ganske roligt skridt for skridt. "Vi tør jo ikke afgøre vore trætter ved at slås," vedblev han ivrigt, "desværre!"

"Vær du glad ved det," trøstede faderen ham, "Arnulf er jo ældre og stærkere en du."

"Men jeg er behændigere."

"Og vildere," sagde faderen.

"Jeg kan godt magte ham. I morges tidlig måtte jeg give ham en dragt."

"Hvorfor *måtte* du det?"

"Jo, det var for Sankt Martinus."

"Og det var for Sankt Petrus, jeg måtte tåle det," sagde Arnulf i en lidt klagende tone. "Men jeg håber, han har set det, og vil lønne mig for det."

"Måske med en ret foreller, slikmund?" sagde faderen spottende. "Hvad var der i vejen, Pippin?"

"Ja, bliv ikke vred, hr. Arnulf, men han nedsætter altid Sankt Martinus, vort huses skytspatron, i sammenligning med Sankt Petrus. Han har rent forgabet sig i Sankt Petrus. Og Sankt Martinus var dog en krigsmand, men den anden var kun – en ussel fisker."

"Han var apostel," sagde den gamle Arnulf. "Valgt af Kristus selv."

"Og det var også en net følgesvend, Kristus der valgte sig," vedblev Pippin hidsig. – "At han hug Malchus øret af, det synes

jeg nok om, men æreløst var det, at han fornægtede Herren, oven i købet tre gange."

Faderen slog ham på munden: "Ti stille! – Ja, ganske vist ville jeg heller ikke synes om en sådan følgesvend som denne feje fisker. Men Guds veje er uransagelige, og hans smag er ofte ubegribelig. Hvordan kunne det ellers gå til, at Fredegunde lever i herlighed og Brunhilde i elendighed? – Ti derfor, og tro på den hellige kirke. Tror du måske, at jeg altid har let ved det? – Men man *må*. – Bøj dit trodsige sind! – Og du," vedblev han smilende, og klappede den ældste dreng på det lange, bløde hår, "du har noget af en klerk i dig, – lysten til at belære andre, og en stærk tillid til, at du ved bedre besked."

"Ja, det er vist," sagde Pippin og lo. "Han studerer til pave, siger alle vi andre drenge om ham. Eller også kalder vi ham biskoppen. – Men hvorfor må vi egentlig ikke slås om det, når der er noget, vi er uenige om? Det gør jo ellers alle andre drenge."

"Fordi," svarede den gamle Arnulf, "fordi I skal lære fra barnsben altid at holde sammen. Se her omkring eder! Så langt eders øjne rækker, tilhører alt land her vore to slægter; da vore forfædre kom herind, havde hver af dem kun et par små jordlodder. Og hvad tror I, er grunden til, at alle naboerne, der bestandig lå og kævledes med hinanden, måtte fortrække for os? Det er netop det, at vi ikke stredes med hinanden, sådan som de, men altid holdt sammen og mindeligt jævnede enhver strid, der opstod mellem os; vi lempede os efter hinanden, når der kom noget i vejen. Vil I ikke tage eksempel efter os?"

"Jo, det vil vi," sagde den lille Arnulf og slog armen om Pippins hals. "Og til bevis for, at jeg vil det, så skænker jeg dig

min ret til skovskaden."

"Det tager jeg ikke imod," sagde Pippin.

"Hvad er der med den skovskade?" spurgte Karl og tog den nylig skudte fugl fra sønnen, der holdt den i hånden.

"Vi skød begge to på én gang efter den. Se her, fader, det er min pil, der har ramt den i brystet – der er vort familiemærke på skaftet – kan du se hammeren?"

"Men *min* pil," sagde Arnulf, "ramte den ene vinge. Ser du hjulet der? Det er vort mærke. Og desuden var det mig, der først opdagede den. Og for det tredje faldt den på vor side af hegnet."

Begge fædre gav hver sin søn et lempeligt slag på kinden, og Karl rykkede desuden sin lidt i øreflippen.

"Mærk eder det! Landet på begge sider af hækken er fælles," sagde den gamle Arnulf. "Dobbelt så langt som man kan kaste en hammer."

"Kaste en hammer?" sagde Pippin. "Men når jeg kan kaste længere end Arnulf? Jeg har en stærkere arm."

"Og han en skarpere forstand! Hold derfor begge trofast sammen! Så vil I få bugt både med de stærke og de kloge."

"Hvad gør I nu med fuglen?" spurgte Karl.

"Den kaster vi i bækken, så er der ingen, der får den," foreslog Pippin.

"Nej, det ville dog være dumt," indvendte den lille Arnulf. "Så får jo møllerens drenge dernede fat i den."

"Ved du hvad," sagde Pippin. "Jeg tror, jeg forærer din søster Itta den."

"Nej, vi deler vingerne – de er så dejligt blå – mellem din søster Itta og min søster Berahta; de kan bruge dem til hårpynt,

så ser alle mennesker straks, at de hører sammen, ligesom du og jeg."

"Ja," sagde Pippin, "lad så dem få vingerne, men kroppen skal Berahta stege til os. Men, fader, lån mig dit spyd, hvad? Og dit skjold også."

"Hvad er det, du har der i dit bælte, Karl?" spurgte Arnulf nysgerrigt og strakte sig på tåspidserne for at se.

"Det er en lille bog med helgenbilleder og et par sentenser. Jeg har købt den til dig i Metz. Jeg hører jo, du lærer allerede at læse hos din fromme tante, abbedissen. Og du, Pippin, vildkat, døgenigt! der i lommen på min kappe er der også noget til dig. Det er til belønning, fordi du ikke straks, da du så mig i morges tidlig, skreg op igen, om jeg havde et våben med til dig – det er en lille økse; den er god på jagten."

Mens drengene undersøgte de medbragte gaver og fortabte sig i henrykkelse over dem, spurgte nu den gamle Arnulf sin ven ud om de tidender, han havde bragt i erfaring.

2

"Sig mig først og fremmest," spurgte han, "hvorledes har vor ædle dronning Brunhilde det? Hvor opholder hun sig? Har du ikke hørt noget om hende?"

"Jeg har talt med hende selv."

"Du har altså været i Rouen?"

"Nej, der er hun ikke længere. Kong Guntchramn har vel endnu ikke ganske forvundet sin misstemning mod den stolte gotherinde, men da han hørte, at Fredegunde flere gange har lejet mordere til at gøre det af med sin forhadte fjende, tvang han Chilperich til at tillade hende at forlade Rouen og hans rige; i modsat fald truede han med krig. Hun opholder sig derfor nu snart på en og snart på en anden kongsgård i Austrasien. Jeg besøgte hende på Ponthion."

"Man tillader hende altså endnu ikke at opholde sig i Metz ved hoffet og hos sin søn?"

"Nej! Det er den onde biskop af Rheims, hun kan takke for det."

"Biskop Egidius! Hvordan kan Gud dog vedblive at tåle en sådan tjener?"

"I forbindelse med den selvrådige hertug Gundevald; de er begge købt for Fredegundes penge eller vundet ved hendes trolddomskunster, og de behersker hoffet og landet. Men jeg håber," tilføjede han og knyttede sin hånd – "jeg håber, de har hersket deres længste tid. Jeg længes efter at slå løs."

"Endnu ikke, min ven, – endnu ikke," sagde Arnulf advarende, greb hans knyttede hånd, som han truende havde løftet, og trak hans arm ned. "Vi er endnu ikke stærke nok.

Forhastede vi os, ville vort forehavende mislykkes og føre os i fordærvelse."

"Jeg bryder mig ikke om, hvad der bliver følgen, når jeg kan frelse mit folk."

"Men du ville også føre folket i fordærvelse og berøve det den sidste udsigt til redning."

I deres ivrige samtale lagde de ikke mærke til, at drengene havde lagt deres gaver til side og nu havde sat sig på dørtærsklen tæt ved hinanden, hvor de lyttede åndeløst til ethvert ord, der blev talt. Pippin greb af og til, når der var noget, der forbitrede ham, eller han så faderen blive vred, til sin lille stridsøkse, som han havde stukket i sit bælte, og hver gang det skete, skyndte Arnulf sig med at berolige ham ved et håndtryk eller ved at klappe ham sagte på armen.

"Du har desværre ret! Det har du jo altid."

"Hvordan havde dronningen det?"

"Hun længtes meget efter sin søn, og var desuden bekymret for folkets skyld. Hun har en stolt sjæl og en skarp forstand, ikke som en kvinde, men som en statsmand. Og hun elsker sit land. De sidste år har sneget sig langsomt og sørgeligt hen for hende. Hun føler sig så ensom. Hvem bevarer troskaben mod de ulykkelige? Hendes og kong Sigiberts pålideligste tilhængere er dræbte."

"Men biskop Prætextatus, han er hende jo venligt sindet?"

"Ja, han skriver ofte til hende fra sit forvisningssted. Hun viste mig hans sidste brev, der var fuldt af ægte kristelig trøst og resignation, og hun læste også sit svar derpå for mig. 'Tro ikke,' skriver hun, 'at jeg knurrer imod Guds vilje. Jeg hengiver mig i hans uudgrundelige beslutninger. Tro heller ikke, at jeg

går i rette med Forsynet over, at denne kvinde lever i magt og glans ved sin gemals side, mens jeg – ak, nej, jeg knurrer ikke, jeg går ikke i rette med Gud. Men i den tavse nat græder jeg hede, brændende længselståker efter min – og hans – søn. Og mit hjerte bløder, når jeg ser denne adel, som hans kraftige hånd ville kue, stille kronen i skygge, ødelægge landet i frækt oprør og plage de ulykkelige bønder. At det måtte lykkes mig endnu engang at kunne vise denne landsforræderske, hovmodige adel det kongelige scepter og sværd, det tilstår jeg er mit inderligste ønske, og et ønske, der ikke er mindre levende end længslen efter at have min søn hos mig og opdrage ham i hans faders ånd. For Sigibert betroede mig omsorgen både for sit folk og sin søn, og jeg føler hos mig selv noget af hans heltesjæl og hans iver for at opfylde sine kongelige pligter. Det var også kun for mit barns og for det austrasiske folks skyld, at jeg ægtede den mand, jeg ikke elskede, min fjendes søn – –'"

"Det er godt, Karl, at du selv har læst dette i hendes brev til – en anden."

"Hvorfor, mener du?"

"Fordi det stemmer så ganske med dine egne og med vore tanker og ønsker, at det ellers kunne se ud, som om det blot havde været for at tale dig efter munden."

"Altid mistroisk! – Nej, hun har det ikke med store ord alene. Hendes gemals helteånd er virkelig gået over i hende."

"For kort tid siden havde Gundevald og Lupus, den brave hertug af Champagne, som ikke i et og alt føjer sig efter den myndige herre, indfundet sig, hver med sine tilhængere, i Ponthion for at forhandle med hinanden. Men forhandlingerne

udartede snart til kamp; pile og spyd susede i luften, og døde og sårede lå på pladsen. På én gang viste dronningen – hun bor jo i nærheden – sig midt iblandt de kæmpende skarer med hjelm på hovedet og sværd i hånden; hun slog spyddet, som den onde grev Ursio ville kaste efter Lupus, ud af hånden på ham og råbte: 'Gør eder dog ikke skyldige i sådan dårskab, frankiske mænd! Ødelæg ikke eder selv og riget med.'

Ursio tilråbte hende: 'Tilbage, kvinde! Lad det være dig nok, at du har behersket din mand.'

'Men nu er din søn konge,' tilføjede Gundevald, 'og på hans vegne hersker jeg. Tilbage, eller vore heste skal trampe dig ned med deres hove.' Han sporede sin mægtige hingst ind imod hende. Men hun veg ikke tilbage; hun greb hingsten i tømmen; jeg ilede hende til hjælp, og det lykkedes hende virkelig –"

"Du mener vel, det lykkedes *dig*?"

Den lille Pippin lo og nikkede ivrigt.

"Nej, det lykkedes hendes kloge tale og hendes bønner for denne gang at standse videre blodsudgydelse. Men ganske vist, længe varer det næppe."

"Det var bravt handlet!" sagde Arnulf. "Og jeg tror dig på dit ord, at hun mener det alvorligt. Derfor vil vi også optage den høje dame i vort hemmelige forbund til frelse af det stakkels Austrasien og det endnu ulykkeligere Neustrien. Vi må have kong Guntchramn på vor side; når vi er Burgund, vi flodfranker og folkestammerne på den højre Rhinbred: hesserne, thüringerne, alemannerne og bajuvarerne, så gad jeg dog nok se, om vi ikke skulle være stærke nok til at gøre det af med disse rænkesmede i Metz og oven i købet befri Neustrien fra det diaboliske par, der hviler som en mare over landet."

"Ja, se nu er du i det rigtige lune, Arnulf!" udbrød Karl. "Ser du, også *din* tålmodighed kan briste engang."

Pippin havde revet sin stridsøkse fra siden og allerede lukket munden højt op for at falde ind med et udråb. Men den lille Arnulf holdt ham hånden for munden og hviskede: "Vær dog rolig! Hører de os, siger de ikke et ord mere."

"Jeg gad dog se," vedblev den ældre Arnulf, "om der ikke skulle kunne komme en frisk vind af nordøst fra Schwarzwald og Vogeserne og blæse rensende og frelsende ind over denne lumre, forpestede luft og i hele dette ryggesløse liv der i syden og vesten."

"Ja vist! Og selv om det skulle blive en storm af øst-nordøst, der river meget med, som er råddent og modent til undergang – så meget des bedre! Tro mig, Arnulf, jeg har i år rejst næsten hele Gallien igennem, lige til henimod Pyrenæerne, og set, at der er meget, forfærdelig meget, der er råddent i dette Neustrien og Burgund. Og det ikke alene hos undersåtter, men –"

"Tal sagtere!"

"Å, her kan morderdronningen ikke nå os. Der er jo ingen her undtagen vore drenge, og de har alt for travlt med at betragte billederne i bogen, du havde med, til at de skulle lytte efter. – Jeg mener, at det merovingiske kongehus –"

"Ti stille!"

"Sigibert var den sidste, der havde noget af sine forfædres heltekraft. Hans søn derimod skal være svagelig; lægerne mener, at han bliver ikke gammel. Guntchramn er en skikkelig, snakkesalig tyksak, og Chilperich en snu, men fej usling. Det er frankernes konger. Og så denne Fredegunde i tilgift."

"Fortæl, hvad man siger om hende. Har en så åbenbar Guds straffedom som alle hendes sønners død ikke rystet hende?"

"Måske, men i alt fald kun for at fremkalde alt det onde hos hende endnu stærkere. Hun har aldrig før været så skrækkelig, så hidsig efter at gøre ondt. Hun hader alle lykkelige mennesker, især mødre, der er stolte af deres drenge. Det ser næsten ud, som om hun vil hævne sit tab på alle mennesker. Jeg tror nu forresten ikke alt, hvad der fortælles om hende. Det frankiske folk er grebet af en levende skræk for dette uhyre, og når der rygtes en udåd mellem Vogeserne og Pyrenæerne, en eller anden ufattelig skændighed eller et hemmelighedsfuldt mord, hvisker man allerede i borg og hytte: Fredegunde! – Forbrydelser, hvis ophavsmænd man ikke kan komme efter, tillægges uden videre hende. Mødrene tvinger deres uartige drenge til tavshed med den trussel: 'Fredegunde skal komme, den røde dronning kommer!' Man betragter hende ikke længere som en af mennesker født kvinde, men der går det sagn, at hun om natten forlader palatiet i skikkelse af en flagermus for at udsuge blod af spæde børn og hekse sig en søn til igen, at hun kvæler unge brude på bryllupsnatten og skærer håret af på smukke unge piger nær og fjernt for at pynte sig selv med det. Sin egen datter skal hun nære dødeligt had til, fordi hun er en pige, og skal allerede have villet ombringe hende; hun skal have fået hende til at rode i en kiste efter gyldne skatte for at lade det tunge låg falde ned over hende, og det skal kun have været med nød og næppe, at faderen forhindrede det. Det er jo rimeligvis fabel. Men at det var hende, der lod Sigibert myrde, da han stod i sin fulde heltekraft som et værdigt skud af den gamle slægt, det tror alle. I det år, der er forløbet, siden hendes børn døde,

har hun forhærdet sig mere og mere ved at fortabe sig i sin smertes raseri og dag for dag hobet den ene skændselsdåd ovenpå den anden. Håret kan rejse sig på ens hoved, når man hører tale om det."

En gysen gik igennem ham, men han fattede sig og drak et dybt drag af det bæger, hans ven rakte ham.

Begge drengene rykkede lydløst nærmere og lyttede med åben mund.

"Næppe var de døde børn begravet med stor pomp," vedblev Karl, "i basilikaerne i Paris og Soissons, før dronningen selv blev heftigt syg og frygtede stærkt for at dø."

"Hun sagde da til Chilperich: 'Der er vistnok mange, der ville glæde sig og juble, hvis jeg døde. Men der skal dog flyde tårer, når Fredegunde dør. Hvad gjorde Herodes af Ascalon? Han befalede, at man skulle hugge hovedet af de fornemste blandt jøderne efter hans død, for at der kunne lyde klager blandt folket ved hans begravelse. Lov mig, at du vil lade alle mine hemmelige fjender dræbe, hvis jeg dør; jeg har optegnet dem på en liste.'

Det lovede han hende. Men hun døde ikke. Og da hun kom sig, gav hun befaling til, at en del af de fornemste adelige skulle sende deres sønner til hende, under foregivende af, at de skulle gøre pagetjeneste hos hende, men kongsgården Secura ansås nu almindeligt for en morderkule – hendes mening var, at 'andre mødre skal også græde.' Og der døde virkelig ikke få af disse drenge.

Dernæst samlede hun sammen alt, hvad der kunne minde hende om hendes sønner, deres klæder, selv de kostbareste af silke, deres legetøj, bægre og andre genstande, ja endog de

penge, der var opsparet for dem – for den ivrige moder havde for enhver af drengene fra deres fødselsdag af indrettet et lille fond, som hun samvittighedsfuldt havde forøget; dette fond fik blandt andet jævnlig tilvækst ved andel i højforræderes konfiskerede formuer, der ligeligt fordeltes mellem dem alle fire. Hun måtte have fire vogne, med to heste for hver, til at læsse det hele på. Chilperich, hvis fornemste dyd er begærlighed, skal have gjort store øjne ved synet af alle disse hemmeligt sammenpugede skatte. Alt dette har hun ladet opbrænde, hun som ellers er så grisk på at samle sammen. Kun guld- og sølvtøjet har hun ladet omsmelte, for at det ikke i den form, det havde, skulle erindre hende om børnene; det er nemlig hendes skræk, hun bliver da grebet af et ustyrligt raseri. For hvor sorgfuldt hendes moderhjerte end er over tabet af hendes sønner, så er raseri og hævn dog den naturligste måde, hendes sorg ytrer sig på.

En af hendes spejdere, som hun har en mængde af allevegne, hvisker hende i øret, at hendes sønner er blevet forgivet af en gammel kone, moderen til en pige i Soissons, der var datter af tårnvægteren der, og hvis død dronningen skal have været skyld i. Hvad gør hun, da hun hører dette? Straks lader hun den gamle kone lægge på pinebænken, indtil denne tilstår alt, ja bekender endog, at Chlodovech, der elskede den omtalte pige, har bevæget hende dertil. Dette bliver hurtigt fortalt kongen, som endnu ikke ret havde forvundet sin sorg over denne søns død. Rigtignok tilbagekalder den gamle kone alt, så snart hun bliver fri for torturen, men det hjælper hende ikke; hun bliver bundet til pælen og levende brændt.

Så fortalte en anden spion hende, at grev Mummolus af Paris i et godt lag skulle have rost sig af, at han kendte en urt, hvis afkog ufejlbarligt helbredede blodgang, selv når den syge lå på sit yderste. Men han havde ikke villet åbenbare hemmeligheden for dronningen. Øjeblikkelig blev han fængslet. På samme tid havde hun ladet alle gamle kællinger i Paris, som folk beskyldte for hekseri, fængsle. Hun troede nemlig fuldt og fast, at hendes sønner var døde som følge af trolddom. Disse gamle kællinger lod hun pine så længe, til de tilstod alt, hvad de vidste. De vidste ingenting, de stakkels gamle. Så hørte de, at grev Mummolus var fængslet, fordi han var mistænkt for det samme. Nu fik de munden på gang, og bekendte, at det var rigtignok ham, der havde forledet dem til ved hekseri at tage livet af dronningens børn. Dronningen lod nogle af dem henrette og andre lægge på stejle og hjul eller brænde levende. Derefter blev greven lagt på pinebænken i flere timer igennem og til sidst spændt på blokken og pisket med en kat med tre ender, så længe, indtil bødlerne ikke kunne mere.

Men den tapre mand – du kender ham, Arnulf, fra de vendiske krige – han udstødte ikke en lyd og tilstod intet; han havde jo i alt fald ikke andet at tilstå, end at han havde pralet i et drikkelag. Og da bødlerne holdt op, sagde han: 'Sig dronningen, at alt, hvad I har gjort mig, har ikke voldt mig nogen smerte.' Så blev dette uhyre bange, og sagde: 'Nu ser man klart, at han er en mægtig troldmand, når han ikke føler sådanne pinsler. Lad ham gå, ellers kunne han gøre os ondt'. Men straks derefter opgav han ånden."

"Men," sagde Arnulf, "er der da ingen af folket, der vil påtage sig hævnerens rolle? Ellers er frankerne hidsige nok til

blodhævn. – Mummolus' broder, marskal Bertfred af Cambray, er jo en kraftfuld mand."

"Ja, han greb også til våben, da han erfarede sin broders drab og red med sit følge til Compiegne, hvor kongen og dronningen dengang holdt hof. Da han steg til hest, svor han ved sin sjæls frelse at ville hævne broderen eller lide døden."

"Han trængte da med sine trofaste folk frem til selve kongen og svor for hans åsyn stolt og truende, at han ikke ville unde sig hvile, før Chilperich havde stillet dronningen for retten for denne udåd. Og Chilperich, den feje ræv, – han bliver jo straks bange, når en mand ser truende på ham, – han lod sig forbløffe og lovede, at han ville gøre dette. Han indbød marskallen til måltid, men denne tog ikke imod indbydelsen. Men da marskallen senere steg til hest i gården, trådte dronningen selv, i fuld festdragt og ledsaget af sine damer, ud med et bæger vin og sagde, at Bertfred, om han end var hendes fjende, dog ikke skulle gøre hende den tort at ride ud af kongsgården uden at have været kongens gæst; hans vægring ved dette var en fornærmelse mod kongen, og han måtte dog i det mindste nyde et bæger vin, inden han rejste."

"Og den ulykkelige drak?"

"Han nølede, men hun smilede og sagde: 'Du tør ikke tage imod den afskedsdrik, Fredegunde rækker dig? Godt, så drikker jeg dig til.' Derpå drak hun af bægeret i hans påsyn, men sagde: 'Nej, den vin er alt for stærk for kvinder,' og så drak hun straks ovenpå af et lille glas noget, der så ud som vand. Hun rakte ham nu smilende bægeret. Men han, som aldrig før havde set dronningen, stirrede som fortryllet på hendes skønne åsyn, tog bægeret og drak. Den dåre! Idet han red ud af gården, faldt han

af sadlen: 'Afsted, flygt, flygt!' råbte han endnu til sit følge, 'at denne slange ikke også skal tage livet af eder.' Forfærdet jog følget afsted, men en tro tjener sprang dog af hesten og holdt sin døende herres hoved i skødet, til han døde. Nu råbte Fredegunde højt og jublende i påhør af hele hoffets tjenerskab: 'Der ser I, fromme franker, Guds dom. Der ser i, hvorledes Gud kan skænke liv og død af samme bæger. Den uretfærdige anklager, der forfølger en stakkels barnløs kvinde med falske beskyldninger, drikker sig fordærvelse til, mens jeg føler hele mit legeme gennemstrømmet af et velbehag, som jeg i lang tid ikke har kendt til.'"

"Forunderligt!" udbrød Arnulf. "Det er jo dog ikke muligt."

"Du plejer ellers at sige, at for Gud er alt muligt; mon ikke også mange utrolige ting er mulige for – den anden? Før har jeg ikke troet, at dette uhyre kunne øve trolddom ved hjælp af forbund med onde ånder. Men efter denne begivenhed, som hundreder af mennesker har været vidner til, tror jeg det, og jeg gruer ved at nævne denne kvindes navn."

De tav; håret rejste sig på hovedet af de lyttende drenge.

3

Efter en uhyggelig pause vedblev Karl: "Således hviler dette uhyres skrækkelige regimente som en mare over hele Frankrig. – Den fornemme adelsmand i Soissons, der i sin hal løfter bægeret til munden, ved ikke, om han ikke drikker sig til døden ved Fredegundes hånd; den fattige fisker på kysten, hvis båd drives langt ud på havet af en søndenstorm, kalder den uheldsvangre vind: 'Fredegundes ånde'. Vingårdsmandens hustru ved Rhône, der pludselig ser sin blomstrende dreng sygne hen af feber, kalder feberen 'Fredegundes galde', og enhver, man finder dræbt dybt inde i skoven, anses for at være ombragt af Fredegundes lejesvende. Som en blodrød ulykkessky svæver hun over det skælvende folks hoveder, og ingen ved, om ikke det første lyn, der farer ud af den, vil træffe ham."

Han holdt inde, dybt grebet; også hans ven var stærkt bevæget og tav ligeledes. Men begge drengene var blevet ligblege og stirrede med gru på fortælleren. Da husets kat, der lydløst havde sneget sig hen til dem, med ét sæt sprang op på den lille Arnulfs skød, fo'r begge drenge sammen af forskrækkelse, og Pippin greb til sit våben.

"Jeg troede, det var hende, der greb fat i mig!" hviskede den lille Arnulf.

"Jeg med! Jeg ville lige til at kløve hendes hoved."

"Dette kan og må ikke vedvare," udbrød til sidst den ældre Arnulf alvorligt og højtideligt.

"Men hvem skal gøre ende på det? Og hvordan skal det ske?"

"Kongen! Mon han ved besked med alle disse ugerninger? En mand kan næppe være så grænseløst, så hensynsløst ond som

en kvinde. Ved han noget om det?"

Karl trak på skuldrene. "Ja, hvem ved det? Han kender dog vist næppe alt."

"Så må man åbne øjnene på ham og sige ham det."

Pippin nikkede ivrigt til bifald, som om han hele tiden havde været med i samtalen.

"Den, der vil gøre det, vover sin hals," bemærkede Karl stilfærdigt. "Hvem tør føre klage over denne kvinde hos ham? Hun beruser hans sanser og behersker ham fuldstændigt; man siger, at hendes skønhed tiltager år for år. De, der hidtil har sat sig op imod hende, lige fra dengang den djærve Chlodovech gjorde begyndelsen, har alle, alle måttet bøde med livet."

"Hvor opholder kongen sig nu?"

"I Chelles ved Paris."

"Og hun selv – det hedder sig jo, at hun er en from kristen."

Den lille Arnulf spilede øjnene op i den højeste forbavselse.

"Ja, hun er flittig til at skrifte. Men mærkeligt er det, at der ikke for lang tid siden er nægtet hende absolution, og at hun ikke er blevet udstødt af kirken."

"Man siger, at den ærværdige biskop Germanus af Paris skal have ekskommunikeret hende. Han døde også påfaldende pludseligt. Hans efterfølger, Ragnemod, har brug for mange penge til det overdådige liv, han fører. Og man hvisker om, at, hvis han alligevel skulle nægte hende absolution, så sender hun bud efter Bertchramn af Bordeaux eller Egidius af Rheims, der begge skal være aldeles bedårede af hendes skønhed."

"Der skulle altså hverken være biskop eller abbed, der skulle formå at ryste hendes samvittighed og bringe hende til at

angre? Det var dog et forsøg, som Himlen måtte velsigne og understøtte."

"Ja, ganske vist, ganske vist!" hviskede den lille Arnulf uvilkårligt.

"Men," vedblev hans fader, "det måtte være et rent, ubesmittet hjerte, der ikke søgte egen fordel; man måtte tale alvorligt til hende, vække hendes samvittighed og gøre hende begribeligt, at ingen helgen modtager gaver af blodbestænkede hænder. – Kunne man blot finde en ren sjæl, der havde mod og, om så skulle være, var beredt til at ofre livet – –"

Karl rystede på hovedet: "Ja, det måtte da være en nødvendig betingelse, for en sådan apostel ville ikke komme levende fra hoffet igen."

"Ja, hvem ved, om ikke Himlen netop ville lade et under ske ved et svagt og skrøbeligt menneske, så at synderinden kunne omvendes, ligesom Paulus på vejen til Damaskus."

"Gud give det! For det åg, hun lægger på folket ved sit rædselsregimente, er ikke længere til at bære. Vidste kong Chilperich, at mænd som du og jeg og andre retskafne mennesker i hjertet må nære planer til at styrte kongehuset, hvis det ikke snart bliver bedre, kunne han dog måske finde det rettest at gøre sig nogen umage for at holde dronningen i ave. Hertugerne histovre, Irnfred i Thüringen, Lantfred i Alemannien og de mægtige bajuvariske Agilolfinger, begynder allerede at blive utålmodige; de og deres fædre har underkastet sig merovingerne, fordi de ærede dem som sejrrige helte, men af en djævel i kvindeskikkelse eller af et barn, i hvis navn et par ryggesløse adelsmænd fører regeringen, tror jeg ikke, at de længere vil finde sig i at lade sig beherske. Det ulmer og gærer i

alle stammer, der endnu ikke har antaget vælske sæder, fra Marne til Donau, fra Maas til Unstrut. Kan de blot finde en fører, som de har tillid til, så vil disse djærve mænd ikke længere bøje sig for den store Chlodovechs vanartede børnebørn." Han sprang op med lynende ørne.

"Karl," advarede den anden, "hold dine tanker hemmelige i din inderste sjæl. Det er godt, at ingen anden har hørt dig end jeg."

Men drengene vekslede talende blikke; den lille Arnulf hævede advarende sin finger, da hans heftigere kammerat var lige ved at bryde ud.

"Forresten," vedblev Karl, "har tabet af hendes sønner gjort denne røde slanges gift endnu mere dræbende. Måske tager hendes raseri nu noget af, når – –"

"Hvad mener du?"

"Jeg forstår ikke den himmelske retfærdighed."

"Nej, du har ret, men man må alligevel tro og have tillid. Men tålmodighed er ikke din største dyd, kære Karl!"

"Djævlen tage tålmodigheden, når helgenerne holder sådant regimente. Mangen brav kvinde er der, som længselsfuldt venter på den lykke at blive moder, og denne afskyelige kat får så tit killinger, at man skulle drukne hvert nyt kuld. For øjeblikket venter hun sig igen. Helgenerne må have særlig fornøjelse af hendes yngel, siden de sådan velsigner hendes liv."

"Brug ikke bespottelige ord, Karl! Måske kan det blive en dreng, og hendes raseri således sætte sig noget."

"Når helgenerne ikke har mere magt, end at de kun kan få bugt med en djævelinde ved at føje hende, så vil jeg hellere være

en mand på jorden end en helgen i himlen; – *jeg* føjede hende ikke!"

Pippin nikkede så ivrigt, at den lille Arnulf anså det for rettest at give ham et dygtigt slag på hovedet med helgenbilledbogen. Hans fader sagde vemodigt: "Ak, Karl, min ven! Der stikker endnu alt for meget hedenskab i dig. Det kommer af de mange gamle sagn og sange, som du lader den harpespiller, der går omkring her, synge for dig."

"Ja, det finder jeg nu fornøjelse i. Min forvalter kan skrive; han har optegnet mig mange gamle sagn efter harpespillerens viser."

"Får jeg fat i dem," svarede Arnulf, "så kaster jeg dem på ilden. – Sig mig, vil du nu virkelig allerede i morgen, så kort efter at du er kommet hjem fra Metz, rejse bort igen?"

"Det er nødvendigt! Jeg venter i dag endnu et bud fra grev Lupus af Champagne. Han sendte mig et bud til Metz om, at æblet snart var modent til at plukkes. Der er noget i gærde med Guntchramn af Burgund og fru Brunhilde imod hertug Gundevald, men jeg ved ikke noget nærmere om det. Man vil først rådslå nærmere, når man har modtaget forskellige breve, som man venter på."

"Hvor skal den rådslagning gå for sig?"

"Ved en hemmelig sammenkomst, som du, Arnulf, også må give møde til."

"Jeg skal møde, – om ikke for andet, så for at holde igen og advare."

"Men selv om jeg, og om vi begge ikke skulle deltage i dette møde, – jeg må alligevel afsted!"

"Hvorhen?"

"I felten! Du husker jo den tapre greve Landerich, der for flere år siden gik over fra kong Chilperich til Sigibert?"

"Ja vist! Han svang sig ved raske bedrifter op til at blive greve allerede i en ung alder."

"Han blev for flere uger siden såret i en kamp mod avarerne og drog derefter til sit gamle hjem for at opholde sig der, til han genvandt sit helbred. Men siden den tid er disse grådige ulve i forening med deres kære forbundsfæller, slaverne, trængt videre frem –"

"Ja, de flokker sig og stjæler som rotter! Den klasse af mine medmennesker kan jeg ikke – Gud tilgive mig det! – elske som mig selv."

"Ved Thor! – jeg giver Sankt Dionysius en god dag! – Den ed har jeg fra min rødskæggede stamfader."

"Men Karl dog!"

"Ser du," hviskede Pippin til den lille Arnulf, idet han gav ham et albuestød i siden, "ser du så, jeg havde ret? Vi nedstammer fra tordenguden."

"Sig hellere fra tordendjævelen! Ti stille, og lad os høre!"

"Jeg ville ønske, jeg kunne tilintetgøre dem alle med ét slag af min økse!" udbrød Karl. "De trænger nu frem over vor østgrænse med sådan frækhed, at bajuvarerhertugen, den gamle Garibald, næppe kan værge sig for dem. Han har sendt mig bud om at komme og overtage beskyttelsen af grænsen i Landerichs sted."

"Ja, så må du naturligvis afsted. Og Sankt Martinus være med dig! – Sejrens helgen, med kappe og spyd!"

4

Næste morgen tidlig red Karl afsted med nogle få svende, og lidt efter gled Pippin, der nu ikke længere øjnede faderens hjelm fra toppen af det egetræ, hvorfra han havde holdt udkig efter den bortdragende skare, ned fra træet som et egern, skyndte sig over gården og derfra videre ned ad skrænten over til det nøddekrat, bag hvilket arnulfingernes gård og jorder lå.

På én gang stod han pludseligt stille, da han så Arnulf smutte gennem krattet på den modsatte side og ile ham i møde med langt større fart, end han med sin noget plumpe bygning og deraf følgende langsomhed i sine bevægelser ellers plejede at skyde.

"Ih, Arnulf, du tykke, lille biskop! Allerede oppe? Jeg kom for at vente på dig. Du plejer jo ellers ikke at være morgenmand."

Men Arnulf satte et meget alvorligt ansigt op og sagde: "Jeg har været vågen, siden hanen galede første gang."

"Det har jeg også," sagde Pippin.

"Jeg havde nemlig en drøm."

"Det havde jeg også."

"Eller egentlig et drømmesyn."

"Et drømmesyn – ja, det var det også, jeg havde."

"Efter at synet var forsvundet –"

"Kunne jeg ikke sove mere."

"Og den helgen, som –"

"Som viste sig for mig, det var den hellige Martinus, gav mig en befaling, og dig også."

"Den hellige jomfru og Sankt Petrus ønsker, at du skal ledsage mig."

Så tav begge drengene, grebet af from gysen; de blegnede begge og betragtede hinanden med store øjne i følelsen af, at de himmelske ånder havde været dem begge nær. En sagte skælven, men tillige en sød, tillidsfuld anelse, en hellig fryd, således som kun den faste tro kan indgive unge, ufordærvede hjerter, opfyldte hele deres væsen med salig begejstring. Tårerne trådte dem i øjnene.

Arnulf fandt først ord igen: "O, kære broder, der er sket et under – et dobbelt under! At en sådan himmelsk nåde skænkes os enfoldige børn! O, lad os knæle ned og takke Gud!"

Begge faldt på knæ i det våde græs; de var ganske alene, ikke et levende væsen var så tidligt ude på arbejde i marken, og klangen af de klare, friske barnestemmer steg op mod det høje i den rene, kølige morgenluft.

"Kære Herre i Himlen," bad Arnulf, "og du, jomfru Maria deroppe ovenover de gyldne skyer, jeg takker eder, vi takker eder på vore knæ for eders nåde, og for det under, I har åbenbaret for os."

"Ja," råbte Pippin med fast og lydelig stemme, "jeg takker dig, Sankt Martinus. Og hør min ed og mit ord! Jeg skal adlyde din befaling eller lade mit liv. Jeg drager herfra og vender ikke tilbage, før jeg har udført, hvad du har pålagt mig."

Arnulf betragtede ham med glædestrålende åsyn: "Jeg vil ikke stå tilbage for dig," sagde han; "hør også mig, jomfru Maria og Sankt Petrus med Himlens nøgler; jeg sværger som han: Jeg vil adlyde eders befaling eller lade mit liv, og jeg drager bort og vender ikke tilbage til min kære fader, før jeg har udført, hvad I pålægger mig! – Se, Pippin! Se! Skyerne ovenover os bliver mere og mere glimrende gyldne; der er vistnok indgangen til Himlen,

og det er Guds herlighed, der lyser os i møde. Ser du ikke en hvid skikkelse deroppe, som bøjer sig ud og vinker til os?"

"Nej," svarede Pippin oprigtigt og sprang op. "Jeg ser ikke andet end skyer. Men hør nu!"

"Nej, hør du!"

"Nej, jeg vil tale. Du bærer dig ad som præsten. Når du først får begyndt, kan du ikke holde op igen. Altså, så længe jeg har levet, er der ikke nogen sang eller noget sagn, der har fået mit hjerte til at banke som det, fader fortalte i går om den skønne, onde kvinde."

"Ja, og om folkets store nød, og at ingen af rigets stormænd kan eller vil hjælpe."

"Men at der dog måske kunne være frelse, når der kom nogen, som havde et rent hjerte."

"Og uforfærdet mod. Og da tænkte jeg allerede: Mod har jeg, blot jeg vidste, hvordan jeg skal bære mig ad. Hele aftenen tænkte jeg med gru på, hvad jeg havde hørt, og lod endog den kolde dyresteg, vi fik til aften, stå, og drak kun mælken; jeg var så hed og tør i halsen."

"Og jeg bad efter aftenbønnen endnu længe til Sankt Peder og den hellige jomfru, at de ville frelse frankerne fra dette skrækkelige kongepar."

"Jeg glemte desværre aftenbønnen for at tænke på frankernes elendighed. Og jeg kom bestandig til at tænke på hvad fader siger, at heltens højeste stolthed og skat er hans folk, og at han med glæde ofrer sit liv for folket –"

"Ja, ja, men sig ikke eftersætningen; den er hedensk."

"Men den er så smuk alligevel: "Han vågner til Valhallas fryd!" – Ved du, hvad det vil sige? Ikke? – Jeg ved det heller ikke. Men

det klinger så smukt, hvor megen fastestraf end abbeden af Trier har sat for at sige det."

"Ja, Pippin, nu må du faste!" sagde Arnulf og hævede advarende sin pegefinger.

"Nej, tak! – Jeg sagde det jo kun her for at tale med dig om det. – Og endelig tænkte jeg mig, at når Sankt Martinus, som er skytspatron for vor slægt, blot ville låne mig sin gråskimmel, der flyver gennem luft og skyer, og sit spyd, så skulle jeg nok finde vej til kong Chilperich. Og så faldt jeg i søvn."

"Det gjorde jeg også; men jeg bad dog først ordentligt min aftenbøn. Og så drømte jeg straks – –"

"Nej, Sankt Martinus viste sig for mig i drømme ganske, som han er tegnet i din billedbog, på sin hvide hest og med guldhjelm på hovedet, langt, gråt skæg, en mørkeblå kappe over skuldrene og spyd i hånden. 'Stå op, min søn!' sagde han, 'jeg har udset dig til en stor dåd. Tag din faders hvide hest, Witti,' – du ved nok, det er den, jeg holder mest af at ride på; det ved han altså, den gode helgen – 'og bryd op herfra. Tag din ven, Arnulf, med dig, han kan være dig til god hjælp med sin forstand og gode råd.'"

"Sagde han virkelig det?" spurgte Arnulf ivrigt, "der kan du se!"

"Han kan sidde bagpå, og han må rette sig efter dig i valget af vejen; for det forstår du bedre end han."

"Nå, ja!" henkastede Arnulf temmelig ringeagtende.

"Og du må ikke hvile, før du finder den onde kong Chilperich; du skal bane dig vej frem til ham gennem floder og skove, gennem byer og porte, uden rist eller ro, og når du finder ham, enten han så er alene eller omgivet af sine stridsmænd, så skal

du sige til ham: 'Hør mig, herre konge! Sankt Martinus har vist sig for mig i drømme, og det er ham, der sender mig til dig. Jeg skal åbenbare dig'" – her skælvede den barnlige røst lidt – "'alle din onde hustrus, Fredegundes, skændige gerninger, som hele det frankiske folk taler om, og advare dig: Sankt Martins spyd er draget imod dig og vil ramme dig og din slægt. Dit hus er råddent. Alle Nordens folkestammer vil rejse sig mod dig. Fra nordøst, fra Schwarzwald og fra Vogeserne, vil der bryde en storm løs imod eder, og den vil omstyrte eders trone. Således skal du tale. Skynd dig nu afsted, Pippin, tiden er kostbar.' Så fløj han gennem luften på sin hvide hest og forsvandt i skyerne."

Drengen tav; hans øje flammede af begejstring; han rev den lille stridsøkse fra bæltet og råbte: "Og jeg vil udføre hans bud eller lide døden!"

Arnulf havde hørt til i åndeløs spænding. Nu greb han Pippins hånd og sagde højtideligt: "Her ville det være syndigt at tvivle. Nu skal du nemlig høre, hvad der blev befalet mig i drømme. For mig viste den hellige jomfru sig – og underskøn var hun at skue, – hun lignede din søster Berahta, men hun var langt, langt skønnere; – det guldgule hår strømmede ned over hendes himmelblå kåbe, og hun havde en blå skovduevinge i håret; hun svævede i en sky tæt hen over min seng. Og ved hendes side stod Sankt Peder med det lange, hvide skæg og de vældige nøgler til Himlen i sin hånd. Hun sagde til mig: 'Stå op, min søn, jeg har udkåret dig til at udføre en stor gerning. Du skal tage din ven, Pippin, med dig, han er raskere til at handle end du, og I skal holde eder til hinanden som sjæl og legeme.' Og Sankt Peder tilføjede: 'Men legemet skal bestandig tjene

sjælen.' – 'Ligesom en greve,' sagde den hellige jomfru, 'skal følge efter en biskop'."

"Sagde hun virkelig det? Det var dog underligt, om sådan en jomfru skulle forstå sig på, hvad en greve er."

"Petrus nikkede til det, og hun sagde videre: 'Og du må ikke hvile, før du har fundet vej til Fredegunde, og du skal trænge frem til hende gennem skov og flod, gennem stad og port, og sige til hende, enten du så træffer hende alene eller omgivet af sine damer: 'Hør mig, dronning! Den hellige jomfru og Sankt Petrus har vist sig for mig i drømme og befalet mig at gå til dig og advare dig: Vend om fra syndens vej! Angr, gør bod og omvend dig!'

'Se, sådan skal du tale,' tog Sankt Peder igen ordet: 'Sankt Peder løfter Himlens nøgler truende imod dig; aldrig vil han oplade Himmeriges porte for dig, hvis du ikke fluks omvender dig, forsager al magt og glans og gør bod for dine skændige gerninger i en stille klostercelle.' Da han havde talt, tog han vor frues hånd og førte hende bort, og hun nikkede venligt ad mig til afsked.

Jeg vågnede med bankende hjerte og kunne ikke mere falde i søvn, og jeg kunne næppe vente, til det blev dag, med at opsøge dig. Ja, kære Pippin, det er en stor nåde, der er os vederfaret; lad os gøre os værdige til den ved lydighed."

"Ja," råbte Pippin, "og ved dristighed! Jeg skal nok tale rent ud af posen til den elendige kong Chilperich. Og jeg kan tage afsted straks, – min fader er langt borte, jeg *kan* ikke engang spørge ham, hvis jeg ville, og min moder er for længst død, ligesom din moder. Og min søster har ikke noget at befale over mig. – Men du? Hvad vil du gøre? Din fader giver dig vist ikke

lov at rejse, hvis du spørger ham, for – det er jo vel nok noget voveligt, det vi har for."

"Ja, så siger jeg det ikke."

"Men er det rigtigt ikke at sige ham det? Du kan dog nok tænke, at han ikke vil synes om det."

"Det har jeg sagt mig selv hundrede gange i nat, da jeg lå så længe og ikke kunne sove. Men til sidst gik det op for mig. Jeg *må* rejse; jeg kan ikke andet. Helgenerne ønsker det. Det er jo ikke for min fornøjelses skyld, at jeg begiver mig bort – måske i fængsel, måske til døden. Siger jeg det, kommer jeg ikke afsted, så spærrer han mig inde. Altså er jeg nødt til at rejse uden at sige noget."

"Men du bør jo dog lyde din faders vilje, og den kender du jo godt, uden at du behøver at spørge ham."

"Det er rigtigt. Men når Gud befaler mig, at jeg skal gå, og et menneske, selv om det er min fader, befaler, at jeg skal blive, så må jeg gå. For 'man må adlyde Gud mere end menneskene'."

"Ja, du kan altid finde et skriftsted, som du kan bruge. Det forekommer mig tit, at du allerede er biskop af Metz, som din tante jo opdrager dig til. – Altså, afsted! Vi må rejse straks. Gå så hjem og kom hurtigt igen. Karlene er endnu ikke gået på arbejde. Nu henter jeg Witti ud af stalden. Jeg venter dig i ellekrattet, der hvor den gamle landevej går vesterpå. Og alle gode alfer være med os!"

"Fy! Nej, den engel, der ledede Tobias, stå os bi på vejen!"

5

Samme dags aften var de to drenge allerede et godt stykke borte fra hjemmet.

Så snart ridtet begyndte, overtog Pippin med sikker hånd ledelsen af rejsen; så villig han ellers var til at rette sig efter den klogere ven, heri tålte han ingen indvendinger, og Arnulf måtte også snart indrømme, at han hurtigt fandt på råd, når der opstod en eller anden vanskelighed.

I førstningen havde Pippin holdt sig på den sædvanlige hovedvej, den fortræffelige romerske landevej, der førte fra Trier over Verdun og Chalons til Paris og endnu var i vel vedligeholdt stand. Og i de første timer måtte Witti, der næppe ænsede sin lette byrde, trave til gavns; den lille rytter sparede hverken spore eller ridepisk. Men ved middagstid omtrent forlod de hovedvejen og slog ind på en skovvej.

"Hvad skal det betyde?" spurgte Arnulf. "Dyret kan jo ikke nær så godt trave ud her. Det er en dårlig vej, og grenene hænger ned allevegne."

"Hvad det skal betyde?" gentog Pippin og tog en græskarflaske frem af sin kappe. "Det er da tydeligt nok. Der, drik – men ikke for meget på én gang, ellers kan du let falde bag af. – Jo, ser du, de første par timer har man ikke savnet os, og så længe kunne det nok gå an at ride på alfar vej; på den måde kunne vi få et godt forspring. Men når jeg ikke kommer hjem til middag, det er alt for galt, så begynder de at søge efter mig. Og allerførst vil de søge mig ovre hos dig, og når de så opdager, at vi begge to er borte, så går det først rigtigt løs."

"Min stakkels fader!" sukkede Arnulf.

"Hør nu, biskop, bliv nu ikke blød om hjertet! Du gik jo på råd med din samvittighed i forvejen."

"Ja, men alligevel – –"

"Ja, nu er der ikke tale om 'men'er. Nu får du virkelig ikke lov til at vende om, – så ville de også snart komme på spor efter mig. Prygl får vi rigtignok, og det dygtigt, når de får fat på os engang. Men først må vi dog have udrettet vort ærinde. De vil øjeblikkeligt sætte efter os til alle kanter, de ved jo ikke, hvad vej vi er tagne. Naturligvis søger de os ad hovedlandevejene, for de kan jo ikke slå ind på alle sideveje. Og nu ville de snart kunne være nået så vidt, at de ville opdage os på hovedvejen. Derfor må vi nu til skovs; men så såre det bliver mørkt, rider vi igen ad landevejen alt, hvad Witti kan strække."

"Det er godt, at din fader sagde, hvor det fæle par opholder sig. Men hvordan vil du finde vejen til Paris? Det er en lang vej."

"Det er så let som fod i hose! Bare stadig vesterud, og lige ud hele tiden! Og så kan man jo også spørge sig for."

"Ja, men der er mange floder. Hvordan kommer vi over dem?"

"Å, der er vel broer, og dem plejer kongerne ikke at lade forfalde, for de tjener dygtigt med bropenge."

"Hellige Marie, og vi, som ikke ejer en skilling!"

"Å jo, vi har en hel hoben. Her, kan du høre, hvor det rasler?" Han rystede en lædertaske, der hang ved hans bælte.

"For Guds skyld, Pippin, hvordan er du kommet til de penge? Du har dog vel ikke –"

"Stjålet dem?" sagde Pippin og lo. "Nej, vær ikke bange! – Fy, Witti, hvad er der med dig? Kan du ikke se, det er ikke andet end et rådyr, der løber gennem krattet og brækker grenene til siden? – Nej, jeg fandt for nylig, da jeg var på jagt, et kobberkar;

det var halvt forrustet og itu, og deri fandt jeg mange guld- og sølvmønter, en hel hjelm fuld. Jeg viste dem straks til fader, og han gav mig lov til at beholde det hele; det er altså min lovlige ejendom. Han sagde, at det var meget bedre mønter, end man præger nu til dags, altså er folk jo vel tjente med, at man betaler med sådanne penge. – Men ved du nu hvad, nu er det bedst, vi holder middag. Witti kan også have godt af at hvile lidt ud, og jeg for min part er rigtig sulten. Her er en lille herlig bæk, hvor vi kan ligge rart. Hop så af, lille bisp!"

Han sprang rask af og rakte Arnulf hånden for at hjælpe ham ned. "Så, Witti," sagde Pippin og bandt hesten med et langt reb, som han tog frem af vadsækken, til et elletræ ved det ene bagben. "Et bedre foder end denne dejlige, friske skovbund kan ikke selve den vilde jægers ganger ønske sig."

Arnulf korsede sig. "Ti dog stille med sådan snak, – her midt i den vilde skov."

"Å, jeg er ikke bange for ham," svarede Pippin og lo. "Han gør ingen fortræd, når man har hjertet på det rette sted. – Kom nu og spis! Her er kold dyresteg! Min søster Berahta vil nok tage på veje, når hun opdager, at det store fad kød i spisekammeret er tomt. Jeg gad nok se de øjne, hun vil sætte op. – Men så spis dog!"

"Tak!"

"Er du ikke sulten?"

"Jo, meget!"

"Nå, hvad er der da med dig?"

"Det er fredag i dag, så kan jeg ikke spise kød."

"Å, sludder!"

"Jo, det har jeg lovet Sankt Peder."

"Det tager han dig såmænd ikke ilde op, når du er flov i maven."

"Ja, det forstår du dig ikke på; du er et verdensbarn."

"Måske! Men jeg forstår mig på, at du ikke må være så forkommen af sult, at du falder ned af hesten for mig."

"Ih, så du, der pilede en forel afsted i bækken?" råbte Arnulf ivrigt.

"Ja, – se, der er én til! Der er en hel stime."

"Så har jeg ingen nød! Krog og snøre har jeg hos mig! Skynd dig, hjælp mig at bøje den tynde el der. Lån mig din kniv, så har vi snart en prægtig fiskestang. Se, om du ikke kan finde et par græshopper. Eller en af de myg, der flyver, med den lange, blå bagkrop, dem bider de bedst på. Skynd dig!"

Pippin sprang efter græshopper og myg, til han svedte. Da han kom med en håndfuld, lå der allerede to foreller og sprællede i græsset. "Hurtigt, Pippin! Friske maddinger! Og slå nu ild. Der i min taske finder du flintsten og tønder. Hej, der har vi en til, sikk'en tamp! Skær fire spidse pilestokke, og øs vand i din hue. Pust til ilden!"

"Nej," sagde Pippin og satte begge hænder i siden, "der er dog ingenting, du forstår så ypperligt som at befale."

"Ja, bedre end du forstår at lystre. – Brænder det endnu ikke? – Ei, der har vi nummer fire. Der er godt bid."

"Hold nu op og hjælp mig at koge; nu har du jo nok. Men det er sandt, du er så ivrig en fisker, du bliver ved, når du først har begyndt. Du har tålmodighed og sindighed til det arbejde. Det er mig for kedsommeligt, jeg holder mere af at gå på jagt."

"Ja, nu fisker jeg foreller, siden kommer turen til menneskene. Min skytshelgen var også fisker og bar sig

ligesådan ad. Men jeg har aldrig hørt tale om, at der nogensinde har været en hellig jæger."

"Nej, men om den vilde jæger har du da hørt tale?"

"Tys! Jeg synes allerede, jeg hører det suse i trætoppene." Han dukkede sig ned og så ængsteligt i vejret.

"Å, det er ikke andet end en hejre, som vi har skræmt fra dens fiskeplads. Det er et lykkeligt varsel for vejfarende."

Fiskene blev snart kogt, og de sultne drenge gjorde sig ret til gode med dem. Græskarflasken gik fra den ene til den anden.

"Jeg synes forresten ikke," sagde Pippin, "at de gejstlige behøvede at rase så stærkt imod de gamle guder."

"Jo, det er fæle trolde, ja, hvad mere er, det er onde ånder, dæmoner: Fru Berahta og fru Vrene. Og østfalernes Sassenot og schwabernes krigsgud og thüringernes moder Hulda og bajuvarernes tre jomfruer. Og den røde tordengud eller rettere tordendjævel; men fremfor alle den vilde Wodan."

"Nej, se, du kan dem på remse!"

"Ja, i Trier lærte vi en besværgelsesformular imod dem alle sammen."

"Nå, det var jo meget pænt. Men når det kommer til stykket, så vil dog måske dine uvåbendygtige helgener tage til takke med de tilsidesatte gamle helte. For med undtagelse af Sankt Martinus med kappen og spyddet er dine helgener nok ikke store stridsmænd."

"Så? Hvad mener du da om Sankt Georg? Og ærkeenglen Michael? Forresten behøves der jo ingen videre kamp; når Sankt Peder løfter Himlens nøgler, knuses alle fjender."

"Ja, når man kunne stole på det! Men det løber ikke af uden kamp. En gammel harpespiller – vær rolig, han er ingen

hedning, han er døbt og stammer fra bajuvarernes land – sang nylig hjemme i hallen sangen om Mudspilli, når menneskenes synder har taget overhånd og alting skal forgå. Det var hjerteskærende at høre på."

"Tror du egentlig, der er så længe til enden? Kan der ske noget værre, end dette onde kongepar har gjort sig skyldigt i?"

"Gid det var så vel, så kunne jeg måske komme til at opleve den vældige kamp og tage del i den! Altså, da skal Antikristen herske på jorden og brænde kirker og klostre og forfølge de fromme. Og da vil den nye Himlens herre sende Elias til jorden med mange tusinde engle for at knuse Antikristen og alle djævle og frelse de fromme. Så udbryder den allervældigste kamp. For djævlene vil løse de gamle jættekræfter, der har ligget fængslet så længe, helvedhunden og den store slange, der snoer sig omkring verdenshavet. Og da vil kæmperne slynge flammer ud over hele verden; da vil den gamle jord brænde op, himlen vil stå i lys lue, og ilden vil fortære menneskene; vennen kan ikke hjælpe sin ven mod ilden, når alt brænder i flammehavet. Elias – hvem mon det nu er?"

"Han fo'r til himlen i en ildvogn."

"Han skal kæmpe i tvekamp med Antikristen. Og han dræber sin fjende, men dør selv af sine sår, og derpå får helvedhunden og slangen overmagten, og englene må vige. Da mindes den nye Himlens herre den gamle Himlens herre, som han har forvist til en fjern bjerghule med hans bedste helte, og mindes, at den gamle himlens herre fordum heltemodigt stred imod jætterne. Og han udsender en engel, der støder i et højt klingende horn, hvorpå bjerghulen åbner sig, og ud fare de gamle helte, rustede til strid; de bære ikke nag til den nye himlens herre, fordi han

har styrtet dem og holdt dem fangne så længe; de er trofaste og højmodige, som hedninge plejer at være. Og da de ser de gamle fjender, helvedhunden og slangen, bryder deres gamle kampraseri ud på ny, og de styrter løs på dem, og den gamle himmelhersker med kappe og spyd – ganske som Sankt Martinus, – hvor kan det være?"

"Å, han har vel stjålet dem fra Sankt Martinus," svarede Arnulf tørt.

"Den gamle himmelhersker dræber helvedhunden, og tordenens behersker fælder slangen med sin hammer, og så får englene mod på ny, og alle vætter må ligge under. Og højt oppe, ovenover regnbuen, sidder den gamle hersker, fredelig og uden nag, ved siden af den nye hersker, og ved siden af Elias, der igen er med, sidder tordenens behersker, og ved siden af Kristus sidder Paltor, der hvert år opstår fra Hel, og begge taler om, hvor gyseligt der var i Underverdenen. Og Michael og Ziu, krigsguden, måler deres gode sværd med hinanden for at se, hvilket der er det bedste, og drabelige sår giver de hinanden. Jomfru Maria og fru Berahta fører afvekslende den himmelske husholdning, og snart er det manna og snart vildsvinesteg, der opvartes med. Og alle de tapre, gamle heltesjæle, der har kæmpet ved englenes side i den sidste kamp, er forløste og deler nu bolig med de salige."

Arnulf sprang op og tog sig en ny forel. "Hør, ved du hvad," sagde han, "din gamle harpespiller fra bajuvarernes land, som har disket op for eder med alt det tøjeri, må have været forrykt."

"Ja, lidt måske; det syntes jeg selv. Han har rodet det gamle og det nye alt for meget sammen. Han bekender sig selv til den nye tingenes orden, men har dog ikke helt kunnet opgive det

gamle. Men jeg syntes godt om det alligevel, fordi det går så vildt til alt sammen."

"Man må ikke bilde sig ind," sagde Arnulf med munden fuld af mad, "at sådanne gamle folkesagn er sandhed; for det meste er de det ikke, det har jeg for nylig selv set med din søster Berahta. Du ved jo nok, at jeg holder mest af at lege med hende af alle børn i nabolaget; hun hører så opmærksomt til, når jeg fortæller hende de helgenhistorier, jeg nylig har lært af min tante i Metz. Det har min lille kusine Biltrud nu længe været misundelig over, og for nogle måneder siden kom jeg lidt op at skændes med hende om fru Ostaras hunhare; du ved, hedningerne siger, at den lægger røde æg, men det er jo noget snak; det er hønsene, der lægger dem, og kokkepigen, der farver dem, og kirken indvier dem, – og det sagde jeg til Biltrud, men så blev hun smækvred og skreg: 'Ja, forær du bare alle dine æg til Berahta, det er en net legekammerat, du der har fået, hun har én platfod og én svanefod, det har alle piger i den slægt. Det har de fået i arv efter deres stammoder, som var en hedensk flodalf, en afskyelig kvinde, der forstod at skaffe sejr ved troldkunster; hun havde også svanevinger'. Jeg sagde naturligvis, at det var noget passiar, men jeg var dog ikke ganske vis på, hvordan det hang sammen, og jeg var ikke så glad mere ved at lege med Berahta, for jeg har en hemmelig skræk for alt, hvad der stammer fra hedninger og trolde, og jeg var nær ved at tro, at hun var forgjort. Jeg kan ikke lade være at tænke på Berahta, meget mere end på andre småpiger, og jeg var ret ilde til mode ved, at der skulle være noget galt fat med hende. Nu for et par dage siden gik vi og fiskede foreller, og hun havde en sivkurv, vi lagde de fisk i, vi fangede, og så, da vi skulle

over skovbækken, trak hun uden videre sine sko af og vadede over med mig. Jeg var ligefrem angst for at se ned på hendes fødder, men jeg kunne dog ikke lade være at se efter, og så var der ikke tanke af sligt. Hun har en nydelig lille fod."

"Det kunne jeg for lang tid siden have sagt dig, hvis du havde spurgt mig," sagde Pippin og lo.

"Nej, det kunne jeg ikke have bragt over mine læber at spørge noget menneske om. Men nu er jeg så glad over, at Berahta ikke har sådan en skavank. For jeg skal sige dig, en biskop har *også* lov at gifte sig."

6

"Så," råbte Pippin, og sprang op. "Nu må vi til hest igen."

"Bi lidt, jeg må først sige min bordbøn." Han mumlede en latinsk formular. Pippin skrabede ud med den venstre fod, så op mod himlen og sagde: "Tak, gode Gud! Dine fisk var udmærkede! Men faders vin var endnu bedre! – Hvad er det, du står og mumler der ud i vandet?"

Arnulf bøjede sig let ud over bækken og hviskede:

Bølgende bølge,
flydende flod,
fiskerens fryd,
nøk eller nisse,
hvem det monne være,
som boer under bølgen –:
Tag mod min tak!

For hver flydende finne,
som fiskeren fanged',
som gavmild du gav os,
syv, ja syvti
vrimle der vil.

"Hm!" sagde Pippin og løste hesten, der fornøjet vrinskede ham i møde; "nøk eller nisse? Dem har jeg da heller ikke endnu set i nogen liste over helgener."

Arnulf blev lidt flov ved denne indvending. "Nej, det ved jeg nok. Det er hedenske væsener. Men Sankt Peder vil nok tilgive mig det, for når jeg kaster snøren ud i *hans* navn, får jeg ikke en

eneste fisk; men denne gamle fiskeræmte hjælper altid. Og det er nu engang min fornøjelse at fiske, jeg kan ikke lade det være. Men," fortsatte han ganske ivrigt, "derfor skal du ikke tænke ilde om Sankt Peder som fisker. Men ser du, han har jo aldrig været her i landet. Han er god for Middelhavet og for Jordanfloden. Men her har vi jo ganske andre slags fisk, som han ikke forstår sig på. Og her regerer endnu, ligesom i gamle dage, de gamle flodvæsener, og dem må en fisker se at stå sig godt med."

"Å," svarede Pippin, "jeg skal såmænd ikke gå i rette med dig for det, men jeg vil kun bede dig om, at, når jeg i morgen går på jagt for at få noget til måltid for os, så må du også lade mig have lov at sige min jagtæmte. For det lakker stærkt mod enden med Berahtas dyresteg."

"Er den jagtæmte så kraftig?"

"Ja, den hjælper altid."

Arnulf kløede sig bag øret. "Ja, i morgen kunne jeg jo nok lide at få lidt kød at spise. – Å ja, du kan jo sige den, når jeg ikke hører på det."

Nu sprang Pippin op og hjalp sin tykke ven op bagefter. "Du ser dog egentlig løjerlig ud," sagde han og smilede, "med den bredskyggede sivhat på."

"Det er en rigtig fiskerhat; den tager godt af for solen, når man er ude på vandet, hvor der ingen skygge er."

"Og så den lange fiskestang på ryggen! Så kan jeg dog bedre gemme kogger og bue under min kappe."

"Men den lange stav er også til andet end til blot at fiske med. Sankt Peder fører staven, han vogter sjælene med, som en tro hyrde. – Nå, øg, vil du tage benene med dig!" Han gav Witti et rap, men det tog den ikke nådigt op. Den fo'r sammen og slog

voldsomt ud, og havde den bageste rytter ikke i en hast slået begge armene om den forreste, var han utvivlsomt blevet græsrytter.

"Der kan du se, du lille tosse," sagde Pippin, "hvad der kommer ud af vigtighed! Hvad skal du slå min hest for? Lad du bare mig passe den!"

"Ja, i Guds navn – når vi blot er langt nok forud," svarede Arnulf, lidt flov over sin dumhed.

Da det begyndte at mørkne henimod aften, slog Pippin igen ind på hovedlandevejen. Da de kom til broen over Maas, fandt de den spærret ved tværbjælker.

Pippin stødte i sit jagthorn, og brovægteren og hans medhjælper, der boede i en mølle på den vestlige flodbred, kom straks til syne og betragtede med forbavselse de to smukke drenge på den hvide hest.

"Hør, du," hviskede medhjælperen, "det er da et underligt syn. To drenge alene på én hest! Se, hvor deres øjne skinner. Det er vist alfer!"

"Snak, alfer! – Forresten, enten de er alfer eller landstrygere, betaler de ikke pontaticum [Note 2)], kommer de ikke over. Hvem er I?"

"Det kommer ikke dig ved, karl," svarede Pippin. "Du er kun brovægter og ikke grænsevogter."

"Hvor skal I hen?"

Pippin ville heller ikke svare på dette spørgsmål.

Men Arnulf råbte højt: "Vi skal til kong Chilperich og dronning Fredegunde."

"Ja vel," sagde medhjælperen igen. "Nej, det hænger ikke rigtigt sammen med dem. Dronningen holder samkvem med

trolde og skovånder og – "

"Det skal gå eder ilde," tog Arnulf til orde, "hvis I opholder os. Vi står under højere magters beskyttelse og rejser i deres ærinde."

"Jeg har et vigtigt budskab til kongen," råbte Pippin.

"Det er godt nok alt sammen. Men I må betale først."

"Ja, det forstår sig. Hvor meget har vi at betale?"

"En halv sølvsolidus for hver af eder og en kvart sølvsolidus for hesten."

"Pyt," sagde Pippin og trak sin læderpung frem, "sådanne fedtskillinger kender vi ikke noget til der, hvor vi hører hjemme."

"Hører du?" hviskede medhjælperen igen, "ingen i verden er rigere på guld end alfer, siger det gamle mundheld."

Også den gamle brovægter studsede, da han, idet Pippin åbnede pungen, så glansen af sjældne og svære guldmønter med fremmed præg.

Pippin tog en håndfuld frem og kastede den i den hue, den gamle holdt hen til ham. "Så, det slår vel nok til. Det er til dig og dine børn og børnebørn."

"Det er rigtigt," hviskede medhjælperen. "Alfeguld yngler; det svinder ikke, men blomstrer og vokser."

Den gamle havde imidlertid løftet de svære bjælker og skød dem langsomt tilbage; mens Witti forsigtigt betrådte det glatte brodække, greb han med et ildevarslende blik til den kniv, han bar i sit bælte. "Pyt, – alfer," råbte han, "det er hjælpeløse børn! Jeg kunne have lyst til at tage livet af dem og tage deres penge."

Men Arnulf havde opdaget hans håndbevægelse og onde blik og råbte med høj røst: "Mord! Jeg ser, at der skjuler sig

mordtanker under den rynkede pande. Tag dig i agt, mand, vi går i helligt ærinde og står under usynlige ånders beskyttelse."

Den gamle blev bange og trådte til side; medhjælperen sank i knæ og strakte med bortvendt ansigt hænderne afværgende ud imod børnene. Pippin gav hesten af sporerne, og den sprængte i lynende fart over broen.

"Se, det hjalp!" sagde Pippin. "Gud må vide, hvem de anså os for. Men hvorfor nævnte du ikke navnene på vore helgener?"

"Det var med velberåd hu. Så du ikke, at den gamle bar et kors og den unge en hammer omkring halsen? Den ene troede altså mere på englene og den anden mere på alferne; derfor brugte jeg ord, som kunne skræmme dem begge."

Da det blev mørkt, kom de igen til et vandløb, en af bifloderne til Maas. Pippin vidste, at der også førte en bro over dette vand, men uden ret til at kræve bropenge; dermed trøstede han Arnulf, der ville have været bange for at ride over et vadested i mørke.

Pludselig holdt Pippin hesten an og lyttede efter noget, han syntes at høre bagved dem.

"Hører du ikke noget?"

"Jo, jeg synes det."

"Ja, det er hestetrampen i det fjerne. Der er flere ryttere! Det er vist folk, der sætter efter os. Se, der så jeg en fakkel i udkanten af skoven."

"Hvad skal vi gribe til?"

"Afsted! Lad os se at komme under broen!"

De nåede snart broen; begge sprang af og førte forsigtigt hesten ind under den første brohvælving, hvor de anbragte den

således, at den ganske skjultes af denne for dem, der kom ad landevejen; selv krøb de sammen under hestens bug.

Hestetravet kom nærmere og nærmere, og de hørte rytterne råbe og skrige.

"De kalder på os," hviskede Pippin.

"Det siger jeg dig, hellige Petrus," hviskede Arnulf, "er min kære fader med og kalder på mig, så – ja så tror jeg, jeg følger med ham."

"Det er ikke rigtigt gjort," mumlede Pippin; "så er jeg rigtignok glad ved, at min fader ikke kan være med dem."

Rytterne var nu tæt ved broen: "Arnulf og Pippin! Arnulf! Pippin!"

"Å, det er ikke andre end avlskarlen," sagde Arnulf. "Han kan skrige, så længe han har lyst."

"Og mølleren hjemme hos os er der også. Det er da godt, han er dygtig tykhovedet," sagde Pippin.

"Nej, det kan ikke nytte," sagde en af de to ryttere og lyste med faklen udover hele broen.

"Ja, her er de heller ikke," bekræftede den anden.

"De kan heller ikke være nået så langt endnu."

"Jo, det kunne de nok; Witti er en god traver."

"Men vi har jo heller ikke opdaget hestespor nogensteds."

"Jo, det har vi, men det var kun af én hest, og den, der har redet den, er redet fra vest mod øst."

"Lad os vende om!"

"Ja, her er slet ikke videre hyggeligt ved denne bro. Her skal engang være begået et grueligt mord. Og siden den tid siger man, at det spøger her ved nattetider."

"Hør! Hørte du ikke, ligesom én sukkede?"

"Jo, her nedenunder broen!"

"Lad os skynde os herfra!"

"Ja, afsted!"

Derpå vendte de om og jog tilbage ad samme vej, som de var kommet.

Da Pippin under overgiven latter trak hesten frem under broen og ud på landevejen igen, faldt Arnulf på knæ og bad ganske højtideligt: "Jeg takker dig, hellige Petrus, for det nye under, du her har gjort til vor redning fra vore forfølgere."

"Hvad er det for et under, du mener? Er det møllerens tykhovedethed? Det er da en gammel skade."

"Nej, men Sankt Peder må åbenbart have vendt hestens spor den modsatte vej."

"Nej, lille Nulfe," svarede Pippin og lo af fuld hals. "Det mirakel har jeg såmænd gjort. Det er mig, der har skoet ham forkert. – nu afsted, Witti, nu skal du løbe alt hvad remmer og tøj kan holde. Se, nu står månen op bag fyrreskoven:

> Hil dig, hil dig, Himlens hyrde,
> lad din skønne skive skinne;
> vejled venlig vildsom vandrer!"

Sjette bog

I

I kongsgården Chelles ved Paris var der stor glæde.

For to måneder siden var Fredegundes sidstfødte søn blevet højtideligt holdt over dåben. Faderen gav ham navnet Chlotachar: "for," sagde han til Fredegunde, der glædestrålende deltog i alle festligheder ved hans side, "min fader, Chlotachar, regerede over alle tre riger, Austrasien, Neustrien og Burgund, så lad navnet være et godt forvarsel for drengen. Og alle gamle folk, der har kendt min fader i hans unge alder, og som har set vor dreng nu, siger, at han ligner ham meget mere, end han ligner nogen af os to. Heller ingen af de kære drenge, vi har mistet, skal have lignet deres bedstefader så meget, ikke at tale om vor yndige lille pige, Rigunthe – nå, vær rolig, Gunde, – hun bliver jo aldrig så smuk – eller så slem – som du!"

Sent om aftenen efter dåbshøjtideligheden, da dronningen allerede for længst havde trukket sig tilbage fra taflet, trådte Chilperich oprømt hen til hendes seng og sagde: "Sover du allerede? Ikke? Nå, det var rart. Hør nu da, her er glædelige efterretninger, glædelige efterretninger, lille Gunde."

"Er det fra Metz?" spurgte hun med tindrende øjne.

"Ja! Du ved, at det ved sidste sammenkomst blev afgjort, at så snart de begge var slagfærdige, skulle de sende mig mundtligt bud, at 'vandet går op til hamsterens hule'. Det var for at undgå faren ved at skrive, hvis brevet skulle blive opsnappet. – Nu i dette øjeblik sender hertug Gundevald mig en mand, der har netop denne besked."

"Det vil altså sige, at den første oktober slår vi alle sammen løs?"

"Ja vel, og på alle kanter på én gang. Den ulykkelige tykke hamster i Orleans! – Han vil gøre store øjne."

"Å, ham har vi ingen medlidenhed med! Han skal i den senere tid ofte have sendt hemmelige budskaber til gotherinden og til hertug Lupus af Champagne og flere andre. Og han har endnu ikke sendt os gaver i anledning af vor kære drengs fødsel, således som skik og brug er. I skulle berøve ham hele hans rige!"

"Nej, lad ham dog beholde det par stæder der ved Rhône! De udgør ikke en tyvendedel af hans rige."

"Får du så hele resten?"

"Ja vel, og endda et godt stykke af Austrasien."

"På hvilke vilkår indrømmede de dig det?"

"Egidius forlanger kun penge, men rigtignok mange penge. Gundevald fordrer derimod den del af Champagne, hvor Lupus før har hersket. "

"Det er lovlig meget," mente Fredegunde og så misfornøjet ud.

"Ha, ha, han har heller ikke fået det endnu," sagde Chilperich med et grin. "Men lad ham nu blot først gøre sit arbejde, og når vi så ikke behøver ham længere, så – kommer tid, kommer råd. Han er jo temmelig drikfældig, og så – –"

"Ja, det er ikke enhver drik, der er sund," sagde Fredegunde med et smil. – "Men barnet, Childibert, hvad gør I med ham?"

"Ham klipper vi en tonsur og gør ham til munk."

Fredegunde trak på skuldrene. "Nå, skal vi have mere af det? Der er dog mange, som efter at de var klippet, har ladet hårene vokse igen. – Ja, ja, han skal jo forresten være svagelig. – Men fruentimmeret, gotherinden? Skal hun også beholde livet denne gang?"

Chilperich rejste sig og rystede på hovedet. "Men, lille Gunde, hvad fortræd har hun egentlig gjort dig? Der er ingen, du stræber sådan efter livet som hende. Hvorfor er du hende så hadefuld?"

"Å," svarede hun langsomt, idet hun viklede en lok af sit skønne hår om fingrene, "jeg har meget at hævne på hende. For eksempel, da jeg blev skubbet om i snavset i Marseille, foruden – meget andet! Og fremfor alt, hun er født på tronen, jeg derimod i støvet."

"Lad hende dog beholde livet, den ulykkelige enke!"

"Ja, hvorfor er hun enke? Hvem bad hende ægte Sigibert? Og hvem befalede hende at ophidse Sigibert mod os, så vi lå knuste for hans fødder i Tournay? Har du glemt alle de kvaler, vi udstod i disse skrækkelige nætter? Jeg glemmer dem ikke. Og at hun blev enke anden gang – er det min skyld? – Nå, det er sandt – det havde jeg glemt. Gotherinden er ikke blot din svigerinde, hun er også din kære svigerdatter! Derfor er det vel, du holder så meget af hende?"

"Ja, du har ret!" råbte han forbitret. "Gud straffe mig, ja, det tilgiver jeg hende ikke."

"Hvem skal være overanfører i felttoget?"

"Din yndling, Boso, og hertug Gundevald. Deres plan er fortræffelig. Guntchramn vil blive så fuldstændigt overrumplet midt i den dybeste fred, at han vil være fanget, inden han ved et ord af det."

"Det var virkelig en prægtig nyhed, du der bragte. Den kan man nok sove godt på."

Da de efter dåben følgende fester, der varede i flere dage, var forbi, tog Chilperich afsked med sin gemalinde for et par dage

for at jage i den store kongelige fredskov, der strakte sig fra Chelles og flere mile mod øst. Afskeden var øm; han kyssede og omfavnede hende atter og atter.

"Så skøn, så fortryllende skøn har du endnu aldrig været," sagde han. "Lad mig også se drengen en gang endnu."

"Ikke så gerne, min ven! Han sover. Og det er ikke godt at vække et barn, der sover, og bære det omkring."

"Hvorfor ikke?"

"For onde blikke. Hans fire brødre er rimeligvis dræbte af mine fjender ved hekseri, måske netop ved onde blikke. Derfor vogter jeg omhyggeligt dette vort eneste håb for alle fremmede, ja for hvert et vindpust."

"Ja, som du vil da."

"Ser du," sagde hun, "dette barn, denne *dreng*, er jo det pant, jeg udbad mig af helgenerne. Da vi ramtes af denne ulykke og mistede vore fire børn, tvivlede jeg næsten et øjeblik på min lære, som jeg dog har bygget hele mit liv og alle mine handlinger på. Du har altså dog ikke, tænkte jeg ved mig selv, kunnet bestikke helgenerne, og nu straffer de dig med tabet af disse fire børn. Da var jeg fortvivlelsen nær! – Det kunne jeg ikke bære; det var for galt. Da var det på det yderste med mig. Engang havde jeg allerede lavet mig en kraftig drik – denne gang var det ikke til andre, men – jeg havde dog ikke mod. Dolk, strikke eller vand turde jeg slet ikke tænke på. Jeg havde gjort denne drik dygtig sød med honning, men alligevel var det mig ikke muligt. Det var rigtignok en lykke, at jeg var så fej."

"Ja, det har du ret i; mod er den dummeste af alle dyder; den kan afstedkomme døden."

"Lige derefter mærkede jeg jo, at jeg atter skulle være moder, og så væddede jeg ligefrem med helgenerne; bliver det en dreng, som jeg ønsker mest levende af alt, så har jeg regnet rigtigt, så skal det være mig et tegn på, at jeg har mine helgener i lommen! – Du anede ikke, i hvilken uro jeg befandt mig, så længe jeg måtte leve i uvisheden – men da du råbte højt: 'Det er en søn', da – –"

"Ja, jeg troede virkelig, du var blevet vanvittig, så voldsom og grænseløs var din glæde og lykke."

"Forstår du det nu, min lille ven? Denne dreng betyder for mig ikke alene i dette liv Frankrig, men efter døden utvivlsomt Himmerige. Har jeg så ikke grund til at være øm overfor ham?"

"Jo, det har du rigtignok! Farvel! Farvel! Jeg bliver kun to korte dage borte."

2

Straks efter red kongen, ledsaget af nogle få hoffolk, ud af den store port til gården.

Endnu en gang hævede hun sin hvide hånd til hilsen fra den åbne stenbalustrade, der løb rundt om det øverste stokværk.

Derpå kaldte hun på Rulla. Men i stedet for denne viste der sig en anden pige, der meldte, at Rulla var taget bort.

"Hvorhen?"

"Det må du vide, dronning. Du har jo sendt hende bort."

Et drøjt slag på kinden var svaret.

"Hvis jeg vidste det, behøvede jeg jo ikke at spørge. – Hvad er der med hende?"

"Jeg mødte hende for lidt siden," svarede pigen skælvende, "da hun kom ridende på sit muldyr ud af den bageste havelåge med Rando. 'Hvor skal du hen?' spurgte jeg. – 'Jeg skal bort,' svarede hun sagte: 'Dronningen!'"

Fredegunde skød hende til side og gik ind i det lille værelse, hvor Rulla plejede at ligge med sin dreng.

Alt var her, som det plejede, kun lå eller hang de klæder og andre sager, som dronningen havde foræret hende eller barnet, alle omhyggeligt ordnede ved siden af hinanden. På en kiste lå der en sammenfoldet seddel. Dronningen tog den, rev den op og læste: "Min skriftefader, som jeg nylig har antaget i stedet for den gamle, har pålagt mig at fly bort fra dig, kære dronning, så sandt min egen og mit barns sjæl var mig dyrebar. Og jeg indser, at han har ret. Jeg har været vidne til mange ugerninger af dig, og vidste, at du ville begå endnu flere. Ofte har jeg bedt dig at vende dig bort fra det onde, men forgæves. Jeg har kun

nød og elendighed i vente for mig og mit barn. Det er hårdt. Og det falder mig dog endnu hårdere at forlade dig, dig, som jeg har at takke for mit barns liv såvel som for mit eget. Men sjælen, den udødelige sjæl, er vigtigere end alt andet. Endnu engang takker jeg for alt godt, jeg kysser dine fødder. Ak, Fredegunde!"

Med rynket pande rev hun sedlen i ganske små stykker og mumlede: "Hm! – Hvor jeg dog er dum! Det gør mig næsten – ondt. Jeg havde vænnet mig til hende, som man kan vænne sig til et trofast dyr. – Den utaknemlige! – Dog, nej, jeg er overbevist om, at det er faldet hende tungt. – Tosse da! – Som om jeg ikke står mig udmærket med helgenerne. At løbe herfra, hvor hun havde det så godt, og give sig nød og elendighed i vold i stedet! – Hvor det er tåbeligt!"

"Bring mig mit barn!" befalede hun en af pigerne. Men hun følte sig så underlig til mode, at hun ikke kunne og ikke ville lægge barnet til sit bryst. Hun gav pigen det tilbage igen og gav sig til at gå frem og tilbage i værelset med hurtige skridt. "Disse dumme præster!" mumlede hun. "Hvad ved de om, hvordan jeg er anskrevet hos helgenerne!"

En tjener meldte, at en stormand fra Austrasien ønskede at gøre sin opvartning. Det var en meget vigtig sag; den angik ikke ham selv, men kongen og dronningen personligt. Det var påtrængende nødvendigt, at han fik dronningen i tale.

"Det er godt, at man kan få andet at tænke på!" udbrød hun, og rynkerne på hendes pande spredtes. "Lad ham lægge sine våben fra sig og komme ind."

Hun gik atter en gang op og ned i gemakket og så ud ad vinduet ned ad den vej, kongen var redet ad, da han tog bort.

"Jeg ville ønske, han var hjemme igen," sagde hun tankefuld; "jeg ved ikke selv hvorfor, men –"

Forhænget for indgangen raslede; hun vendte sig om. Midt imellem begge sider af forhænget stod en høj mand i rig dragt; det forekom hende, at hun genkendte de ædle, blege træk, men hun kunne dog ikke komme på, hvem det kunne være.

Den indtrædende fæstede sit øje skarpt på hende, og det svimlede et øjeblik for ham; han greb fat i forhænget og støttede sig til dørkarmen: "Himmel!" udbrød han, "beskyt mig! Hvor er hun dog blevet skøn!"

At hendes skønhed, der så ofte havde virket mægtigt bedårende, her atter triumferede, gengav hende fuldkommen fasthed og ligevægt. Hun smilede yndefuldt. Pludselig genkendte hun den fremmede: "Landerich!" råbte hun og trådte ham hurtigt i møde, "gamle ven! Velkommen!"

Hun rakte ham begge hænder; hendes øjne tindrede; den stolte mands forvirring frydede hendes forfængelighed. "Landerich!" gentog hun med en klar, munter latter, idet hun trådte endnu nærmere hen til ham og gjorde mine til at ville lægge sin hånd på hans skulder.

Men han trådte hurtigt til side og holdt den højre arm afværgende ud imod hende.

Hun studsede, og hendes pande rynkede sig atter. "Ah," sagde hun med et koldt og foragteligt smil, "bestandig betænkeligheder? Han er endnu vred, fordi jeg dengang, da jeg skulle møde ham ved udkanten af skoven, ikke ventede endnu længere på ham! Ja, mærk dig det, når du næste gang har et stævnemøde: Den, der lader sin pige vente, får at finde sig i følgerne, hvis hun taber tålmodigheden. Ja, var du kommet

dengang, da havde meget nu været anderledes. Men forresten må jeg takke dig for din tøven. Det er den, jeg kan takke for Neustriens krone!"

"Og for din sjæls fortabelse!" sagde Landerich med dump røst.

"Lad det være min sag! Men hvorfor lod du mig egentlig vente dengang? Du ville jo have haft mig til hustru, oven i købet midt i skoven, og uden præst. Det lod til at være dig meget om at gøre. Hvorfor lod du mig vente?"

"Jeg bad for dig, forud, jeg bad om forladelse for dig for den synd, jeg ville forlede dig til."

Nu lo Fredegunde højt og svarede: "Nej, så bar min merovinger sig snildere ad. Han fandt mig som et rødt, modent og saftigt bær, der hang på en busk og ventede på, *længtes efter* at blive plukket, og han plukkede mig! Og *efter* at han havde ranet mig, fra dig og fra mig selv – men jeg stred forresten ikke stærkt imod – bad han om tilgivelse *bagefter* for den yndige synd, han havde begået, og skænkede helgenerne, tænk! – hele min vægt, uden klæder på, i voks! – Men le dog, Landerich! Hvorfor ler du ikke?"

Hun sprang hen til ham og ville overgivent trække ham i skægget. Men hun standsede forskrækket ved at bemærke et udtryk af afsky og gru over hans skønne, ædle træk, – afsky, trods den attrå, hun tydeligt så ham grebet af.

"Nej, bryd dig ikke om mig, dronning!"

Men hun havde nu just sat sig for at bryde sig om ham. Om det måske blot var for at komme bort fra den mørke stemning, Rullas flugt havde bragt hende i, at hun ganske hengav sig til den glæde, det vakte i hende, når hendes skønhed gjorde

indtryk på stærke mænd? Og at denne mand, som hun så dybt havde krænket, dog efter så mange års forløb endnu stadig ikke kunne løsrive sig fra hendes skønheds trylleri, det opfyldte hende med en vis behagelig kildrende skadefryd.

"Egentlig," vedblev hun og trådte et skridt tilbage, idet hun målte ham med et prøvende blik fra top til tå, "egentlig skulle jeg være dygtigt vred på dig!"

"Du, vred på mig?"

"Ja vist! Hvor turde I understå eder, hr. greve, at forlade kong Chilperichs tjeneste og hans rige uden orlov? Ved I ikke, at det var nok til at sigte eder for højforræderi, og at I kunne miste eders hoved derfor? Det ville være skade for et sådant hoved! I er blevet meget stoltere, smukkere og kraftigere, kære greve, end man skulle have troet om den spinkle dreng, jeg legede med ved Wuthachs bredder. Nej, alvorligt talt, hvordan kunne I dog have lyst at gå i kong Sigiberts tjeneste – der nu er blandt himlens salige engle? Han var dog *min* værste fjende! Og jeg kunne have haft så god brug for eder her ved hoffet. Jeg skulle have udnævnt eder til min sekretær, ja måske til min kammerherre – *cubicularius*, er det ikke sådan det kaldes? I stedet derfor lader I eder gøre til greve i et andet rige og slås i en række af år med vender og avarer! Hvorfor søgte I kampen med så megen iver?"

"For at finde døden. Eller i alt fald for at glemme. Men ingen af delene lykkedes mig. Bestandig, ved den ensomme vagtild, i de vendiske skoves tavse nat, i febervildheden, når jeg var såret, og i mine vågne drømme, bestandig så jeg din fortryllende skikkelse svæve foran mig. Hvor inderligt bad jeg ikke til den hellige jomfru, at jeg måtte glemme din syndige skønhed! Selv i

kirken kunne jeg ikke lade være at hviske dit navn. Men mine bønner hjalp ikke. Dit billede stod altid for mig."

Han trak vejret dybt og tav.

Hun lyttede med levende tilfredsstillelse til hans fortælling og frydede sig ved den ophidselse, der havde grebet ham.

"Nu ved jeg, hvorfor mine bønner var forgæves. Og jeg takker den hellige jomfru for alle de kvaler, jeg led i disse mange år; det var for din skyld, jeg led dem, for at redde din sjæl fra den evige fordærvelse."

Fortrædeligt vendte hun nu det skønne hoved bort. "Du vil altså blive ved med at prædike for mig, ligesom i gamle dage på Gedebakken? Det gør du bedst i at spare dig, og især i dag. I dag har jeg fået nok af den slags skriftligt, jeg trænger ikke til at få det mundtligt oven i købet. Og det er heller ingen nytte til."

"Det *skal* blive til nytte."

"Så? *Skal* det det? Skal jeg måske nedlægge min krone og gå i kloster, ligesom den utåleligt kedsommelige Radegunde? Ser jeg ud som en nonne, Landerich?" Idet hun gjorde ham dette spørgsmål, rystede hun på hovedet, så hele fylden af det pragtfulde hår strømmede hende ned over skuldrene.

"Hør mig!" sagde han strengt. Men han sænkede blikket for ikke at komme på afveje ved synet af hende.

"Nej, lad mig være fri!" udbrød hun utålmodig. "Du ser jo så alvorlig ud, som om du kom lige fra en bodscelle. Hvorfra kommer du egentlig nu?"

"Fra din bedstemoders grav."

"Nå, er hun nu endelig død?" spurgte dronningen og lo. "Jeg troede ellers, at hun forstod at brygge en eller anden kraftsuppe, der kunne gøre hende udødelig, den gamle heks."

"Du utaknemmelige! Du har altså slet ikke set noget til hende i alle disse år?"

"Nej! Konger holder ikke af, at deres dronningers nærmeste slægtninge på spindesiden er gamle tiggerkællinger. Forresten har jeg dog én gang sendt hende nogle penge, temmelig mange penge; det var den tossede Rulla, der bad mig om det. Men hvad gjorde den afsindige gamle? Hun kastede dem i ansigtet på buddet og sagde, at jeg var Djævelens datter, og hun ville ikke høre mere om mig. Det føjede jeg hende i, og det med glæde!"

"Hør nu det sidste ord, hun sagde mig."

"Å, lad mig være fri!"

"Du *skal* høre det! – her er vel ingen, der kan belure os?" Han gik hen og slog forhænget til den eneste indgang til gemakket til side.

Hans røst lød så forfærdeligt alvorlig, udtrykket i hans ansigt var så fuldt af fortvivlelse, at hun dog var nødt til at lade sin opmærksomhed tage til fange.

"Nå, så tal da, – men hurtigt og uden omsvøb."

"Uden omsvøb skal min tale blive: Fly kong Chilperich, – du er hans søster!"

3

Et øjeblik fo'r hun tilbage. Hun blev bleg, men vaklede ikke: "Det – det er – –," hun ville have sagt: "ikke sandt". Men i det samme kom hun til at se Landerich i øjnene, og hun kunne ikke få slutningen over sine læber.

Endnu et øjeblik stod hun stille, stivnet af forbavselse og skræk, men derpå sprang hun højt i vejret, klappede i hænderne og jublede: "Ah, så har jeg altså også kongeligt blod i mig, lige så godt som gotherinden! Jeg er en kongedatter! Af merovingernes stamme! Ikke nogen tiggertøs, – nej, jeg er født til trone og krone. Nu kender jeg først ret mig selv. Jeg tror det fuldt og fast! Ja, ja, jeg ligner ham jo også i mange ting, det har han også tit selv sagt. Men *hvordan* kan det hænge sammen? Og vore børn? Alle mennesker siger, at de ligner kong Chlotachar. *Han* var altså deres bedstefader både på fædrene og mødrene side."

Med lynets hastighed jog disse tanker og slutninger hende gennem hovedet. Og ordene sprudlede fra tungen lige så hurtigt, som tankerne fulgte på hinanden.

"Du skrækkelige kvinde! Og andet tænker du ikke på i den anledning? Du er gift med din broder! Blodskam! Du tør aldrig mere se ham!"

"Å!" sagde hun langsomt og meget koldblodigt. Men hun følte sig dog som isnet i hjertet. "Helgenerne kan ikke gøre mig noget for det. Jeg vidste det jo ikke!"

"Men *nu* ved du det, og nu må du flygte. Straks!"

"Så sagte!" svarede hun og, overvældet, som hun dog var, af den pludselige rystelse og af de modstridende følelser, der

kæmpede i hende, sank hun ned på løjbænken. "Ingen larm! – hvad vil der ske, hvis det blev bekendt? Lad os engang se! Min kære lille dreng – der har samme navn som min fader – hvilken Himlens styrelse! – min Chlotachar kunne dog vel ikke af den grund gå glip af kronen?"

"Aldrig tør han bære frankerkronen, han, som er avlet i blodskam. Og du selv må straks bort herfra. Kongen tør aldrig se dig mere."

"Ikke?" sagde hun langsomt. "Så? Er det virkelig din mening?" Hun søgte at tilkæmpe sig fatning. Hun tøvede, for at lede efter en eller anden udvej.

"Men – for Guds skyld! Gives der nogen anden udvej? Gruer du da ikke i din inderste sjæl både for din gemal og for dit barn og din krone?"

"Ingenlunde!" råbte hun og forsøgte at rejse sig. Men hendes knæ svigtede hende, og hun måtte blive siddende. "Slet ikke! Det er jo alt sammen usandt!" Hun smilede og sendte ham et stikkende øjekast.

"Fredegunde! Skuf ikke dig selv! Du følte jo selv, at det måtte være sandt, i samme øjeblik som du hørte det."

"Ja, det var – spøg – fortæl mig den fabel endnu engang. Den morer mig."

"Du ved godt, at det ikke er nogen fabel. Dit blege åsyn røber dine virkelige følelser. Men hør nu efter! Jeg kom for flere måneder siden såret tilbage til det gamle hjem. Jeg ville søge at genvinde mit helbred ved et ophold på vort gamle gods – ak, og som lægedom for min syge sjæl søgte jeg spor af dig, ved floden, på Gedebakken, i skoven. Jeg kom efterhånden til mine kræfter igen. Din bedstemoder opsøgte jeg straks og fandt hende

meget syg og svag og næsten som nedtrykt til jorden af en uforklarlig ængstelse. Det forekom mig ofte, som om hun ikke var ved sin fulde forstand."

"Aha! Og så vil du tillægge et forrykt menneskes tale nogen betydning?"

"Nej, det kan du ikke have trøst af, eller rettere du skal ikke kunne bruge denne udflugt! Hun sagde tit til mig, at hun pintes af en frygtelig hemmelighed, som hun ikke turde åbenbare; deri lå netop det frygtelige. Da hun følte, at døden nærmede sig, bad hun mig indstændigt at hente den diakon, der bor i nærheden af Anianuskirken, og for ham skriftede hun. Efter endt skriftemål kom præsten til mig ude af sig selv og bad mig på hendes opfordring og i alle helgeners navn at skynde mig til hende for at høre hendes sidste vilje. Efter at han havde udrettet sit ærinde, faldt han i afmagt. Jeg fandt hende rolig og ved sin fulde bevidsthed og befriet for den frygtelige sjælekamp, hun havde gennemgået i en række af år, lige siden dit ulyksalige bryllup i Rouen."

"Fat dig kortere," sagde hun med klangløs stemme og tilkastede ham et mørkt blik.

"Jeg skal gøre det så kort, som det er mig muligt. Du ved, at din moder og din bedstemoder blev solgt til det gods, der dengang tilhørte kong Chlotachar, ganske få dage før din fødsel, efter at de indtil da havde tjent på en fornem mands gård i nærheden af Paris, og at de senere blev købt af min fader. Din fader – det vil sige den stakkel, der gik for at være det – havde vel været en fri mand og havde ønsket at løskøbe din moder for at gifte sig med hende. Hertil behøvedes næsten alt,

hvad han ejede; den lille jordlod, der tilhørte ham som selvejendom, havde han af den grund måttet gøre i penge."

"Det er ligegyldigt! Videre!"

"Din moder skal have været meget smuk –"

"Dog langtfra så smuk som jeg, sagde min bedstemoder altid."

"Den dag, da præsten viede den brave Francio og Fredegarde i det lille landsbykapel ved Paris, kom pludselig og, som det antoges, tilfældigvis den vilde, heftige kong Chlotachar travende med sit jagtfølge dertil og så parret, der netop havde modtaget velsignelsen og forlod kapellet. Med opmærksomhed betragtede han brudeparret fra sin høje ganger; pludselig kaldte han Francio hen til sig og sagde til ham: "Mit hærfølge er allerede på vejen mod kelterne, hvad dvæler du her efter, dumme bonde? Grib ham, læg ham i lænker og før ham afsted til hæren!" På et øjeblik var den nygifte ægtemand bundet på en hest og blev slæbt bort så hurtigt, hesten kunne rende. Den unge kone fik befaling til at gøre tjeneste som pige på hans jagtslot. Francio så man aldrig siden. Nogle dage derefter kom hun på besøg hjem hos moderen. Hun klagede over den vold, der var udøvet imod hende; moderen var fortvivlet, men kongen havde købt både hende og datteren af deres herre og befalede begge at drage til godset ved Wuthach, der dengang endnu var kongelig ejendom, og som lå mere i nærheden af hans jagtgebet. Hans folk førte begge kvinderne derhen. Otte måneder efter blev du født til verden, men din moder satte livet til for din skyld. Inden sin død tilstod hun den gamle, at alt havde været aftalt i forvejen, og at der ingen tilfældighed havde været med i spillet, og der var ikke øvet vold imod hende.

Allerede et par uger før brylluppet med Francio havde kongen truffet hende i skoven engang, da han var på jagt. Og hun, din moder –"

"Altså også i en skov, og på jagten? Besynderligt! – Nå, hvorfor holder du op?" spurgte Fredegunde, der sad med fremstrakt hoved og begge hænderne støttet på knæene, og med grådighed havde slugt ethvert af hans ord.

"Din moder syntes ikke om at blive en ærlig mands hustru, og det oven i købet en mand, der elskede hende og havde ofret alt sit gods for hendes skyld. Hun ville hellere være en konges – frille!"

"Ja, vel!" sagde Fredegunde. "Det forstår jeg nok. Sligt hænder jo af og til. Videre!"

"Ja, så tilstod din moder sin skændsel, da hun lå på sit yderste; kongen havde jo glemt hende! Han kom aldrig ned til Wuthach senere. Hun bad med grædende tårer sin moder om tilgivelse og lod hende sværge en skrækkelig ed på, at hun, så længe hun levede, ikke ville røbe sin datters vanære og din syndige herkomst."

"Og så plaprer den gamle det hele ud alligevel til dig og præsten."

"Hun havde tiet længe, alt for længe, selv da hendes datterdatter blev sin egen broders ægtehustru."

"Nå ja, den store ulykke, at jeg havde fået krone på hovedet, var jo nu engang sket. Hvorfor tog hun ikke sin hemmelighed med i graven?"

"Fordi samvittigheden knugede hende og tvang hende til at åbenbare den. Før hun døde, havde hun spurgt sin skriftefader, hvad der ville være størst synd, enten at bryde sin ed eller holde

den. Præsten svarede, at det eneste middel til at sone den skyld, hun havde pådraget sig ved rolig at se på, at I i en lang årrække havde levet i denne dødssynd, var at tale og således rive dig ud af din broders arme. Den ulykkelige præst vovede ikke at træde frem for Fredegunde, den skrækkelige, med et sådant ord. Hun måtte fortælle mig det og bede mig at frelse dig. Det gjorde hun da. Hun bad mig for Guds skyld at frelse dig, og da jeg lovede det, døde hun rolig og trøstet. Jeg skyndte mig øjeblikkelig afsted herhen for at holde mit løfte."

Fredegunde rejste sig hurtigt. Hun havde nu taget sin beslutning og fuldstændigt fattet sig.

"Al den snak har du opdigtet. Det er ganske fiffigt udtænkt. Men du skulle blot ikke først have tilstået mig, at du endnu stadig elsker mig. Det er ingen dårlig idé at ville tvinge mig til at forlade min gemal og skjule mig i en eller anden afkrog! Måske i det lille hus i skoven, hvor du allerede dengang ville have bragt mig hen? – Så ville du nok snart have indfundet dig for at trøste den skønne synderinde?"

Landerich stirrede forfærdet på hende: "Fredegunde, – du taler imod din overbevisning! Din stemme forråder det ved hvert ord. Du ved det lige så godt som jeg, der så den døendes sjæleangst – for du ser min sjæleangst. Du tvivler ingenlunde om, at alt, hvad jeg har talt, er sandt. Du er din egen broders hustru! Og du vil vedblive at være det?"

"Nå ja, det vil jeg! – Jeg vidste jo ikke af det. Jeg er uskyldig i, at jeg er blevet det. Og nu skulle jeg give afkald på min kongelige magt og glans; jeg skulle brændemærke mit barn og rive ham arveretten til tronen ud af hænderne? Aldrig!"

"Og det tilstår du mig lige frem?"

"Ja, hvorfor ikke? Der er jo ingen, der hører os. Hvorfor skulle jeg stå og lyve for dig til ingen nytte? Ja vel, jeg tror det, og jeg føler, det må være sandt. Men vov" – hun trådte tæt hen til ham, og hendes øjne gnistrede – "vov at tale til en levende sjæl om det! Chilperich skal da øjeblikkelig erfare, at du netop har røbet din syndige attrå efter hans hustru. Bilder du dig måske ind, at han ikke ville tro mig, når jeg påstod, at du havde opdigtet det hele for at skille mig fra ham? Bilder du dig ind, at han ville vakle mellem dig og Fredegunde? Om du så havde ti hoveder – han lod før dem alle hugge af dig, end han krummede et hår på mit røde hoved."

"Og du ville fremdeles vedblive at være hans hustru?"

"Ja, har jeg ikke sagt dig det tit nok?"

"Godt! Så gives der, takket være Himlen, et middel til at tvinge dig."

I samme øjeblik var han forsvundet.

Hun stirrede studsende efter ham. "Hvad mener han?" Hun vedblev at stille sig selv det samme spørgsmål. "Jeg forstår det ikke. Men lige meget! – Jeg burde dog måske ikke have afvist ham sådan uden videre. Jeg må se at vinde ham; det kan dog vel ikke være så vanskeligt." Hun tog et lille sølvspejl frem af et skrin og kastede et blik i det. "Det har han selv skænket mig, da vi legede som børn ved Wuthachs bredder."

Beroliget lagde hun spejlet ned igen. "Han kan ikke være ude af huset endnu. Jeg må se at finde ham!"

4

Tæt ved kongeborgen strakte de kongelige skove sig mod øst, og man kunne tit om aftenen se rådyrene komme ud af skoven og stå stille på marken udenfor og stirre nysgerrigt omkring sig med de frygtsomme blikke.

Kong Chilperich havde derfor ikke haft nogen lang vej at ride, inden han kunne begynde at jage, og det varede heller ikke længe, inden han og hans følge havde fældet en statelig hjort, nogle rådyr og en hel hob af fuglevildt.

Omtrent en mils vej inde i skoven, ved en lille kilde, der vældede op af det tætte grønsvær, stod der en lille jagtpavillon, hvor man havde tænkt at ville overnatte for derfra atter næste morgen at fortsætte jagten dybere ind i den mægtige skov, der strakte sig næsten en hel dagsrejse videre mod øst, for i det sumpige indre havde vildsvinet sit tilhold, ofte i store flokke. På den åbne plads foran jagtpavillonen var der tændt et muntert bål for at stege en del af byttet, og tjenerne var ivrigt beskæftigede ved rist og spid.

Den nedgående sols stråler trængte endnu engang igennem skoven, der her bestod af temmelig høje bøgetræer, og forgyldte de slanke stammer og skovbunden med et mildt og stadigt vekslende lys.

Kong Chilperich gik op og ned i nogen afstand fra jagtilden og fra sit følge. Han var i særdeles godt lune. Den varme efterårsdag havde været så skøn, og det raske ridt i skoven havde virket velgørende på ham. Han havde egenhændigt nedlagt flere stykker vildt med pileskud; det tunge jagtspyd gad han ikke håndtere, men overlod det til stærkere arme at benytte

dette våben. Han var rigtig godt fornøjet med Gud og med verden, med sin skønne hustru og sine skælvende undersåtter, men allermest dog med sig selv.

Mens han således gik frem og tilbage, gned han sig af og til i hænderne. "Jeg er dog kommet ganske godt frem," tænkte han, "siden de sørgelige tider i Tournay; dengang så det sort ud! Det kan jeg takke mit eget kloge hoved og min raske lille Gunde for. Hvor kunne jeg dog nogensinde tænke på at forstøde hende for denne blege, triste dukkes skyld! Ja, det forstår sig, dengang vidste jeg jo endnu ikke, hvilken kraft og ånd der bor i min lille, fintbyggede hustru – og hendes udmærkede evner er forresten vel også vokset og modnet i den tid, der er forløbet siden. – Hvis nu denne plan med Egidius og Gundevald lykkes fuldstændigt, så vil det ikke have videre vanskelighed for vor lille Chlotachar at samle alle tre frankiske riger på sin hånd. Måske kan jeg endnu leve den dag, da jeg ser Fredegundes søn i spidsen for min hær erobre resten af Austrasien og Aquitanien. Hvorfor ikke? Femten til tyve år kan jeg dog sagtens leve endnu. Jeg er jo sund og stærk, og jeg har aldrig været så tåbelig at slide mine kræfter op ved besværlige felttog og strabadser! – Egentlig har Gunde ret; det kan være nok at lade min broder Guntchramn beholde én stad tilbage. Han har ingen sønner; det er meget godt. Og barnet, Childibert, – ja, det var jo sikrere at have ham deroppe i Himmerig hos sin fader end i et kloster – det vil sige, sikrere for Chlotachar. – Nå ja, vi får at se! Nu er det bedst at få lidt at nyde til aften – ah, hvor lugter dog den dyresteg prægtigt! Og et godt glas gazettinervin til, det skal rigtigt smage. – Nå, hvad er der nu?"

"En ridder, herre konge," meldte jagtmesteren, "der bringer vigtige efterretninger. Han søgte dig i Chelles; han siger, at han har hastværk; han kommer fra dronningen. Hans hest styrtede, da han sprang af den."

"Lad ham komme, men – man kan aldrig være for forsigtig – lad ham lægge spyd og sværd fra sig."

Den fremmede bukkede dybt for kongen og gav ved et blik hen imod de nærstående tjenere til kende, at han ønskede at tale alene med kongen.

"Er det så hemmeligt?" Han gav et tegn til sit følge, at det skulle fjerne sig. "Nu, hvem er I? Hvad har I at meddele? Tal!"

Landerich – for ham var det – fortalte kort og alvorligt om sit møde med Fredegunde og den frygtelige hemmelighed, han havde åbenbaret hende. Kongen, der under hans fortælling var gået op og ned ligesom før, fo'r pludseligt sammen og blev stående.

"Alle helgener!" råbte han, "og efter en sådan meddelelse lod hun eder uhindret ride bort?"

"Jeg blev skarpt forfulgt, men min hest var hurtigere, og jeg brændte af iver efter at få eder i tale."

"Og I siger, hun tror det selv?"

"Hun ved det, ligesom I nu ved det. Jeg kan se på eder, at I *tror* det. Hvad beslutter I eder til? Betænk, at Himlens frygteligste forbandelse hviler over en sådan synd. I må give afkald på hende!"

"Det vil jeg tænke nærmere over. – Men frem for alt, – ja, det er jo naturligvis ikke sandt, men hvem andre end I, grev Landerich, ved noget om det?"

"Ingen andre end præsten, der var til stede ved den gamles dødsleje, og han er bundet ved skriftemålets hemmelighed."

"Det er godt!" mumlede Chilperich, rev sværdet af skeden og gjorde et lumsk udfald mod Landerich. Denne faldt bagover, hårdt såret; Chilperich bøjede sig ned over ham og sagde hånligt: "Så er der vel ellers ikke nogen, der vil adskille mig og Fredegunde?"

"Jo, det vil Gud, ved min hjælp!" råbte Landerich, rejste sig med sin sidste kraft og stødte den dolk, han hemmeligt bar i sit bælte, i brystet på kongen med al sin kraft. Derpå faldt han atter tilbage, og Chilperich faldt til jorden med et gennemtrængende skrig.

Kongens ledsagere styrtede til og fandt den fremmede død og Chilperich døende.

Et øjeblik stod de tavse og rådvilde af forfærdelse. Derpå råbte en af dem, en ringe tjener: "Ve, ve over os! Han er myrdet! Hun vil pine os alle, der var til stede her, til døde som hans mordere, det uhyre, den blodsugerske! Fly! Fly for Fredegunde!"

"Fly, fly for Fredegunde!" gentog alle.

Og så bedøvende virkede dette navn og den rædsel, det bar med sig, at hele følget, tolv mand i alt, i sanseløs angst sprang op på deres heste og sprængte bort i alle retninger, – blot bort, bort fra det sted, hvor drabet var begået.

Det liv, der for få øjeblikke siden havde rørt sig ved jagtpavillonen i skoven, var blevet afløst af en dump stilhed.

I det fjerne lød hestenes hurtige hovslag. Ilden blussede endnu engang højt i vejret for straks derpå at synke sammen og slukkes.

Én gang vrinskede kongens hest. Derpå blev alt stille, fuldkomment stille.

Solen var endnu ikke gået helt ned; dens stråler faldt nu næsten vandret ind imod træstammerne. Højt oppe i toppen af en ensomt stående bøg i stemte en drossel sin aftensang, i jublende, fromme fløjtetoner, som om den takkede altings skaber for den skønne, klare dag, der havde tryllet den tilbage i den herlige, varme sommertid.

En forsinket sommerfugl, den smukke, bredvingede iris, der særligt ynder de stille, solbeskinnede skovenge, svævede med langsomme vingeslag hen over de tvende blege skikkelser ned på den mørke akeleje, der blomstrede lige tæt ved dem, og sugede den søde saft af blomsten.

Ellers var der intet liv, ingen lyd rundt omkring.

Nu kom der en rødkælk susende gennem den vilde rosenbusk, Landerich lå under; nysgerrig hoppede den nærmere og nærmere og tittede ham ind i det blege ansigt; så vendte den sig hen mod den anden tavse skikkelse; den hoppede nærmere hen imod ham i det høje græs; – nu gav det et krampagtigt sæt i alle hans lemmer; fuglen blev bange og fløj hastigt sin vej.

Atter blev alt stille.

Men lidt derefter spidsede kongens hest ører, drejede hovedet mod øst og vrinskede højt.

Længere borte i skoven hørtes en hest vrinske til svar.

Hovslagene nærmede sig, og et øjeblik derefter sås en hvid hest i mageligt trav på den store landevej, der gennemskar skoven; to drenge sad på dens ryg.

"Der har vi den åbne plads, Arnulf, og der står også den jagtpavillon, bonden talte om. Nu er vi straks i Chelles. Holdt, hvad er det?"

"Der ligger to mænd og sover i græsset."

"Nej," råbte Pippin og sprang af hesten. "Den ene her er død. Han har et sår på halsen; det bløder."

"Og han her," sagde Arnulf, der knælede ned i græsset, "med den rigt broderede klædning – mon han også er død?"

I en klagende tone lød svaret: "Nej, jeg lever! Frels mit liv! I skal blive kongeligt belønnede!"

"Hvem er du?" spurgte begge drenge på én gang.

"Kong Chilperich af Neustrien! – Vand! Giv mig lidt vand! Kald på mine folk! Hvor er de?"

"Er du alene?" spurgte Arnulf gysende, satte sig ved siden af ham og tog hans hoved i sit skød, mens Pippin hentede vand fra kilden i sin hue. Han stænkede den døende i ansigtet, og Arnulf tog lidt af det i sin hule hånd og hældte det i munden på denne.

"Tak!" Han slog de grå øjne op. "Kald på hende – kald på Fredegunde!"

"Tænk ikke på denne djævelske kvinde," sagde Arnulf højtideligt, "eller din sjæl er fortabt."

"Ja, tænk ikke på Fredegunde," sagde Pippin, "hvis du virkelig er kong Chilperich."

"Det er han utvivlsomt," sagde Arnulf. "Ser du de forgyldte bier på hans skærf, og hans lange lokker; så langt må ingen almindelig franker bære håret."

"Slå Fredegunde af dine tanker," sagde begge drengene på én gang.

Chilperich stønnede. "Det er altså allerede kommet ud blandt folk? Ak ve, ve for vor arving, den lille Chlotachar! Ak, alle helgener!"

"Det er helgenerne selv," råbte Pippin højtideligt, og drengens gru ved synet af det strømmende blod gav hans ord gribende kraft, "det er helgenerne selv, der taler til dig. Sankt Martinus har vist sig for mig i drømme, og taler således til dig gennem min mund: 'Ve dig, hvis du ikke forstøder Fredegunde.'"

"Ak, ak! Sender helgenerne børnene ud imod mig?"

"Dit rige falder sammen; dit hus taber kronen. Allerede rejser der sig alle vegne ædle og tapre mænd mod dig og dit blodige herredømme. Fordømt for evigt vil du være, hvis du ikke giver afkald på Fredegunde, enten du lever eller dør, for du ved vel, hvis søster hun er?"

"Ak, ak! Børnene ved det endog! Børnene!" gentog han med et hæst skrig og lukkede atter øjnene.

"Hun er en søster til den onde!" vedblev Pippin. Men den døende hørte det ikke.

"Hør!" råbte Arnulf advarende, idet han sprang op og lod det blege hoved falde tilbage i græsset. "Der, fra den anden side, vestfra, kommer der heste. Hører du våbenklirren og råben? Kom, lad os skjule os og lytte!"

Drengene sprang bag den høje hæk af vilde roser ved kongens hoved.

Henimod dem kom i flyvende fart dronning Fredegunde, der på sin skumdækkede sorte hest var langt forud for de få tjenere, der fulgte hende.

Skrækken stod malet i hendes træk. Det røde hår flagrede langt bagud efter hende, og sin jagtbaret havde hun tabt ved det voldsomme ridt. Uden hjælp sprang hun af sadlen ved at gribe hesten i manken og lade sig glide ned ad dens hals; hun fløj over pladsen, forbi det slukkede bål.

Landerich så hun først, og bøjede sig ned over ham. "Død? Gud være lovet!" Derpå så hun kongen ligge på den anden side, en fremmed hvid hest stod ved siden af ham og snusede til ham, men vendte hyppigt hovedet bort for den modbydelige blodstank.

"Chilperich!" råbte hun og knælede ned ved hans side. "Vågn op! Jeg skal pleje dig. Jeg skal helbrede dig! Slå blot endnu en gang øjnene op, – jeg kender tryllemidler, der skal gøre dig karsk igen. Hør mig, Chilperich!" De sidste ord råbte hun højt ind i øret på ham.

Men kongen rørte sig ikke.

"Hid med ham, den hund," råbte hun og skar tænder. "Hvordan gik det til? Lyv ikke, eller jeg skal klemme marven ud af knoglerne på dig."

To tjenere kom slæbende med jagtmesteren, der var bundet på begge hænder; hans knæ vaklede under ham, og dødsangsten havde næsten gjort hans træk ukendelige.

"Så sandt jeg er en synder for Gud, det skete således, som jeg har fortalt. Jeg blev så forskrækket, da jeg så kongen falde, at jeg – ak, dronning, vi skælver af angst for dig!"

"Ja, det skal I ikke have gjort forgæves!"

"Så flygtede jeg. Men næppe var jeg kommet i sadlen, før jeg erindrede mig min pligt og tænkte på, at jeg måtte hente dig herhen til den døde."

"Han er ikke død, han *må* ikke være død," skreg hun og ruskede kongen i armen; men denne rørte sig fremdeles ikke.

"Jeg red alt, hvad jeg kunne ad Chelles til. Der traf jeg den første af de tjenere, du sendte afsted. Han spurgte, om vi ikke havde set en ridder, der var undsluppet dig, og som du selv forfulgte? Førend jeg kunne svare, kom du selv, og jeg fortalte dig – –"

"Ja, du fortalte mig, hvor elendig en skurk du havde været! Men vent! Jeg skal lade eder brænde alle tolv, som lod eders konge så fejt i stikken. Hjælp mig, I andre, løft den sårede stakkel i vejret og støt ham med ryggen mod træstammen der. Sådan! Nu hurtigt!" Hun rev et stykke af sin hvide kåbe for at standse for blodet; hun gyste, da hun mærkede, hvor dybt såret var. På én gang slog kongen øjnene op og fæstede dem skarpt på hende.

"Han lever! Han vil ikke dø!" jublede hun.

Han sagde med hæs stemme: "Du er jo – Fredegunde? Ikke sandt?"

"Jo, Chilperich, det er mig; jeg er din hustru og din –"

"Nej, ikke *min*, men Djævelens søster er du."

Forskrækket sprang hun op.

"Du er min onde ånd! – Winnoch er en løgner. Det er din skyld, at jeg så tidligt må dø! – Min blonde, blege brud! – Og min broder Sigibert og – Hvor blev englebarnet af? Hør nu, du englebarn – og underret helgenerne om det: Således" – han gjorde en bevægelse ud i luften med sin flade hånd – "således støder jeg hende bort fra mig. Forbandelse over Fredegunde!"

Han blev grebet af krampetrækninger; en strøm af blod vældede ham ud af munden, og i det samme bøjede han sig

forover og var død.

Fredegunde skar tænder i raseri og sprang tilbage. Hun var helt oversprøjtet af blod.

"Blod, blod! – Skrækkeligt! – Han er død – et lig! Afsted herfra, – jeg kan ikke udholde at se det! Afsted, tilbage til Chelles! Chlotachar er konge af Neustrien! Jeg tager regentskabet!"

I dette øjeblik raslede det i buskene, og de to drenge trådte frem, belyste af den sidste aftenrøde. Den ene skred tæt hen til hende, fæstede de uskyldige, store blå øjne strengt på hende og sagde med frisk og klar stemme:

"Ve dig! Du er dronning Fredegunde – det viser din gysen og den forbandelse, den døende har udstødt over dig. Jeg er sendt til dig af den hellige jomfru og Sankt Peder, og således taler de til dig gennem min mund: Vend om på din ugudelige vej! Tro ikke, at du kan bestikke helgenerne. Sankt Peder hæver truende Himlens nøgler mod dig. Aldrig lukker han porten op for dig, hvis du ikke fra denne stund af bliver et andet menneske. Gå i dig selv, giv afkald på al din glans og gør bod for dit onde levned i en stille klostercelle."

Målløs af forbavselse og værgeløs overfor disse frygtelige ord, udtalt af en barnemund, trådte hun et skridt tilbage. "Hvem er I?" spurgte hun.

Men Arnulf vedblev ubønhørligt: "Din gemal har helgenerne forbedret i det yderste øjeblik, da døden allerede havde grebet ham; han adlød vor og den hellige Martinus' advarsel og forstødte dig, før han døde. Han angrede! Angr nu også du, kast din blodige krone fra dig og gør bod til dine dages ende."

"Uforskammede dreng!" skreg Fredegunde. "Du er sendt af mine fjender! Jeg skal lade dig –"

"Se mig i øjnene, dronning Fredegunde. Tror du, jeg lyver? Tror du, det er menneskelig befaling jeg adlyder? Nej, jeg er sendt af Gud i Himlen!"

med flammende blik trådte han tæt hen til hende. "Adlyd! Det er Gud, der taler til dig ved mig – for sidste gang advarer han dig."

Han løftede den højre hånd imod hende med en truende bevægelse.

Hun trådte atter tilbage, skælvende over alle lemmer. Et øjeblik var hun på nippet til at lade sig overvælde, men hun fattede sig igen og råbte hånligt:

"Narrestreger! – Helgenerne er på mit parti. Det ved jeg jo. – Grib de tåbelige sværmere! – Grib dem, siger jeg. – Vel er kongen død; jeg ser det. Men også Landerich ligger der død for mig, i det rette øjeblik!"

Tjenerne havde hørt drengens ord og var grebet af hans englelige skønhed og blik. De tøvede med at udføre befalingen.

"Vil I adlyde, I hunde? Eller vil I udånde på blokken?" skreg Fredegunde rasende.

To af karlene nærmede sig drengene.

Pippin sprang hurtigt frem og stillede sig beskyttende foran sin kammerat; hans stridsøkse blinkede i luften, og den forreste karls spyd fløj ind i busken. "Vov at røre os!" råbte han, "Sankt Martinus svæver over vore hoveder!"

Men begge de ungdommelige helte ville dog have været fortabte, hvis der ikke var kommet hjælp. Witti vrinskede pludselig højt op og vejrede mod øst, derpå slog den et par

fornøjede slag med halen og travede så afsted hen ad den samme skovvej, den nys var kommet ad.

Men det var kun for straks at vende tilbage igen med endnu højere vrinsken, og tæt bag efter det kloge dyr lød hovslag af flere heste, fakler blussede mellem de allerede mørke træer, og en skare af omtrent tredive ryttere sprængte frem.

"Fader!" råbte Pippin, vendte dronningen ryggen og sprang hen til den forreste af rytterne.

"Fader!" råbte Arnulf og kyssede den næste rytter på hånden.

"Vi har udført vort ærinde," sagde Pippin, "nu kan du straffe mig, fader, så meget du vil."

"Det skal det ikke skorte på!" svarede denne, men foreløbig klappede han ham på kinden, mens Arnulf endog kyssede sin søn på panden.

Men derpå sprang de af hestene og gik henimod dronningen, der havde stillet sig bag sine tjenere. Idet de gik forbi, belyste deres fakler de to skikkelser, der lå i græsset, og som de med skræk erkendte for kongens og grev Landerichs lig.

5

"Ved du hvad," sagde Pippin forbavset til Arnulf, "dette her går jo meget glat for os. Der kan man da se, at helgenerne beskytter os! Jeg havde forberedt mig på en god dragt prygl. – Mon Sankt Martinus skulle have åbenbaret din og min fader, at det er ham, der har sendt os?"

"Nej," svarede Arnulf, "det har en meget ringere helgen gjort."

"Hvem da?"

"Det har jeg gjort. Jeg kunne ikke nænne at lade min kære fader være ganske uvidende. Han kunne jo tro, at vi var kommet til ulykke. Derfor skrev jeg på en lille seddel, at helgenerne havde sendt os ud for at udføre et vigtigt værk."

"Du er ret et sludderhoved," sagde Pippin og gav ham et dygtigt puf i siden.

"Jeg lagde sedlen i et bæger, som fader plejer at drikke af om aftenen. Men det var alt, hvad jeg skrev, – jeg skrev naturligvis ikke, hvor vi drog hen."

"Men hvorfor sagde du mig ikke det, før vi tog afsted?"

"Fordi jeg tænkte nok, at det kunne du ikke lide."

"Og heller ikke, efter at vi var kommet på vej."

"Så havde du vel banket mig."

"Det er meget muligt," sagde Pippin og lo. "Egentlig skulle jeg vel oven i købet takke dig, for havde du ikke skrevet det, så havde vi vist begge to fået ordentligt. Men kom nu her og lad os høre, hvad det er, der går for sig derhenne, og hvad de taler om. Det lader til, at dronningen er meget vred."

De sneg sig sagte derhen og lyttede til samtalen.

"Ja, jeg kender godt eders navne; det er navne på mine fjender. Men I skal ikke juble over, at kongen er dræbt, og gotherinden skal heller ikke glæde sig over det. Jeg skal med sikker hånd gribe det scepter, der er faldet kong Chilperich af hånden. Og jeg skal visselig ikke føre regeringen på min faderløse søns vegne mildere end han. Mon det ikke skulle være gotherinden, der havde sendt denne morder hid fra Austrasien?"

"Det er ikke din virkelige mening," sagde Arnulf roligt.

"Lad hende tage sig i agt! Det kunne være, at der også kunne times hende og hendes venner en ulykke med det første."

"Du mener," afbrød Karl hende ivrigt, "den sammensværgelse, der var bestemt til at udbryde den første i næste måned mod kong Guntchramn og den lille Childibert?"

Fredegunde studsede.

"Men denne skændige plan har kong Guntchramns årvågenhed opdaget, og mit gode sværd har tilintetgjort den. Kongen af Burgund har længe haft mistanke til din ven, biskop Egidius af Rheims, og han lod derfor det bud gribe, som biskoppen sendte gennem Burgund til Rouen til din feltherre Boso; de breve, han førte med sig, røbede alt. Kongen sammenkaldte derefter hurtigt sine tro mænd, deriblandt min nabo Arnulf her og mig, til et møde i Trier. Jeg var på march imod avarerne, da jeg modtog ordren om det, og straks vendte jeg om og hentede min ven Arnulf med. Vi blev straks enige om at komme de onde anslag i forkøbet. Biskop Egidius blev taget til fange, og hertug Gundevald, der satte sig heftigt til modværge i sit befæstede sted i Vavre, faldt for mit sværd. Nu henter vi fru Brunhilde fra Villa Calma her tæt ved og ledsager

hende til hoffet i Metz til hendes søn. Den ædle dame vil fremtidigt regere på hans vegne i Austrasien med mig som rådgiver."

"Og mig som feltherre," tilføjede Karl.

Målløs og ude af sig selv hørte Fredegunde på denne beretning. Hun var nærved at segne under skæbnens hårde slag. Men hun samlede dog endnu en gang sin kraft, idet hun sendte Karl et blik, der lynede det dødeligste had, og sagde: "Jeg håber, I vil ikke længe være hendes skjold, og at I vil komme til at kæmpe ganske andre steder end i Metz."

"Å, I mener mod avarerne, som eders gemal atter har købt med klingende guld og ophidset mod Austrasien? – Det forbavser eder, at jeg også ved dette? Avarerne og slovarerne er kastet tilbage af hertug Garibald og hans tapre bajuvarer. Et vældigt slag har stået ved Donau; mange tusinder af disse utysker er faldet eller druknet. Man fandt hos deres døde chagan en mængde neustrisk guld såvel som kong Chilperichs breve."

Fredegunde stønnede.

"Ja, dronning!" vedblev Arnulf, "der er blevet vendt op og ned på verden i den sidste tid; folkets angst for eder og ham er svundet: det dages! Et nyt lys er i færd med at oprinde efter den fortvivlede nat, der så længe har hersket i dette Frankrig. Gud har gjort undergerninger i de sidste uger. Da slige efterretninger indtraf dagligdags, blev vi grebet af ærefrygt. For vi syntes at høre Herrens stemme råbe fra skyerne: Ve over Chilperich, ve over Fredegunde!"

Han rejste sig i sin fulde højde og trådte et skridt frem imod hende; da holdt hun begge hænder for øjnene, udstødte et hvin

og segnede til jorden.

Forfærdede veg hendes tjenere til side. Ingen dristede sig til at løfte hende op; de turde ikke berøre troldkvindens legeme.

Nu banede den lille Arnulf sig vej gennem den række af mænd, der stod foran ham; han havde set, at hendes hoved var tørnet imod en sten. Han knælede ned ved siden af hende, viskede med en flig af sin kappe det frempiblende blod fra hendes tinding og lagde hende bedre til rette på en græstue.

"Hvad er det, du gør?" indvendte Pippin. "Hun, som for et øjeblik siden med glæde havde ladet dig myrde!"

"Netop derfor," svarede Arnulf. "Siger ikke Herren: 'Gører vel imod dem, som eder skade'?"

Imidlertid havde Karl trukket den ældre Arnulf til side og hviskede til ham: "Hvilken lykke det ville være, om hun aldrig rejste sig mere! Husk det gamle mundheld:

> Kære, tillad ej
> slangen at smutte
> bort, når du først har den under din fod:
> Knus den med hælen!
> Gør du det ej, den bider igen."

"Du vil dog vel ikke dræbe hende?"

"Nej, men indespærre hende, så hun ikke kan gøre ondt længere."

"Nej, Karl! Vi er ikke hendes dommere. – Op, alle mand, til hest igen; vi må ride hele natten. Til højre drejer vejen af fra Chelles til Villa Calma. Når solen står op igen, hylder vi fru Brunhilde som Austrasiens dronning."

Nu kom de to drenge hen til dem.

"Fader," sagde Pippin, "lad mig hellere få min straf med det samme. Det er meget bedre end at gå og vente på den."

"Du blev vel slet ikke forbavset, fader," sagde Arnulf, "da du traf os."

"Da vi ikke overlod det til tjenere," sagde Karl, "men selv søgte efter eder, fandt vi snart eders spor. Folk undervejs kunne give os besked nok om de to drenge på den hvide hest. Og da vi kom til den bro, I nok husker, hvor to rigtig slemme landløbere af drenge, der betalte bropengene med penge fra kejser Julians tid, havde udgivet sig for alfer eller engle, hvad det nu var, så vidste vi nok, hvad det var for engle."

"Og," sagde den ældre Arnulf, "så gættede vi snart, hvem det var I søgte, og skyndte os så meget mere."

"Ja, lad os så få vor straf," sagde Pippin, "så er det overstået."

"Det skulle da være," svarede hans fader og klappede ham atter på kinden, "fordi I holdt eders plan hemmelig for os."

"Havde vi åbenbaret eder den, ville I da have tilladt os at rejse?"

Karl tav. Men Arnulf svarede for dem begge: "Jeg tror nej, men det ville have været uret af os, for nu, da vi så tydeligt ser, at Gud selv har styret her, tvivler vi ikke på, at helgenerne virkelig har vist sig for eder. Kom, til hest med eder igen: I kan ride på Witti igen, ligesom hidtil. I tager med os til dronning Brunhilde og til hoffet i Metz. Der skal I under eders fædres opsyn først lære at adlyde; så kan I måske senere lære at befale."

Syvende bog

I

Siden den dag, der var begyndt med Rullas flugt og endt med faldet mod stenen i skoven, var dronning Fredegunde meget forandret; hun følte det selv, og hendes omgivelser ligeledes. Men hvori denne forandrings væsen egentlig bestod, det kunne hverken hun eller andre sige.

Og i det udvortes, i hvad hun foretog sig, var der heller ingen forandring at spore; i den stilling, hun befandt sig i, truet på alle kanter, optrådte hun endog med sin vante kraft og snildhed.

Da hun var kommet til bevidsthed igen, vendte hun tilbage til Chelles, men flygtede øjeblikkeligt derfra til Paris, hvor hun søgte asyl i hovedkirken under biskop Ragnemods beskyttelse.

De store skatte, hun allerede lang tid forud havde betroet denne sin ven for mødende trange tiders skyld, fik hun samtidigt flyttet til dette sikre tilflugtssted. Kong Chilperichs lig blev højtideligt bisat i Vincentiuskirken i Paris.

Derpå skrev dronningen meget rørende breve til sin svoger Guntchramn i Orleans, hvori hun forsikrede ham, at hun havde været ganske fremmed for alle de planer, som biskop Egidius, hertug Gundevald – ja måske Chilperich selv – havde opspundet imod ham, og anråbte ham bønligt om at beskytte sin broders enke og faderløse søn.

Og den godmodige Guntchramn lod sig virkelig overtale. Drengen tog han sig i alt fald af, og dertil bevægedes han ikke alene af sit gode hjerte, men også af andre hensyn.

"Jeg er jo nu," sagde han til sine biskopper og grever, "gammel og grå; jeg har vel haft mange sønner med mine mange

hustruer og veninder, men ikke én af dem har jeg fået lov at beholde; det er måske en straf for mine ungdomssynder. Efter min død vil merovingernes stolte kongehus kun komme til at bero på to børn, Sigiberts søn Childibert og den spæde Chlotachar; det er de eneste, der endnu er tilbage af den store Chlodovechs fordum så blomstrende stamme. Må jeg da ikke tage mig lige så godt af den ene brodersøn som af den anden? Skulle en af dem dø, kan man jo ikke vide, hvem af dem det vil blive."

Han gav altså Fredegunde tilsagn om sin beskyttelse, og hun blev i sikkerhed i Paris.

År og dag var forløbet siden Chilperichs død. En aften sad tre mænd i et gemak i palatiet i Metz i alvorlig samtale. Foruden Arnulf og Karl, der nu beklædte de høje værdigheder som cancellarius og marskal, ligesom de også var udnævnt til den unge konges *nutritores*, opdragere, var der en gæst i biskoppeligt ornat. Over hans åsyn hvilede et ædelt og alvorligt, men tungsindigt udtryk.

"Drik dog, ærværdige ven!" sagde Karl og fyldte hans bæger på ny, "og gør os besked: God lykke til eders forehavende!"

"Gud give eder sin bistand," sagde Arnulf.

"Amen!" tilføjede den fremmede og foldede sine hænder.

"Ja, I vil have den nødig, hr. biskop! Så frygteligt har hun aldrig raset som nu."

"Des mere påtrængende er mit ærinde."

"Jeg forlanger ikke, at I skal betro os, hvori det består," sagde Arnulf, "men da det sikkert går ud på noget godt, giver jeg eder ikke stort håb."

"Det er det samme. Det er et løfte, jeg har forpligtet mig til."

"Jeg skal glæde mig, hvis I får det opfyldt og kommer levende tilbage fra uhyret."

"Ak, ja, Arnulf!" sagde Karl bebrejdende, "havde du ladet mig gøre, som jeg ville, i skoven ved Chelles! Så ville mange ulykker have været forebygget."

"Fortæl mig lidt, I gode venner!" bad den fremmede. "Det er alene fordi jeg, næstefter den ædle fru Brunhilde, har mest tillid til eder fremfor alle andre i riget, og fordi I ved mere om dronning Fredegunde end andre, alene derfor er det, at jeg gjorde en omvej herhen på min rejse til Paris, for at tale med eder. Fru Brunhilde rådede mig til at opsøge eder først. Jeg tror ikke, hun ved meget om sin fjendtligsindede svigerindes ugerninger."

"Jo vist, hun kender dem alle; men hun undgår med forsæt at tale om det. Hun tager aldrig den forhadte kvindes navn i sin mund," sagde Karl.

Den fremmede sukkede.

"Men Fredegunde," fortsatte Arnulf, "siger man, skal ikke mere være den samme som før, siden den dag, hun fandt Chilperich dræbt i skoven. Hun ytrer ofte besynderlige ting og tror allevegne at se en truende engel i skikkelse af en dreng. Hun har vistnok fået en skade på hjernen den dag, eller måske i hjertet, mener andre. Hun lider ofte af åndenød og bliver svimmel, allerbedst som hun taler; så griber hun med begge hænder til hjertet, der altid banker vildt og heftigt."

"Det er intet under, for hvad har ikke denne kvinde vovet og nået?"

"Det synes, som om hendes rasende lidenskaber og især hendes misundelige sind mod vor dronning gnaver som en orm på hendes hjerte og driver hende til at døve sine smerter ved at begå de vanvittigste skændigheder."

"Ja, ligesom dengang da hendes sønner døde."

"Nej, hun raser endnu værre end dengang. Sorg over manden og kærlighed til børnene slår ud i mordlyst hos hende."

"Men om hun end ved sin skønhed, sin ånd og sine rigdomme endnu besidder stor indflydelse i Neustrien, – hun er dog ikke regentinde, således som vor herskerinde."

"Ja, engang havde kong Guntchramn forvist hende til den ensomme gård Thueil, fordi hun drev det alt for vidt i Paris med sine rænker mod det regentskab af biskopper og stormænd, som den neustriske rigsdag har udnævnt. Det var en beslutning, der kom hende slemt på tværs."

"Der kom engang en diakon her til Metz, der fortalte, at han var flygtet for Fredegundes vrede, og bad os om beskyttelse. Fru Brunhilde tog sig af ham, og han vidste at vinde hendes tillid."

"Men ikke min," afbrød Karl. "Kort sagt: Jeg afværgede det dolkestød, der skulle have gjort det af med hende ved alteret."

"Han tilstod uden pinebænk, at Fredegunde havde sendt ham. Hun var så bedrøvet, havde hun sagt, fordi det, skønt de nu begge var enker, gik fru Brunhilde så meget bedre end hende. Det kunne hun ikke finde sig i. Hun havde givet ham udførlig anvisning på, hvorledes han skulle bære sig ad."

"Vor ædle dronning skænkede ham dog tilgivelse, fordi det var sket på kong Sigiberts dødsdag."

"Den tåbe rejste tilbage til mordersken og fortalte, at hans forsøg var mislykket. Hun lod hans hænder og fødder hugge af."

Den fremmede gyste og sagde: "Gud tilgive hende!"

"Nej,"' udbrød Karl, "tilgiv hende *ikke*, o, Gud, hvis brave mennesker endnu skal kunne kalde dig retfærdig. Næppe var planen mod moderen strandet, før hun – ja, I har jo set vor unge kong Childibert, han vokser godt til?"

"Ja, han gør sine nutritores ære."

"Så sendte hun en morder ud, der skulle gøre det af med den prægtige dreng. Hendes egen søn, Chlotachar, havde fået et sygdomsanfald, men kun ganske let; det var mæslinger, men hun kunne ikke udholde, at hendes barn skulle lide, når 'gotherindens' søn trivedes vel. Så lod hun smede to knive, lod riste trylleruner på dem og strøg dem over med gift, for at giften kunne trænge dræbende ind i blodet, hvis stødet med dem ikke skulle træffe livsnerverne. Og ville jern eller gift ikke dræbe, så skulle runerne virke. Disse knive gav hun i hænderne på to præster –"

"Umuligt!" råbte biskoppen tvivlende.

"Nej, det er sandt! Hun har især greb på at forrykke hovedet på præster; de er lærdere og forstandigere end andre; hun frister dem ved sin skønhed, og deres sanser, der daglig trænges tilbage ved spægelse, henrives kun så meget voldsommere, når de vækkes."

"Er hun da endnu – så smuk?" spurgte biskoppen.

"Smukkere end nogensinde. Kun er der kommet noget stift og uhyggeligt i hendes blik siden Chilperichs død," bemærkede Arnulf.

"Hvordan det nu forholder sig, så er det vist, at mange af hendes mordhåndlangere er præster. Til de to, jeg nævnte, sagde hun: 'Tag disse knive og skynd eder til den dreng, der

leger konge i Austrasien. Forklæd eder som tiggere; den ene af eder kan lade, som han er blind, og den anden kan gå ved krykker. Han skal være tosset gavmild mod fattige og krøblinge. Derfor, kast eder for hans fødder, når han går til kirke, foran portene til basilikaen, på det øverste trappetrin, der hvor tiggerne plejer at sidde, og bed ham om en almisse. Og bøjer han sig ned til eder for at give eder noget, så stød ham begge to i siden, her, mellem ribbenene; så kan den hovmodige gotherinde blive draget med i faldet af ham og blive endnu elendigere, end jeg er, når hun har mistet både ægtefælle og søn. Men skulle der blive holdt så streng vagt om drengen, at I ikke kan komme til ham, og det er muligt, for hans nutritores passer ængsteligt på ham, så ram dog i det mindste gotherkvinden selv. I kan sagtens slippe bort i den forvirring, der naturligvis vil opstå. Den ene af Sigiberts mordere undkom jo uden vanskelighed; det er ham, der står her, Bladast; jeg har belønnet ham rigeligt og givet ham en høj post ved mit hof.' – Men da den ene af præsterne bemærkede, at den anden af Sigiberts mordere jo måtte bøde med livet, svarede hun: 'Nå ja, alle mennesker skal jo dø én gang. Der falder jo også mange mennesker i krigen, men alligevel går de tapre franker jo i krig, fordi de ved, at kongen, hvis de falder, sørger for deres slægt og ophøjer dem i adelstanden. Jeg vil også rigeligt betænke de efterladte efter den, der måtte lade livet ved dette forehavende, og give dem ansete stillinger ved mit hof.'

'Men den store synd, det er!' indvendte den anden ængsteligt.

'Den har jeg for længst betalt for med gaver til helgenerne. Fat derfor mod! Gå, og skulle I blive modløse på rejsen, så tag

og drik af denne flaske her.' Hun lod dem prøve drikken straks, og da de havde drukket, følte de hele legemet gennemstrømmet af en vellystig varme, der berusede dem som ædel vin, og nu lovede de alt, hvad hun ønskede.

Alligevel lod hun dem tage flasken med og rådede dem til at drikke af den kort før de gik til værket: 'Så vil I få manddom og mod til at udføre eders gerning.'"

"Med disse instrukser kom de her til Metz," sagde Arnulf. "Men jeg fattede mistanke, da jeg så den blinde og den halte gå så rask op ad trappen til kirken, som de jo slet ikke kendte eller havde set før, og lod dem gribe. Og de tilstod alt."

"Og jeg," tilføjede Karl, "tog flasken fra dem og drak af den. Indholdet smagte herligt, som den allerbedste vin, jeg nogensinde har drukket, men meget mere oplivende. Men morderne lod jeg hænge."

"Ja," sagde den fremmede, "hvor skændige disse misgerninger mod fru Brunhilde og hendes søn end er, kan man dog forstå, at hævngerrighed og misundelse kunne forlede en kvinde som Fredegunde til at begå dem. Men kong Guntchramn, hvis godhed hun har at takke for alt, har hun jo også efterstræbt."

"Hun kan ikke tåle, at han lever og hersker, mens Chilperich ligger i graven. Det siger hun selv."

"Hun har jo allerede tre gange sat lejede mordere ud på ham. Sidste gang var det et gesandtskab fra hende, der opsøgte ham i Chalons ved Saône, og en morgen, da den fromme konge gik til froprædiken, så en af kirkebetjentene længe før daggry en mand med spyd og sværd lure bag en søjle, og da han nærmede sig manden, satte denne sig til modværge og ville flygte. Men

han blev grebet og bundet, og det viste sig, at det var en tjener hos en af gesandterne. Han tilstod, at gesandtskabet kun var afsendt, for at han kunne komme kongen til livs."

"I kirken!" mumlede den fremmede forarget.

2

"Ja, biskop, i kirken. Men der er det, der er endnu værre," sagde Karl. "Da kongen i september måned, ved en fest for den hellige Martinus i Chalons, trådte hen til alteret, efter at messen var forbi, for at nyde nadveren, kom en ubekendt mand hen til ham, som for at melde ham noget. Og da han når alteret, taber han en lang kniv af sit bælte, og da han derefter straks blev grebet, finder man en kniv endnu i hans ærme. Han tilstod straks, at han var sendt af hende, og at hun havde sagt til ham: Hans folk er altid om ham. Man kan vanskeligt komme til ham: bedst vil det vist være i kirken, for alteret."

"Ja, men hun gjorde endnu engang et forsøg i større omfang."

"Men det lader ikke til, at hun længere står sig godt med Helvede."

"Da vor unge konge ved påsketid opholdt sig på sin villa i Marlenheim i Elsass og en søndag begav sig til bedekapellet, så hans tjenere en fremmed, der havde opstillet sig ved indgangen. Da de spurgte ham, hvad han ville, sagde han: Jeg hører jo til her i huset. Men forvalteren kendte ham ikke, og han blev derfor straks grebet og tilstod, at han var sendt af Fredegunde for at dræbe kongen. Han tilstod, at han hørte til en bande af tolv personer, hvoraf seks skulle lægge an på Guntchramn og seks på Childibert, og at loddet først havde truffet ham. Han opgav navnene på de andre elleve, og hvor de opholdt sig, og de blev fanget alle og gik til bekendelse, uden pinebænk."

"Jeg begriber ikke," sagde biskoppen og sukkede, "hvorfor kong Guntchramn ikke for længe siden har sendt hende i et

kloster."

"Han!" svarede Karl foragteligt. "Den fromme konge frygter for asylet. Så snart nogen af hendes kunster bliver opdaget, lukker hr. Ragnemod biskopkirken i Paris op for hende. Så er der ingen, der kan gøre hende noget. Guntchramn truede mig med krig, da jeg efter hvert af de omtalte mordforsøg ville hente hende ud af asylet med magt."

"Ja, han driver det for vidt," sagde Arnulf. "Selve morderne har han ikke gjort andet end ladet give dem en god dragt prygl. Han mener, at man ikke bør udøse en forbryders blod, når han er grebet i kirken."

"Selv om det er en, der har villet udøse andres blod i kirken," tilføjede Karl heftigt og slog i bordet. "I er selv biskop, men kan I rose en konge, der bærer sig sådan ad?"

Den fremmede tav eftertænksomt og svarede derpå: "Skylden ligger ikke alene hos kongen og hoffet. Det er tungt at skulle tilstå det, men kirken selv er for største delen fordærvet her i landet, ellers havde den for længst måttet sætte en stopper for denne kvindes skændigheder. Men tålmodighed, kære venner! Slige biskopper som Ragnemod af Paris, Egidius af Rheims, Bertchramn af Bordeaux og mange andre vil ikke længe få lov at skamskænde Galliens kirke. Ligesom I brave austrasiske mænd renser hoffet, således vil der være andre, der påtager sig at rense kirken. Den hellige bodsprædikant Columban, der kom herover fra Irland, de helliges ø, drager allerede omkring fra stad til stad. Han går klædt i en hårkjortel, med stav i hånd, og banker på de verdslige biskoppers og abbeders forgyldte porte, og hans prædiken om bod og bedring høres med begærlighed af mennesker i hobetal. I Vogesernes vildeste klippeegne har han

bygget et kloster og lever der sammen med bjørne og ulve. Og der er andre og større ting i gære: af én, der er større! – Derfor opgiver jeg ikke håbet om at ryste den onde kvindes samvittighed og bringe hende til at angre."

"Ved tordenha – tordenhimlen, hr. biskop," råbte Karl, "lykkes det eder, så er I en større mirakelmager end Sankt Martin af Tours."

"Spot ikke, hr. marskal!"

"Ja, hr. biskop," sagde Arnulf og nikkede, "jeg er rigtignok bange for, at det er for stort et vovestykke, I der påtager eder. Hvor forfærdeligt har hun ikke hævnet sig på den tapre hertug Drakolen! Det er gruopvækkende! Denne kvinde er syg efter at myrde – hvorledes skal jeg udtrykke mig? – hun beruser sig i mord, ligesom måren i dueslaget, der, efter at have mættet sig, vedbliver at myrde, blot af myrdelyst, bider struberne over på alle de duer, den kan få fat i, ja bider og raser, når duepasseren har hørt de stakkels ofres piben og forskrækkede vingeslag og kommer til stede for at gøre det af med rovdyret – således er just Fredegunde. Hun myrder, blot for at myrde. I alt fald kan man mangen gang ikke opdage nogen bevæggrund til hendes ugerninger. Men jeg vil dog tro, at hun har en kamp at kæmpe med sin samvittighed."

"Det ville være et skridt på vejen til omvendelse."

"Det er ikke godt at vide," bemærkede Karl. "Hun vælger da i alt fald besynderlige veje. For nylig var der i Paris en bedrager, en karl, der, som man senere opdagede, var undløbet af biskoppen af Arles' tjeneste. Han gav sig ud for en helgen og handlede med relikvier, det vil sige, det sagde han. Mange mindre fiffige mennesker så snart, at denne fordrukne karl var

en plump bedrager. Men hun, der ellers er mere snu end nogen af os andre, hun tror på ham og køber syndsforladelse af ham i dyre domme, ja, hun købte endog, uden forud at have anstillet nogen undersøgelse om indholdet, hele hans tværsæk med relikvier, og hun, stolt og hovmodig som hun er, slæber sig på knæ efter ham langs med hele basilikaen! Næste morgen, da karlen var løbet sin vej, åbner hun sækken, og hvad finder hun i den? Et par muldvarpetænder, nogle museknogler, en bjørneklo og lidt bjørnefedt! Og den forsvundne helgen falder lige foran Paris' porte tilfældigvis i hænderne på sin forhenværende herre, der genkendte ham og lod ham binde og sende tilbage på hans tidligere arbejde ved vinbjergene."

"Men endnu værre var det dog, at hun troede på den falske Messias," sagde Arnulf.

"Ja, det var en stakkels djævel af en bonde; det var en bedrager, men han troede selv, hvad han sagde. Engang, da han huggede brænde i skoven ved Bourges, kom han imod en sværm bier, der tilredte ham sådan, at han mistede forstanden fra det øjeblik af. Ikke længe derefter udgav han sig for Kristus, og drog omkring og prædikede i landsbyerne i selskab med en kvinde, som han kaldte Maria. Han havde stort tilløb af folk, for han forkyndte, at han kom for at tage rigdommene fra de rige og skænke dem til de fattige. Og når han og den hob af tiggere og landstrygere, der fulgte med ham, traf en velklædt person på gaden, trak de klæderne af ham og gav dem til tiggerne. Så kom han til Paris, og det hedder sig, at han virkelig på vejen derhen skal have helbredet flere syge på en vidunderlig måde."

"Det er ikke umuligt," bemærkede den fremmede. "De onde ånder gør undertiden sligt for at forføre de fromme."

"Og ham troede dronningen på; hun antog ham, om ikke for Kristus selv, så dog for hans forløber; også af ham købte hun igen aflad for alle sine synder og betalte mange penge for det, og til sidst ville hun have, at han skulle kalde forskellige afdøde til live, som hun nævnede for ham."

"Ja, det er en kæphest, hun har for øjeblikket!"

"Den nar holdt hende hen med løfte om at gøre det, når han kom igen; han skulle først på en rejse østpå. Han kom nu tilligemed sit følge, der voksede med hver dag, til Champagne. Da de foretog plyndringer hos alle de rige, drog hr. Lupus med en væbnet skare ud for at gribe den gale mand. Men pakket satte sig til modværge, og der fløď allerede blod. Nu trådte sværmeren mellem de kæmpende og sagde: 'Ret eders pile mod mig, jeg skal puste dem bort med min munds vejr; da skal I erkende, at jeg er Guds søn og tilbede mig'. Derpå udbredte han armene, der blev skudt på ham, og den ulykkelige faldt, gennemboret af en snes pile. Så dybt er denne åndsstærke kvinde nu faldet, at hun tror på en sådan sværmer."

"Jeg kan se ind i hendes sjæl," sagde biskoppen. "Det er anger. Hun griber efter de plumpeste bedragerier, når hun blot kan bruge dem som midler til at blive angsten for straf for sine synder kvit."

"Jeg tror, I har for gode tanker om hende, hr. biskop. Det var ikke så meget for at skrifte, men mest for at fordærve sine fjender ved hemmelige midler, at hun indlod sig med disse bedragere."

"Men hvordan kan I her i Metz vide så god besked med, hvad hun tager sig for i Paris?"

"Vi har det fra hendes egne omgivelser. Høje og lave, frie og ufrie, karle og piger flygter skarevis fra Paris af hendes tjeneste og bort fra hendes nærhed. Det er ikke hendes strenghed eller grusomhed, der skræmmer dem. Streng og grusom har hun altid været, men – – kort sagt, de fleste anser hende for besat."

Biskoppen blev forskrækket og blegnede: "Ak, Gud være mig nådig!"

"Eder?" spurgte Arnulf. "Hvad kan det angå eder?"

Den fremmede sukkede dybt; han kunne eller ville ikke tale. Arnulf så det og vedblev: "Hendes piger skyr at være om hende; hun tør ikke være alene, hverken dag eller nat, og det hedder sig, at hun ofte fører så forfærdelige samtaler med sig selv, at hårene kan rejse sig på hovedet af folk, der hører på det. Hun griber tit til sin venstre tinding, som hun faldt på den aften i skoven og klager over, at hun ikke er herre over sine tanker. Jeg råder eder til ikke at vove eder ind i denne ulvindes hule."

"Hvad?" råbte biskoppen og sprang op. "Har I ikke fortalt mig, at eders egne sønner, der kun er børn, uden betænkning adlød helgenernes kald og vovede sig i den åbenbareste fare? Og skulle uskyldige børn rask beslutte sig til at adlyde et blot drømmesyn, men en voksen mand, der oven i købet er præst, biskop – ak, desværre ikke uskyldig! – jeg skulle vise mindre mod, jeg, der er forpligtet ved et løfte, der er aflagt ved Sankt Peders grav, og ved en opfordring af selve kristenhedens overhoved, den største pave, der nogensinde har siddet på Sankt Peders stol. Nej, mine venner! Tak for eders gæstfrihed og for eders meddelelser. Jeg nærmer mig den ulyksalige kvinde vel forberedt. Enten vil jeg frelse hendes sjæl eller dø. Farvel! Jeg har ingen ro længere efter alt det rædselsfulde, jeg har hørt om

hende. Jeg tøver ikke natten over; jeg må straks til hest, og jeg hviler ikke, før jeg har fundet og frelst hende."

3

Dronning Fredegunde beboede i Paris en kongelig gård, der stødte umiddelbart op til biskopskirken og ved en gang var sat i forbindelse med denne, så at hun, når det behøvedes, straks kunne nå asylet. I et af gemakkerne i dette palatiolum sad hun foran et med bøger og skrifter dækket bord; ved hendes side stod Winnoch med pen i hånd.

"Lad det nu være nok," sagde hun træt og støttede hovedet i hånden. "Nu finder jeg mig vel vanskeligt en ny helgen."

"Vistnok," sagde Winnoch. "Du har jo ladet dig sende fra alle klostre, eller ladet tage afskrift af, alt hvad der findes i deres biblioteker om mirakler og helgenhistorier. Hvad vil du egentlig med alt det? Disse historier ligner jo allesammen hinanden. – Men du hører ikke! Hvorfor sidder du således og stirrer ud i luften?"

Hun fo'r sammen. "Jeg syntes – jeg så en hvid skikkelse hænge der på væggen ved mit hovedgærde. Jeg ser tit ting, der ikke er virkelig til. – Gå du kun! Jeg ser, du er allerede igen træt af at skrive. Eller snarere tørstig. Hun hjalp mig bedre med at skrive og læse for mig, – hvad var det nu hun hed? Min hukommelse er blevet så svag!"

"Du mener vel Rulla?"

Fredegunde nikkede langsomt og tankefuldt: "Ja, hende der nede fra Wuthach. Hun var bedre."

"Men hun er jo løbet bort, jeg derimod holder troligt ud hos dig. Forresten skulle jeg tage meget fejl, om jeg ikke så hende gå forbi i går ved den hellige Genovevas kloster."

Fredegunde havde taget en bog, som hun stirrede tankeløst i. "Det må dog være muligt," sagde hun for sig selv. "Kristus er ikke den eneste, der har gjort det; der er mange helgener, endog af de mindre, der har gjort ham det efter."

"Hvad mener du, dronning?"

"Hun – Rulla – læste engang for mig om en helgen, der havde opvækket en forbryder, der allerede hang i galgen, fra de døde. Dengang lagde jeg ikke videre mærke til det, dengang levede *han* jo endnu. Og nu –" her gav hun sig til at lede omkring mellem bøgerne og skrifterne på bordet – "nu, da jeg trænger så hårdt til denne helgen, nu kan jeg ikke finde ham. – Jeg ville dog hellere gøre det med bistand af en helgen end af – den anden. For gør jeg det, så er det jo en ny synd, som jeg atter må afsone. Sådan går det i et væk. Det er som et net, der aldrig får ende; reder jeg den ene maske ud, så trækker en anden sig sammen. Å, jeg er så træt, så træt!" Hendes hoved sank ned mod bordet, armene hang slapt ned, og det prægtige hår strømmede ned til begge sider.

Der opstod nu en lang pause, under hvilken Winnoch begyndte at føle sig uhyggelig til mode; han rystede på hovedet og listede sig sagte ud af værelset.

Straks derefter trådte en dørvogter ind og meldte, at en fremmed biskop ønskede at tale med dronningen.

Hun så op: "En fremmed? Herligt, – det er dog noget nyt. Det gamle er så – gammelt. Lad ham komme ind! Men se først efter, at han ikke bærer skjulte våben hos sig."

Den fremmede trådte ind. Efter det første blik på Fredegunde slog han øjnene ned og blev med et stumt buk stående ved indgangen.

"Hvad?" råbte hun og sprang op. "Prætextatus? I vover at træde mig for øje? I, der har viet gotherinden til min stedsøn? Og I har forladt eders forvisningsted? Tror I, at I kan trodse kong Chilperichs bandlysningsordre, fordi han ligger i graven? Så tager I fejl; jeg fører scepteret i hans sted." Men med et fo'r hun sammen. "Hvor I dog ligner Landerich! I er næsten lige så bleg som han, da han lå der på det blodige græs i skoven. Hvad vil du mig, Landerich? Det er jo ikke mig, der har dræbt dig. Det var ham! Lad mig være i fred. Nu kan vi jo dog ikke mødes i udkanten af skoven."

"Dronning! Jeg er Prætextatus," sagde han sagtmodigt og uden endnu at hæve blikket. "Jeg kommer uden vrede – jeg kommer som ven –"

"Som ven! – Ja, jeg kan trænge til venner," sagde hun grundende, – "og I – jo, det er sandt –" her gik der et smil over hendes ansigt ved erindringen om gamle dage – "I er jo den allerførste ven, jeg har haft. I husker jo nok derhjemme ved Wuthach? Ih, hr. biskop, hvem var det, der trykkede de første kys på Fredegundes nøgne, magre skuldre, da hun var barn? Og på mine øjne, og én gang på munden, – hvor det brændte! Det var første gang i mit liv, at jeg hørte de fortryllende ord: 'Hvor du er smuk, Fredegunde'!"

Her sank biskoppen ned på begge sine knæ, slog sig med de knyttede hænder for brystet og stønnede: "O, Gud, o, Gud, ja, det er sandt! Tilgiv mig, gode Gud! Du ved, jeg har angret det i alle de år, der er gået siden."

Hun betragtede ham forbavset: "Rejs eder dog op! Er I rigtig klog? Var det en synd – dengang?"

Prætextatus rejste sig: "Ja det var begyndelsen til alle synder og vederstyggeligheder. Jeg, jeg ulyksalige har vakt de slumrende dæmoner i dig, et halvvoksent barn, ukyskheden, forfængeligheden, attråen efter nydelse, glans og magt. Jeg synder, jeg er skyld i det alt sammen."

Han dækkede sit ansigt med hænderne.

Det gjorde hende godt, at en dygtig og stærk ånd måtte lide således for hendes skyld. Hun tænkte: "Å, det må vel være noget, der ligger i mit merovingiske blod." Men hun sagde langsomt og med eftertryk: "Ja, I var den første, og så må det vel være eders skyld. – Men hvad er det, der nu driver eder herhen – trods eders forvisning?"

"Anger," svarede han med fast stemme og slog atter øjnene ned, "og min bodspligt. Hvad jeg dengang syndede var kun begyndelsen til de svære synder, jeg derefter gjorde mig skyldig i mod dig."

"Mod mig?" spurgte hun forundret. "Vi har jo ikke set hinanden siden den tid. Det vil sige, jeg har rigtignok set dig én gang, men du så ikke mig; det var den dag, da – da –"

Nu løftede han hovedet og så hende stift i øjnene. "Det var dengang, da du myrdede Galsvinthe."

Hun tumlede tilbage med et skrig. "Hvad – vidste du det? – Du formodede det vel kun?"

"Dit offer rev i dødskampen en lok af dit hår! Denne lok bærer jeg endnu på mit bryst. Her er den, – kender du det mørkerøde hår? Det er den ene halvdel."

"Og den anden?" råbte hun, skælvende over alle lemmer.

"Den havde Chilperich."

"Vidste han det?"

"Ja, og han tav. Og han ægtede mordersken. Det er en vederstyggelighed. Men jeg – jeg vidste det *også* og tav *også* – o ve, ve mig!"

"Hvorfor tav du?"

"Hvorfor?" stønnede han og trådte lidenskabeligt hen imod hende. "Fordi jeg usle, elendige synder for mennesker og for Gud – fordi jeg aldrig har ophørt med at elske dig, du skrækkelige kvinde!"

"Ah!" Hun smilede og rettede sig stolt i vejret. "Og det er derfor, du nu kommer til – enken?" Et flammende blik af de grå øjne skulle fuldstændigt gøre det af med ham; men det mislykkedes. Han stod der atter med nedslagne øjne.

"Og derfor kommer jeg nu til dig, men ikke i den hensigt, du tænker. Da det græsselige rygte om dine ugerninger også nåede til min ensomme ø, – da enhver fiskerbåd fra fastlandet meldte om nye forbrydelser af hin forfærdelige Fredegunde, som det folk, der gruer for dig, allerede længe har forestillet sig som en djævel i kvindeskikkelse – –"

Hun lo højt og råbte: "Ja, gid jeg *var* det, og ikke en stakkels afmægtig kvinde!"

"Da ramte fortællingen om alle dine skændigheder min samvittighed som kølleslag. Jeg, jeg er medskyldig i dine ugerninger. Jeg kyssede det Helvede, der boede i dig, vågen, og jeg, som kunne have gjort dig uskadelig efter hint første mord, – jeg lod dig beholde frihed og magt, jeg lod den gnist, som jeg kunne have slukket, da den opstod, gribe om sig, til den brød ud i lys lue. Ja, jeg var afsindig!"

"Er det," spurgte hun ivrigt, "når man ikke kan lade være at tænke på, hvad man gruer for at tænke på?"

"Engang gik det så vidt med mig, at jeg sprang i havet fra en klippe. Nogle fiskere tog mig op og bragte mig i land i den tanke, at jeg var død."

"Kan disse fiskere kalde døde til live?" spurgte hun med liv.

"Da jeg kom til mig selv, gjorde jeg det løfte, at jeg ville valfarte til Rom, til Sankt Peders grav og skrifte min synd for den hellige fader selv og påtage mig enhver bod, der måtte blive mig pålagt. Jeg flygtede fra øen under mange farer og kom til Italien, forfulgt af din gemals spejdere igennem hele hans rige. I Rom fandt jeg den største mand, der nogensinde har ført Sankt Peders nøgler."

Hun rynkede panden og sagde: "Jeg har hørt fortælle om ham. Han hedder Gregor og er en ven af gotherinden. Vi har opsnappet breve til hende fra ham; – ham vil jeg ikke høre tale om; jeg vil helst glemme, at han er til."

"Du skal snart få noget at høre om ham, som du aldrig vil glemme, så længe du lever. Pave Gregor, den hellige, den store, den mageløse, som man allerede nu kalder ham, hørte mit skriftemål og dadlede mig strengt. Dog da han så min anger, løste han mig fra straffen for mine synder på det vilkår, at jeg skulle opsøge dig og forsøge at ryste din samvittighed. Dertil måtte jeg forpligte mig ved ed."

Fredegunde lo hånligt.

"Du må nedlægge kronen."

"Virkelig? Er det nødvendigt?"

"Du må angre og gøre bod – gå i et kloster."

"Tag dig i agt med dine råd, du! – Din broder rådede mig det samme; han levede ikke dagen til ende."

"Jeg forlader dig ikke, før jeg har tvunget dig til det. Det gælder om at redde din udødelige sjæl."

"Å, bryd dig ikke om det, min ven! Jeg står mig meget godt med helgenerne, og de er dog over pave Gregor. Det kan du fortælle ham, og sig ham, at Fredegunde vil dø i purpuret, der tilkommer hende med langt større ret – ha, ha! – end I præster kan vide. Gå!"

Hun vendte ham ryggen.

"Er det dit sidste ord?"

"Mit allersidste ord!" svarede hun og gav sig til at læse i en af bøgerne på bordet.

"Så vid, at jeg vil åbenbare hele det frankiske folk, at du har begået mordet på Galsvinthe, og jeg skal føre beviset for det; jeg har lovet det, og jeg skal opfylde mit løfte."

Hurtigt som et lyn vendte hun sig om. "Det gør du jo dog ikke! Og selv om så var! Og om end domstolen overbeviste mig om endnu flere mord – det anfægter mig ikke. Ingen vover at lægge hånd på mig; i så fald vil helgenernes vrede komme over dem. Jeg har asyl hos biskop Ragnemod."

"Så hør da – siden man må gribe til de yderste midler for at tvinge dig – pave Gregor agter at føre et frygteligt slag mod hele den galliske kirke; han har allerede afsendt en legat –"

"Det er vel dig?"

"- der skal sammenkalde et koncilium af alle biskopper; alle dine venner blandt disse er under anklage, Ragnemod er suspenderet, og dig fratages asylretten i alle frankiske lande, ja i hele kristenheden, til straf for dit frække misbrug af denne ret."

Nu blegnede Fredegunde. "Det er uhørt!" stammede hun.

"Uhørt, som dine ugerninger. – Find dig i det med det gode, dronning! Tving mig ikke til at bruge magt. Bøj dit sind! Ikke for mig, og heller ikke for paven, men for den almægtige Gud. Red din sjæl for Helvedes pine!"

Modstræbende rystede hun sit røde hår. "Jeg har affundet mig med helgenerne!"

"Du skælver ikke for alt, hvad jeg her har sagt dig? Så se til, om du kan frie din nakke fra bøddeløksen!"

Hun gav et hvinende skrig fra sig og sank i knæ: "O ve!" råbte hun, "o ve! Ingen asylret mere? Og blokken? Og den skarpe økse? – Blod? – Ligesom det randt fra Chilperich! – Gå, gode Prætextatus, gå! Forlad mig nu! – und mig betænkningstid! – Det skal ikke vare længe; – blot tre dage!"

"Tre timer skænker jeg dig!" sagde biskoppen højtideligt. "Jeg begiver mig til den hellige Genovevas klosterkirke; der er der indrettet en bodscelle til dig. Der vil jeg ivrigt bede om, at Gud vil bøje dit hårde sind. Om tre timer er jeg her igen, og er du da endnu ikke villig til at følge mig, så går dette klageskrift her til kong Guntchramn, til kong Childibert og til hele det frankiske folk, og så vil jeg endnu i dag i den store paves navn lade bekendtgøre både i kirkerne og i Paris' gader, at asylet ikke længere beskytter dig. O, Fredegunde, frels dit liv og din sjæl!"

I det samme var han borte.

Hun fo'r i vejret som en slange. "Ah, havde jeg nu haft et sværd ved siden, ligesom du, min Chilperich! Så skulle den anden broder nu være lige så stum som den første. Men vent, Prætextatus!"

Kort derefter stod Winnoch og Bladast foran hende i det samme værelse. Begge så tvivlrådige og bekymrede ned for sig. Hun talte snart til den ene og snart til den anden.

"Betænk eder ikke for længe," sagde hun ivrigt; "det haster."

"Nej," sagde Winnoch. "Jeg vil ikke. I kirken? Jeg, som er indviet til præst! Det kan man dog ikke glemme. Jeg kan ikke have med det at gøre." Dermed gik han bort.

"Jeg er ikke præst," sagde Bladast. "Men alligevel! Med kong Sigibert var det en anden sag. Ham førte I krig med, og han ville frarane Chilperich riget. Men denne biskop – jeg så hans ansigt; han ser så god og from ud!"

"Det er harmeligt!" råbte hun og stampede i gulvet.

"Giv ham gift, – i morgen, til frokost," rådede han.

"Jeg sagde jo, at det skulle være inden tre timer."

"Jeg vil ikke," sagde Bladast; "han ser så hellig ud."

"Hellig? Han?" hvæsede hun. "Elendige dosmer! Han brænder af syndig begærlighed. Jeg kunne binde hans mund med – et kys."

"Er det muligt?" råbte Bladast og fo'r op. "Så skal han ske al landsens ulykker! – Men hvordan kan en biskop – –?"

"Tvivler du? – Godt, – når han er faldet, så riv hans brystdug op; han bærer på sit bryst en lok af mit hår, som han – stjal fra mig, da jeg var barn."

"Den skal han udlevere! Den skinhellige præst! Men," sagde Bladast og betragtede hende fra hoved til fod med lystne blikke, "jeg fordrer anden belønning end guld; det har jeg nok af. – Det kys, din dødsfjende har forlangt, det kan du ikke nægte din trofaste ven, vel den eneste, du endnu har."

Fredegunde så på ham med et køligt blik. "Du er meget fræk," sagde hun langsomt.

"Du er jo ikke gift længere; du begår ingen synd mod kong Chilperich. "

"Lad så være da!" sagde hun koldt. "Når det er sket – så kom til mig, så skal du få din løn."

"Godt! – Han er dødsens!"

"Hvor dybt er jeg dog sunket," sukkede hun, "siden *hans* død!"

4

I kapellet i Genovevaklosteret, på den højre Seinebred, lå Prætextatus på trinnene til hovedalteret i brændende bøn.

Han var alene i den rummelige kirke, der foruden den smalle dør, der førte til sakristiet, kun havde én udgang til den store plads, nemlig den, der førte til hovedtrappen, som med mange trin gik fra basilikaen ned til pladsen.

Et tog af præster og munke bevægede sig langsomt over Seinebroen henimod pladsen under lydelig salmesang. Til toget havde der sluttet sig en stor skare af mænd og kvinder; det var et optog, hvis formål var at bede om regn, for høsten truede med at mislykkes. I mange uger havde det ikke regnet, og kornet stod og fortørredes på marken under solens brændende stråler.

Foran basilikaen, på det nederste trappetrin, sad en ynkelig skikkelse, indhyllet i usle pjalter; en laset kappe, der hist og her ved en mat glinsende tråd røbede, at den engang havde været broderet med guld, dækkede ufuldstændigt den gamle mands krop. Man så, at han havde mistet den højre arm og den venstre fod. I den venstre hånd holdt han en lang, stylteagtig krykke, ved hvilken der var bundet en lervase med en smal munding; denne vase strakte han ud, når han hørte skridt i nærheden, for staklen var tillige blind; to tomme huler stirrede ud af hans ansigt i stedet for øjne.

Men for øjeblikket behøvede han ikke at anstrenge sit øre, for en ung kvinde i simpel, men renlig dragt, der sad ved hans side, hjalp ham at rejse sig og støttede og ledede ham. Hun sagde til

ham: "Kom, hr. hertug, ryk lidt til siden, at ingen skal træde på eder; nu kommer toget straks op ad trappen."

"Tak, tak!" svarede den gamle med skælvende stemme. "Sig mig dog, hvorfor tager du dig så kærligt af mig? Har du kendt mig tidligere – i mine gode dage?"

"Nej, hr. hertug!"

"Men hvorfor er du da så god mod mig?"

"Af medynk over eders frygtelige ulykke. Fordum hertug af Aquitanien! Den mægtigste, rigeste og mest ansete mand i landet næstefter de tre konger, og nu –"

"Et stakkels, elendigt menneske, blind og hjælpeløs! Og det er endnu ikke det værste. Men min hustru, begge mine svigersønner, mine seks sønner, og mine to døtre oven i købet, myrdede af – hende! Dog, heller ikke det er det skrækkeligste, men – – hvad hedder du, barmhjertige kvinde?"

"Rulla."

"Men det skrækkeligste af alt, kære Rulla, er, at al denne ulykke har jeg måttet lide uden egen skyld."

"Ak, kære hertug!"

"Kald dog ikke mig usle orm hertug!"

"Ak, hr. Drakolen, ville det da have været eder kærere, om I havde fortjent eders ulykke?"

"Ja."

"Men så ville I jo have samvittighedskvaler oven i købet. Se nu med mig; jeg tog ingen del i de forbrydelser, som – en frue, jeg tjente, begik; jeg opdagede dem kun efterhånden, men desuagtet blev jeg desværre endnu lang tid derefter i hendes tjeneste, fordi – jeg skyldte hende taknemmelighed, og måske også fordi min søn havde det godt. Og dog føler jeg mig nu, ene

og alene derfor, så pint af min samvittighed, at jeg, for at afsone min brøde, frivilligt har taget tjeneste som pige og forretter groft arbejde hos de fromme søstre her i klosteret. – Tænk nu, hvis I følte eder skyldig! Hvis I oven i købet havde fortjent eders store ulykke, hvad så?"

"Ja, så måtte jeg angre. Men – så havde jeg dog endnu – Gud!"

"Hvad siger I? Er I fra forstanden?"

"Ak, nej; jeg ved fuldkomment vel, hvad jeg siger. Der er ingen Gud til."

"Hvor kan I sige noget så frygteligt!" sagde Rulla og gjorde korsets tegn.

"Himlen er øde. En verden, hvor Drakolen uden skyld må lide slige kvaler, og Fredegunde – forbandet være hendes navn!" – her slog han heftigt med krykken mod trappetrinnet – "Fredegunde regerer ustraffet og sejrer over alle sine fjender, – i en sådan verden kan der ikke være nogen Gud. Så måtte han jo være en djævel."

"Ti dog for alle helliges skyld med sådan tale, ellers må jeg forlade eder. Hør! Hører I den fromme sang? Det er mennesker i hundredvis, der beder til Gud."

"Ha, ha," lo den blinde trodsigt. "Bede til Gud! Hverken bønner eller forbandelser er nogensinde nået hinsides skyerne."

"Ti dog! De er allerede tæt herved. De vil gøre en ulykke på eder, hvis de hører eders gudsbespottelser. Kom her, længere bort!"

I dette øjeblik sprang en mand op ad trinnene. Han kom ikke fra den bro, de bedendes optog nu trængte frem over, men fra en sidegade. Rulla kendte ham og så hans blik; hun blev angst.

"Hvad vil han i kirken?" tænkte hun og gyste.

Manden skubbede forhænget for basilikaens port til side og trådte rask ind i det indre. Han ilede øjeblikkeligt op ad midtergangen henimod alteret.

Hans skridt genlød højt i det store, tomme rum.

Den bedende havde imidlertid ikke hørt ham.

Manden stod nu tæt bag ved ham.

"Stå op, biskop!" råbte han. "Jeg er sendt hid af dronning Fredegunde."

Med levende glæde rejste den bedende sig. "Hav tak, I helgener, at I hørte min bøn og bevægede hendes hjerte! Hun angrer! – Hvad sender Fredegunde mig?" spurgte han sagte.

"Dette kys!" skreg manden og stødte ham sin dolk i halsen.

Biskoppen drog et dybt suk, faldt baglæns om og var død.

"Mord, mord! Biskoppen er myrdet for alteret," lød det med et hvinende skrig. Rulla, der ved at se Bladast var blevet grebet af en uhyggelig anelse, var fulgt efter ham og havde iagttaget ham igennem forhænget.

"Mord! Mord! En biskop er blevet myrdet for alteret! Grib morderen!" råbtes der fra trappen til basilikaen, hvor optoget nu var nået hen.

Rulla var i sin forfærdelse sprunget ned ad trappen. Bladast fulgte hende i hælene. "Mord," skreg han; "grib den kvinde der!"

Med ét sæt var han nede ad trappen og ville sikkert være undsluppet i den forvirrede trængsel af den store menneskemasse, hvis han ikke var snublet; på det nederste trin af trappen fik han den blindes lange krykke mellem benene og faldt forover.

"Stop ham!" råbte Rulla. "*Han* er morderen! Det er Bladast – se, der tabte han sit blodige mordvåben."

De præster og munke, der allerede var kommet ind i basilikaen, strømmede imidlertid ud igen.

"Biskop Prætextatus af Rouen!"

"Myrdet for alteret! Her er morderen!"

"Bring ham til dronningen!"

"Nej, det ville være forgæves! Det er hendes yndling, Bladast, – hun ville lade ham undslippe."

"Riv ham i stykker!" råbte en stemme.

Opfordringen blev fulgt bogstaveligt, og fuldbyrdedes i frygtelig hurtighed. Mændenes knive og de rasende kvinders negle havde på få minutter forvandlet den ulykkelige til en formløs, blodig masse. Færgemanden på Seinefærgen stak sin lange bådshage, med jernharpunen på enden, i den livløse krop og kastede den ud i floden. Mængden strømmede ind i kirken for at bede ved biskoppens lig.

Der var atter stille ude på pladsen foran basilikaen.

Drakolen sad der alene, for Rulla var fulgt med hoben ind i kirken; hun havde i al korthed fortalt den blinde, der omtrent havde gættet sig til, hvad der var foregået, morderens endeligt.

"Rulla!" kaldte han nu. "Hvor er du? – Er du her ikke mere?" – Derpå rystede han sit grå hoved og mumlede: "Det gør ikke noget til sagen. – Der er dog ingen Gud."

5

Intet menneske i Paris tvivlede om, hvis ærinde det var, dronningens berygtede og frygtede håndlanger havde udført.

Fra drabsstedet var den oprørte mængde draget afsted til kongeboligen og biskopskirken, forbandelser og trusler slyngedes igennem de tykke mure og nåede Fredegundes øre; hendes lejesvende måtte holde den fremstormende hob tilbage med fældede spyd. Ved den første larm var dronningen flygtet til biskopskirken.

Og da efterretningen om den nye forbrydelse, der efter hin tids tænkemåde syntes at overgå alle hendes tidligere ugerninger, nåede Orleans og Metz, erklærede kong Guntchramn og regentskabet i Metz uden betænkning, at målet nu var fuldt. Med våben i hånd ville de kræve Fredegunde til regnskab for denne og hendes andre misgerninger, besætte Paris og indeslutte dronningen der, samt spørge paven og et almindeligt koncil af samtlige galliske biskopper, om hun skulle beskyttes af det asyl, der var blevet misbrugt til at befri hende fra straf for hendes mange forbrydelser.

En krigserklæring fra Orleans og fra Metz sendtes hende samtidigt.

Og Fredegunde skælvede.

Krig, våbenlarm, tapre mænd, dragne sværd, alt rettet mod hende, – hun kunne ikke udholde at tænke på det.

Længe havde hun følt sig så ensom. Men nu, efter at disse fjendtlige budskaber var indtruffet, følte hun sig mere hjælpeløs end nogensinde. Ja, hun var enke! Det var ulykken!

Vel var hendes stilling ingenlunde slet. Hendes yndling, hertug Boso, gjaldt for at være den bedste feltherre på den tid og var især kong Guntchramns anførere langt overlegen, men også mod de austrasiske feltherrer havde han gentagne gange kæmpet med held. Han overtog straks befalingen over de neustriske stridskræfter, der i hast blev opbudt, og han forsikrede sin skønne dronning, at han nok skulle få bugt med fjenden enkeltvis; først ville han gøre det af med de blødagtige burgundere og derpå med de klodsede austrasiere og bringe sejren med sig tilbage til Paris. Med en stærk hær ilede han mod nordøst, langs Marnefloden, mod burgunderne, der allerede skulle være rykket frem lige til egnen om Soissons.

Men Fredegunde skælvede.

Sine livgardister havde hun ikke givet hertugen med. Hun syntes ikke længere at ville stole på asylet alene, og når hun en sjælden gang vovede sig ud i staden, mødte hun så truende miner hos Paris' borgere, ja måtte endog ofte høre de forbigående mumle forbandelser mod hende, at hun altid omgav sin bærestol med en tæt række af lanser. Til hest havde hun ikke vist sig siden Chilperichs død; siden den tid var hun ikke i stand til at holde sig i sadlen for svimmelhed og hjertebanken.

Indbyggernes stemning imod hende, der var en blanding af frygt og afsky, bedredes ikke ved udsigten til en belejring af de forbundne austrasiere og burgundere.

Da man meldte hende, at forbitrelsen gærede stærkt i folket, havde hun villet lade sine bueskytter skyde på de folkehobe, der samlede sig på byens hovedpladser. Men hun kom da i tanker om, at Chilperich stærkt havde misbilliget en sådan

fremgangsmåde og tværtimod under sådanne omstændigheder havde forsøgt at vinde lægfolk ved offentlige lege og gejstligheden ved fromme stiftelser.

Hun fulgte derfor hans eksempel og lod ved herolden bekendtgøre i gaderne, at hun ved efterretningen om den første sejr ville foranstalte stort væddeløb og kamplege på Campus Martius og der beværte alle Paris' borgere med kød og vin, ligesom hun lovede til tak for sejren at ville bygge den hellige jomfru et kapel på den mindre ø i Seinefloden, og grundstenen til dette ville hun selv højtideligt nedlægge samme dag, som efterretningen indtraf.

Hun spurgte Winnoch, hvad virkning disse løfter havde gjort på folket.

"Hidtil," svarede han og trak på skuldrene, "har de ikke hjulpet stort. Men hvis du virkelig sejrer, så skal du se, hvor man vil tiljuble dig bifald både i cirkus og ved kapellet."

Efter at hertug Boso og hans skarer havde forladt staden, følte hun sig endnu mere forladt.

Biskop Ragnemod, hendes ven, havde efter sin første samtale med den myrdede Prætextatus trukket sig tilbage til en ensom celle, hvor han forrettede bodsøvelser og kun modtog sin skriftefader.

Således gik hun da alene omkring i de store, tomme og tavse værelser i kongeboligen og bispeboligen samt i kirken.

Blandt hendes oprindelige tjenerskab var der ingen, hun stolede på eller betroede sig til; dog måtte der stadig være en af dem i nærheden, for at hun dog kunne se et menneske. Hendes lille dreng trættede hende; hun kunne bære ham på armen omkring med sig i timevis uden at smile eller tale til ham.

Det havde hun også gjort om aftenen den dag, da hæren havde forladt staden. Udmattet lagde hun det grædende barn i vuggen: "Stakkels kryb," sagde hun, "hvad er det, du vil? Ja, du græder for din fader! Du har ret, mit barn, vi er så ene; jeg fryser!"

"Kald på Winnoch!" befalede hun en pige, "jeg trænger til at tænke højt," sagde hun og sank ned på løjbænken med det trætte hoved hvilende på den lille, hvide hånd.

"Jeg kan ikke længere holde ud at være sådan alene. Det er alt for sørgeligt. Bestandig Orleans og Metz! Og krig! Jeg forstår mig ikke på det, men jeg gruer for det. Og alting har jeg overladt til Boso! Hvem ved, om han ikke forråder mig! Du var rigtignok ingen helt, Chilperich. Tit har jeg drillet dig med det og tænkt på den anden, den eneste, der har jaget mig blodet op i kinderne – én gang, jeg så ham kun én gang. – Hvor var han skøn, denne blonde helteskikkelse! – Det var kedeligt, at jeg var nødt til at tage livet af ham, den eneste, jeg har følt noget for. Og ham skulle denne gotherkvinde være så lykkelig at føde en søn! Om jeg opvækkede ham, Sigibert, fra de døde og – ak ja, det er sandt, han var jo også *min* broder. Han ville kysse gotherkvinden og foragte mig. – Chilperich! Du vidste dog, hvad krig er; havde jeg nu haft dig, – det havde også været godt for andre tilfælde. Hvor tit har jeg ikke været stolt af, at jeg var klogere og dristigere end du. Det var jeg også – så længe du stod ved min side, så længe du gjorde, hvad jeg besluttede. Men nu! Ak, jeg er så alene! – Og jeg ser bestandig, når jeg er ene, denne lyshårede dreng hæve sin finger og true mig med Guds vrede. – Jeg holder det ikke ud længere. Jeg må have dig tilbage, Chilperich. Den forbandelse, du udslyngede mod mig, da

døden omtågede dit øje, den må du tage tilbage; den tynger min sjæl. Jeg *må* have dig tilbage; om så skal være, begår jeg en ny synd for at kalde dig til live. – Ah, er du der Winnoch?"

"Hvad befaler du, dronning?" spurgte han mørkt. "Dine befalinger er uheldsvangre for dem, der udfører dem."

"Hvorfor ser du så fortrædelig ud, elendige slave, når din herskerinde kalder dig?"

"Hvor var jeg, hvis jeg havde påtaget mig udførelsen af din sidste befaling? Hvor er Bladast?"

Hun lo. "Han fik løn som forskyldt, den uforskammede. Jeg blev fri for at betale ham den løn, jeg havde lovet ham. – Men hør nu også på, hvad jeg spørger dig om."

"Er det fremdeles de samme spørgsmål, du agter at stille? For hundrede gang? Den evige gentagelse gør mig så ør i hovedet og sløver mine tanker lige så meget som – –"

"Som *mine* tanker er sløvede, mener du vel? Å ja, det kan vel være, at tankerne der i den venstre side af min pande ikke er rigtig sunde, siden – siden jeg faldt og stødte min tinding. Jeg føler ofte smerter, som om det var langt inde i hjernen." Hun gned sig på tindingen og bevægede hovedet langsomt forover. "Men de andre tanker, dem på højre side, de er friske."

"Det er meningsløs tale, dronning!"

"Giv nu agt og svar mig! – Altså, ikke sandt, der er en Gud til?"

"Ja, ja, for tusinde gang," svarede han fortrædeligt.

"Ti stille! Der må være en Gud til, for det første fordi kirken lærer det, og for det andet – – hvad er det andet?"

"Det andet? Det er naturen," sagde han og gabte; "hvor skulle verden ellers kunne være blevet til? Og for det tredje – –"

"Nå, for det tredje?"

"Det ved du jo godt, – det er, som det hedder i bogen."

"Ja, men jeg vil have, at du skal sige det."

"For det tredje er det samvittigheden," hviskede han skelende.

"Ser du det?" sagde hun og smålo ondskabsfuldt. "Du holder heller ikke af at nævne dette pinagtige ord. – Nå, og da der er en Gud til, så er også – hvad kommer så?"

"Så er også sjælen udødelig, for Gud har skabt den udødelige sjæl."

"Og sjælen lever efter døden –"

"Ja, i evig kval eller evig salighed."

"Og Helvede kan man købe sig fri for –"

"Ved gode gerninger."

"Og enhver synd kan man få tilgivet undtagen synd mod den Helligånd. Ja, så langt," sagde hun træt, "er det den gamle lektie. Men pas nu på! – Er trolddom og påkaldelse af onde ånder synd mod den Helligånd?"

"Nej!"

"Er du vis på det?"

"Ja."

"Godt. Det er jeg med. Det har jeg været længe, men jeg ville høre bekræftelse på det. Du er jo præst. For jeg nærer en smule angst." Hun gyste.

"Hvad er det, du har i sinde?"

Hun bøjede sig tæt hen til ham og hviskede ham i øret: "Jeg vil opvække Chilperich fra de døde."

Winnoch sprang op, hun greb ham i armen og holdt ham tilbage. "Bliv! – Det er nødvendigt. Jeg kan ikke holde det ud

uden ham. Den helgen, der forstår sig på det, har jeg slettet ud på min liste og kan ikke huske hans navn. Den Kristus, der lovede mig at gøre det, viste sig at være en nar. Han blev skudt ned med pile som en fugl. Men jeg har nu for mange penge købt noget af en gammel kælling ved navn Pythonissa –"

"Heksen i Paris?" råbte Winnoch forskrækket.

"Ja! En kone, der er så gammel som Metusalem og halvt forrykt, men som forstår sig godt på urter. Hun har allerede engang tidligere brygget mig en berusende drik – og en gift, som var superb! – Ja, hvor gik det ikke i en ruf," – her lo hun højt – "da denne plumpe frankerkæmpe faldt af hesten! – og en modgift, som jeg tager efter ethvert måltid! – Det har alt sammen vist sig at være fortrinligt. – Nu har denne gamle kone solgt mig et ligtvangsmiddel: urter og dampe, der skal bruges under påkaldelse af dæmonerne. Det hjælper, ganske sikkert, og er lige så godt som hendes berusende drik og giften og modgiften. Det er jo en syndig gerning at bruge det, men det køber jeg mig fri for. Jeg har endnu hemmelige skatte liggende i – –"; hun holdt pludseligt inde – "nej, jeg siger dig ikke, hvor. Chilperich sagde, at der var en pris, ethvert menneske var til fals for. Du kunne måske også forråde mig. – Tror du, at Boso vil forråde mig? – Altså – næste midnat opvækker jeg min broder Chilperich fra de døde."

"Du taler over dig, dronning."

Hun lo højt: "Ha, ha, er vi ikke alle brødre og søstre i Herren? Du er en dårlig kristen og uvidende af en præst at være. Var Eva ikke af samme kød og blod som Adam? Hun var hans søster. Og Gud selv gav ham hende til hustru. Hvad synd er der altså i det?"

"Dronning, jeg forstår dig ikke!"

"Nej, det vil jeg håbe. Men altså, jeg opvækker Chilperich fra de døde. Jeg behøver ham, jeg trænger til ham, – trænger til ham! Ikke på den måde, du mener, du, slave af dine sanser. Det er ikke som hustru, at jeg begærer min mand, det er min søn, der trænger til sin fader. Og jeg trænger til hans beskyttelse, til hans kloge, køligt tænkende hoved, for mit hoved smerter mig desværre ofte – og netop i dette øjeblik igen forfærdeligt. Og det banker så stærkt i mit hjerte, det er endnu meget mere pinefuldt. – Hør nu! Du skal hente mig her lidt før midnat – jeg holder ikke af at gå alene –"

"Nej!" råbte Winnoch og sprang op, "denne ligbesværgelse går jeg ikke med til; jeg vil ikke se kong Chilperich stige blodig op fra sin båre."

"Tåbe! Det skal du heller ikke. Du skal kun ledsage mig til basilikaen. Jeg er ikke bange for min døde gemal, men kun for dem, der færdes levende på gaderne. Jeg stiger alene ned til ham i kryptkirken. Jeg må fuldføre værket alene."

6

En lummerhed augustnat lå trykkende over Paris; varmen var ikke taget synderligt af, siden solen gik ned. Det var fuldmåne. Floden og de flade tage på de gamle huse, hvoraf flere endnu hidrørte fra romertiden, glinsede i åndeagtigt lys, mens de meget snævre og krogede gader lå i dyb skygge af høje mure og tårne.

Kort før midnat førtes en lukket bærestol igennem gaderne; ved siden af de fire tjenere, der bar den på lange stænger over skuldrene, gik fire lansebærere. Winnoch fulgte bagefter.

Lange veje gaves der ikke dengang i Paris; fra Fredegundes bolig, Chlodovechs nye palads, som denne havde bygget i hjertet af staden, ved siden af Peder- og Paulskirken, ikke langt fra den største Seine-ø, ved den sydlige flodbred, nåede man let på et kvarters tid til den hellige Vincentius' basilika længere mod vest. Men dronningen havde dog foretrukket en lukket bærestol; hun skælvede for folkets harme og turde heller ikke gå til fods for den svimmelhed og hjertebanken, der da plejede at overfalde hende.

Da det lille optog kom til basilikaen, hvis trappe lå i skyggen af det høje romerske tårn ved dens side, åbnedes porten sagte. Det natlige besøg var forud anmeldt; et par præster trådte ud med små, matlysende lamper i hænderne. Tavse og med forlegne miner bukkede de dybt for dronningen, der havde slået sin folderige, mørkerøde kåbe over et mægtigt fad, hun holdt i hænderne og vedblev at holde fast på; med besværlighed og gispende efter vejret steg hun op ad trappen; på det fjerde trin

standsede hun og støttede sig til Winnoch, idet hun trykkede den venstre hånd mod hjertet.

"Hvor dit hjerte banker, dronning!" sagde denne advarende; "du skulle ikke begive dig på en så uhyggelig færd."

"Ti," befalede hun, idet hun rettede sig i vejret og begyndte at gå videre op ad trappen. "Du følger mig – alene – til kryptens indgang. Der venter du, til vi – eller til jeg kommer igen. Kan man lukke døren til gravkammeret indvendig fra?" spurgte hun præsterne.

"Ja, frue!"

"Det er godt; så lukker jeg den indvendig fra. Og lad ingen vove at trænge derind, førend jeg selv lukker op, hvad han end hører, og hvor længe det end varer. Den, der formaster sig dertil, vil være dødsens!" Til Winnoch sagde hun hviskende: "Jeg selv ville ikke være i stand til at frelse dig fra de onde ånders raseri, når de mærkede, at de blev beluret. Afsted! Lys for mig!" befalede hun.

Tjenerne og lansebærerne satte sig på basilikaens nederste trin.

Hun skred nu rask igennem kirkens midtergang, gik omkring hovedalteret og satte foden på det første af de trin, der bag alteret førte ned i krypten.

Hun standsede et øjeblik og gyste; i stenbygningen indenfor de tykke mure var det betydeligt køligere end i bærestolen og udenfor kirken; det isnede igennem hende.

Diakonen så det og sagde ydmygt: "O, dronning, tillad din slave et advarende ord. Du gyser ved at – –"

"Nej, jeg fryser; her er så koldt," svarede hun og svøbte den røde kåbe tæt om sig.

"Men jeg må dog sige dig, at der er så uhyggeligt dernede."

"Der vil snart blive endnu uhyggeligere," mumlede hun.

"Krypten har altid været anset for hjemsøgt af onde ånder. Man hører ofte hemmelighedsfulde lyde dernede; men aldrig dog så hyppigt som i de tre sidste dage."

"Så? Det glæder mig at høre. Det glæder mig meget."

"O, spot ikke! Det knager og stønner dernede. Det er, som om en af de døde med al magt ville løfte låget på sin sarkofag."

"Ah!" sagde hun og udstødte et lettende suk. "De foreløbige trylleformularer har altså virket," hviskede hun til Winnoch. "I tre dage, siger I; ikke sandt?"

"Ja, i tre dage; inden vi efter eders befaling, netop i dag, løftede låget på kong Chilperichs sarkofag."

"Det passer. – Tålmodighed, Chilperich; jeg kommer for at hente dig. – I ved," sagde hun højt, "at jeg ønsker at bede ved min gemals åbne kiste; det er et løfte, jeg har gjort. – Ih, hvor det er bælgmørkt her! – Det er, som om det var på vejen til underverdenen. – Videre! – Lys for mig!"

Det gik nu ned ad mange trin. Vandet dryppede ned fra de råt hugne sten i sidevæggene. Endelig nåede de det sidste trin og stod foran den stærke, med jernplader beslåede dør til krypten.

Præsten lukkede op. En kold, underjordisk luft slog dem i møde fra den mørke gravhvælving.

Rask skred Fredegunde over tærsklen; Winnoch krøb sammen og så med gru efter hende. – Hun satte det tunge fad, hun havde båret alene, ned indenfor døren.

"Giv mig lampen; nej, den anden, den åbne! – Vent så – her udenfor!"

Præsten stillede den åbne, skåldannede lampe på gulvet indenfor. "Her er låsen, – den indvendige lås," forklarede han og trak sig derpå tilbage.

Fredegunde slog døren i lås uden at ænse, at Winnoch advarende vinkede hende tilbage, og skød den mægtige jernstang for.

Hun var alene i underverdenen, sammen med de døde.

7

Dyb, mørk nat, hvorhen hun så i det store rum. Lampen ved hendes fødder oplyste kun de allernærmeste omgivelser med et ganske mat lys.

"Hvis nu lyset gik ud?" Det var den første skrækindjagende tanke, der opstod hos hende. "Å, så finder jeg vel let tilbage til døren."

Med den venstre hånd tog hun nu lampen op fra gulvet; i den højre bar hun det tunge fad. Ganske langsomt, skridt for skridt, gik hun fremad, lysende for sig med lampen.

Kun én gang før havde hun været i merovingernes gravkapel; det var, da Chilperichs lig bisattes her. Siden den tid havde hun haft sky for at nærme sig sin ægtefælles og – broders grav. Men nu dreves hun hid af nødvendighed, af sit forvildede hjertes trang.

Hun huskede godt, at Chilperichs sarkofag var den sidste i den lange række og stod længst til højre. Først gik hun lige frem, ad gangen i den midterste hvælving, derpå drejede hun til højre og standsede ved den sidste sarkofag. Hun havde ikke taget fejl. Låget på denne kiste var en tung, hvælvet marmorplade med kobberbeslag og en spids hage, der passede nøje til et tilsvarende hul i den øverste rand af selve kisten; det var i dag på hendes befaling blevet løftet i vejret. En tynd jernstang var stemmet ind imellem kisten og låget for at holde dette oppe. Over kongens lig var bredt et mørkt ligklæde; selve liget havde man ladet balsamere, som man på hin tid plejede at gøre med konger og stormænd.

Hun satte fadet fra sig og lyste omkring sig med lampen. Det forundrede hende, at osen fra lampen trak kendeligt til venstre; der kom træk fra højre side, og der måtte være et hul i muren langt oppe, over mandshøjde; men i det samme tog osen den modsatte retning, og der kom altså også gennemtræk fra muren til venstre.

Efter at have læst indskriften på Chilperichs kiste, som hun selv havde forfattet, og hvor hun ikke havde sparet på rosende udtryk, gik hun videre til venstre for at finde en anden sarkofag, der randt hende i tanken. Snart havde hun fundet den og læste indskriften, der lød således: "Her hviler de jordiske rester af Chlotachar, frankernes konge, der var den første efter Chlodovech, som atter samlede alle tre frankiske riger: Austrasien, Neustrien og Burgund, under sit scepter. Dette forundte Gud ham til løn for hans dyder, hans fromhed, retfærdighed og kyskhed."

Hun læste langsomt og dvælede ved hvert ord, idet hun med lampen fulgte de enkelte, sorte bogstaver i den grå sten.

Da hun havde hæst til ende, lo hun. Men hun fo'r i samme øjeblik sammen af skræk, for hendes latter klang, som hun syntes, forstærket tilbage fra hvælvingerne.

"Chlotachar – min fader!" sagde hun med bitterhed, "hvis jeg nu opvækkede dig med alle dine dyder? Og når din datter spurgte dig: Hvorfor forlod du min moder efter at have kendt hende kun én dag? Hvorfor kom du aldrig tilbage til din gård ved Wuthach, hvor du holdt hende skjult – du havde altså tænkt på at opsøge hende der dengang? Glemte du hende, ligesom et egern kan glemme den søde nød, det har gemt i et hult træ for at hente den senere? Har du aldrig eftersporet dit barn? Hvorfor

har du ikke anerkendt mig som dit blod, lige så godt som så mange andre, og opdraget mig efter min høje byrd og formælet mig med en eller anden stolt hertug? Havde du gjort dette, ville meget nu have været anderledes. Da ville to af dine sønner – mine brødre! – endnu have været i live, og jeg havde ikke haft nødig med magt at trænge mig ind i den herlighed og glans, der var min ret ved min fødsel. For Chilperich og jeg er uden skyld i, at søsteren blev sin broders hustru. Det er dig, der bærer skylden for det. Sov vel, du dydige og kyske konge, men tag mig ikke ilde op, at jeg nu kalder min gemal tilbage til livet."

Hun gik tilbage til Chilperichs kiste. Her udtog hun nu af det store metalfad alskens besynderlige ting: et rundt kulbækken på en bronze-trefod, en pergamentrulle, nogle poser, dels af groft lærred, dels af ugarvet læder, et par små, smalle krus samt en lille pakke værk og tønder.

Og nu gav hun sig i færd med sit besynderlige arbejde.

Hun kastede den folderige kappe, der hindrede hende i at bevæge armene frit, fra sig. Allerførst tændte hun en ende værk ved lampen og satte med den ild på nogle høvlspåner og kul, som hun tog ud af den største pose og opstablede i det runde bækken.

Straks steg der en ejendommelig, stærkt duftende røg i vejret, der i gullige skyer førtes bort af lufttrækket fra åbningen i muren til højre.

Derpå trak hun begge sine sko af; det gyste i hende ved berørelsen af hendes nøgne fødder med det kolde gulv. Hun løste det mørkeblå bånd, hendes hår var bundet op over issen med, og lod håret falde ned over de hvide skuldre.

"Skal jeg tage liglædet af først? – Nej!" sagde hun og gyste.

Og nu gik hun med højtidelige, afmålte skridt omkring sarkofagen og læste op af pergamentrullen ord, som hun for største delen ikke forstod. Men så snart hun kom til kulbækkenet, der stod ved ligets fødder, kastede hun en håndfuld af posernes indhold på de glødende kul i en vis bestemt orden. Hendes skridt blev hurtigere og hurtigere, og den gullige, brune eller sorte røg fra bækkenet trak hen over kisten og fyldte efterhånden hele gravhvælvingen. Hver gang hun kastede på ilden, flammede den højt op og knitrede og sprudede gnister til alle sider.

Samtidigt læste hun op af den lange papirsrulle, mens hun greb snart i en og snart i en anden pose, eller i et krus, og strøede på bækkenet:

"Først honning og mælk, så vin, olie og mel: grundstoffet for alt liv.

Derpå valrav.

Derpå safran, bisam og moskus.

Så timian og størknet muldvarpeblod.

Et gøgeæg og knurhårene fra en los.

Tre håndfulde bulmeurt, taget med højre hånd.

Den sidste sved af en forbryder, der er død i galgen.

Tre håndfulde svovl, taget med venstre hånd.

Hypericum, så meget som man kan tage med tre fingre.

En sejrsskjorte, hvormed en dreng er født til verden.

Og djævlebid og alrunerod.

Og skarntyde og bittersød natskygge og sort valmue.

Vandpastinak og vild rosmarin.

Koriander og selleri.

Og bævergejl og rude og fluesvamp.

Og sort valmue og sellerisaft.

Og endnu en gang en håndfuld svovl og bulmeurt.

Og til allersidst: det aldrig benævnte, tre gange brændte, kun Fanden bekendte, det klart flammende kraftmiddel: – det blodrøde ligtvangspulver!"

Endelig havde hun gjort det sidste kast af den sidste pose – på ét nær; længe var der slået så tæt og kvalmende en røg op fra de nu halvt udbrændte kul, at der svævede tykke skyer i allehånde fantastiske former over kisten og indhyllede såvel denne som den overtroiske dronning i sit slør.

Den blandede lugt af de mange forskellige tryllemidler var så bedøvende, at hun ofte havde ondt ved at trække vejret, og hun støttede sig med hånden mod den åbne kiste og gispede efter luft.

Nu holdt hun inde; hun var udmattet, bleg, og hendes hjerte bankede voldsomt, sveden sprak frem på hendes pande, og dog frøs hun; kulden steg hende fra de nøgne fødder, hun trådte på det kolde marmorgulv med, op til hjertet. Hun tog derfor kåben, som hun havde kastet fra sig, op igen, svøbte den omkring den venstre skulder og hægtede spændet fast.

"Nu kommer det, – nu kommer det værste!" sagde hun. "Jeg gruer. – men det må så være!" Hun begyndte nu med høj røst at læse igen; skønt hun i førstningen blev forskrækket over genlyden af sine ord, vedblev hun dog:

"Hør mig nu, I, hvem jeg ikke kender, men dog ærer, I, hvem jeg ikke ser, men hvis tilstedeværelse jeg dog føler i denne nattetime, i nærheden af de døde, som jo ikke er døde, men kun sover og ofte stønner."

Her udstødte hun et lille skrig, – men det var kun et stykke af hendes heksemidler, der brast itu i kulbækkenet.

"Hør mig, du, dæmonernes natlige herskerinde, Hekate med slangehåret."

"Hør mig, Hermes Trismegistos med dragevingerne!"

"Hør mig, Teutates, for hvem druiden skar den hellige mistelten med gylden le!"

"Hør mig, store Wodan, du, som vækkede ni valkyrier fra de døde og tvang dem til at tale!"

"Jeg påkalder eder, jeg besværger eder – jeg tilbeder eder, I vældige ånder. Jeg tilbeder eder på mine knæ."

Hun kastede sig på knæ og trykkede sit ansigt mod gulvet.

Da hun med besvær rejste sig igen, lå en bred, hvidgul røgsky næsten ubevægelig over sarkofagen.

"Jeg påkalder og tvinger eder! – Opvæk fra de døde ham, som sover i kisten der foran mig! Jeg kalder på ham, jeg tvinger ham, jeg vil have ham kaldt til live, så han kan tale og bevæge sig – ham, Chilperich, Chlotachars søn!"

Nu tog hun den sidste pose og tømte på én gang hele dens indhold over gløderne. Det brasede højt, og en blå flamme slog i vejret. Da flammen slukkedes, opsteg en stærk damp til langt over mandshøjde. "Ja, jeg vil – nej, nej, nej," skreg hun pludseligt – "jeg kan ikke! – Om blodet fra hans sår atter oversprøjtede mig? – Jo, jeg vil, – jeg må! – Kom! Vågn op! Jeg kalder på dig, Chilperich, min gemal!"

Rask trådte hun tæt hen til kisten og rev ligklædet af. – Da – ja, hun så det virkelig med forbavselse og rædsel, – der opsteg en gulbrun damp lige foran hende, og i dampen forekom det

hende, at der dannede sig en menneskelig skikkelse – ligets hoved syntes at hæve sig langsomt op.

"Ah!" råbte hun. "Han kommer! Ja, han kommer virkelig!"

Hun fo'r tilbage med et frygteligt, hvinende skrig, styrtede med ansigtet mod jorden tæt ved kisten, og kom derved til med den venstre albue at støde til den jernstang, der holdt låget oppe. Det centnertunge låg faldt i med drønende larm. I sin skræk ville hun springe op, men – o ve, hun var ikke i stand til det. Den spidse hage i låget var gået igennem hendes hår og hendes kåbe og var faldet i den tilsvarende åbning i den underste del af kisten, hvorved en del af håret blev klemt inde i denne.

"Han holder fast på mig!" skreg hun og sank bevidstløs om på gulvet.

Længe lå hun således.

Først slukkedes kullene, efter at have udsendt en sidste bedøvende os.

Derpå gik lampen ud, og alt var nu bælgmørkt.

Winnoch havde vel hørt skraldet af kistelåget og hendes skrig, men han såvel som præsterne, som han i sin angst havde tilkaldt, havde dog ikke vovet at kalde på hende, skønt de frygtede, at der kunne være tilstødt hende noget. De turde ikke pådrage sig hendes vrede, hvis de handlede imod hendes udtrykkelige befaling. Da der imidlertid var forløbet flere timer, og det allerede begyndte at gry ad dag, befalede han diakonen at sprænge døren, og skælvende trængte de ind i hvælvingen.

Ved Chilperichs kiste fandt de Fredegunde liggende bevidstløs og med håret i klemme; ikke engang opbrydningen

af døren havde været i stand til at vække hende. Låget på kisten måtte løftes i vejret med stænger og brækjern.

De bar dronningen ud gennem basilikaen, og først da hun var kommet ud i den friske morgenluft, kom hun til sig selv og stirrede omkring sig med forundrede blikke. Hun lukkede imidlertid øjnene straks igen, da hun kom til at se på sit hår, der hang ned over hendes bryst, og sagde: "Det er jo ikke mig! Det er ikke Fredegunde! Fredegunde havde prægtigt rødt hår, men dette hår er jo hvidt som sne."

Og således var det. Hendes hår var blevet snehvidt i denne ene nat.

Winnoch gjorde med tavs rædsel præsterne opmærksomme på det.

Hun mistede på ny bevidstheden, og man bar hende tilbage til paladset i bærestolen.

8

En hel uge lå Fredegunde hen, som om hun var ramt af en lynstråle.

Hin nats rædsler syntes at have lammet hendes kraft; kun sjældent åbnede hun øjnene: hun nød kun lidt, og talte slet ikke. Men om morgenen den ottende dag rejste hun sig op og så sig forbavset om.

"Jeg troede, jeg var død," sagde hun til pigerne, der opvartede hende. "Men jeg lever altså dog endnu! Det er besynderligt. – Gør et bad i stand til mig og bring mig noget god vin. Lad mig også få lidt kød, – godt, saftigt kød; jeg er så sulten."

Hun kom sig hurtigt; endnu engang sejrede hendes kraftige natur. I begyndelsen voldte det hvide hår hende megen sorg, men da hendes omgivelser forsikrede, at det klædte hende fortræffeligt, trøstede hun sig snart.

"Ja," sagde hun, og lagde Landerichs spejl bort efter at have betragtet sig selv længe i det, "det er sandt. Det er meget smukt. Måske lidt uhyggeligt! – Det ser noget åndeagtigt ud med de endnu ret ungdommelige kinder, indfattede af dette snehvide hår."

Pigerne vidste ikke, om det var til dem eller til sig selv, hun talte. Der var i den senere tid ofte noget åndsfraværende i hendes måde at tale på.

"Ha," sagde hun og lo, mens hun vedblev at tale, men noget sagtere end før, "lad nu kun Prætextatus komme med den røde lok og forevise den for alverdens dommere; det er ikke længere Fredegundes hårfarve. Og rødkælkene kan glæde sig, de har nu ikke mere at frygte af Fredegunde. – Å, ja, det er sandt,

Prætextatus lever jo ikke mere. Og Bladast er også borte – – Og Winnoch? Hvor er Winnoch? Der er noget, jeg vil spørge ham om, fra den nat, da – –"

"Winnoch, frue," svarede en af pigerne, "har forladt Paris, og har bedt os sige dig, at han angrer sine mange synder. Det mirakel, der er sket med dit hår, har gjort et stærkt indtryk på ham; han er taget tilbage, angerfuld og sønderknust, til sin eremitbolig ved Villa Amica."

"Villa Amica!" gentog hun. – "Nå der! – Det er længe siden, jeg var der. – Hvor er biskop Ragnemod? Lad ham komme til mig! Han spiller godt dam og forstår at fortælle sådanne morsomme historier fra skriftestolen. Jeg vil spille og more mig."

"Hr. Ragnemod, frue, har nedlagt sit bispeembede; man siger, det er på pavens befaling. Han er indtrådt i det kloster, som Columban fra Hibernia har stiftet i Vogeserskovene."

"Så? – Det begynder at blive ensomt og tomt omkring mig. – Hvor er hertug Boso? – Hør, – hvad er det? Trompeter og lystig klang af horn på gaden. Hvad mon det kan betyde?"

En dørvogter trådte ind og meldte: "Gode efterretninger fra krigen, fru dronning!"

"Fra krigen? – Hvilken krig? – Å, det er sandt! – Ja, det er Boso, der er anfører, – ikke Theudibert. – Theudibert har jo længe været – – borte!"

"Du har sejret, dronning! Hertug Boso overfaldt burgunderne i deres lejr ved Droisy, syd for Soissons. Mange tusinder af dine fjender er faldet."

"Det er prægtigt! Det er dejligt!" råbte hun med liv, og hun sprang ud af sengen og klappede højt i de små hænder.

"De, der blev tilbage, er flygtet hjem til Burgund."

"Det er den måde, helgenerne takker mig på," sagde hun og nikkede fornøjet. "Jeg har også lovet dem meget for sejren. Der kan man se, de gamle midler hjælper dog."

"Din gode stad Paris," vedblev manden, "trækker atter vejret frit, da den nu ikke behøver at frygte for at blive belejret. Dens borgere ønsker dig til lykke med sejren. De hænger kranse på paladsets porte. Hører du dem her udenfor? De råber på dit navn og ønsker dig til lykke."

"Ja vel," svarede hun hånligt. "De erindrer mig om de lege og det offentlige festmåltid, jeg har lovet dem. De skal få begge dele. Gå og hent mig kæmmereren og kældermesteren og overkøkkenmesteren. De skal forberede alt til festen; en stor, kongelig fest skal det være, merovingerne værdig. Og send bud til præsteskabet, at jeg i dag ved middagstid vil lægge grundstenen til kapellet for Vor Frue."

Og således skete det.

På den allerede tidligere afstukne og indhegnede plads på Campus Martius, der var udset til cirkus, en stor mark udenfor stadens porte, afholdtes få timer efter de længe forberedte væddeløb og kamplege. Udenfor denne plads var der opsat flere hundrede rækker træborde og bænke, ikke ulig vore skolebænke, med borde og sæder i et, og ved disse beværtedes borgerne med deres hustruer og børn i tusindvis med vin og steg.

Og da dronningen, trods lægernes forbud, viste sig på Marsmarken på sin prægtige sorte ganger, i hvis manke og hale der var flettet skarlagenrøde bånd, og som førtes i

purpurfarvede tøjler af tvende *stratores* (rideknægte), hilstes hun med stormende jubel.

"Hil være Fredegunde, hil være sejrherreinden! Længe leve Fredegunde!"

Hun befalede nu, at man skulle række hende den unge konge, der kørte ved siden af hende i en lille vogn med to små hvide heste for. Hun løftede ham højt i vejret for den forsamlede menneskemasse og råbte: "Her ser I, frie franker og kære borgere af Paris, eders unge konge, et ægte skud af den gamle merovingerstamme. Sværg ham eders troskab! Gid han må vokse for at beskytte eder mod eders fjender og skænke eder gode gaver!"

"Hil være kong Chlotachar," lød det nu, "hil være sønnen og hil være moderen!"

Stolt og tilfreds lagde hun atter barnet i vognen, hilste flere gange yndefuldt og kongeligt og befalede rideknægtene at vende hesten. "Nu hjem! Tilbage til paladset!"

I lang tid havde hun ikke nydt en sådan tilfredsstillelse af sin stolthed. Hun knejsede med hovedet, hendes bryst udvidedes, og hun indåndede i dybe drag livsglæde, sejrsstolthed og magtfølelse.

"Så skøn har hun endnu aldrig set ud," råbte mændene efter hende. "Hvor det hvide hår dog giver hende et udtryk af højhed!"

"Det er blevet hvidt af sorg over kongen. Det skete en nat, da hun bad ved hans kiste," ytrede en af kvinderne.

"Hun må have skænket helgenerne rige gaver, ellers havde de vist ikke forundt hende sejren!"

"Ja, ja, – nu gør burgunderne os ingen fortræd, og det kan vi takke Fredegunde for."

"Og hendes vin er dejlig."

"Ja, og der bliver ikke sparet på den."

"Hil dronningen, hil Fredegunde!" lød det atter.

En mængde mennesker fulgte fra Marsmarken bagefter det glimrende følge af gejstlige, hoffolk og krigere, og i alle gader, hun red igennem, sluttede flere og flere sig til under uafbrudt jubel.

Toget skulle forbi den hellige Genovevas kloster.

Dronningen ville helst være redet en anden vej, da hun mærkede dette, og sagde det til stratorerne.

"Det kan ikke lade sig gøre, høje frue," svarede disse. "De andre gader er for små. Se blot, hvor dit tro folk trænger på fra alle sider. Selv på klosterpladsen kan toget ikke komme frem. Vil du ikke give befaling til at drive dem tilbage?"

"Nej! Det haster jo ikke. Det gør mig så godt," sagde hun langsomt og nød ret den stormende hyldest, der ikke ville få ende.

Derfor tog hun det heller ikke ilde op, da toget fuldstændigt standsedes foran basilikaen. Det var ikke forriderne muligt at sprede den tæt sammenpakkede masse.

Hendes fyrige hest skrabede utålmodigt i jorden, hendes lange purpurkåbe flagrede for vinden; hun klappede hesten på halsen og vuggede sig velbehageligt i sadlen, hvor hun sad sideværts på samme måde, som damerne rider den dag i dag.

"Hil Fredegunde, hil sejrherreinden!" lød det endnu engang højt og jublende. Da faldt hendes blik på en tigger, der sad barhovedet på det nederste trin, tæt ved hovene af hendes hest,

der var nær ved at træde på ham; den gamle mand lod ikke til at ænse dens skraben og sparken.

Hun betragtede ham nærmere, og forbavset hørte hun ham sige højt, som til sig selv:

"Der ser man atter klart og uimodsigeligt, at der ikke er nogen Gud til."

Den stolte rytterske fo'r sammen som truffet af et lyn.

"Hvad er det du siger? Hvem er du?"

"Jeg hedder Drakolen. Hvem er du?"

"Og hvad er det, du formaster dig til at tænke, og til at sige?"

"Jeg siger, at der er ingen Gud til. Hvordan kunne ellers Fredegunde sejre?"

Dronningen slap med et hvin hestens manke, over hvilken hun havde bøjet sig ned. "Er der ingen Gud til?" skreg hun. "Og altså heller ikke noget liv efter døden? – Kun tilintetgørelse!" Hun råbte dette højt og lidenskabeligt, slap tømmen og trykkede begge hænder mod hjertet. Hesten stejlede stærkt, og hun styrtede ned af sadlen på ansigtet på den støvede gade.

Tjenerne løftede hende op. Hun havde tabt bevidstheden. De lagde hende i den bærestol, som lægen havde givet befaling til at lade følge med for det tilfælde, at der skulle tilstøde et eller andet.

Folkehoben spredte sig støjende til alle kanter.

"Det er helgenernes forbandelse!"

"Det er Guds finger!"

"Lige foran den kirke, hvor hun lod biskoppen myrde!"

"Herrens straf ramte hende gennem den blinde hertug!"

"Fly, fly fra den forbandede kvinde!"

"Fly – forbandet være Fredegunde!"

Våbendragerne banede vej med fældede lanser. Der flød blod. Sten og forbandelser slyngedes mod bærestolen.

9

Dronningen lå døende til sengs i sit sovegemak.

Lægen havde sagt, at det var døden; hjertet var bristet, og der var ingen redning, måske kom hun til bevidsthed endnu en gang; men det ville kun vare et øjeblik.

Med denne erklæring tog han det kostbare guldbæger fra hendes tæt tilknebne læber; han ville sætte det på skænkebordet og kom til at se noget nøjere på det; guldet funklede i aftensolen, der skinnede ind gennem det åbne rundbuevindue. "Det er meget kostbart," sagde han til den nærmeste opvarterske. "Jeg tror, jeg tager det. Hun ville myrde mig, da hendes Samson døde, skønt jeg var uden skyld i det. Den djævelinde, nu er hun selv dødens sikre bytte. Hendes arving er et barn. Hvem ved, hvor alle hendes skatte kommer hen? Det er dog alt sammen taget fra os af denne tyranniske kvinde og hendes onde gemal. – Vil I bære eder fornuftigt ad, så gør som jeg."

Han snappede endnu en kostbar skål, skjulte den tillige med bægeret under sin klædning og skyndte sig bort.

Og alle pigerne og opvarterskerne gjorde som han. De tog alt, hvad der var af kostbare genstande på bordene, rev døre og låg på skabe og kister op og stak hænderne ned og plyndrede så meget, som de kunne bære.

Ingen tænkte eller så mere på den syge. Og da de havde plyndret sovekammeret, løb de ud og fortsatte i forhallen. Her mødte de tjenere og dørvogtere, deres slægt og venner og kærester, og mændene fulgte under almindelig jubel pigernes

eksempel. Støj, latter og skændsmål lød fra de ydre værelser og fra gangene.

Derpå blev der stille, dødstille i kongeborgen. Der var ikke mere at stjæle.

Aftensolen nærmede sig sin nedgang. Den kastede sit lys på den lave hovedpude, der næppe var to fod over gulvet. Dens stråler berørte den syges øjenlåg; berørelsen af lyset vækkede hende; hun slog øjnene op, vendte hovedet og stønnede.

"Vand, vand!" bad hun. "Jeg vansmægter af tørst."

Ingen bevægelse.

"Er her ingen? Hvor er Chilperich?" Hun rejste sig med besvær op på albuen. "Hvordan var det nu? Lad mig tænke mig om! – Åh, ja," skreg hun pludselig, "sådan var det! Alt er falskhed og tomhed. Der er ingen Gud! Og ingen helgener! – Naturligvis! Hvor skulle jeg ellers kunne sejre? – Men så er der jo heller ingen opstandelse – det er skrækkeligt! – Winnoch, hvor er du? Dit bevis var falsk og dine slutninger gale. De døde står ikke op igen. – Nej, naturligvis! Derfor *kunne* Chilperich heller ikke opvækkes fra de døde. – Gå til grunde, – rådne op! Slet ikke mere være til! – Jeg, jeg, Fredegunde, som jeg dog har så kær, så inderlig kær, – jeg skal ikke mere være til! – Men de andre bliver ved at leve efter mig. Og denne falske sol skal skinne på min grav, mens andre danser og ler! – Og så er jeg ikke mere! – Så ville jeg meget hellere leve, om det var aldrig så længe, i forgården til Helvede, eller i Helvede selv – når man blot levede! Leve evigt, men ikke rent ophøre at være til. – Mon jeg skulle dø denne gang? Dø for bestandig? – Nej, nej, jeg *vil* ikke dø!"

Hun ville springe op, men kræfterne svigtede hende, og hun faldt fra det lave leje ned på gulvet. Hun råbte og skreg om hjælp så længe, indtil hun ikke kunne mere.

"Å, de lader mig ligge alene! – De hunde! Alle, alle forlader mig! – At være alene med døden! – Ja, det må være døden – den evige død! – Men jeg *vil* ikke dø! Jeg *kan* ikke dø!"

Hun greb sig med begge hænder i det hvide hår og rev og sled i det.

"Der er den nok! – Den kommer listende, langsomt, ganske langsomt. – Hu, det er den selv, det er den evige død!"

"Nej, Fredegunde," sagde en blid stemme, og en skikkelse knælede ned ved hendes side, løftede hende og lagde hendes hoved ømt og omhyggeligt på sit skød.

"Hvem er du?" stønnede hun og stirrede på den fremmede kvinde.

"Jeg er din pige, Rulla, din legekammerat fra barndommen, – kender du mig ikke længere?"

"Hvor – hvor kommer du fra?"

"Fra klosteret. Jeg så dig styrte ned af hesten og sneg mig bagefter din bærestol herhen. Karle og piger strømmede ud på gaden fra alle porte her i paladset med kostbarheder af guld og sølv i hånden. Jeg kom netop – –"

"Tak, tak, Rulla! – Å, sig mig: Er der en Gud til og et liv efter dette? Sig mig det!" skreg hun. "Skynd dig og sig mig det, ellers kan jeg ikke høre det mere."

"Ja, der er, så sandt som solen skinner her ind i stuen."

Men den døende hørte hende ikke. – "Det er nat," skreg hun. "Det bliver mørkt rundt omkring mig, – evigt mørke. – O,

hvilken pine og – fortvivlelse!" Endnu engang gjorde hun en bevægelse; derpå sank hun tilbage og var død.

Rulla lukkede hendes øjne, hvori skræk og fortvivlelse afmalede sig uhyggeligt, og græd bitre tårer, der randt ned over den dødes ansigt.

Få dage derefter stod kansleren Arnulf i forhandlingsgemakket i palatiet i Metz og samtalede med dronning Brunhilde.

"Det forholder sig rigtigt, dronning; der er ingen tvivl. Hvad vi i begyndelsen hørte som et dumpt rygte bekræftes nu ved denne skrivelse fra Paris. Din værste fjende er ikke mere. Hun døde, forladt af alle, i skødet på en stakkels tjenestepige."

"Så takker jeg dig, Gud, og dine helgener. Endelig er min søster og min gemal hævnede!" sagde dronningen og opløftede sine arme i bøn.

"Hovér ikke, fru Brunhilde, over døde fjender! – Men hør, hvad er det for en larm i forhallen? Det forekommer mig at være Pippins stemme. – Skulle han være kommet tilbage fra felttoget?"

"Ja, det er virkelig ham."

Pippin slog dørforhænget til side og trådte ind med den unge Arnulf ved hånden.

"Hvilke efterretninger bringer du, unge helt?" spurgte Brunhilde.

"Efterretning om sejren, dronning! Sejren er vor! Min fader har slået neustrierne ved Paris, og hertug Boso faldt for hans hånd. Den stolte stad har åbnet sine porte for os. Og jeg – jeg var med! Jeg førte den anden hest efter ham ved indtoget. Jeg

fik et pilestrejfskud i armen, men det var ingenting, og derfor sendte fader mig med de øvrige afsendinge, der bringer sejrsbudskabet til dig, ædle dronning."

"Hil være min marskal Karl!" udbrød Brunhilde med tindrende øjne. "Jeg udnævner ham til Austrasiens *major domus*."

"Nå, hvad har du bestilt imens, lille Arnulf?" spurgte Pippin.

"Jeg studerer græsk. Jeg skal jo være præst og engang i tiden tilgive dig dine synder."

"O, hærskarernes Gud, jeg takker dig!" udbrød Brunhilde.

"Ja, tak ham kun, ædle frue!" sagde kansleren. "Men glem ikke heller, at lykken er omskiftelig. Nu står I på højden af eders lykke. Men hvem ved, hvor længe det varer? Hvem ved, hvilke prøvelser I endnu skal gennemgå?"

"Sender Gud mig prøvelser, må jeg bære dem," svarede dronningen, "som det sømmer sig kong Sigiberts enke, med heltesind."

"Og med en kristen kvindes ydmyghed og hengivelse i skæbnen," sagde den gamle Arnulf alvorligt.

"Ja," istemmede den unge Arnulf og foldede hænderne. "For hvad Himlens herre gør er viist, om vi end ikke kan udgrunde hans veje. Lad os derfor bede: 'Vi takker dig, o Gud, fordi du har skænket os sejren. Dog ske ikke vor vilje, men din, som i himlen, så og på jorden. Amen!"

Om "Fredegunde"

Forfatter: Felix Dahn (1834-1912).
Org.udgave: *Fredigundis. Historische Roman aus der Völkerwanderung (Ende des VI. Jahrhunderts) von Felix Dahn.* Breitkopf und Härtel, Leipzig 1886.
Denne udgave baseret på: *Fredegunde. Historisk Roman fra Folkevandringens Tid, af Felix Dahn.* Oversat med Forfatterens Tilladelse. H. Hagerups Forlag, Kjøbenhavn 1887. Oversætteren er ikke kendt.
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter illustration af Jean Du Tillet (150?–1570) i *Recueil des rois de France* (Paris 1566): *Le Roy Chilperic filz du Roy Clotaire le Premier, et La Royne Fredegonde, sa femme.*

ISBN 978-87-7628-172-4
1. ebogsudgave

© 2025 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk

Note 1:

Loge mod Paltor: Rimeligvis svarende til "Loke mod Balder" i nordisk mytologi. *Overs.anm.*

Note 2:

Pontaticum: Bropenge.